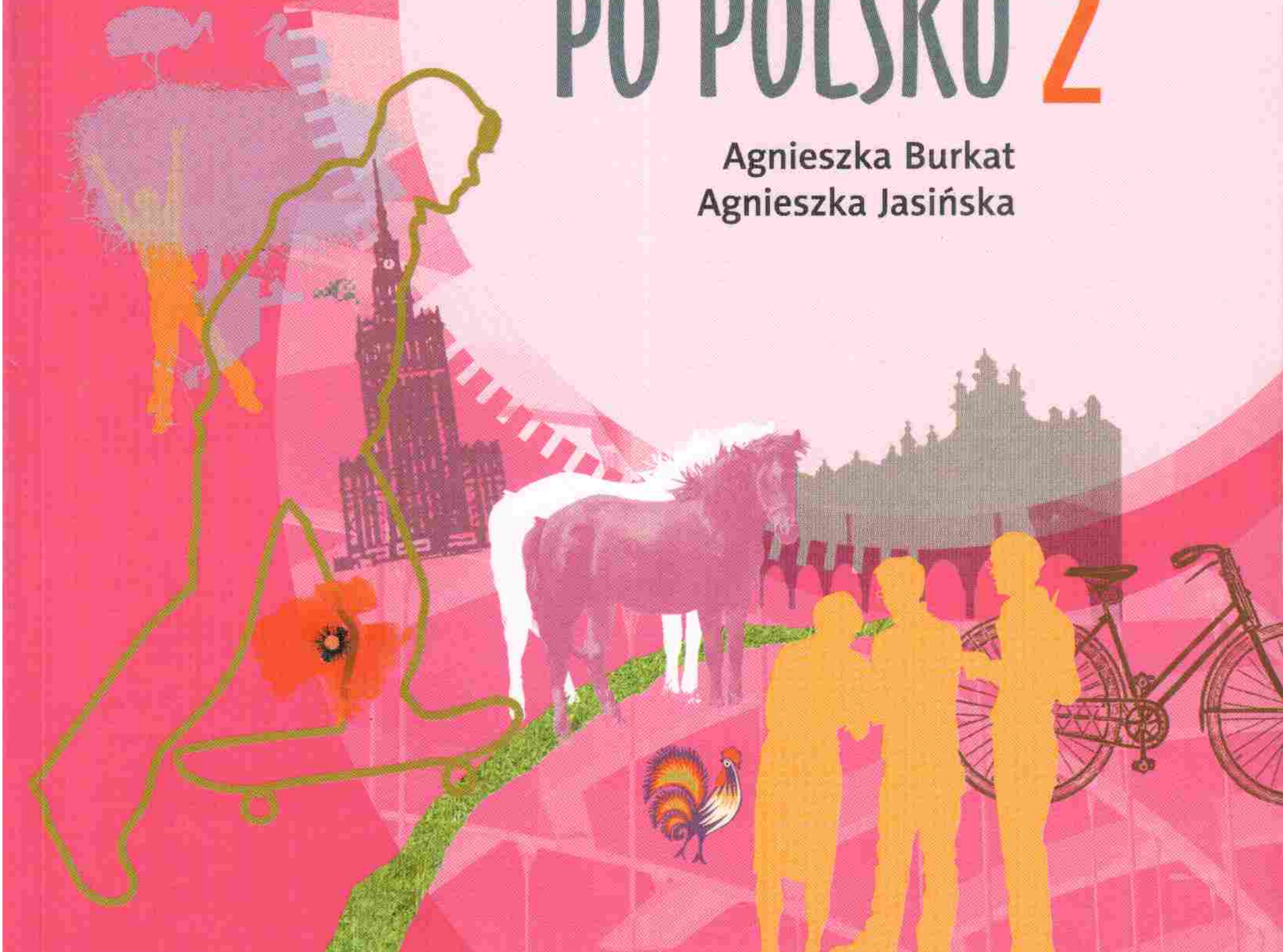
Seria do nauki języka polskiego jako obcego

2 Audio CD

HURRA!!! PO POLSKU 2

Agnieszka Burkat
Agnieszka Jasińska

Education and Culture
Socrates

Prolog

Propozycja programowa na poziom A2

PODRĘCZNIK STUDENTA

Podręcznik opracowano z uwzględnieniem standardów wymagań egzaminacyjnych Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego

Podręcznik PO POLSKU 2 powstał w ramach projektu „Hurra!!!" Socrates Lingua 2 (103360-CP-1-2002-1-PL-LINGUA-L2)

SOCRATES TRANSNATIONAL CO-OPERATION PROJECT
LINGUA ACTION 2 - DEVELOPMENT OF TOOLS AND MATERIALS

HURRA!!! A COMPREHENSIVE SET OF POLISH TEACHING AND LEARNING MATERIALS
103360-CP-1-2002-1-PL-LINGUA-L2

This project has been carried out with the support of the European Community in the framework of the Socrates programme.

Redaktor prowadzący serii HURRA!!!: Agata Stępnik-Siara
Konsultacje metodyczne: Ron Mukerji
Recenzenci: prof. dr hab. Anna Dąbrowska, prof. dr hab. Jan Mazur, dr Waldemar Martyniuk

Ośrodki współpracujące i testujące podręczniki:
Uniwersytet Wiedeński, Instytut Slawistyki (www.univie.ac.at/slawistik)
Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Języka i Kultury Polskiej UJ (www.uj.edu.pl/SL)
The Brasshouse Centre Birmingham (www.birmingham.gov.uk/brasshouse)
Kolleg für Polnische Sprache und Kultur Berlin (www.kolleg.pl)

Projekt graficzny i łamanie: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)
Projekt okładki: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)
Redakcja językowa i korekty: KS & zespół
Nagrania: Studio Nagrań Nieustraszeni Łowcy Dźwięków (www.nld.com.pl)
Dobór zdjęć do lekcji: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)

Autorzy i Wydawcy serii HURRA!!! pragną podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania serii. Bez ich wsparcia nie udałoby się zrealizować projektu i złożyć książek do druku.
Recenzentom i konsultantom, w szczególności pani prof. Annie Dąbrowskiej za szczegółową recenzję części serii: PO POLSKU 1, PO POLSKU 2, PO POLSKU 3 oraz za cenne wskazówki przekazane Autorkom.
Nauczycielom testującym podręczniki w Szkole Języków Obcych PROLOG: Izie Murzyn, Romanowi Jędrusiowi, Simonowi Lunn i Robertowi Syposzowi oraz Edycie Gałat testującej materiały w Szkole Języka i Kultury Polskiej UJ w Krakowie.
Nauczycielom testującym materiały w ośrodkach zagranicznych: dr Grzegorzowi Gugulskiemu (Uniwersytet Wiedeński), Ewie Krauss (Uniwersytet w Jenie), Annie Zinserling, Jolancie Schmidt, Beacie Dietrich, Alexandrze Czupalla, Magdalenie Wiażewicz, Ewelinie Meyer, Arturowi Kolasińskiemu, Lidii Liebmann (Kolleg für Polnische Sprache und Kultur, Berlin) oraz Bogumile Brożek--Miller (The Brasshouse Centre Birmingham). Autorki dziękują również Piotrowi Paliwodzie za całą pomoc, której udzielił podczas trwania projektu.
Wszystkim osobom, które użyczyły swoich głosów do nagrań próbnych (rodzinie i znajomym Autorek oraz uczestnikom kursów języka polskiego w szkole PROLOG), a także pani Ruth Fruchtman za udostępnienie sprzętu nagrywającego.

Wydanie II poprawione z 2 płytami Audio CD

ISBN 978-83-60229-18-7

Przygotowanie do druku: Pogotowie Reklamowe ERKA (www.erka-pr.com)
Druk: WERS DESIGN Sp. z o.o., Brzoza k. Bydgoszczy

PROLOG Szkoła Języków Obcych
ul. Bronowicka 37, 30-084 Kraków
tel./faks +48 (12) 638 45 50, tel. +48 (12) 638 45 65
e-mail: prolog@prolog.edu.pl
www.prolog.edu.pl

HURRA!!! PO POLSKU 2

Agnieszka Burkat
Agnieszka Jasińska

PODRĘCZNIK STUDENTA

Prolog
SZKOŁA JĘZYKÓW OBCYCH

Sprawności językowe

Mówienie	Pisanie	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstów pisanych
– opisywanie osób z najbliższego otoczenia – wyrażanie opinii o osobach publicznych	– list prywatny	– opis znanych postaci z życia publicznego – minidialogi opisujące osoby – wywiad z Martą Guzy, specjalistką od wizerunku	– *Nagroda Wiktory* – *Powiedz mi, jaki kolor lubisz – a powiem Ci, kim jesteś*
– opisywanie warunków pracy, wyrażanie opinii na temat pracy	– przygotowanie ogłoszenia prasowego o poszukiwaniu kandydata do pracy	– zawody – prezentacja – opinie na temat pracy	– *O swojej pracy opowiedzieli* – psychozabawa
– opowiadanie o swojej przeszłości, opisywanie sytuacji i faktów z przeszłości, umieszczanie ich w czasie	– opis w czasie przeszłym	– rozpoznawanie różnicy między liczebnikiem głównym i porządkowym – dialog między starymi przyjaciółmi, którzy opowiadają o swojej przeszłości	– *Historia jednej rodziny* – polscy noblişci
– planowanie przyszłości, wyrażanie nadziei, obawy, zmartwienia	– opis systemu edukacji w Polsce na podstawie danych statystycznych	– wywiad – miniprezentacje osób i ich wykształcenia – wybór kursu – miniprezentacje	– *Młodzi i ich przyszłość* – oferty kursów specjalistycznych
	– list motywacyjny – list prywatny		– oferty pracy i prezentacje kandydatów
– porównywanie życia w dużym i małym mieście, uzasadnianie swoich wyborów – mówienie o swoich preferencjach	– moje miasto: opis	– minidialogi w różnych miejscach publicznych – wypowiedzi argumentacyjne – opisy miast	– *Moja przyszłość – miasto* – tekst argumentacyjny – miasta polskie
– uzasadnianie swoich wyborów – mówienie o swoich preferencjach – wady i zalety życia na wsi – ekologia	– moja wieś: opis	– minidialogi w różnych miejscach publicznych – wypowiedzi argumentacyjne – opisy wsi	– *Na wsi zdrowiej*
– opowiadanie o swoim życiu uczuciowym – wyrażanie życzeń, oczekiwań, powinności – komentarz do danych statystycznych	– ogłoszenie matrymonialne	– problemy w rodzinie, problemy w związkach, życzenia	– wizyta u psychoterapeuty – *Było, minęło* – przyczyny rozwodów – Moja druga połowa – serwis randkowy
– wyrażanie warunku i przypuszczenia – opowiadanie o swoich przyjaciołach – opisywanie wzajemnych relacji, zaufanie w przyjaźni	– opis osoby	– *Co to jest przyjaźń* – wypowiedzi na temat przyjaźni – wyrażanie warunku, hipotezy, życzenia, prośby – wyrażanie relacji przestrzennych	– psychozabawa *Czy jesteś dobrym przyjacielem?* – *Co myślą o Ewie jej przyjaciele i wrogowie* – *Dokąd na wakacje?*

Strona	Numer i tytuł lekcji	Funkcje i sytuacje komunikacyjne, pojęcia ogólne	Podsystemy języka Słownictwo	 Gramatyka i składnia
86	11. Sprzęty domowe	– określanie celu i przeznaczenia rzeczy z najbliższego otoczenia – zachęcanie do zakupów – reklamowanie – porównywanie przeszłości z teraźniejszością **Powtórzenie:** wyrażanie prośby – pytanie o informacje	– artykuły i sprzęty używane na co dzień w gospodarstwie domowym	– formy bezosobowe czasownika w czasie teraźniejszym i przeszłym – tworzenie i użycie rzeczowników odczasownikowych **Powtórzenie:** aspekt czasownika: wybrane problemy
96	12. Technika i wynalazki	– wyrażanie zadowolenia i niezadowolenia, reklamacja, skarga – reklamacja i składanie skargi – opisywanie wynalazków i odkryć, ich wykorzystywanie w życiu codziennym **Powtórzenie:** wyrażanie przypuszczenia, formułowanie hipotez – określanie celu i przeznaczenia	– wynalazki i odkrycia, ich wykorzystanie w życiu codziennym	– tworzenie i użycie imiesłowu przymiotnikowego biernego – tworzenie i użycie strony biernej (wstęp)
106	13. Samopoczucie	– wyrażanie uczuć pozytywnych i negatywnych (cd.) – pytanie o samopoczucie **Powtórzenie:** opisywanie stanu zdrowia, prośba o radę – doradzanie i odradzanie	– zdrowie, zdrowy styl życia – samopoczucie	– tworzenie i użycie trybu rozkazującego w formie twierdzącej i przeczącej – aspekt w trybie rozkazującym **Powtórzenie:** zaimki osobowe w celowniku – aspekt czasowników: wybrane problemy
116	14. Turystyka	– zachęcanie i zniechęcanie do różnych form spędzania czasu – opowiadanie o podróżach **Powtórzenie:** lokalizowanie w przestrzeni	– turystyka i podróże	– wyrażenia przyimkowe w funkcji okolicznika miejsca **Powtórzenie:** tryb rozkazujący – przyimki w okolicznikach miejsca
126	15. Powtarzamy!!!			
132	16. Święta, uroczystości, tradycje	– składanie życzeń i gratulacji – wyrażanie żalu, smutku, współczucia i radości – opowiadanie o świętach i tradycji	– święta religijne i państwowe **Powtórzenie:** relacje rodzinne	– zdania współrzędnie złożone i podrzędnie złożone okolicznikowe czasu i miejsca **Powtórzenie:** formy bezosobowe czasownika – wybrane spójniki w zdaniach złożonych
142	17. Internet	– wyrażanie zdziwienia, zaskoczenia – mówienie o Internecie, jego podstawowych funkcjach i roli w naszym życiu **Powtórzenie:** określanie celu i przeznaczenia – zachęcanie do kupna sprzętu komputerowego	– słownictwo związane z Internetem – elementy języka potocznego	– tworzenie zdań okolicznikowych celu – tworzenie zdań przydawkowych **Powtórzenie:** zaimki pytające – rzeczowniki odczasownikowe
152	18. Prasa i książka	– wyrażanie upodobania – wyrażanie protestu – opowiadanie o książce i prasie – recenzowanie **Powtórzenie:** dyskusja i wyrażanie opinii	– książki i prasa	– tworzenie zdań podrzędnie złożonych podmiotowych i dopełnieniowych
162	19. Kino czy telewizja	– cytowanie wypowiedzi innych – opowiadanie o telewizji i kinie – ich roli we współczesnym świecie – wyrażanie opinii o filmie **Powtórzenie:** proponowanie spędzenia wolnego czasu – argumentowanie – recenzowanie	– kino i telewizja, czas wolny	– mowa zależna
170	20. Powtarzamy!!!			

Sprawności językowe

Mówienie	Pisanie	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstów pisanych
– opisywanie przedmiotów z najbliższego otoczenia, ich przeznaczenia – zachęcanie, reklamowanie	– streszczenie tekstu *Potęga designu*	– opisywanie sprzętów domowych – formułowanie prośby – dziś i wczoraj	– *Co się zmieniło w Polsce po 1989 roku* – *Potęga designu*
– opisywanie urządzeń, wynalazków, ich przeznaczenia – wyrażanie zadowolenia i niezadowolenia – dialogi w punktach usługowych – formułowanie hipotez: *Co by było, gdyby...*	– list z reklamacją	– wypowiedzi na temat przedmiotów niezbędnych do życia – dialogi w punktach usługowych – rola wynalazków w naszym życiu: opinia psychologa	– list z reklamacją – wynalazki, które zmieniły naszą rzeczywistość
– doradzanie, odradzanie – mówienie o stanie zdrowia, o zdrowym trybie życia	– artykuł o zdrowym stylu życia	– moje samopoczucie: krótkie wypowiedzi – doradzanie i odradzanie: krótkie wypowiedzi	– *Co decyduje o naszym samopoczuciu* – *Nieletni w depresji*
– lokalizowanie w przestrzeni – zachęcanie i zniechęcanie do różnych form spędzania wolnego czasu	– list prywatny	– zachęcanie i zniechęcanie – oferta biura turystycznego – fragmenty wywiadu z właścicielem biura turystycznego	– oferty turystyczne *Wakacje pod gruszą* – Zmiana klimatu w rozwoju turystyki
– opowiadanie o świętach, uroczystościach rodzinnych, tradycjach – składanie życzeń, kondolencji, wyrazów współczucia, wyrażanie żalu i radości	– kartki okolicznościowe – opis świąt, uroczystości rodzinnych z przeszłości	– składanie życzeń i kondolencji – opis świąt i uroczystości – wyrażanie radości, współczucia, żalu – składanie życzeń i gratulacji	– *Niezapomniane święta*
– mówienie o podstawowych funkcjach Internetu – rola Internetu w życiu człowieka – wyrażanie zdziwienia i zaskoczenia – zachęcanie do kupna sprzętu komputerowego		– *Bajka o Jakubie i Internecie* – rola Internetu w naszym życiu – język oficjalny i nieoficjalny	– *Bajka o Jakubie i Internecie* – Anna Leśko: jak Internet zmienił moje życie – fragmenty prasowe o nowinkach technologicznych
– wyrażanie upodobania – wyrażanie protestu – mówienie o książkach i prasie	– recenzja	– prezentacja ulubionych czasopism – protest – sytuacja na rynku książki	– Nike: prezentacja nagrody – fragmenty recenzji książek nominowanych do Nike – prezentacja tytułów prasowych
– wyrażanie opinii na temat filmu – mówienie o telewizji, jej funkcji i roli we współczesnym świecie – przytaczanie wypowiedzi innych osób	– recenzja	– prezentacja filmów – jakie kino lubisz – propozycja wyjścia do kina	– opis adaptacji filmowej *Zemsty* – *Czy znasz i lubisz polskie kino?*

lekcja 1

Sytuacje komunikacyjne opisywanie osób, porównywanie, wyrażanie opinii o ludziach

Słownictwo opis osoby

Gramatyka i składnia tworzenie liczby mnogiej przymiotników męskoosobowych, struktury porównawcze: *tak samo... jak...* • użycie zaimka względnego *który* w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej

Powtórzenie: deklinacja przymiotników w liczbie pojedynczej (w strukturach: *wyglądać na* + biernik, *być* + narzędnik) • użycie prostych spójników: *a, i, ale, albo*

Osobowość

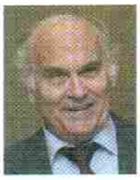
Słownictwo

1. **1a** **Proszę przeczytać tekst i uzupełnić tabelę.**

Nagroda telewizyjna Wiktory

Wiktory to polska nagroda dla osobowości telewizyjnych – ludzi, których znamy z małego ekranu: aktorów, prezenterów, dziennikarzy, polityków, sportowców, piosenkarzy. Laureatów w dziewięciu kategoriach wybiera Akademia Telewizyjna. Dziesiąty, specjalny Wiktor, jest nagrodą publiczności.

Za co lubimy ludzi mediów? Co nas w nich irytuje? Oto, co o swoich ulubieńcach piszą polscy internauci:

Ryszard Kapuściński
1932 – 2007, Superwiktor 2001

Moim faworytem był Ryszard Kapuściński, świetny pisarz i publicysta, bardzo mądry, niezależny człowiek. Przeczytałam kilka jego książek i myślę, że był bardzo wrażliwym człowiekiem.

Szymon Majewski
Nominowany w roku 2006 w kategorii Osobowość telewizyjna

Szymon jest fantastyczny!!! Dynamiczny, otwarty, wesoły. Nie rozumiem, dlaczego nie dostał Wiktora ☹ Uwielbiam jego programy, są naprawdę śmieszne. Oczywiście jak każdy ma zalety i wady. Wygląda na osobę roztrzepaną i bywa trochę irytujący. Ale w sumie zabawny człowiek.

Monika Olejnik
Wiktor 1995 i 2000 w kategorii Najwyżej ceniony dziennikarz, komentator, publicysta; Superwiktor

Monika Olejnik jest osobą kontrowersyjną. Bardzo inteligentna, odważna dziennikarka, jej rozmowy z politykami są zawsze ciekawe. Nie jest zarozumiała, ale bywa agresywna i zbyt pewna siebie.

Adam Małysz
Wiktor 2001, 2002, 2003 w kategorii Najpopularniejszy sportowiec

Adam to wspaniały sportowiec, ambitny i pracowity! Moja babcia zawsze mówi, że Adam to taki miły chłopiec, tylko trochę nieśmiały, zamknięty w sobie ☺

Joanna Brodzik
Wiktor 2003 w kategorii Najpopularniejszy aktor telewizyjny

Uwielbiam Joasię, oglądałam wszystkie jej filmy, ale zdecydowanie najlepszy był serial Magda M. Podoba mi się też jej program. Brodzik jest otwarta, spontaniczna, ma kontakt z ludźmi. Bardzo sympatyczna.

Tomasz Lis
Wiktor 2007 w kategorii Osobowość telewizyjna

Moim zdaniem doskonały dziennikarz! Cieszę się, że wreszcie dostał nagrodę. Bardzo profesjonalny, ambitny, wygląda na osobę dobrze zorganizowaną. Wiem, że wielu ludzi uważa, że jest arogancki, ale dla mnie jest OK. Nikt nie jest doskonały ☺

	zalety (plusy)	wady (minusy)
Ryszard Kapuściński		
Szymon Majewski		
Monika Olejnik	*Jest inteligentna,...*	*Bywa zbyt pewna siebie,...*
Adam Małysz		
Joanna Brodzik		
Tomasz Lis		

1b **Proszę porównać osoby zaprezentowane w tabeli.**

*Joanna Brodzik jest **tak samo** otwarta **jak** Szymon Majewski, ale nie jest **tak samo** nieśmiała **jak** Adam Małysz.*

1c **Proszę utworzyć zdania według wzoru.** **Gramatyka**

0. on jest znany / on jest pisarzem – *On jest znanym pisarzem*.
1. ona jest nerwowa / ona jest kobietą – ....
2. on jest roztrzepany / on jest człowiekiem – ....
3. ona jest kontrowersyjna / ona jest dziennikarką – ....
4. on jest agresywny / on jest politykiem – ....

Słownictwo

1c Proszę uzupełnić zdania.

a) aktualny, dziennikarka, ciekawy, publiczny
Monika Olejnik jest ...dziennikarką.... . Pracuje w radiu i w telewizji, rozmawia z politykami i z osobami .... o .... problemach. Jej programy są bardzo ....

b) różny, znany, podróżować
Ryszard Kapuściński był .... w Polsce i w Europie pisarzem. Ten publicysta dużo .... i pisał książki – reportaże z .... kontynentów.

CD 1d Proszę wysłuchać wypowiedzi dwóch osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 1c z nagraniem.

OPIS OSOBY

on / ona jest

inteligentny / -a, mądry / -a	głupi / głupia
dynamiczny / -a, energiczny / -a	powolny / -a
pewny / -a siebie	nieśmiały / -a, zarozumiały / -a, arogancki / -a
otwarty / -a	zamknięty / -a w sobie
ciekawy / -a, interesujący / -a	nieciekawy / -a, nudny / -a
ambitny / -a	mało -ambitny / -a
pracowity / -a	leniwy / -a
towarzyski / -a, sympatyczny / -a	nietowarzyski / -a, niesympatyczny / -a
wesoły / -a	smutny / -a
spontaniczny / -a, oryginalny / -a	mało spontaniczny / -a, przeciętny / -a
wrażliwy / -a	niewrażliwy / -a
niezależny / -a	zależny / -a
romantyczny / -a	mało romantyczny / -a, rozsądny / -a
odważny / -a, zdecydowany / -a	mało odważny / -a, niezdecydowany / -a
zabawny / -a, śmieszny / -a	mało zabawny / -a, poważny / -a
spokojny / -a	nerwowy / -a
dobrze zorganizowany / -a	roztrzepany / -a

On / ona wygląda na mądrego człowieka / mądrą osobę. (+ biernik)
On / ona jest tak samo miły / -a jak... (+ mianownik)
On / ona bywa niezdecydowany / -a. (+ mianownik)

1e Proszę wybrać jedną z osób znajdujących się na fotografiach. Proszę opisać tę osobę koledze / koleżance, a następnie zapytać, czy wie, o kim Pan / Pani mówi.

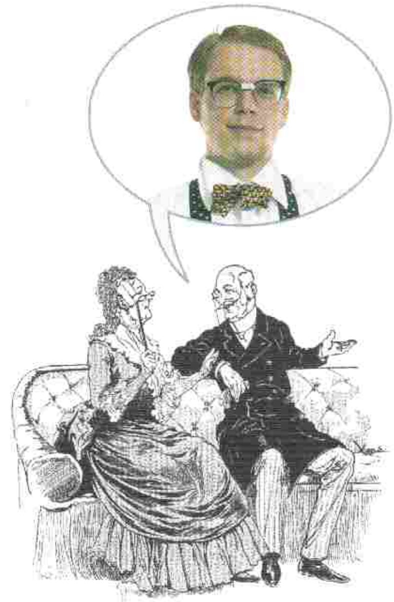
Myślę, że ta osoba pracuje w banku. Wygląda na osobę sympatyczną i bardzo spokojną. Nie jest spontaniczna, ale wygląda na dobrze zorganizowaną. Myślę, że bywa nerwowa, kiedy jest zmęczona, ale...

lekcja 1

2. WYRAŻANIE OPINII O LUDZIACH

– To świetna dziewczyna, chociaż bywa niesympatyczna.
– Romek jest miłym chłopcem.
– To bardzo uprzejmy człowiek.
– Fajna dziewczyna!
– Marek jest super!
– On wygląda na inteligentnego; ona wygląda na mądrą osobę.
– On / ona mnie irytuje.
– Trudno powiedzieć coś złego o...
– ... to bardzo kontrowersyjna osoba.
– Nie rozumiem dlaczego krytykujesz...
– Nie rozumiem...
– Denerwuje mnie jego / jej... (+ mianownik)
– Zgadzam się z tobą. / Nie zgadzam się z tobą.
– Masz rację. / Nie masz racji.

2a CD **Proszę wpisać numer dialogu, który dotyczy tych osób:**

a) kolega ze szkoły [2]
b) uczeń [ ]
c) żona kolegi [ ]
d) koleżanka ze studiów [ ]
e) chłopak koleżanki [ ]
f) koleżanka z pracy [ ]

2b CD **Proszę zaznaczyć, w którym dialogu przedstawione osoby wyrażają się o kimś z sympatią, a w którym z antypatią.**

	sympatia	antypatia
Dialog 1	[ ]	[X]
Dialog 2	[ ]	[ ]
Dialog 3	[ ]	[ ]
Dialog 4	[ ]	[ ]
Dialog 5	[ ]	[ ]
Dialog 6	[ ]	[ ]

2c CD **Proszę posłuchać nagrania jeszcze raz i zanotować wady i zalety osób, o których jest mowa w dialogach.**

	zalety	wady
Anka	odpowiedzialna	
Wojtek		
Kaśka		
Mateusz		nieciekawy
Artek		
Matylda		

2d **Role. Proszę przygotować, a następnie przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych.**

1

a) Córka. Od tygodnia masz nowego chłopaka. Chcesz się z nim spotykać, ale twoi rodzice nie są zadowoleni.

b) Matka. Twoja córka ma nowego chłopaka. Nie lubisz go, ale uważasz, że córka może się z nim spotykać.

c) Ojciec. Twoja córka ma nowego chłopaka. Nie znasz go i nie chcesz, żeby córka się z nim spotykała.

2

a) Sąsiadka. Twój znajomy zrobił karierę w mediach – jest popularnym piosenkarzem. Nie lubisz go.

b) Sąsiad. Twój znajomy zrobił karierę w mediach – jest popularnym piosenkarzem. Bardzo go lubisz.

3

a) Osoba 1. Za tydzień są wybory do parlamentu europejskiego. Kandydatką jest burmistrz twojego miasta. Bardzo ją lubisz.

b) Osoba 2. Za tydzień są wybory do parlamentu europejskiego. Kandydatką jest burmistrz twojego miasta. Nie lubisz jej.

c) Osoba 3. Za tydzień są wybory do parlamentu europejskiego. Kandydatką jest burmistrz twojego miasta. Nie masz o niej zdania.

3. 3a Proszę przeczytać tekst, a następnie zdecydować, o jakich kolorach mówią specjaliści. Czy uważa Pan / Pani, że rezultaty tych badań są prawdziwe? Proszę wyrazić swoją opinię na ten temat.

~~biały~~ *pomarańczowy* *niebieski*
czerwony *zielony* *czarny*

Powiedz mi, jaki lubisz kolor – a powiem ci, kim jesteś!

Masz w szafie siedem białych bluzek? Lubisz czerwone buty? Właśnie kupiłaś następny czarny sweterek? Nasi specjaliści udowodnili, że pewne cechy charakteru decydują o tym, jaki lubimy kolor. Chcesz wiedzieć jaka jesteś naprawdę? Oto rezultaty badań:

1. ....
Lubią go ludzie dynamiczni, pewni siebie i otwarci. Zawsze chcą dominować i kontrolować sytuację. Lubią być w centrum zainteresowania. Mogą mieć tendencje do manipulowania innymi ludźmi.
Bywają agresywni i niewrażliwi.

2. ....
Wybierają go ludzie spokojni, ambitni i pracowici. Chcą osiągać sukcesy w pracy. Są praktyczni, dobrze zorganizowani, dokładni i punktualni. Są mało spontaniczni. Bywają nudni i nietowarzyscy.

3. ....
Lubią go ludzie towarzyscy, weseli i spontaniczni. Mają dużo przyjaciół. Kochają życie i ludzi. Są otwarci na świat i tolerancyjni. Bywają leniwi i nerwowi.

4. ....*biały*..................
Kochają go ludzie wrażliwi, często zamknięci w sobie. Nie są praktyczni, interesują się literaturą i sztuką, zwykle mają dobry gust. Bywają nieśmiali i niezdecydowani.

5. ....
Wybierają go ludzie niezależni i energiczni. Są bardzo romantyczni, kochają muzykę i piękne pejzaże, lubią zwierzęta. Są bardzo krytyczni. Bywają smutni i depresyjni. Często są samotni.

6. ....
Uwielbiają go ludzie odważni, zdecydowani i pełni życia. Są bardzo oryginalni. Zawsze osiągają swój cel. Są ciekawi świata i chętnie podróżują. Bywają ekscentryczni i aroganccy.

A jacy ludzie lubią kolor szary?

Gramatyka

PRZYMIOTNIK MIANOWNIK LICZBA MNOGA RODZAJ MĘSKOOSOBOWY

towarzyski – towarzyscy	-ki	-cy	-y
drogi – drodzy	-gi	-dzy	
dobry – dobrzy	-ry	-rzy	
interesujący – interesujący	-cy	-cy	

bogaty – bogaci	-ty	-ci	-i
tłusty – tłuści	-sty	-ści	
młody – młodzi	-dy	-dzi	
głuchy – głusi	-chy	-si	
lepszy – lepsi	-szy	-si	
miły – mili	-ły	-li	
smutny – smutni ciekawy – ciekawi	inne	-i	

UWAGA! wesoły – wese**l**i

3b **Proszę poszukać w tekście odpowiednich przymiotników i uzupełnić tabelę.**

-ny / -ni	**-wy / -wi**
smutny / smutni	.... / leniwi
.... /	.... / ....
.... /	.... / ....

-ty / -ci	**-ły / -li**
.... / pracowici	miły / ....
.... /	.... / ....
.... /	.... / ....

-ry / -rzy	**-ki / -cy**
.... / starzy	.... / eleganccy
.... /	.... / ....
.... /	.... / ....

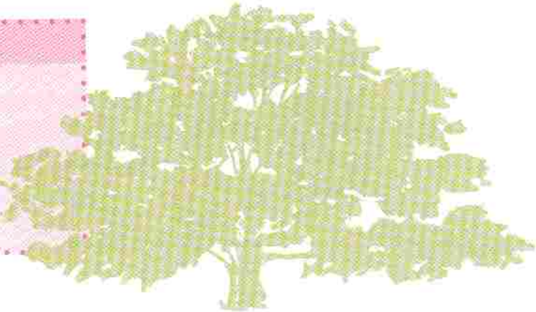
-i / -i	**-ący / -ący**
ostatni /	.... / gorący
.... /	.... / ....
.... /	.... / ....

lekcja 1

UWAGA! **który, która, które, którzy**

Człowiek, **który** lubi porządek, jest dobrze zorganizowany.
Osoba, **która** uczy się języka polskiego, jest ambitna.
Drzewo, **które** ma tysiąc lat, jest bardzo stare.

Ludzie, **którzy** myślą pozytywnie, są optymistami.
Osoby, **które** uprawiają sport, mają dobrą kondycję.

3c Proszę zbudować zdania według wzoru:

0. człowiek, ambitny, pracować, lubić ...Człowiek, który jest ambitny, lubi pracować....
1. ludzie, otwarci, nowe, sytuacje, lubić ....
2. nie, lubić, osoba, spontaniczna, grać ....
3. mieć, charyzmatyczna, osoba, silny, charakter ....
4. ludzie, widzieć, więcej, wrażliwi ....
5. zdanie, ludzie, niezależni, mieć, swoje ....
6. nowe, człowiek, lubić, kontakty, towarzyski ....

Słownictwo

3d Prawda czy nieprawda?

0. Człowiek ambitny dużo pracuje. (P) / N
1. Człowiek wrażliwy nie lubi ludzi. P / N
2. Ludzie otwarci lubią nowe miejsca. P / N
3. Osoba roztrzepana ma zawsze porządek. P / N
4. Ludzie towarzyscy spotykają się często z przyjaciółmi. P / N

Ortografia

CD **3e Dyktando. Proszę posłuchać tekstu i uzupełnić brakujące litery.**

Dla mnie autorytetem jest ......łowiek, który ma ...ilny charakter. Ludzie zdecydowan..., tak samo jak pracowi...i, to ......ęsto ludzie sukcesu. My...lę, że autorytet to tak...e osoba wra...liwa i odwa...na. Czy mu...i być romanty......na? To ...iekawe pytanie.

Gramatyka

3f Proszę uzupełnić zdania za pomocą spójników.

i a ale albo

Ludzie popularni mają dużo pieniędzy, ...ale...... nie mają czasu.

a) Wieczorem pójdę do kina .... na koncert.
b) Lubię słuchać muzyki, ... nigdy nie chodzę na koncerty.
c) Wieczorem zjem kolację, ... potem pójdę do kina.
d) Dzisiaj wieczorem zostanę w domu. Najpierw zjem kolację, ... potem posłucham muzyki.
e) Dzisiaj wieczorem zostanę w domu. Zjem kolację .... posłucham muzyki.
f) Ludzie mediów są popularni, ... nie zawsze bywają sympatyczni.
g) Ludzie mediów są popularni .... często bywają autorytetem dla widzów.
h) Pojadę na wakacje na Mazury .... nad morze.
i) W lipcu pojadę nad morze, ... w sierpniu pojadę na tydzień w góry.
j) W tym roku nie pojadę na wakacje. Zostanę w domu .... będę się uczyć do egzaminu.

4. 4a Proszę przeczytać list Anny do przyjaciółki, a potem napisać podobny list do przyjaciółki / przyjaciela. Jest Pan niezadowolony / Pani niezadowolona ze stażu w telewizji. Proszę użyć maksymalnej liczby przymiotników pejoratywnych.

Warszawa, 16 lipca

Cześć Gosiu!

Przepraszam, że nie pisałam tak długo, ale dwa tygodnie temu dostałam wreszcie staż w telewizji. Jako stażystka nie robię nic ciekawego, ale ludzie tu są fantastyczni! Otwarci i dynamiczni, pracowici i zdecydowani. Bardzo podoba mi się atmosfera w pracy. Mój szef też jest wspaniały. Ambitny, ale wrażliwy. Zawsze mogę z nim pogadać o moich problemach.

A Ty? Co słychać u Ciebie w pracy? Mam nadzieję, że jesteś tak samo zadowolona jak ja. Czekam na odpowiedź. Pa, pa

Anka

4b A jaka jest Pana / Pani opinia na temat kolegów w pracy? Jakich ludzi lubimy, a jakich nie? Jakie zachowania akceptujemy, a jakich nie. Proszę przeczytać poniższy tekst i przedyskutować na forum grupy, czego nie akceptujemy w pracy.

CBOS przeprowadził badania „Etyka zawodowa – opinie społeczne i faktyczne zachowania Polaków". Wynika z nich, że:

- Jesteśmy bardzo krytyczni wobec osób, które piją alkohol w pracy. (96%)
- Nie lubimy też kolegów, którzy są nieuczciwi i niepunktualni. (78%)
- Jesteśmy bardziej tolerancyjni wobec pracowników, którzy w czasie pracy wychodzą do urzędu, albo do sklepu. Jednak większość z nas nie akceptuje takich praktyk. (75%)
- Nie tolerujemy również prywatnych rozmów telefonicznych, używania faksu, drukarki i różnych materiałów biurowych dla własnych celów. (60%)
- Młodzi Polacy są bardziej „nieetyczni" w pracy niż starsi. Łatwiej akceptują negatywne wzory zachowań.

www.praca.gazeta.pl

Gramatyka

4c Proszę znaleźć w powyższym zadaniu przymiotniki w liczbie mnogiej i podać ich formę w liczbie pojedynczej.

Przykład: krytyczni – ...*krytyczny*.... nieuczciwi – .... – ....

4d Proszę zrobić w grupie następującą ankietę. Jacy ludzie powinni być w pracy:

a) uczciwi
b) punktualni
c) odpowiedzialni
d) pracowici
e) otwarci
f) dynamiczni
g) inni (jacy?)

Proszę przedstawić wyniki na forum grupy.

Przykład: Z naszych ankiet wynika, że ludzie w pracy powinni być przede wszystkim ....

5. 5a

CD

Proszę wysłuchać fragmentu wywiadu ze znaną warszawską stylistką, przeczytać zdania i powiedzieć, czy są prawdziwe czy nieprawdziwe.

Marta Guzy jest znaną warszawską stylistką. Na co dzień ma kontakt z największymi polskimi gwiazdami, a obecnie pracuje dla uczestników popularnego programu telewizyjnego *Talenty*.

1. Marta Guzy pracuje obecnie z uczestnikami programu telewizyjnego *Talenty*. (P) / N
2. Marta Guzy woli pracować z młodymi ludźmi, bo akceptują wszystko, co im proponuje. P / N
3. Marta Guzy woli pracować z gwiazdami, które mają charyzmę. P / N
4. Marta Guzy nie pracowała nigdy z muzykami heavymetalowymi. P / N
5. Marta Guzy najbardziej lubi muzyków jazzowych. P / N

5b

CD

Proszę posłuchać tekstu jeszcze raz i zaznaczyć określenia, które pasują do ludzi charakteryzowanych przez Martę Guzy.

	uczestnicy *Talentów*	gwiazdy	muzycy pop	muzycy rockowi	muzycy reggae	jazzmani
zarozumiali	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mili	☐	☐	☐	☐	☐	☐
nieśmiali	☐	☐	☐	☐	☐	☐
pewni siebie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
otwarci	☐	☐	☐	☐	☐	☐
naturalni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
zamknięci	☐	☐	☐	☐	☐	☐
spokojni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
zdecydowani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
inteligentni	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5c

Co Pan / Pani o tym myśli? Proszę podyskutować z koleżanką / kolegą i odpowiedzieć na poniższe pytania.

- Jacy są popularni ludzie mediów? Czy są wrażliwi? A może cyniczni? Mądrzy czy otwarci?
- Co to znaczy „mieć charyzmę"? Jacy ludzie są charyzmatyczni?
- Jakie wady mają ludzie mediów?

– Moim zdaniem...
– Myślę, że...
– Myślę, że często są...

5d

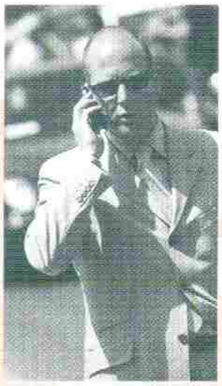
Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką o osobach, które znacie (osobowość telewizyjna, polityk, artysta, pisarz...). Proszę uzasadnić swoją sympatię lub antypatię do tych osób.

- Zgadzacie się ze sobą – oboje lubicie tę osobę.
- Zgadzacie się ze sobą – oboje nie lubicie tej osoby.
- Macie różne zdania na temat tej osoby.

6. 6a W jednym z banków ktoś zdefraudował dużą sumę pieniędzy. Policja podejrzewa trzy osoby. Proszę przeczytać ich charakterystykę przygotowaną przez psychologa sądowego i zdecydować, kto może być przestępcą. Proszę podzielić się na grupy, każda grupa przedstawia swoją hipotezę. Proszę uzasadnić swój wybór.

Podejrzany 1
dyrektor generalny banku, 45 lat, kawaler

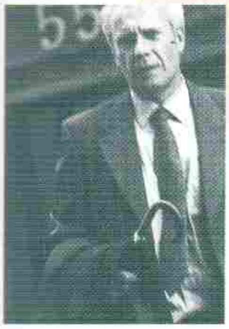
Jest osobą wesołą i towarzyską. Koledzy z pracy bardzo go lubią, ale uważają, że nie jest dobrym dyrektorem banku. Jest roztrzepany i niepunktualny. Od czasu, kiedy jest dyrektorem, bank ma problemy finansowe. Lubi kobiety i szybkie samochody.

Podejrzana 2
kasjerka, 36 lat, samotna matka trojga dzieci

Jest osobą bardzo pracowitą i solidną, ale koledzy z pracy nie bardzo ją lubią, bo jest zamknięta w sobie i nieśmiała. Wszyscy wiedzą, że jej sytuacja finansowa nie jest dobra. W zeszłym roku dostała kredyt z banku na mieszkanie, ale ma problemy ze spłatą.

Podejrzany 3
dyrektor finansowy, 61 lat, żonaty

Jest bardzo spokojny i zdecydowany. Koledzy w pracy nie lubią go, bo jest zarozumiały i nietolerancyjny. Konfliktowy. Nie lubi dyrektora generalnego i robi wszystko, żeby ten zrezygnował z pracy.

- *Naszym zdaniem przestępcą jest..., bo ma problemy finansowe i...*
- *Uważamy, że przestępcą może być..., ponieważ...*
- *... wygląda na przestępcę, bo...*

6b Proszę przygotować w grupach portrety psychologiczne przestępców. (Proszę sprawdzić w słowniku znaczenie niżej podanych wyrazów). Proszę przedstawić grupie wybrany portret psychologiczny.

Kieszonkowiec jest osobą pewną siebie i...

gangster

oszust

złodziej kieszonkowiec

włamywacz

lekcja 2

Sytuacje komunikacyjne wyrażanie opinii na temat pracy • dyskusja • formułowanie uogólnień (*wszyscy, każdy*)
Powtórzenie: wyrażanie relacji czasowych

Słownictwo praca, czas pracy, zarobki, warunki pracy
Powtórzenie: godziny, pory dnia

Gramatyka i składnia tworzenie liczby mnogiej rzeczowników i zaimków męskoosobowych **Powtórzenie:** wyrażenia czasowe – formy deklinacyjne • użycie niektórych spójników: *a, i, ani, lecz, ale, jednak* • zaimki *każdy* i *wszyscy*

Praca

1.

1a **Proszę przedstawić osoby na rysunkach. Gdzie pracują? Czy ich praca jest interesująca? Co robią każdego dnia?**

1b **Proszę zapytać kolegę / koleżankę:**

- Gdzie pracuje / studiuje?
- Ile godzin dziennie pracuje? Ile dni w tygodniu?
- Jakie są plusy i minusy jego / jej pracy?
- Co jest dla niego / niej ważniejsze: satysfakcja czy wynagrodzenie?
- Ile dni urlopu ma rocznie?
- Czy woli pracę na etacie czy na własny rachunek?

Słownictwo

2.

2a **Proszę przeczytać tekst i połączyć wyrażenia znajdujące się pod tekstem.**

O swojej pracy

opowiedzieli...

Lilka Pawłowska, 24 lata
asystentka prezesa zarządu PRO-NET

Moja praca jest... stresująca, ale nie monotonna. Muszę być punktualna i oczywiście świetnie zorganizowana. Prowadzę kalendarz spotkań mojego szefa i korespondencję. To odpowiedzialna praca, moja pomyłka może kosztować firmę dużo pieniędzy.

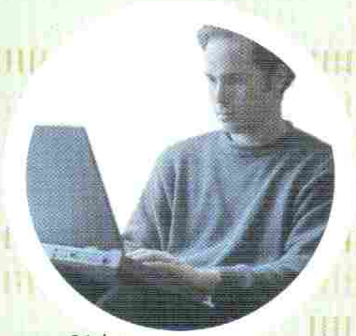
Czas pracy... Jestem w pracy o ósmej, czytam korespondencję, przygotowuję terminarz spotkań, odpowiadam na listy, odbieram telefony i tak dalej. Nie zawsze mam czas na obiad. Teoretycznie kończę pracę o 16.00, ale zwykle wychodzę o 17.00, 18.00, a czasem o 20.00. Kawa? Kawę robi mój szef! Jest mistrzem cappucino!

Wynagrodzenie... Średnia krajowa, ale jestem zadowolona. Mam dobrą pensję, czasem premię i ekstra pieniądze na urlop i na święta.

Urlop... Zwykle dwa tygodnie w lecie i tydzień zimą. Ale terminy muszę negocjować dużo, dużo wcześniej. Zawsze jest coś ważnego do zrobienia.

Lubię moją pracę..., bo mam kontakt z ludźmi, czasem jeżdżę za granicę... Mój szef ma do mnie pełne zaufanie i to jest bardzo ważne.

Minusy... Pracuję bardzo intensywnie i mam mało czasu dla siebie i dla przyjaciół, to fakt. Ale jestem młoda i nie mam rodziny, więc na razie to nie jest problem.

Mateusz Kozera, 31 lat
informatyk programista

Moja praca jest... moją pasją.

Czas pracy... 24 godziny na dobę. Pracuję na własny rachunek: piszę programy dla różnych firm, ale nie mam nigdzie etatu. Sam decyduję o której zaczynam, o której kończę.

Wynagrodzenie... To zależy, ilu mam klientów. Między 3 a 6 tysięcy na miesiąc.

Urlop... Co to jest urlop ? Ha, ha, ha... Moja żona i córka jadą na urlop beze mnie. Ale święta zawsze spędzamy razem.

Lubię moją pracę..., bo jest moją pasją.

Minusy... Nie mam jeszcze własnego biura, pracuję w domu i moja córka trochę mi przeszkadza, ale ta sytuacja ma też swoje plusy...

Elżbieta Kruk, 48 lat
pediatra

Moja praca jest... ważna.

Czas pracy... to zależy. Pracuję w szpitalu, czasem w nocy, w weekendy, w święta. Mam też prywatną praktykę, trzy razy w tygodniu od 16.00 do 20.00.

Wynagrodzenie... pensja lekarza plus pieniądze z praktyki prywatnej. Trochę więcej niż średnia krajowa.

Urlop... dwa razy w roku: w lecie nad wodą i zimą na nartach.

Lubię moją pracę... Tak.

Minusy... Moje dzieci są już duże, ale chciałabym mieć więcej czasu dla rodziny.

Wiesław Grzybowski, 36 lat
nauczyciel polonista w liceum ogólnokształcącym

Moja praca jest... trudna.

Czas pracy... W szkole jestem od 8.00 do 15.00, ale to nie koniec, wieczorami pracuję w domu, dużo czytam, przygotowuję lekcje, sprawdzam zadania.

Wynagrodzenie... 1800 złotych, uważam, że nauczyciele zarabiają za mało.

Urlop... mam wakacje w lipcu i sierpniu i ferie w zimie, tak jak uczniowie.

Lubię moją pracę... Moja praca czasami daje dużo satysfakcji, czasami nie, to zależy od uczniów.

Minusy... Ludzie uważają, że praca nauczyciela jest łatwa, a to nieprawda.

1. *prywatna praktyka* — b
2. *wynagrodzenie*
3. *pracuję na własny rachunek*
4. *średnia krajowa*
5. *urlop*

a) *pensja, zarobki*
b) *własny gabinet lekarski*
c) *wakacje*
d) *średnie zarobki Polaków*
e) *mam swoją firmę*

2b **Osoby wypowiadające się w ćwiczeniu 2a mówią o swoich obowiązkach. Proszę zastanowić się z kolegą / koleżanką, jakie zalety i jakie wady ma ich praca, a następnie uzupełnić tabelę.**

	zalety	wady
Lilka		
Mateusz	*pracuje na własny rachunek*	
Elżbieta		
Wiesław		*musi pracować wieczorami w domu*

DYSKUSJA

Wyrażasz opinię

- Przepraszam, chcę coś powiedzieć.
- Chcę powiedzieć, że...
- Myślę, że...
- Uważam, że...
- Jestem pewien / jestem pewna, że...

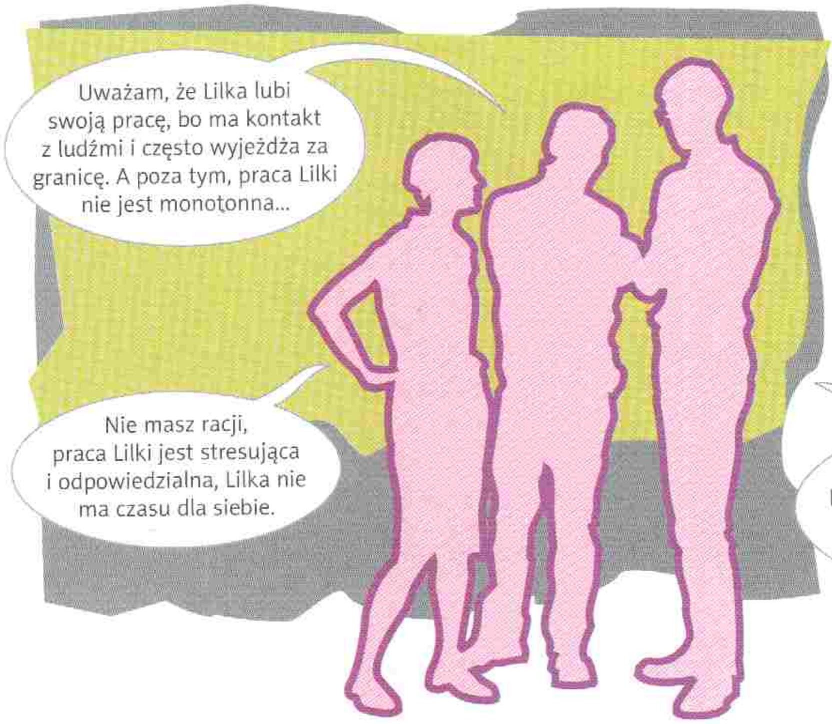
Nie zgadzasz się z rozmówcą / dyskutantem

- Nieprawda!
- Nie zgadzam się z tobą.
- Nie masz racji.
- Chcę dodać, że...
- To nie jest tematem (naszej) dyskusji.

Zgadzasz się z rozmówcą / dyskutantem

- Absolutnie się z tobą zgadzam!
- Masz rację.
- Ja też tak myślę.
- To wszystko, co mam do powiedzenia.
- Kończmy tę dyskusję!

2c Jak Pan / Pani myśli, czy ankietowane osoby lubią swoją pracę? Dlaczego? Proszę podyskutować o tym w grupie.

WYRAŻAMY OPINIĘ O PRACY

- **praca**: ciekawa, interesująca, odpowiedzialna, atrakcyjna, nudna, monotonna, stresująca, męcząca
- **praca daje**: satysfakcję, zadowolenie
- **dobrze zarabiać** = mieć wysokie zarobki
- **źle zarabiać** = mieć niskie zarobki

2d Proszę uzupełnić tekst.

1. *kancelaria, satysfakcja, być, zarobki, zawód, stresujący*

Studiuję prawo, ponieważ chcę ....być.......... adwokatem. Praca adwokata na pewno jest ...., ale daje dużo .... i oczywiście gwarantuje wysokie .... Chcę mieć własną .... w moim mieście. Uważam, że to dobry ....

2. *wieczorami, zawód, satysfakcja, łatwy, zarobki, odpowiedzialny, wakacje*

Ludzie myślą, że .... nauczyciela jest .... i przyjemny, ale to nieprawda. Moja praca jest .... i nie zawsze daje ...., to zależy od uczniów. To fakt, mam dwa miesiące .... i ferie, ale moje .... nie są wysokie i muszę pracować .... w domu.

3. *kontakt, satysfakcja, zarabiać, monotonny*

Praca fryzjerki na pewno nie jest .... W mojej pracy mam .... z ludźmi, często z nimi rozmawiam, a oni mnie lubią. Moja praca daje mi ...., chociaż nie .... dużo.

CD **2e Proszę posłuchać wypowiedzi trzech osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 2d z nagraniem.**

3.

3a **Poniżej znajduje się pięć grup zawodów. Proszę porównać zawody z każdej z nich, a następnie odpowiedzieć na pytania.**

grupa 1	grupa 2	grupa 3	grupa 4	grupa 5
pisarze malarze reżyserzy	fryzjerzy pracownicy fizyczni taksówkarze	aktorzy piosenkarze kreatorzy mody	inżynierowie architekci adwokaci	lekarze księża naukowcy

a) Jaki charakter ma praca tych ludzi, umysłowy, artystyczny czy fizyczny?
b) Czy wykonywanie tej pracy wymaga studiów lub praktyki?
c) Które zawody wymagają odpowiednich predyspozycji psychicznych?
d) Jakie są dobre i złe strony pracy w tych zawodach?

CD **3b** **Proszę posłuchać informacji o grupach zawodów i podać kolejność, w jakiej są przedstawiane.**

grupa ..3.. | grupa ..... | grupa ..... | grupa ..... | grupa .....

CD **3c** **Proszę posłuchać po raz drugi nagrania i zanotować cechy wspólne dla zawodów z list.**

grupa 1 ....
grupa 2 ....
grupa 3 ...Są artystami, zarabiają dużo pieniędzy, są...
grupa 4 ....
grupa 5 ....

Gramatyka

RZECZOWNIK MIANOWNIK LICZBA MNOGA RODZAJ MĘSKOOSOBOWY

pan – panowie profesor – profesorowie ojciec – ojcowie syn – synowie mąż – mężowie			-owie
Polak – Polacy	-k	-cy	-y
pedagog – pedagodzy kolega – koledzy	-g(a)	-dzy	-y
aktor – aktorzy	-r	-rzy	-y
Niemiec – Niemcy	-ec	-cy	-y
student – studenci	-t	-ci	-i
artysta – artyści	-sta	-ści	-i
Szwed – Szwedzi	-d	-dzi	-i
Włoch – Włosi	-ch	-si	-i
lekarz – lekarze listonosz – listonosze gracz – gracze gość – goście nauczyciel – nauczyciele	-rz -sz -cz **-ść** -l		-e
Amerykanin – Amerykanie	-anin	-anie	-e

UWAGA! mężczyzna – mężczyźni
brat – bracia
ksiądz – księża

3d **Proszę zamienić zdania w liczbie pojedynczej na liczbę mnogą. Jak Pan / Pani myśli, czy poniższe opinie są prawdziwe? A może to stereotypy?**

0. Każdy student lubi się bawić. ..Wszyscy studenci lubią się bawić..
..Myślę, że to stereotyp. Nie wszyscy studenci lubią się bawić.....
1. Każdy mężczyzna kocha swój samochód. ....
2. Każdy ojciec kocha swoje dzieci. ....
3. Każdy nauczyciel ma wakacje. ....
4. Każdy dyrektor ma swój gabinet. ....
5. Każdy robotnik pracuje fizycznie. ....
6. Każdy pisarz pracuje na własny rachunek. ....
7. Każdy architekt dużo zarabia. ....
8. Każdy urzędnik jest zatrudniony na etacie. ....

ZAIMEK WSKAZUJĄCY I DZIERŻAWCZY

czyj? jaki?	czyi? jacy?
ten tamten	ci tamci
mój twój nasz wasz	moi twoi nasi wasi
jego ich pana panów państwa	

3e Proszę zapytać kilka osób w grupie:

- Jacy są ich koledzy z pracy / ze studiów?
- Jakie problemy w pracy mają ich przyjaciele?
- Czy w ich kraju jest bezrobocie? Czy ktoś z ich znajomych jest bezrobotny?
- Jacy politycy w ich kraju mówią o problemach społecznych? Czy ci politycy są popularni?
- Czyi dziadkowie / rodzice jeszcze pracują? Kiedy ludzie w jego / jej kraju odchodzą na emeryturę?
- Czy wszyscy ludzie, którzy mają 60-65 lat powinni odchodzić na emeryturę?

3f Proszę wybrać z kolegą / koleżanką jeden z poniższych zawodów i opowiedzieć, jak żyją te osoby.

- O której godzinie wstają i zaczynają pracę?
- O której kończą?
- Czy pracują na etacie czy nie? Jakie to ma konsekwencje dla ich codziennej rutyny?
- Czy mają dość czasu dla rodziny? Kiedy?
- Kiedy mają urlop?
- Czy ich praca jest stresująca?
- Czy ich praca daje im satysfakcję?

biznesmeni taksówkarze lekarze nauczyciele księża pracownicy fizyczni aktorzy fryzjerzy pisarze

Biznesmeni wstają wcześnie, na przykład o szóstej rano. Kończą pracę późno...

Wymowa

3g Proszę posłuchać nauczyciela i wpisać brakujące litery:

lekarz ...	fryzjerz ...	taksówkarz ...	kelnerz ...
sprząta ...... ki	pisa ...... e	wie ...... ór	...... ekawy
za ...... ynam	pra ... uję	koń ...... ę	prowa ...... ę

Słownictwo

3h Proszę rozwiązać quiz.

QUIZ JAK MYŚLISZ?

1. Czy *bezrobotny* to człowiek, który:
   a) nie ma pracy,
   b) nie lubi pracy.
2. Czy *zatrudniać* to znaczy:
   a) wykonywać trudną pracę,
   b) dawać komuś pracę.
3. Czy *pracownik* to człowiek, który:
   a) pracuje na etacie,
   b) pracuje na własny rachunek.
4. Czy *zwalniać* to znaczy:
   a) mieć mało obowiązków w pracy,
   b) zrezygnować z pracownika, rozwiązać umowę.

3i Poniżej znajdują się trzy fotografie. Proszę razem z kolegą / koleżanką opisać jedną z nich. Jak Państwo myślą, co się wydarzyło w życiu tej osoby. Proszę użyć słów: *bezrobotny*, *zatrudniać*, *pracownik*, *zwalniać* oraz innych poznanych w tej lekcji.

4. 4a Czy praca daje Panu / Pani satysfakcję? Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

PSYCHOZABAWA

1. Co chciałbyś / chciałabyś powiedzieć swojemu szefowi?
a) Jesteś fajny, lubię cię!
b) Jesteś dobrym szefem, ale nie zaproszę cię na piwo.
c) Idiota!

2. Kiedy dostajesz pensję, myślisz:
a) Jutro idę na zakupy!!!
b) Nie pojadę na wakacje do Egiptu, ale mogę pojechać w góry.
c) Muszę zmienić pracę.

3. Ostatnio sobie kupiłeś / kupiłaś:
a) nowy samochód,
b) ulubiony film na DVD,
c) to było tak dawno, że już nie pamiętasz...

4. Kiedy planujesz urlop, myślisz:
a) Dwa tygodnie bez pracy???!!! Nie jadę!
b) Pojadę bez telefonu komórkowego.
c) Pojadę i już nie wrócę!

5. W sobotę wieczorem:
a) Spotykasz się ze znajomymi z pracy.
b) Idziesz do kina z dziewczyną / chłopakiem.
c) Oglądasz telewizję.

6. Jak zaczynasz dzień w pracy?
a) Pijesz kawę z kolegami i koleżankami.
b) Czytasz korespondencję.
c) Spóźniasz się i szef mówi, że jesteś niepunktualny / niepunktualna.

Proszę policzyć swoje punkty: odpowiedź a – 2 punkty, odpowiedź b – 1 punkt, odpowiedź c – 0 punktów.
Rozwiązanie quizu znajduje się na końcu lekcji.

CD 4b Pięć osób wyraża opinie o swojej pracy. Proszę wysłuchać ich wypowiedzi i zaznaczyć w tabeli, czy te osoby lubią swoją pracę czy nie.

	1	2	3	4	5
lubi	☐	☐	☐	☐	☐
nie lubi	☐	☐	☐	☐	☐

4c Poniżej zamieszczono trzy ogłoszenia o pracy. Proszę je przeczytać, a następnie zdecydować:

- Kto odpowie na to ogłoszenie – osoba młoda, starsza, studenci?
- Jakie cechy charakteru powinny mieć osoby zatrudniane na podobnych stanowiskach?
- Która oferta pracy podoba ci się najbardziej i dlaczego?

Duża firma spedycyjna zatrudni
kierowców
Wymagania:
– prawo jazdy kategorii B+C
– minimum roczne doświadczenie w pracy na podobnym stanowisku
Tel. 765-654-943

Szkoła Języków Obcych
zatrudni
lektorów języka angielskiego i niemieckiego
Poszukujemy też:
cudzoziemców mówiących po polsku, z doświadczeniem w nauczaniu języka lub dyplomem ukończenia studiów pedagogicznych.
tel. 0-12 221-34-54

Firma farmaceutyczna zatrudni
przedstawiciela handlowego
Wymagania:
– wiek do 35 lat,
– własny samochód,
– pełna dyspozycyjność.
Oferujemy wysokie zarobki!
Tel. 0-12 654-87-21

4d Role. Proszę wybrać z kolegą / koleżanką jedną z ofert i przygotować następujący dialog:

Rozmowa kwalifikacyjna:

Osoba 1. Jesteś kandydatem. Rozmawiasz z szefem firmy, która dała ogłoszenie. Opowiadasz o sobie, pytasz o warunki pracy.

Osoba 2. Jesteś szefem firmy, która chce zatrudnić nowego pracownika. Rozmawiasz z kandydatem o jego / jej kwalifikacjach, predyspozycjach itd.

lekcja 2

5.

CD **5a** **Proszę wysłuchać audycji i zanotować, o jakich zawodach mówią słuchacze.**

a) Słuchacz 1 ...nauczyciele...
b) Słuchacz 2 ...
c) Słuchacz 3 ...

CD **5b** **Prawda czy nieprawda? Proszę zaznaczyć, czy poniższe opinie są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

a) Nauczyciele mają dużo wolnego czasu i dobrze zarabiają.	P / (N)
b) Wizyta u lekarza w prywatnym gabinecie kosztuje około 100 zł.	P / N
c) Prawnicy często zakładają własne kancelarie.	P / N
d) Młodzi ludzie często malują graffiti, bo chcą studiować malarstwo.	P / N
e) Zawód informatyka to już przeszłość.	P / N
f) Studia gwarantują atrakcyjną i prestiżową pracę.	P / N

5c **Poniżej zamieszczono wypowiedzi pięciu osób, które znajdują się na fotografiach. Proszę zdecydować, kto mógłby to powiedzieć i uzasadnić swój wybór. Następnie proszę powiedzieć, co jest dla nich najważniejsze w pracy.**

zarobki urlop ✓samodzielność ubezpieczenie podróże

0. ...samodzielność...
Jestem osobą spokojną i zamkniętą, lubię pracować sama, zawsze chcę sama podejmować decyzje.

1. ...
Kocham narty. Zawsze w lutym jeżdżę na dwa tygodnie do Zakopanego.

2. ...
Mam dwoje dzieci. Bardzo ważna jest dla mnie opieka lekarska.

3. ...
Lubię komfort: drogie samochody, dobre restauracje, modne ubrania, doskonałe perfumy...

4. ...
Byłam już w USA, Kanadzie, Brazylii i Meksyku. Mam nadzieję, że w tym roku pojadę na kontrakt do Azji.

5d **Proszę zapytać kolegów / koleżanki w grupie, co jest dla nich najważniejsze w pracy.**

imię	bardzo ważne	istotne	obojętne

zarobki
urlop
ubezpieczenie
samodzielność
atmosfera w pracy
podróże

6. 6a Jak Pan / Pani myśli, jaki aspekt pracy jest ważny dla kobiet, a jaki dla mężczyzn. Dla młodych i dla starszych ludzi? Proszę podyskutować o tym w grupie.

Pensja lekarza to średnia krajowa, *ale w moim kraju lekarze zarabiają poniżej średniej krajowej.*

- Biznesmen ma pieniądze na kino, teatr czy książki, ale…
- W moim kraju nauczyciele zarabiają…
- Praca na własny rachunek daje satysfakcję i wolność, ale…
- Praca na etacie gwarantuje stałe zarobki, ale…
- Sekretarka musi…
- W moim kraju bezrobocie jest…

6b Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź:

1. Odpowiedzialny pracownik to:
   a) pracownik, który nie lubi firmy.
   b) pracownik, który lubi pracować.
   c) pracownik, który odpowiada za swoją pracę.

2. Praca na własny rachunek to:
   a) praca na etacie.
   b) praca na pół etatu.
   c) praca w swojej firmie.

3. Wynagrodzenie to:
   a) premia.
   b) zarobek.
   c) nagroda.

4. Średnia krajowa to:
   a) minimum socjalne.
   b) średnia pensja.
   c) dobry zarobek.

5. Pensja to:
   a) zarobek.
   b) dom starców.
   c) emerytura.

6c Role. Proszę przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych:

1

a) Jesteś szefem firmy. Proszę przeprowadzić rozmowę kwalifikacyjną z kandydatem na pracownika.
b) Jesteś kandydatem. Proszę opowiedzieć o swoim doświadczeniu zawodowym i wymaganiach.

2

a) Prowadzisz swoją firmę. Chcesz zatrudnić nowego pracownika.
b) Twój kolega prowadzi swoją firmę. Chce zatrudnić nowego pracownika. Nie zgadzasz się z jego decyzją.

Proszę przedyskutować dobre i złe strony zatrudnienia nowej osoby.

3

a) Jesteś matką. Twój syn za rok zdaje maturę i nie chce iść na studia. Chce pracować razem z ojcem w jego warsztacie samochodowym. Uważasz, że powinien studiować i zostać inżynierem.
b) Jesteś ojcem. Uważasz, że syn może pracować w firmie, ale powinien też studiować w weekendy.
c) Jesteś synem. Absolutnie nie chcesz studiować. Chcesz pracować u ojca, a potem założyć własny salon lub serwis samochodowy.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

4

a) Jesteś szefem, musisz zwolnić pracownika. Proszę powiedzieć mu o tym i wytłumaczyć, dlaczego to robisz.
b) Szef chce cię zwolnić. Nie zgadzasz się z tą decyzją. Proszę powiedzieć o tym szefowi.

5

a) Jesteś córką. Chcesz iść na studia i być informatykiem.
b) Jesteś matką. Uważasz, że córka może zrobić karierę modelki albo projektantki mody.
c) Jesteś babcią. Uważasz, że wnuczka zdecydowanie nie powinna być modelką, bo to niemoralne, ani informatykiem, bo to niezdrowe, ale może zostać lekarzem pediatrą, bo to dobry zawód dla kobiety.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

Rozwiązanie psychozabawy z ćwiczenia 4a

12 – 9	Gratulacje! Uwielbiasz swoją pracę. Twój szef uważa, że jesteś dobrym pracownikiem, a koledzy i koleżanki bardzo cię lubią.
8 – 4	Twoja praca daje ci satysfakcję, lubisz ją, ale jesteś osobą ambitną i szukasz lepszej oferty.
3 – 0	Musisz zmienić pracę!

lekcja 3

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o przeszłości, opis sytuacji i przedstawianie faktów z przeszłości • wyrażanie relacji czasowych (daty)

Słownictwo życie człowieka, daty

Gramatyka i składnia liczebniki główne i porządkowe w datach **Powtórzenie:** tworzenie czasu przeszłego, użycie czasowników w czasie przeszłym (aspekt dokonany i niedokonany)

To już historia...

Słownictwo

1.

1a Proszę obejrzeć fotografie i zdecydować, kiedy urodziły się te osoby.

0. czternastego sierpnia tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego pierwszego roku
1. dwudziestego pierwszego września dwutysięcznego roku
2. w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym roku; w listopadzie
3. w tysiąc osiemset czterdziestym ósmym; w styczniu
4. dwunastego kwietnia tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego szóstego roku

Gramatyka

1b Proszę uzupełnić tabelę.

LICZEBNIKI

	mianownik	dopełniacz	miejscownik
1	pierwszy / a / e	**pierwszego / ej**	*pierwszym / ej*
2	drugi	**drugiego**	
3	trzeci		*trzecim*
4	czwarty		
5	piąty		
6	szósty		
7	siódmy		
8	ósmy		
9	dziewiąty		
10	dziesiąty		
11	jedenasty	**jedenastego**	
12	dwunasty		
13	trzynasty		
14	czternasty		*czternastym*
15	piętnasty		
16	szesnasty		
17	siedemnasty		
18	osiemnasty		
19	dziewiętnasty		
20	dwudziesty		
21	dwudziesty pierwszy	**dwudziestego pierwszego**	*dwudziestym pierwszym*
30	trzydziesty		
40	czterdziesty		
50	pięćdziesiąty		
60	sześćdziesiąty		
70	siedemdziesiąty		
80	osiemdziesiąty		
90	dziewięćdziesiąty		
100	setny	**setnego**	
101	sto pierwszy		
2000	dwutysięczny		
2001	dwa tysiące pierwszy		

1c Proszę napisać na kartce swoją datę urodzenia i oddać ją nauczycielowi. Proszę wylosować jedną kartkę i zdecydować, kto z grupy ma taką datę urodzenia.

1d Proszę przeczytać datę i miejsce urodzenia sławnych osób. Co jeszcze o nich wiemy?

0. Adam Mickiewicz (24.12.1798), Litwa
1. Franz Kafka (3.07.1883), Czechy
2. Pablo Picasso (25.10.1882), Hiszpania
3. Fryderyk Chopin (22.02.1810), Polska
4. Tomasz Mann (1.1.1875), Niemcy
5. Fiodor Dostojewski (11.11.1821), Rosja

Adam Mickiewicz, znany polski poeta, urodził się 24 grudnia 1798 roku na Litwie. Był Polakiem, ale mieszkał na Litwie, w Rosji i we Francji. Mówił po polsku i po francusku.

MIESIĄCE

	mianownik	dopełniacz	miejscownik
1	styczeń	**stycznia**	*w styczniu*
2	luty	**lutego**	*w lutym*
3	marzec	**marca**	*w marcu*
4	kwiecień	**kwietnia**	*w kwietniu*
5	maj	**maja**	*w maju*
6	czerwiec	**czerwca**	
7	lipiec	**lipca**	
8	sierpień	**sierpnia**	
9	wrzesień	**września**	
10	październik	**października**	
11	listopad	**listopada**	*w listopadzie*
12	grudzień	**grudnia**	

Który jest dzisiaj?
- Dzisiaj jest 17.06 (siedemnasty czerwca).

Kiedy się urodziłeś?
- Urodziłem się 2.02.1980 (**drugiego lutego** tysiąc dziewięćset **osiemdziesiątego**) roku.

Kiedy Polska weszła do Unii Europejskiej?
- W *maju* 2004 (dwa tysiące **czwartego**) roku Polska została członkiem Unii Europejskiej.

W którym roku został wprowadzony w Polsce stan wojenny?
- Stan wojenny został wprowadzony w 1981 (tysiąc dziewięćset **osiemdziesiątym pierwszym**) roku.

Jak długo mieszkałaś za granicą?
- Mieszkałam za granicą od 1998 (tysiąc dziewięćset **dziewięćdziesiątego ósmego**) do 2000 (**dwutysięcznego**) roku.

1e Najważniejsze wydarzenia XX wieku. Kiedy to było? Proszę dopasować daty.

1.09.1939   23.08.1968   11.09.2001   ✓22.01.1905   29.10.1929
28.06.1914   8.05.1945   11.11.1918   9.11.1989   13.12.1981

- ......22.01.1905...... • krwawa niedziela w Petersburgu
- .... • zamach w Sarajewie – zabójstwo Arcyksięcia Ferdynanda
- .... • odzyskanie niepodległości przez Polskę
- .... • „czarny wtorek" – krach na giełdzie w Nowym Jorku
- .... • wybuch II wojny światowej
- .... • zakończenie II wojny światowej w Europie
- .... • „Praska wiosna" – interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Pradze
- .... • wprowadzenie stanu wojennego w Polsce
- .... • upadek Muru Berlińskiego
- .... • atak terrorystyczny na Nowy Jork

Jakie inne wydarzenia XX wieku były ważne dla ludzi?

Wymowa

CD **1f** Proszę wysłuchać wypowiedzi sześciu osób i zaznaczyć, co słyszymy.

	1	2	3	4	5	6
liczebnik główny	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liczebnik porządkowy	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1g Proszę zadać kilku osobom w grupie poniższe pytania.

– Kiedy ostatnio byłeś na wakacjach? – *Ostatnio byłem na wakacjach w sierpniu 2004 roku.*
– Kiedy ostatnio byłeś / byłaś za granicą?
– Kiedy skończyłeś / skończyłaś szkołę?
– Kiedy zacząłeś / zaczęłaś studiować / pracować?
– Kiedy ostatnio byłeś / byłaś nad morzem?
– Kiedy ostatnio się przeprowadzałeś / przeprowadzałaś?

2. 2a Proszę przeczytać tekst i przygotować zestawienie najważniejszych faktów.

Historia jednej **rodziny**

Mój dziadek Antoni urodził się 12 kwietnia 1910 roku koło Wilna. Jego ojciec, znany inżynier i kolekcjoner sztuki, często wyjeżdżał za granicę. Mieszkali w dużym, pięknym domu z ogrodem, do którego matka co tydzień zapraszała swoich przyjaciół artystów. W takiej atmosferze wychowywał się mały Antoni.

Mój dziadek chodził do szkoły w Wilnie, ale potem wyjechał do Warszawy, gdzie studiował prawo. Tam poznał moją babcię. W 1936 roku dostał stypendium we Francji. Prawie trzy lata mieszkał w Paryżu u swojej ciotki Wandy, siostry matki. Wrócił do Polski w 1939 roku i w lipcu ożenił się z moją babcią.

Moja babcia Maria urodziła się 4 października 1917 roku w Warszawie. Jej ojciec, profesor uniwersytetu, zmarł, kiedy miała 2 lata. 14 lat później jej matka wyszła za mąż za bogatego producenta kapeluszy. Babcia wyprowadziła się z domu. Najpierw była nauczycielką, potem dostała pracę w kancelarii znanego warszawskiego adwokata. Tam poznała mojego dziadka.

Moi dziadkowie pobrali się w lipcu 1939 roku, zaraz potem wybuchła wojna. Przez całą okupację mieszkali w Warszawie. Dziadek pracował nielegalnie, publikował artykuły i uczył studentów podziemnego uniwersytetu, babcia studiowała historię. 8 maja 1945 roku skończyła się wojna. Tego dnia babcia urodziła córeczkę, moją mamę.

Kilka lat po wojnie komuniści aresztowali mojego dziadka. Zmarł w więzieniu, wiosną 1955 roku.

Moja babcia i mama zostały same. Przeprowadziły się do Krakowa, gdzie moja babcia dostała pracę jako archiwistka w Bibliotece Jagiellońskiej. Było im ciężko, babcia nie zarabiała dużo, mieszkały w obskurnym pokoiku na ulicy Smoleńsk, ale mama uczyła się dobrze i w 1963 roku zaczęła studiować polonistykę. Po studiach została na uniwersytecie i tam poznała mojego ojca.

Moi rodzice pobrali się w 1970 roku, zaraz potem urodził się mój brat. Oboje zaangażowali się w działalność opozycyjną. Kiedy 13 grudnia 1981 roku zaczął się stan wojenny, mama była w czwartym miesiącu ciąży. Mój ojciec został internowany. Moja mama została sama.

Urodziłam się 8 maja 1982 roku, tak jak moja mama, tylko 37 lat później.

Teraz jestem już dorosła. Moja mama nadal pracuje na uniwersytecie, tata nadal angażuje się w politykę, a mój brat ożenił się i ma swoją firmę.

Babcia zmarła dwa lata temu. Nigdy po raz drugi nie wyszła za mąż.

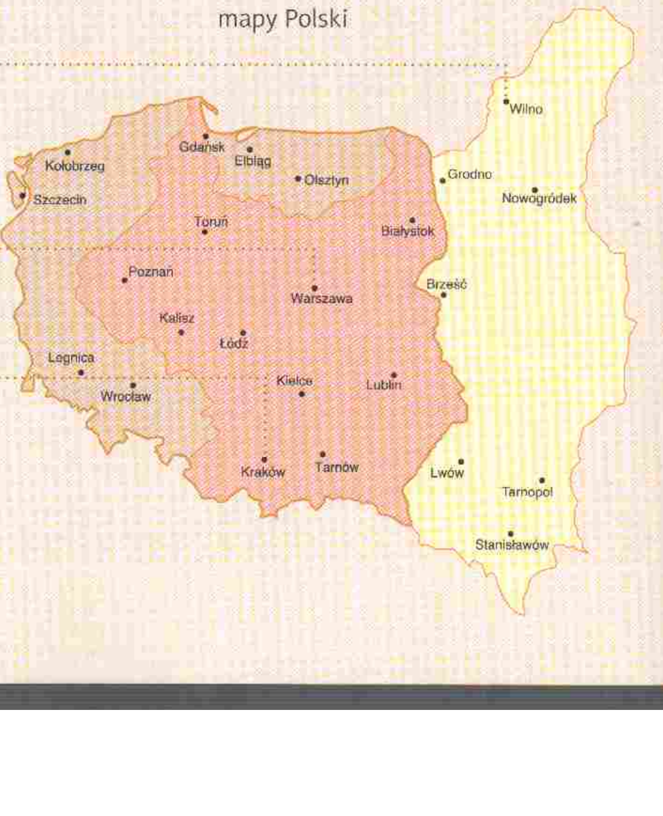

wydarzenia	daty
•	• 12.04.1910
• Dziadek Antoni dostał stypendium we Francji.	• ....
•	• 1939
• Dziadkowie mieszkali w Warszawie.	• ....
•	• 8.05.1945
• Babcia i mama przeprowadziły się do Krakowa.	• 1955
•	• 1963
•	• 1970
• Zaczął się stan wojenny.	• ....
•	• 8.05.1982

mapy Polski

Słownictwo

2b **Czy to jest to samo?**

urodzić się – umrzeć
wyjść za mąż – ożenić się
urodzić się – urodzić dziecko
wyprowadzić się – przeprowadzić się

2c **Proszę podkreślić informację, która jest prawdziwa.**

0. Ojciec dziadka był inżynierem i interesował się sztuką.
   Ojciec dziadka był inżynierem i nie interesował się sztuką.
1. Dziadek pracował we Francji.
   Dziadek studiował we Francji.
2. Matka babci miała dwóch mężów.
   Matka babci miała jednego męża.
3. Babcia poznała dziadka, kiedy była nauczycielką.
   Babcia poznała dziadka, kiedy pracowała w kancelarii adwokackiej.
4. W czasie okupacji dziadkowie wyprowadzili się z Warszawy.
   W czasie okupacji dziadkowie mieszkali w Warszawie.
5. Babcia i mama wyprowadziły się do Krakowa po wojnie.
   Babcia i mama wyprowadziły się do Krakowa, kiedy zmarł dziadek.
6. Babcia i mama miały trudną sytuację materialną.
   Babcia i mama miały dobrą sytuację materialną.
7. Matka i ojciec interesowali się polityką.
   Matka i ojciec nie interesowali się polityką.
8. Brat pracuje na uniwersytecie.
   Brat pracuje na własny rachunek.

2d **Proszę napisać, co robiły w tych latach osoby opisane w tekście *Historia jednej rodziny*.**

a) dziadek: 1936 – 1939 ......Od 1936 do 1939 roku dziadek mieszkał we Francji.......
b) babcia i dziadek: 1939 – 1945 ....
c) babcia: 1955 – 1965 ....
d) mama: 1963 – 1970 ....
e) babcia i mama: 1955 – 1960 ....
f) rodzice: 1970 – 1981 ....

2e **Proszę opowiedzieć historię z perspektywy:**

a) dziadka: *Urodziłem się na Litwie w 1910 roku,...*
b) babci c) matki d) ojca e) brata

Wymowa

CD **2f** **Proszę wysłuchać wypowiedzi ośmiu osób. W których wypowiedziach słyszymy entuzjazm (E), a w których niezadowolenie (N)?**

1. Przeprowadziliśmy się! E / N
2. Poznał fantastyczną dziewczynę. E / N
3. Zarobili dużo pieniędzy. E / N
4. A więc pobrali się! E / N
5. Wyjechali wcześnie. E / N
6. To ona dostała pracę. E / N
7. Nasza sąsiadka wyprowadziła się. E / N
8. Ożenił się w ubiegłym tygodniu. E / N

Wymowa

2g **Proszę powtórzyć powyższe wypowiedzi najpierw z entuzjazmem, a następnie z niezadowoleniem.**

3.

Gramatyka

ASPEKT NIEDOKONANY	ASPEKT DOKONANY
czytać, pisać, robić, poznawać, kupować, przeprowadzać się, spotykać, zaczynać, brać, wyjeżdżać, widzieć	przeczytać, napisać, zrobić, poznać, kupić, przeprowadzić się, spotkać, zacząć, wziąć, wyjechać, zobaczyć
Wyrażenia czasowe w czasie przeszłym (aspekt niedokonany)	**Wyrażenia czasowe w czasie przeszłym (aspekt dokonany)**
Kiedy czynność trwała jakiś czas lub powtarzała się w przeszłości. Kiedy opisujemy: osoby, rzeczy, stany fizyczne i emocjonalne.	Kiedy czynność została zakończona lub kiedy czynność została wykonana tylko jeden raz.
zawsze, zwykle, często, rzadko, długo, od czasu do czasu, dawniej raz dziennie, raz na tydzień, raz na miesiąc, raz na rok codziennie, co godzinę, co tydzień, co miesiąc, co rok, co dwa lata, od... do..., przez cały tydzień, całą noc	*nagle, w pewnej chwili, w pewnym momencie wreszcie, w końcu pewnego razu, pewnego dnia*
kiedy, kiedyś, nigdy, dawno temu, ostatni raz, między..., a..., jeszcze, już, w czasie, podczas	

3a Proszę podkreślić odpowiednią formę czasownika, a następnie uzasadnić swój wybór.

1. Kiedy byłam mała, moja mama czytała / przeczytała mi bajki przed snem. (opis)
   Kiedy byłam mała, przeprowadzaliśmy się / przeprowadziliśmy się z rodzicami na wieś. (jeden raz)
2. Podczas studiów spotykałem się / spotkałem się z moją przyszłą żoną.
   Poznawałem / poznałem moją przyszłą żonę podczas studiów.
3. W styczniu jeszcze pisałam / napisałam mój doktorat.
   Jeszcze nie pisałam / napisałam mojego doktoratu.
4. Dawno temu uczyłem się / nauczyłem się francuskiego, ale nie mówię dobrze w tym języku.
   Poznawałem / poznałem mojego przyjaciela dawno temu, jeszcze na studiach.
5. Między 12.00 a 13.00 pisałam / napisałam listy i słuchałam muzyki.
   Między 12.00 a 13.00 pisałam / napisałam e-mail i wysyłałam / wysłałam go do koleżanki.

3b Proszę napisać czasownik w odpowiedniej formie.

a) Kiedy miałem 5 lat, często (grać / zagrać) .....grałem..... w szachy z dziadkiem.

b) Kiedy byłem mały, często (dostawać / dostać) .... prezenty od mojej babci. Raz na miesiąc (wyjeżdżać / wyjechać) .... z rodzicami za miasto. Codziennie od 17.00 do 19.00 (uczyć się / nauczyć się) .... z kolegami.

c) Kiedy moja babcia była małą dziewczynką, (wychowywać się / wychować się) .... na wsi w domu z dużym ogrodem. Pewnego dnia (dostawać / dostać) .... piękny prezent – małego konia. Kiedy miała 8 lat, (wyjeżdżać / wyjechać) .... do szkoły z internatem.

d) Kiedy moi rodzice byli młodzi, (mieszkać / zamieszkać) .... w mieście i często .... (zapraszać / zaprosić) wielu artystów. Pewnego razu moja mama (dostawać / dostać) .... propozycję pracy za granicą. Moi rodzice długo (myśleć / pomyśleć) .... co zrobić w tej sytuacji, aż wreszcie (wyprowadzać się / wyprowadzić się) .... z Polski.

e) W roku 1980 moi rodzice (brać / wziąć) .... ślub i (przeprowadzać się / przeprowadzić się) .... na stałe do Warszawy.

3c **Proszę uzupełnić tabelę:**

aspekt niedokonany	aspekt dokonany
rodzić się	urodzić się
umierać	
	wyprowadzić się
wyjeżdżać	
wychodzić za mąż	
żenić się	
wychowywać się	
zarabiać	
dostawać	
	zacząć

4.

CD **4a** **Pan Ryszard i pani Maria są kuzynami. Pan Ryszard od wielu lat mieszka w USA, teraz przyjechał z wizytą do swojej rodziny w Polsce. Proszę wysłuchać rozmowy pana Ryszarda z kuzynką i jej mężem Władysławem i odpowiedzieć na poniższe pytania.**

a) Od ilu lat pan Ryszard mieszka w USA?
b) Kim była Basia?
c) Ile dzieci ma pan Ryszard?

CD **4b** **Proszę posłuchać jeszcze raz i zaznaczyć, kogo z wymienionych osób dotyczą podane informacje.**

	Ryszard	Basia	Robert	Halina
0. Kto wyjechał 40 lat temu do USA?	☒	☒	☐	☐
1. Kto umarł 7 lat temu?	☐	☐	☐	☐
2. Kto jest na emeryturze?	☐	☐	☐	☐
3. Kto jest w wojsku?	☐	☐	☐	☐
4. Kto wyszedł po raz drugi za mąż?	☐	☐	☐	☐
5. Kto się często przeprowadza?	☐	☐	☐	☐
6. Kto wziął ślub 10 lat temu?	☐	☐	☐	☐
7. Kto ułożył sobie życie?	☐	☐	☐	☐
8. Kto ma dwoje dzieci?	☐	☐	☐	☐
9. Kto ma troje dzieci?	☐	☐	☐	☐
10. Czyj syn idzie niedługo do college'u?	☐	☐	☐	☐
11. Kto ma małą córeczkę?	☐	☐	☐	☐
12. Kto był na wakacjach w Polsce 12 lat temu?	☐	☐	☐	☐
13. Kto się ożenił w wieku 25 lat?	☐	☐	☐	☐

5. 5a Proszę przeczytać życiorysy polskich noblistów, a następnie wpisać właściwe nazwisko pod każdym z nich.

Lech Wałęsa
Henryk Sienkiewicz
Maria Skłodowska-Curie
✓ Władysław Reymont
Wisława Szymborska
Czesław Miłosz

0. Urodził się na wsi pod Radomskiem. Pracował na kolei, potem wyjechał do Warszawy, gdzie publikował pierwsze teksty. Nagrodę Nobla za powieść *Chłopi* – znakomity obraz polskiej wsi i folkloru – otrzymał w 1924 roku. Jego kontrkandydatami byli wtedy: Thomas Mann, Thomas Hardy, Sigrid Undset i Maksym Gorki. ....Władysław Reymont.........

1. Kiedy w 1905 roku otrzymał Nagrodę Nobla, miał 49 lat. Był już bardzo popularny w kraju i za granicą, a jego powieści historyczne takie jak *Quo vadis* tłumaczono na różne języki. Angażował się w politykę i publikował swoje wypowiedzi w prasie angielskiej, francuskiej i niemieckiej. ....

2. Urodziła i wychowała się w Polsce, jednak mieszkała i pracowała we Francji, gdzie razem z mężem prowadziła badania nad promieniotwórczością. W 1903 roku oboje otrzymali Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki. ....

3. Przyjechała z rodzicami do Krakowa jako ośmioletnia dziewczynka i tutaj już została. Studiowała polonistykę, ale nie skończyła studiów. Przez wiele lat publikowała w krakowskim „Dzienniku Polskim" swoje wiersze. Nagrodę Nobla otrzymała w 1996 roku. ....

4. Urodził się na Litwie, studiował w Wilnie, okupację spędził w Warszawie. Na początku lat pięćdziesiątych pracował w polskiej dyplomacji. Uciekł do Francji, a potem pracował na uniwersytecie w Berkeley w USA. Jego książki i tomy poezji drukowane na emigracji były zakazane. Wielu młodych Polaków usłyszało o nim po raz pierwszy, gdy w 1980 roku dostał Nagrodę Nobla. ....

5. Legendarny przywódca Solidarności. Organizował strajki w Stoczni Gdańskiej. Kiedy w 1983 roku otrzymał Nagrodę Nobla, władze PRL nie pozwoliły mu wyjechać do Sztokholmu, nagrodę odebrała jego żona Danuta. Był pierwszym wybranym w wolnych wyborach prezydentem Polski. ....

5b Czy zna Pan / Pani laureatów Nagrody Nobla w Pana / Pani kraju? Kim są / kim byli? Proszę przygotować w parach sylwetki znanych noblistów i przedstawić je grupie (nie podajemy nazwiska).

5c Poniżej opisano w kilku punktach, jak dawniej wyglądało życie ludzi w Polsce. Proszę przeczytać te zdania, a następnie napisać tekst w czasie przeszłym.

Rok 1978 w Polsce

- Nikt nie jest bezrobotny.
- Każdy człowiek ma zagwarantowaną pracę w swoim zawodzie.
- Nie wszyscy mogą założyć własną firmę.
- Ludzie długo czekają na mieszkanie lub samochód.
- Nie wszyscy mogą podróżować do Europy Zachodniej.
- Ludzie stoją w kolejkach, żeby kupić coś do jedzenia.
- Jest cenzura.
- Polacy nie mogą czytać książek Orwella i Miłosza.

Dawniej w Polsce nikt nie był bezrobotny. ....

....

....

5d Co zmieniło się w życiu ludzi przez ostatnie 100 lat? Czy dawniej ludzie mieli komputery i oglądali telewizję? Proszę podyskutować o tym w grupie.

6.

6a **Poniżej podano definicje opisujące stan cywilny człowieka. Proszę połączyć wyrażenia.**

1. *osoba, która się rozwiodła*
2. *osoba, która nie ma męża / żony*
3. *osoba, której mąż / żona już nie żyje*
4. *osoba, która ma męża / żonę*

a) *mężatka / żonaty*
b) *panna / kawaler*
c) *wdowa / wdowiec*
d) *rozwiedziona / rozwiedziony*

6b **Proszę posłuchać wypowiedzi ośmiu osób. Kim są z zawodu, skąd pochodzą i jaki jest ich stan cywilny? Proszę wpisać odpowiedzi do rubryk.**

ZGADNIJ, KIM JESTEM?

imię	data urodzenia	kraj	stan cywilny	zawód
Dominik				
	12.12.1970			

6c **Role. Proszę razem z kolegami / koleżankami zagrać scenkę.**

Spotkanie po latach

25 lat temu skończyłeś / skończyłaś studia. Wasz uniwersytet co roku organizuje „Bal Absolwentów – 25 lat później". Jesteś na balu i spotykasz swoich kolegów i koleżanki z roku. Nie widziałeś / widziałaś ich od dawna. Rozmawiasz z nimi, pytasz, co u nich słychać. Opowiadasz też o swoim życiu.

Sugerowane role:

1. dziennikarz, dwoje dzieci, dwa razy żonaty
2. gospodyni domowa, jeden syn, mąż nie żyje
3. pisarka, partner, jedna córka
4. bezrobotny, nie mieszka z żoną, troje dzieci
5. nauczycielka, mąż, dwaj synowie, pięć psów
6. profesor, partnerka, nie ma dzieci

6d **Proszę obejrzeć fotografie i opisać, co wydarzyło się w życiu tej osoby przez ostatnie 10 lat.**

lekcja 4

Sytuacje komunikacyjne wyrażanie uczuć pozytywnych i negatywnych: nadziei, obawy, strachu, zmartwienia • wyrażanie przyszłości • mówienie o edukacji, szkole, wykształceniu, zdobywaniu nowych umiejętności • wyrażanie warunku **Powtórzenie:** wyrażanie relacji czasowych (czas przyszły)

Słownictwo szkoła, edukacja, wykształcenie, kursy

Gramatyka i składnia tworzenie i użycie czasu przyszłego (aspekt dokonany) **Powtórzenie:** okoliczniki czasu • tworzenie i użycie czasu przyszłego (aspekt niedokonany) • tworzenie i użycie czasowników modalnych w czasie przyszłym • zdania warunkowe ze spójnikiem *jeśli / jeżeli...*

Plany na przyszłość

1.

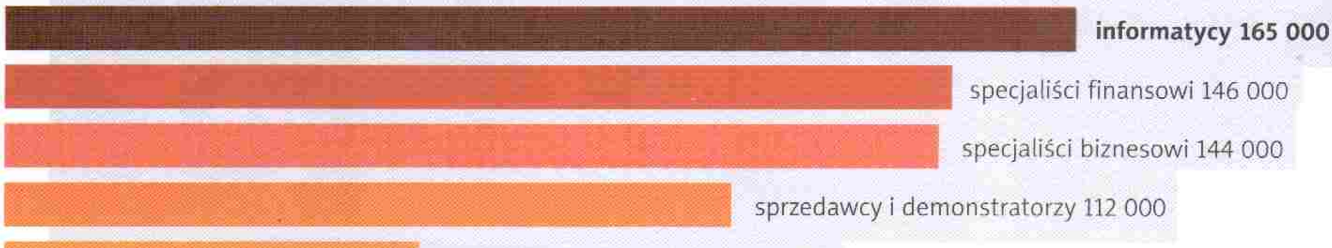
1a Oto zawody przyszłości w Polsce. Proszę skomentować poniższe dane.

Proszę powiedzieć, jakie wykształcenie będzie musiał mieć młody człowiek, który będzie chciał pracować w jednym z tych zawodów.

- Kto z tej grupy będzie musiał zdać maturę?
- Kto będzie musiał skończyć studia licencjackie lub magisterskie?
- Kto będzie musiał znać angielski, francuski lub inne języki?
- Kto będzie musiał mieć prawo jazdy?
- Kto będzie mógł podróżować, poznawać nowych ludzi?
- Kto będzie pracować przy komputerze?
- Czego nowego będą mogli się nauczyć?

Szanse na pracę mają przede wszystkim informatycy i specjaliści finansowi.

Prognozowane zapotrzebowanie na pracowników **do 2010 roku:**

„Polityka" 2002, nr 48, fragment artykułu *Będzie praca*

Gramatyka

CZASOWNIKI MODALNE W CZASIE PRZYSZŁYM

Czasownik *być* w czasie przyszłym + 3 osoba liczby pojedynczej lub liczby mnogiej czasownika w czasie przeszłym

będę musiał / będę musiała
będziemy chcieli / będziemy chciały

1b Proszę zrobić z kolegą / koleżanką listę zawodów, które Państwa zdaniem będą ważne w przyszłości. Proszę opowiedzieć, jak zmieni się praca w tych zawodach.

Nauczyciele – będą mogli kontaktować się z uczniami przez Internet.

1c **Proszę przeczytać wypowiedzi absolwentów i ich rodziców. Co czują, kiedy mówią o przyszłości? Która z zaprezentowanych młodych osób jest dzieckiem Marii, Jana i Heleny. Proszę uzasadnić swój wybór.**

MŁODZI i ich przyszłość

Marek, absolwent psychologii:

Kiedy pięć lat temu przyszedłem do mojego instytutu byłem optymistą. Dzisiaj wiem, że nie jest tak łatwo. Na pewno będę długo szukać pracy. Moi koledzy mówią, że 6 – 8 miesięcy to minimum.

Ewa, absolwentka medycyny:

Moja mama zawsze chciała mieć córkę lekarkę. Moje studia to realizacja jej ambicji. Ja bardzo bałam się egzaminów, ale kiedy zdałam, byłam szczęśliwa. Dzisiaj próbuję dostać staż w szpitalu, ale jest to bardzo trudne. Boję się, że to początek moich problemów.

Jan: Mój syn nigdy nie lubił w szkole przedmiotów ścisłych. Zawsze interesował się historią, poezją, językami. Kiedy powiedział mi, co będzie robić w przyszłości, nie protestowałem. Teraz trochę się boję, że będzie miał problemy na rynku pracy.

Maria: Moja córka zawsze była bardzo zdolna. Miała dobre oceny, wiedziałam, że będzie chciała studiować. Zawsze mówiłam, że medycyna to prestiż i uznanie. Ewa skończyła medycynę, dzisiaj ma trochę problemów z pracą, ale mam nadzieję, że ta sytuacja jest chwilowa.

Piotr, absolwent informatyki:

W tym roku skończyłem informatykę. Praca dla informatyków będzie zawsze.

Helena: Mój syn zawsze mówił mi, że komputery to przyszłość. Chyba miał rację. Dzisiaj wszyscy pracują przy komputerze, niedługo chyba dzieci w szkołach nie będą już pisać długopisami. Nie boję się o to, co mój syn będzie robić. Na pewno praca będzie czekać na niego.

1. **Marek:** boi się / jest optymistą
2. **Ewa:** jest pewna swojej przyszłości / boi się
3. **Piotr:** ma nadzieję, że wszystko będzie dobrze / jest pewny swojej przyszłości
4. **Maria:** jest pesymistką / jest optymistką
5. **Jan:** jest optymistą / boi się
6. **Helena:** jest pewna, że wszystko będzie dobrze / ma nadzieję, że wszystko będzie dobrze

WYRAŻANIE UCZUĆ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

Nadzieja
– *Mam nadzieję, że...*
– *W tej kwestii jestem optymistą.*

Obawa, strach, zmartwienie
– *Obawiam się, że... / Obawiam się o* (+ biernik)
– *Boję się, że... / Boję się o* (+ biernik)
– *Jestem pesymistą.*
– *Wolę nie myśleć, co...*
– *Martwię się, co... / Martwię się, czy... / Martwię się o* (+ biernik)

1d **Proszę zareagować na poniższe wypowiedzi.**

- Jestem zmęczona. – *Martwię się o ciebie, za dużo pracujesz.*
- Mam wysoką temperaturę.
- Piotr nie zdał egzaminu.
- Moje dziecko nie chce chodzić do szkoły.
- Chodziłem na kurs, więc na pewno zdam ten egzamin bez problemu.
- W przyszłym roku kończę studia i będę musiała poszukać pracy.
- Adam jest bezrobotny już od pięciu miesięcy.
- Moja córka jutro będzie zdawała maturę z matematyki.

2.

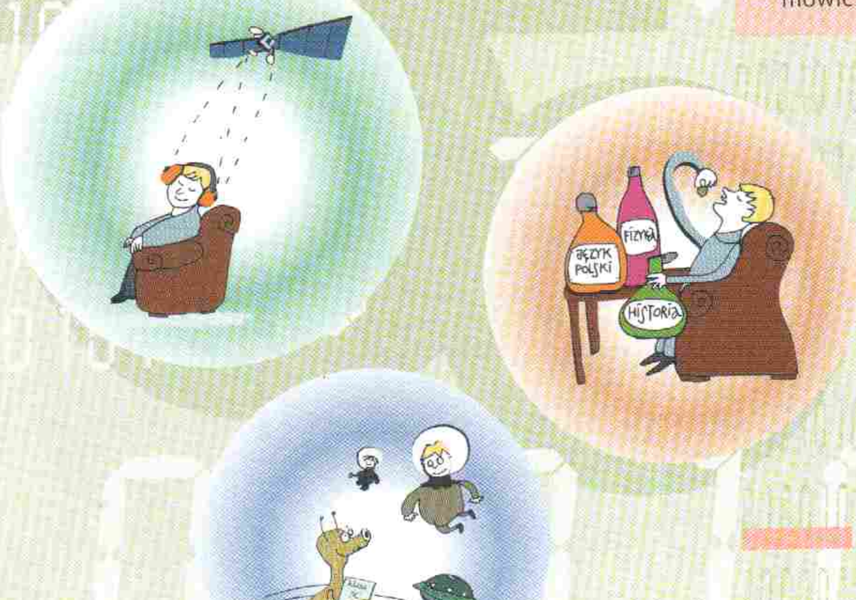
Gramatyka

2a Proszę uzupełnić opinie na temat szkoły przyszłości.

1. W nowej szkole, podobnie jak dzisiaj, dzieci .... (pisać) ręcznie i .... (czytać) książki.
2. .... (być) więcej komputerów.
3. Dzieci .... (robić) więcej błędów ortograficznych.
4. Dzieci .... (chodzić) do szkoły tylko 5 lat.
5. Dzieci nie .... (chodzić) do szkoły.
6. Zawód nauczyciela nie .... (być) potrzebny.

2b Proszę obejrzeć, a następnie opisać rysunek przedstawiający szkołę przyszłości.

SZKOŁA PRZYSZŁOŚCI

Co się zmieni?

- *Boję się, że w szkole przyszłości dzieci będą...*

Co się nie zmieni?

- *Mam nadzieję, że w szkole przyszłości, podobnie jak dzisiaj, dzieci będą...*

CZAS PRZYSZŁY

aspekt niedokonany

czasownik *być* w czasie przyszłym + bezokolicznik czasown
niedokonane

Będę pracować w firmie.
Będziemy studiować prawo.

2c Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką:

- Czy podoba się mu / jej wizja autora rysunku?
- Jak myśli, który to rok?
- Co jego / jej zdaniem jest, a co nie jest realne? Dlaczego?
- Czego jeszcze brakuje na rysunku?

CZAS PRZYSZŁY

aspekt dokonany

tworzymy go od bezokolicznika czasownika dokonanego

pisać / **napisać** – napiszę, napiszesz
zdawać / **zdać** – zdam, zdasz
powtarzać / **powtórzyć** – powtórzę, powtórzysz
mówić / **powiedzieć** – powiem, powiesz

WYRAŻENIA CZASOWE

- jutro, pojutrze
- **za** dwa, trzy dni
  za tydzień
  za dwa tygodnie
  za miesiąc
  za dwa miesiące
  za rok
  za dwa lata
- **w** przyszły wtorek, czwartek, **w** przyszłą sobotę
- **w** przyszłym tygodniu, miesiącu, roku

2d **Proszę podać dokonaną formę bezokoliczników oraz 1. i 2. osobę liczby pojedynczej od poniższych czasowników, a następnie zbudować zdania w czasie przyszłym. Proszę dodać wyrażenia czasowe.**

czytać	przeczytać, przeczytam, przeczytasz	zaczynać	
uczyć się		kończyć	
zdawać		jechać	
robić		znajdować	znaleźć, znajdę, znajdziesz
brać		dostawać	

W przyszłym roku na pewno przeczytam „Pana Tadeusza" w oryginale.

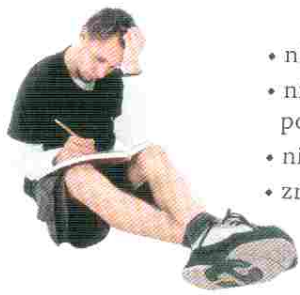
2e **Proszę powiedzieć, co mówi Ewa o swoich planach.**

Ewa ma nadzieję, że napisze szybko pracę magisterską.

- napisać szybko pracę magisterską
- zdać egzamin magisterski
- znaleźć pracę na uniwersytecie
- zrobić doktorat
- napisać książkę

2f **Proszę powiedzieć, czego się boi Piotr.**

Piotr boi się, że nie zda egzaminu.

- nie zdać egzaminu
- nie przeczytać wszystkich lektur potrzebnych do egzaminu
- nie nauczyć się angielskiego
- zrobić za dużo błędów w teście

3.

CD **3a** ***Nie mam problemu z moją przyszłością.*** **Proszę wysłuchać fragmentu reportażu radiowego. Dziennikarka rozmawia z osiemnastoletnią Majką, która właśnie zdała maturę i opowiada o swoich planach na przyszłość. Proszę zdecydować, czy są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

a) Majka będzie zdawać na studia. (P) N
b) Majka nie będzie pracować w czasie studiów. P / N
c) Majka będzie malarką. P / N
d) Majka będzie miała swoje studio mody. P / N
e) Majka nie weźmie kredytu. P / N
f) Majka myśli, że zrobi karierę. P / N
g) Majka nie wyjdzie za mąż. P / N
h) Majka będzie miała dzieci. P / N
i) Majka boi się o swoją przyszłość. P / N

CD **3b** **Proszę napisać, jakie plany na przyszłość ma osiemnastoletnia Majka.**

Studia:

- zda egzamin na Akademię Sztuk Pięknych
- ....
- ....

Praca:

- weźmie kredyt
- ....
- ....

Rodzina:

- ....
- ....
- ....

lekcja 4

Słownictwo

4.

4a **Proszę powiedzieć, czy to jest to samo?**

certyfikat – świadectwo
dyplom – dyplom magisterski
licencjat – magisterium
akademia – uniwersytet

4b **Kim będzie absolwent tych szkół?**

Proponowane zawody: chemik, matematyk, inżynier mechanik, aktor, specjalista finansowy, muzyk, dentysta, filolog, fizyk, reżyser, lekarz, dyrygent, informatyk

politechnika
akademia ekonomiczna
uniwersytet
akademia medyczna
szkoła teatralna
akademia muzyczna

Absolwent politechniki może zostać inżynierem,...

4c **Proszę przeanalizować polski system edukacji i powiedzieć, jak on wygląda w Pana / Pani kraju. Proszę użyć struktur: *chodzić do zerówki, chodzić do szkoły, zaczynać szkołę, kończyć szkołę, zdawać egzamin, maturę, uzupełnić wykształcenie.***

Wiek		
18 – 24 lat	**studia magisterskie**	**uzupełniające studia magisterskie** / **licencjat lub inżynier**
	matura państwowa	
15 – 18 lat	**liceum, liceum profilowane lub technikum**	**liceum uzupełniające lub technikum uzupełniające** / **szkoła zawodowa**
	egzamin preorientujący	
12 – 15 lat	**gimnazjum**	
	egzamin kompetencji	
7 – 12 lat	**szkoła podstawowa**	
6 lat	**zerówka**	

W Polsce dziecko idzie do szkoły, kiedy ma 7 lat, następnie...

CD **4d** **Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób, a następnie powiedzieć, które z nich mają wykształcenie:**

a) podstawowe: ...... b) średnie: ...... c) wyższe: ......

4e **Proszę zapytać kolegę / koleżankę:**

- Czy ma maturę?
- Czy jego wykształcenie gwarantuje mu interesującą pracę?
- Czy jego studia były ciekawe?
- Jaki ma tytuł naukowy?

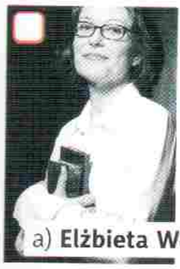
Wymowa

4f **Proszę powtórzyć z odpowiednią intonacją.**

– Chyba nie zdam.
– Może przyjdzie...
– Nie mogę już.
– Nie napiszę tego.
– Jestem prawie pewna, że to zrobi.
– Nie mam pewności, czy będę dobrym kandydatem.
– W tej kwestii jestem optymistą.

Które z podanych zdań wyrażają obawę, a które nadzieję?

5. 5a Proszę wysłuchać wypowiedzi 4 osób i zdecydować, kto to mówi:

a) **Elżbieta Wodecka**, bibliotekarka

b) **Paweł Klusek**, biznesmen

c) **Karol Bąk**, uczeń

d) **Mariola Kubicka**, studentka

5b Proszę zdecydować, która wypowiedź wyraża: nadzieję, obawę, strach, zmartwienie.

	nadzieja	obawa	strach	zmartwienie
1. Elżbieta Wodecka	☐	☐	☐	☐
2. Paweł Klusek	☐	☐	☐	☐
3. Karol Bąk	☐	☐	☐	☐
4. Mariola Kubicka	☐	☐	☐	☐

5c Proszę przeczytać ogłoszenia, a następnie posłuchać jeszcze raz wypowiedzi i zdecydować, który kurs wybiorą te osoby.

„ADYTON" proponuje:
- kurs projektowania stron internetowych
- kurs grafiki komputerowej
- kurs moderowania

Zajęcia w grupach 3 – 5 osobowych w każdy poniedziałek i czwartek, w godzinach od 16.00 do 20.00.

Przyjmujemy zgłoszenia do końca lipca br.
- telefonicznie: 0 12 564 87 59
- przez Internet: Adyton@uw.pl

SPECJALISTYCZNE KURSY KOMPUTEROWE!
- obsługa komputera
- programy komputerowe (MS Office)
- obsługa oprogramowania dla biur, urzędów i szkół

Nasz adres:
„Pro-GRAM"
ul. Kopernika 34, Poznań
tel. 0 61 423 76 54
UWAGA!
Zgłoszenia tylko do końca maja!

Szkoła Języków Obcych
„EPILOG"
www.epilog.pl
zaprasza na kursy językowe!
- angielski
- niemiecki
- francuski

Proponujemy:
- zajęcia w grupach do 10 osób
- pracę z doświadczonymi lektorami
- miłą atmosferę
- zajęcia rano i wieczorem

Zapraszamy na testy kwalifikacyjne do naszej szkoły!
Adres: ul. Kasprowicza 7, Kraków
tel. 0 12 657 98 21

NIE MASZ JESZCZE PRAWA JAZDY???

Szkoła Jazdy „SYRENKA" zaprasza na bezstresowy kurs prawa jazdy.

Mamy:
- 10 lat praktyki
- wykwalifikowanych instruktorów
- popularne modele samochodów do nauki jazdy

Przyjmujemy zgłoszenia przez cały rok.
Nasz adres:
ul. Kapelanka 132, Warszawa
tel. 0 22 5649120

Gramatyka

UWAGA!
- wybrać kurs
- zdecydować się na kurs
- pójść na kurs
- zapisać się na kurs
- być na kursie

5d Który kurs wybiorą te osoby?

➔ *jeśli..., (to)...*

a) Mariola wybierze *kurs języka francuskiego w szkole „Epilog".*
Jeśli nauczy się francuskiego, to będzie mogła pojechać na staż do Francji.

b) Paweł na pewno zdecyduje się na ....

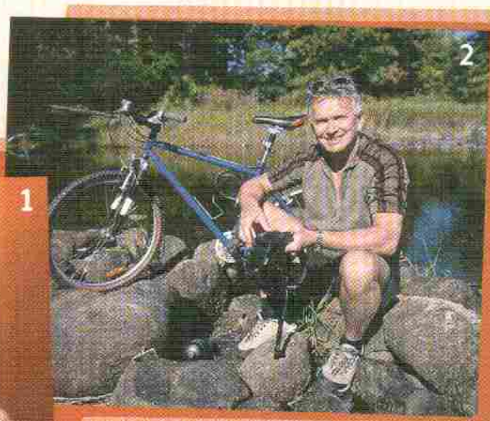
c) Elżbieta na pewno pójdzie na ....

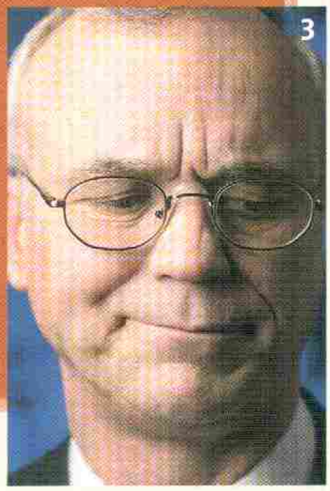
d) Karol zapisze się na ....

lekcja 4

5e **Proszę obejrzeć fotografie i dopasować do nich poniższe wypowiedzi. Proszę uzasadnić swój wybór.**

1

2

3

- ☐ a) Kursy to wspaniała sprawa. Można się dużo nauczyć i poznać ciekawych ludzi...
- ☐ b) Kursy są dla ludzi, którzy mają za dużo czasu. Normalny człowiek uczy się na studiach!
- ☐ c) Kursy to świetna rozrywka. Dobrze jest mieć swoje hobby.

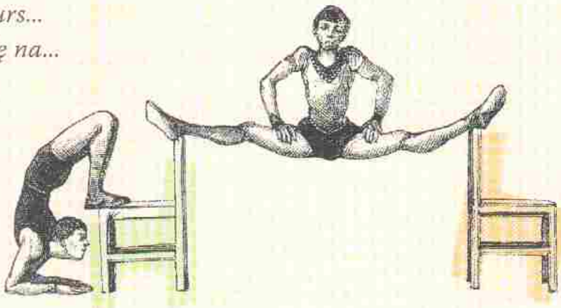
5f **Proszę dokończyć zdania, używając spójników: *bo*, *ponieważ*, *ale*.**

✓nauczyć się dobrze języka   *chcieć studiować w Rzymie*   *musieć pracować przy komputerze*
poznać nowych ludzi   *nie mieć pieniędzy*   *chcieć nauczyć się gotować*   *być za drogim*   *lubić podróżować*

0. Ewa chodzi na kurs angielskiego, bo chce nauczyć się dobrze języka.
1. Pani Jadzia wybrała kurs komputerowy, ponieważ ....
2. Mateusz zapisał się na kurs gotowania, ...
3. Marta nie chodzi na żaden kurs, ...
4. Pan Henio uczy się języków, ...
5. Roman uczy się włoskiego, ...
6. Adam chce zapisać się na jakiś kurs, ...
7. Iza nie może chodzić na kurs projektowania mody, ...

5g **Jest Sylwester, zdecydował Pan / zdecydowała Pani zmienić coś w swoim życiu w Nowym Roku i pójść na jakiś kurs. Który kurs Pan / Pani wybierze? Proszę zapytać kilka osób w grupie, który kurs wybiorą i dlaczego.**

Mam bardzo stresującą pracę, często się denerwuję, dlatego zapiszę się na jogę.
Chętnie wybiorę kurs...
..., dlatego pójdę na kurs...
Myślę, że zdecyduję się na...

- kurs prawa jazdy
- kurs językowy
- kurs fotografii
- kurs gotowania
- kurs rysunku
- kurs grafiki komputerowej
- kurs projektowania mody
- kurs jogi
- kurs szycia
- aerobik
- kurs wideofilmowania
- kurs ....

6.

6a **Proszę zapytać kilka osób w grupie o ich plany na przyszłość. Proszę zapytać też o ich obawy i nadzieje.**

skończyć studia, mieć rodzinę, pracować, mieć dom, mieszkać w..., robić doktorat, pracować na własny rachunek, mieć dzieci, wyjść za mąż, ożenić się, zmienić styl życia, przeprowadzić się do...

imię	Za 10 lat będzie miał / miała... lat	Na pewno...	Ma nadzieję, że...	Boi się...	Martwi się...

Słownictwo

6b **Proszę uzupełnić tekst, wykorzystując poniższe słowa:**

a) *prawo jazdy, być, skończyć, dobrze, lata, gwarantować, musieć*

Mam dużo planów. Teraz mam 23 .....lata....., ale za rok .... studia i będę .... szukać pracy. Myślę, że to nie .... trudne. Znam bardzo .... angielski, mam ...., jestem ambitny i inteligentny. Myślę, że moje kwalifikacje .... dobrą pracę. Będę menedżerem!

b) *pojechać, przyszły, zapisać się, sytuacja, znaleźć, dużo*

Mam dużo planów. W .... roku będę już magistrem, ale chcę .... dobrą pracę, więc .... jeszcze na kurs niemieckiego i .... na staż do Niemiec. Teraz jest trudna .... na rynku pracy, dlatego .... się uczę.

CD **6c** **Proszę wysłuchać wypowiedzi dwóch osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 6b z nagraniem.**

– Uważam, że ten kurs nie jest ci potrzebny.
– To głupi pomysł!
– Boję się, że to dużo kosztuje.
– Nie widzę sensu, żeby chodzić na ten kurs.
– Mam nadzieję, że to nie jest tylko kaprys.
– Martwię się, czy będziesz miał / miała na to czas.

6d **Role. Proszę przygotować w grupach wybraną scenkę.**

Dyskusja rodzinna. Dziecko chce zapisać się na kurs, ale rodzice się nie zgadzają. Każde z nich ma inną opinię na ten temat. Wyrażają obawy i nadzieje związane z kursami.

1
syn – kurs komputerowy
matka – kurs językowy
ojciec – kurs prawa jazdy

2
córka – kurs jogi
matka – aerobik
ojciec – kurs gotowania

3
córka – kurs projektowania mody
matka – kurs szycia
ojciec – kurs grafiki komputerowej

lekcja

5

Powtarzamy!!!

test

1 **Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.**

1. Ryszard Kapuściński był:
   - ☐ znanym pisarzem
   - ☐ znany pisarzem
   - ☐ znany pisarz
2. Wrażliwy to inaczej:
   - ☐ zamknięty
   - ☐ nieśmiały
   - ☐ ten, który widzi nieszczęście ludzi
3. Monika Olejnik jest ..... inteligentna jak Mariusz Max Kolonko.
   - ☐ takie samo
   - ☐ taki sam
   - ☐ tak samo
4. Dziennikarze to ..... ludzie.
   - ☐ otwarci
   - ☐ otwarty
   - ☐ otwarte
5. Ludzie, ... lubią inne osoby, są towarzyscy.
   - ☐ które
   - ☐ który
   - ☐ którzy
6. Anna chce pojechać na wakacje w lipcu ..... w sierpniu.
   - ☐ albo
   - ☐ a
   - ☐ ale
7. Adam pracuje na własny rachunek – Adam ..... .
   - ☐ ma swoją firmę
   - ☐ jest odpowiedzialny
   - ☐ ma duże rachunki
8. Pensja to inaczej:
   - ☐ nagroda
   - ☐ emerytura
   - ☐ zarobki
9. Monotonna praca jest:
   - ☐ stresująca
   - ☐ nudna
   - ☐ atrakcyjna
10. ..... mają trudną i odpowiedzialną pracę.
    - ☐ Lekarzy
    - ☐ Lekarze
    - ☐ Lekarzowie
11. Mój brat często ..... za granicę.
    - ☐ wyjeżdżał
    - ☐ wyjechał
    - ☐ pojechał
12. Moi rodzice ..... w 1980 roku.
    - ☐ pobrali się
    - ☐ ożenili się
    - ☐ wyszli za mąż
13. Moja babcia urodziła się:
    - ☐ w pierwszym maju tysiąc osiemset dziewięćdziesiątym dziewiątym roku
    - ☐ pierwszy maj tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć
    - ☐ pierwszego maja tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego roku
14. Wojna skończyła się w:
    - ☐ czterdziestym piątym
    - ☐ czterdziesty piąty
    - ☐ czterdziestego piątego
15. Wykształcenie średnie ma człowiek, który skończył:
    - ☐ gimnazjum
    - ☐ liceum
    - ☐ studia
16. Jutro na pewno ..... tę książkę. Jeśli tego nie zrobię, na pewno nie zdam egzaminu.
    - ☐ będę kończyć czytać
    - ☐ będę skończyć czytać
    - ☐ skończę czytać
17. W 2010 ludzie będą ..... więcej komputerów.
    - ☐ kupili
    - ☐ kupić
    - ☐ kupować
18. Ona ma trudny charakter. ..... życie z nią jest bardzo trudne.
    - ☐ Moim zdaniem
    - ☐ Z mojego zdania
    - ☐ W moim zdaniu
19. Moja przyszłość jest trochę niepewna. ....., że nie znajdę pracy w swoim zawodzie.
    - ☐ Mam nadzieję
    - ☐ Boję się
    - ☐ Cieszę się
20. ..... pojadę na stypendium do Francji.
    - ☐ Przyszłego roku
    - ☐ W przyszłym roku
    - ☐ Przyszłego roku

RELACJE CZASOWE

Czas przeszły
- wczoraj, przedwczoraj
- w ubiegłą sobotę, w zeszły wtorek
- w ubiegłym roku, w zeszłym roku
- dwa lata temu

Czas przyszły
- jutro, pojutrze
- w przyszły wtorek, w przyszły czwartek
- w przyszłym roku, w przyszłym tygodniu, w przyszłym miesiącu
- za dwa dni, tygodnie, miesiące, lata

Słownictwo

2 Proszę uzupełnić zdania wyrażeniami z tabeli.

1. ......Za tydzień...... pojadę do domu.
2. .... byłam w Pradze.
3. .... pójdę do profesora, żeby przedyskutować moją prezentację.
4. .... miałem trudny egzamin.
5. .... zdałam maturę.
6. .... zacząłem pracować na własny rachunek.
7. .... na pewno dostanę się na studia.
8. .... przyjadę znowu do Polski.
9. .... znajdę lepszą pracę.
10. .... zmieniłem mieszkanie.

Gramatyka

3 Ewa myśli o ubiegłym roku. Jest niezadowolona, bo nie zrealizowała wszystkich swoich planów, ale obiecuje:

- nie palić papierosów
- chodzić na kurs angielskiego
- chodzić na jogę
- więcej czytać

a także:
- zdać egzamin z angielskiego
- zdać egzamin na prawo jazdy
- nauczyć się pracować z komputerem
- zmienić pracę

4 Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika, a następnie uzupełnić teksty.

a) 10 lat temu Anka i Paweł ......zdali...... (zdawać / zdać) maturę i .... (wyjeżdżać / wyjechać) na studia do Lublina. Anka .... (dostawać się / dostać się) na socjologię, a Paweł na prawo. .... (spotykać się / spotkać się) ze sobą przez 4 lata, aż w końcu .... (pobierać się / pobrać się) na ostatnim roku studiów. Zaraz potem .... (zaczynać / zacząć) szukać pracy. Anka .... (dostawać / dostać) propozycję pracy na uniwersytecie, ale Paweł .... (postanawiać / postanowić) założyć własną kancelarię prawną. Rok temu Anka .... (rodzić / urodzić) synka, ale nie .... (rezygnować / zrezygnować) z pracy. W przyszłym miesiącu wraca na uniwersytet i chce zrobić doktorat.

b) Moja babcia była śpiewaczką. Bardzo .... (kochać / pokochać) swoją pracę. Była bardzo znana i często .... (wyjeżdżać / wyjechać) na tournée po Europie. Kiedy miała 30 lat, po raz pierwszy .... (wyjeżdżać / wyjechać) do Nowego Jorku. Była zachwycona tym miastem. Codziennie spacerowała po Central Parku, ... (oglądać / obejrzeć) muzea i wystawy, ... (robić / zrobić) zakupy, a wieczorami .... (dawać / dać) koncerty. Pewnego dnia .... (iść / pójść) na premierę do jednego z nowojorskich teatrów i tam .... (poznawać / poznać) mojego dziadka. 2 miesiące później .... (wychodzić / wyjść) za niego za mąż. Moja babcia .... (umierać / umrzeć) 5 lat temu. Nigdy nie .... (wracać / wrócić) do Polski.

5 Proszę opisać jedną z poniższych fotografii i odpowiedzieć na pytania.

1

2

a) Jakie emocje wyrażają osoby na fotografiach?

b) Co było wcześniej? Proszę opisać historie tych osób.

6 Proszę zapytać koleżankę / kolegę:

- Jak uczyłeś / uczyłaś się do tej pory języka polskiego? Na kursach, prywatnie, sam / sama?
- Czy będziesz kontynuować naukę polskiego w twoim kraju?
- Czy masz certyfikat znajomości innego języka? Jakiego?
- Czy będziesz mówić w przyszłości po polsku? Gdzie?
- Co będziesz robić w przyszłości?

7 Role. Proszę przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych.

1

Jesteś przewodnikiem w biurze turystycznym. Przedstawiasz grupie licealistów program wycieczki. Podajesz godziny pobudki, wejść do muzeów, śniadania, obiadu, kolacji itp.... Licealiści próbują skrócić czas przeznaczony na zwiedzanie i zyskać więcej wolnego czasu...

2

Jesteś studentem pierwszego roku. Kolega dzwoni do ciebie, żeby zapytać jaki jest plan zajęć w pierwszym semestrze. Przed wami bardzo ciężki rok, będziecie mieć 36 godzin wykładów i ćwiczeń. Macie nadzieję, że nie trzeba będzie chodzić na wszystkie zajęcia.

3

Jesteś na kursie języka polskiego. Zajęcia są rano, a ty lubisz spać. Próbujesz przekonać grupę, żeby zaczynać lekcje później.

4

Masz bardzo dużo pracy, a jutro egzamin. Dzwonisz do swojej dziewczyny / swojego chłopaka. Mówisz o swoich obawach przed egzaminem. Informujesz, ile jeszcze masz do zrobienia i jak zaplanowałeś / zaplanowałaś naukę, żeby zdążyć wszystko zrobić.

8 Proszę przygotować podobny dialog. Kolega / koleżanka proponuje Panu / Pani kurs. Odmawia Pan / Pani.

Monika: Może zapiszesz się na kurs angielskiego?

Hania: Wiesz, nie mam ochoty...

Monika: Będziemy razem chodzić na zajęcia.

Hania: Tak, ale nie mam czasu...

Monika: Jeśli nauczysz się angielskiego, znajdziesz dobrą pracę!

Hania: Mam już pracę...

Monika: Będziesz mogła rozmawiać z ludźmi w Internecie!

Hania: Nie lubię Internetu...

Monika: Jeśli pojedziesz za granicę, nie będziesz miała problemów...

Hania: To nie jest argument...

9 Poniżej przedstawiono kilka sytuacji. Proszę wylosować jedną z nich i zaprezentować grupie swoją reakcję.

a) Ostatnio zmieniłeś / zmieniłaś pracę. Podoba ci się to, co robisz, ale nie lubisz ludzi, z którymi pracujesz. Opowiadasz o tym znajomym.

b) Spotykasz kolegę ze studiów. Opowiadasz o tym, co zdarzyło się w twoim życiu przez ostatnich kilka lat.

c) Za pół roku zdajesz maturę. Dziadkowie pytają, jakie masz plany na przyszłość. Opowiadasz o tym.

d) Twoja córka od miesiąca chodzi do liceum i jest bardzo zadowolona ze swoich nowych nauczycieli. Opowiadasz o tym sąsiadce.

e) Właśnie wróciłeś / wróciłaś z pracy. Jesteś bardzo zmęczony / zmęczona, bo twoja praca jest stresująca. Opowiadasz o tym mężowi / żonie.

f) Twój kuzyn chce studiować filozofię. Obawiasz się, że po takich studiach nie będzie mu łatwo znaleźć pracy. Mówisz mu o tym.

g) Za miesiąc będą wybory parlamentarne. Masz nadzieję, że jeśli wygra twoja partia, sytuacja ekonomiczna w kraju będzie lepsza. Wyrażasz swoją opinię na ten temat.

h) Chcesz zmienić pracę. Chcesz mieć lepsze kwalifikacje i zastanawiasz się, czy zapisać się na jakiś kurs. Rozmawiasz o tym z rodziną.

10 **Proszę napisać list do kolegi lub koleżanki. Można wykorzystać informacje podane w tabeli.**

Kraków, ...

[1] ....

Przepraszam, że tak długo nie pisałam, ale w zeszłym tygodniu [2] ...zmieniłam pracę......... i nie miałam czasu. Przez ostatnie dwa miesiące [3] .... Teraz trochę odpoczywam i planuję wakacje. Prawdopodobnie w lipcu [4] ...., ale jeszcze nie wiem. Mam jednak nadzieję, że [5] .... ludzi, którzy będą mili i otwarci. Po wakacjach [6] ...., więc znowu będę bardzo zajęty / zajęta. Mam jednak nadzieję, że spotkamy się w grudniu i może [7] ....
A co u Ciebie? Pisałeś / pisałaś, że masz problemy i [8] ....
Mam nadzieję, że wszystko jest już w porządku?
Czekam na twój list albo e-mail. Proszę napisz szybko!

[9] ....

Twój / Twoja ....

1. Drogi / Droga... Kochany / Kochana...	**2.** zdałem / zdałam wreszcie maturę zmieniłem / zmieniłam pracę przeprowadziłem / przeprowadziłam się wreszcie do Warszawy	**3.** szukałem / szukałam mieszkania szukałem / szukałam pracy uczyłem / uczyłam się do egzaminu
4. nie będę mógł / mogła pojechać na urlop pójdę na kurs językowy będę szukać pracy	**5.** spotkam poznam	**6.** zacznę studia na pewno będę już pracować wyjadę na miesiąc do Londynu
7. pojedziemy gdzieś razem pójdziemy razem na Sylwestra przyjedziesz do mnie	**8.** trochę martwiłem / martwiłam się o Ciebie dużo myślałem / myślałam o Tobie bałem / bałam się o Ciebie	**9.** Trzymaj się! Pozdrawiam! Całuję!

Słownictwo

11 **Proszę połączyć definicje z odpowiednimi słowami.**

1. ma zawsze dużo dobrych pomysłów — a) wykształcony
2. skończył kilka kierunków studiów — b) smutny
3. lubi być z ludźmi — c) energiczny
4. wszystko robi szybko, ma dużo entuzjazmu — d) zarozumiały
5. jest pesymistą — e) towarzyski
6. myśli, że jest najmądrzejszy na świecie — f) kreatywny

12 **Proszę podać definicje.**

pewny siebie – ....
....
tolerancyjny – ....
....
spontaniczny – ....
....
roztrzepany – ....
....
nieśmiały – ....
....

13 **Proszę przeczytać charakterystykę osób przedstawionych na fotografiach. Proszę dopasować tekst do fotografii, a następnie powiedzieć, które osoby Pana / Pani zdaniem mogą się ze sobą zaprzyjaźnić. Dlaczego tak Pan / Pani myśli?**

- ☐ a) Kasia jest dietetyczką. Jest osobą młodą i ambitną. Bardzo lubi sport.
- ☐ b) Jurek jest spokojnym człowiekiem. Interesuje się malarstwem. Lubi czytać.
- ☐ c) Ewa jest bardzo roztrzepana. Pracuje jako lektorka w szkole językowej i jest bardzo kreatywna. Interesuje się literaturą. Lubi podróżować.
- ☐ d) Wojtek jest trenerem. Pracuje w klubie sportowym. Jest osobą dynamiczną.
- ☐ e) Norbert interesuje się fotografią. Jest miłym, inteligentnym chłopakiem. Lubi podróżować.
- ☐ f) Marta jest bardzo nieśmiała. Pracuje w biurze turystycznym. Często chodzi do muzeum, bo bardzo lubi sztukę.

Kasia i Wojtek pasują do siebie, bo są tak samo energiczni,...
Ewa i Wojtek pasują do siebie, bo Ewa jest tak samo... jak Wojtek.

Słownictwo

14 **Proszę zdecydować, jaki to zawód i opisać go według wzoru.**

reżyserować film ✓grać na pianinie pracować w domu mieć dużo wolnego czasu dawać koncerty programować pisać książki wychowywać dzieci trenować dostać nagrodę literacką malować organizować wystawy mieć dobrą kondycję fizyczną fotografować nie pracować projektować strony internetowe prowadzić samochód

1. ...*Muzycy grają na pianinie i*...
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

15 **Proszę uzupełnić tekst.**

✓awans ubezpieczenie pensja zarobki prestiż urlop

1. Jan, 30 lat, makler
   Dla mnie najważniejsza w pracy jest możliwość .....*awansu*........... i duże .... Lubię pieniądze i chcę zrobić karierę.
2. Ewa, 33 lata, sekretarka premiera
   Dla mnie najważniejszy jest oczywiście .... Lubię moją pracę, bo mam kontakt z różnymi znanymi ludźmi. No i stała ....!
3. Marta, 50 lat, księgowa
   Najważniejsze jest stałe zatrudnienie i samodzielność. Niestety nie mam dużo ....
4. Piotr, 40 lat, biznesmen
   Mam rodzinę, więc dla mnie najważniejsze w pracy jest .... Cieszę się też, bo mam służbowy samochód.

16 Proszę wysłuchać wypowiedzi czterech osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 15 z nagraniem.

17 Proszę przeczytać ofertę i zdecydować, jakie zalety i wady mają poszczególni kandydaci.

IKEA
ogłasza konkurs na stanowisko
Szef Działu Zabawek

Wymagania:
1. Wiek do 35 lat.
2. Wykształcenie średnie lub wyższe.
3. Cechy charakteru: optymista, otwarty, życzliwy, kreatywny i bezkonfliktowy.

Oferujemy:
1. Atrakcyjne zarobki.
2. Możliwość awansu.

A oto pięciu najpoważniejszych kandydatów. Kogo wybrać?

Lidia Górska, 45 lat
nauczycielka
Zrezygnowała z pracy w szkole, chce więcej zarabiać. Jest energiczna, pewna siebie i otwarta. Bywa apodyktyczna i uparta. Jest osobą bardzo solidną i punktualną.

Marek Kamiński, 32 lata
Prowadził własną firmę, jednak bez sukcesu. Podczas studiów pracował w Anglii jako au pair. Bardzo lubi dzieci. Jest wesoły i dynamiczny. Często zmienia własne plany.
Wada: jest niepunktualny.

Marta Piekarz, 27 lat
menedżer
Nie interesuje się zabawkami, jest jednak świetnym menedżerem. Bezkonfliktowa, asertywna. Dobry organizator. Wady: jest bezwzględna i nietolerancyjna. Nie lubi ludzi spontanicznych.

Ewa Bielak, 35 lat
psycholog szkolny
Jest bardzo ambitna, kreatywna i inteligentna. Jest konsekwentna i chce zrobić karierę. Bywa egoistką. Nie lubi dzieci. Potrafi manipulować ludźmi i zawsze odnosi sukcesy. Konfliktowa.

Marcin Pyrek, 29 lat
projektant zabawek
Jest bardzo sympatyczny i otwarty, ma dużo przyjaciół. Spontaniczny. Bywa jednak chaotyczny, nerwowy i niesolidny. Ma dwoje dzieci.

	Lidia	Ewa	Marek	Marta	Marcin
zalety		*jest ambitna*			
wady					*bywa chaotyczny, nerwowy*
plusy kandydatury			*lubi dzieci*		
ryzyko dla firmy	*interesuje się tylko pieniędzmi*				

18 Proszę podyskutować w grupie o tym, kto jest najlepszym kandydatem na stanowisko Szefa Działu Zabawek. Dlaczego tak Państwo uważają?

19 Proszę wysłuchać wypowiedzi przedstawiciela firmy IKEA. Opowiada o osobie, która dostała pracę na stanowisku Szefa Działu Zabawek.

a) Jak Pan / Pani myśli, który z kandydatów dostał / która z kandydatek dostała tę pracę?
b) Co Pan / Pani sądzi o decyzji firmy?

lekcja 6

Sytuacje komunikacyjne porównywanie, argumentowanie • opisywanie życia w mieście **Powtórzenie:** wyrażanie swoich preferencji, wyrażanie lokalizacji w przestrzeni

Słownictwo życie w mieście, architektura, infrastruktura, sklepy, urzędy, punkty usługowe, rozrywka

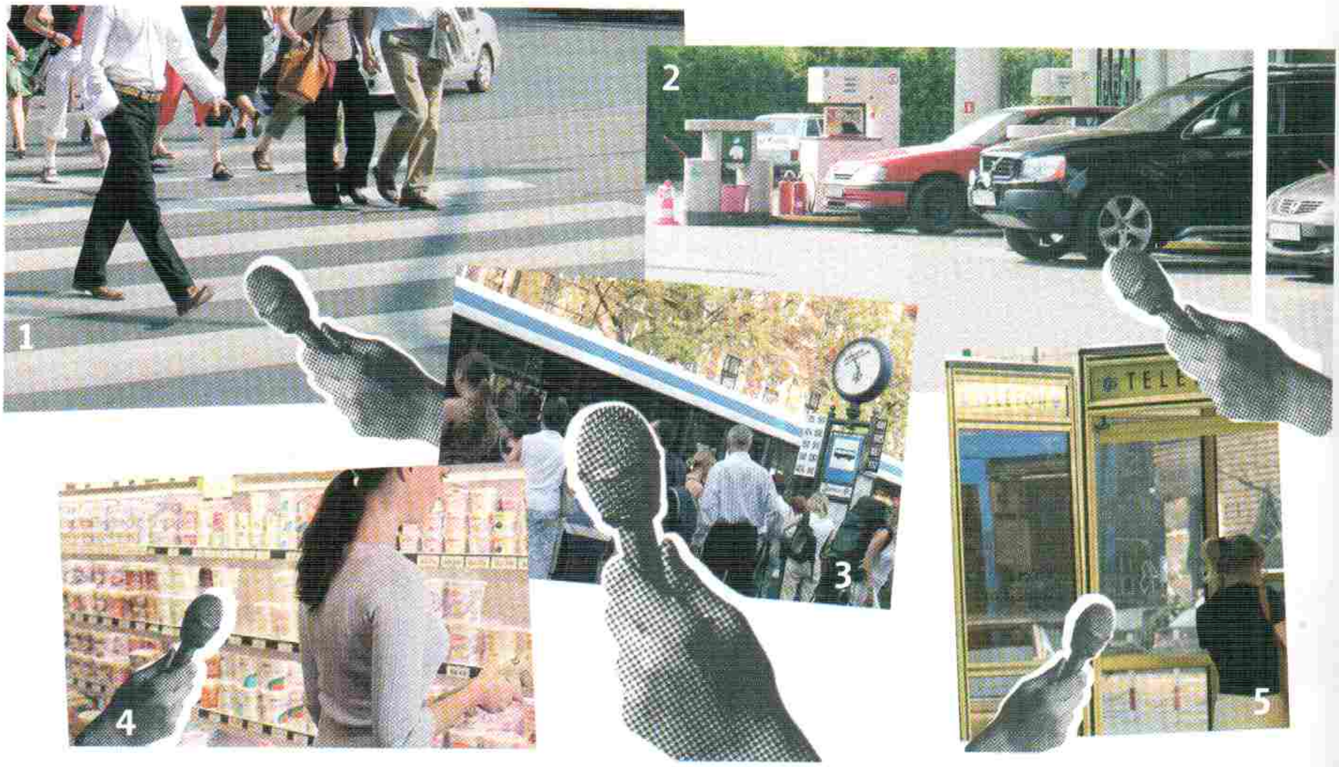
Gramatyka i składnia stopniowanie przymiotników
Powtórzenie: tworzenie i zastosowanie miejscownika • tworzenie i zastosowanie przysłówków

Miasto

1.

1a **Proszę obejrzeć fotografie i zdecydować, gdzie jest Adam Śpiewak, reporter radia „Iks":**

Słownictwo

1b **Reporter Adam Śpiewak przeprowadza sondę uliczną. Proszę wysłuchać nagrania i zdecydować, czy wypowiadające się osoby są zadowolone czy niezadowolone z tego, że są mieszkańcami dużego miasta.**

CD

	osoba 1	osoba 2	osoba 3	osoba 4	osoba 5
jest zadowolona	☐	☐	☐	☐	☐
jest niezadowolona	☐	☐	☐	☐	☐

1c **Proszę powiedzieć, jakie argumenty podają wypowiadające się osoby.**

CD

Osoba 1 jest zadowolona z tego, że mieszka w dużym mieście, ponieważ tu jest wszystko...

1d **Proszę zapytać kolegę / koleżankę:**

- Gdzie mieszka? W mieście? Na wsi? W małym miasteczku? Czy jest z tego zadowolony / zadowolona?
- Czy jego / jej rodzina mieszka w tym samym mieście? Nie? Dlaczego?
- Gdzie będzie mieszkać za 10 lat? Dlaczego?

1e Proszę wysłuchać dialogów i zdecydować, gdzie są wypowiadające się osoby.

1. a) w sklepie b) w kawiarni c) w parku	**2.** a) na skrzyżowaniu b) na przystanku c) na stacji benzynowej	**3.** a) na poczcie b) w banku c) w urzędzie
4. a) na dworcu b) na lotnisku c) na przystanku	**5.** a) w pubie b) na ulicy c) w budce telefonicznej	**6.** a) w budce telefonicznej b) na światłach c) na przystanku
7. a) na ulicy b) na parkingu c) w supermarkecie	**8.** a) na ulicy b) w warsztacie c) na parkingu	**9.** a) w teatrze b) na uniwersytecie c) w muzeum

1f Często słyszymy, że w miejscach publicznych nie powinniśmy palić. Co Pan / Pani o tym myśli? Czy w Pana / Pani kraju można palić:

u dentysty
na przystanku
na basenie
na stadionie
na koncercie
w biurze

w szkole
w pubie
w urzędach
w parku
w pracy
w restauracji
na dworcu

1g A co z telefonami komórkowymi? Gdzie nie powinniśmy ich używać? Proszę przedstawić Państwa opinię na ten temat.

1h Gdzie można zobaczyć taki napis?

dworzec, kino, teatr, kościół, apteka, sklep, supermarket, restauracja, przychodnia, muzeum, ulica

Napis PROSZĘ ZACHOWAĆ CISZĘ można zobaczyć w muzeum lub...

1. Proszę zachować ciszę!
2. Przyjazdy / Odjazdy
3. KASY
4. Czynna od 7.00 do 18.00
5.

6. ZAKAZ PARKOWANIA
7. Proszę wziąć koszyk!
8. SZATNIA
9. Msze codziennie o 18.30
10. PROMOCJA! 30%
11. Przyjmuje od 9.45 do 13.00

2. 2a Proszę przeczytać tekst. Proszę zrobić listę argumentów przemawiających za zamieszkaniem w mieście.

Moja przyszłość – miasto

Młodzi ludzie zdecydowanie wolą mieszkać w miastach. Dlaczego? Odpowiedź jest prosta: żyje się tu szybko, intensywnie i ciekawie. Ci, którzy przyjeżdżają na studia do Warszawy, Poznania czy Krakowa, robią wszystko, aby tu pozostać. Już nie potrafią wrócić do swoich małych miasteczek i wsi, gdzie wszyscy się znają i gdzie nic się nie dzieje.

Zapytaliśmy studentów jednej z krakowskich uczelni, dlaczego chcieliby zostać tu na stałe. Oto argumenty, które słyszeliśmy najczęściej:

Bo łatwo znaleźć pracę...
Czy na pewno łatwo? W dzisiejszych czasach trudno znaleźć dobrą pracę, ale na pewno w dużych miastach bezrobocie nie jest takie duże jak na wsi, bo jest wiele prywatnych firm, urzędów i instytucji, które szukają dobrze wykwalifikowanych absolwentów.

Bo nie jest nudno...
Kina, kluby, kawiarnie internetowe... Młodzi ludzie lubią nocne życie, a w miastach jest wiele miejsc, gdzie można miło spędzić wieczór, poznać nowych ludzi, pobawić się. „Kiedy o 22.00 idę potańczyć do klubu – opowiada nam Maciek, student geografii – u mnie na wsi jest już cicho i ciemno, nie ma co robić, wszyscy śpią".

Bo można tanio zrobić zakupy...
W centrum handlowym można kupić praktycznie wszystko: chleb, dżinsy czy lodówkę. Oczywiście są butiki, gdzie jest drogo, ale są też promocje i wyprzedaże, na których można bardzo tanio kupić fajne rzeczy.

Życie w mieście jest atrakcyjne, bo bezrobocie jest niewielkie,...

2b Proszę uzupełnić zdania, wpisując podane poniżej zwroty.

żyje się szybko — nic się nie dzieje — nocne życie — ✓nie ma co robić — fajne rzeczy

0. Zdecydowałem, że kiedy skończę studia, będę mieszkać w Krakowie. W moim miasteczku jest cicho i spokojnie, ale ....nie ma co.... ....robić...., a ja nie lubię siedzieć w domu.
1. Uwielbiam życie w dużym mieście, bo tutaj nigdy nie jest nudno. Można iść potańczyć do klubu, zobaczyć ciekawy film, iść do galerii. Tutaj po prostu ....
2. Mieszkam na wsi. Bardzo chciałabym wieczorem gdzieś wyjść, ale zawsze siedzę w domu, bo tu po prostu ....
3. Wieczorem zawsze gdzieś wychodzę, spotykam się z przyjaciółmi i chodzę bardzo późno spać. Nigdy nie jestem zmęczony. Dlaczego? To proste. Lubię ....
4. Duże zakupy robię po sezonie. Na wyprzedaży można kupić naprawdę ....

2c A jak jest w Pana / Pani kraju? Jak wygląda życie w dużym mieście?

lekcja 6

Gramatyka

PRZYSŁÓWEK I PRZYMIOTNIK

	-o		-e
tani	tani**o**	ładny	ładni**e**
głupi	głupi**o**	sympatyczny	sympatyczni**e**
gorący	gorąc**o**	stały	stal**e**
drogi	drog**o**	doskonały	doskonal**e**
cichy	cich**o**	mądry	mądrz**e**
wysoki	wysok**o**	dobry	dobrz**e**

2d Proszę poszukać w tekście *Moja przyszłość – miasto* przysłówków i zrobić ich listę. Proszę utworzyć przymiotniki.

przysłówek	przymiotnik
zdecydowanie	zdecydowany
szybko	

2e Przysłówek czy przymiotnik?

0. Chcę kupić sobie duży / dużo samochód.
1. W telewizji jest świetny / świetnie mecz.
2. Znam bardzo słaby / słabo polskie kino.
3. Mam dobrą / dobrze opinię o polskim kinie.
4. Czuję się już dobry / dobrze.
5. Wczoraj było gorący / gorąco.
6. Wczoraj był chłodny / chłodno dzień.
7. Miałam dzisiaj zły / źle dzień.
8. Ten tramwaj jedzie prosty / prosto do centrum.
9. Mówię słaby / słabo po angielsku.

3. 3a **Proszę przeczytać następujące dane statystyczne, dotyczące życia w różnych miastach Polski i odpowiedzieć na poniższe pytania.**

a) Które z podanych miast jest największe? Czy największe znaczy najdroższe?

b) Ile kosztuje:

- obiad w dobrej restauracji w Warszawie, Wrocławiu, Olsztynie?
- mieszkanie. Ile kosztuje wynajem małej kawalerki w tych miastach?
- wizyta w prywatnym gabinecie kardiologicznym?

c) Dlaczego Wrocław jest droższy niż Olsztyn?

d) A jak jest w Pana / Pani kraju? Czy miasta największe są najdroższe? Czy to znaczy, że są najbardziej atrakcyjne?

Cenne miasto – porównanie cen* w trzech polskich miastach

	Warszawa	Wrocław	Olsztyn
obiad w bardzo dobrej restauracji (drugie danie dla 1 osoby z winem)	130 („Belvedere")	90 („Casablanca")	40 („Panorama")
wstęp do dyskoteki w sobotę	20 („Park")	15 („Między Mostami")	10 („Come in")
czesne w społecznej szkole podstawowej	600 – 740	500 – 550	370
porada u prywatnego lekarza kardiologa	60 (80 profesor)	50 (80 – 100 profesor)	50
średnia cena wynajmu kawalerki w centrum miasta	1600	1000	600
średnia cena 1 m^2 powierzchni przy zakupie mieszkania w centrum miasta	4500	3000	2000

*ceny w PLN

STOPNIOWANIE PRZYMIOTNIKA

stopień wyższy

gruby – grub**szy**, stary – star**szy**
ładny – ład**niejszy**, piękny – pięk**niejszy** -ny -niejszy
wysoki – wy**ższy**, drogi – dro**ższy** -k-, -ok-:ø, -s:**ż**, -g:**ż**
impulsywny – **bardziej** / **mniej** impulsywny
otwarty – **bardziej** / **mniej** otwarty
znany – **bardziej** / **mniej** znany
nieśmiały – **bardziej** / **mniej** nieśmiały
bezradny – **bardziej** / **mniej** bezradny

wyjątki:
mały – **mniejszy**
duży – **większy**
dobry – **lepszy**
zły – **gorszy**

Porównanie
niż + mianownik / *od* + dopełniacz
Miasto jest większe **niż** wieś.
Miasto jest większe **od** wsi.

stopień najwyższy

grubszy – **naj**grubszy
ładniejszy – **naj**ładniejszy
wyższy – **naj**wyższy

bardziej impulsywny – **naj**bardziej impulsywny
mniej otwarty – **naj**mniej otwarty

Porównanie
z (ze) + dopełniacz
Warszawa jest największa.
Warszawa jest największa **ze** wszystkich polskich miast.

3b **Iza i Bartek Pawłowscy mają dwoje dzieci i niewielkie, dwupokojowe mieszkanie w Warszawie. Mieszkanie jest za małe, więc małżonkowie znaleźli odpowiednie dla siebie oferty. Proszę porównać te oferty.**

oferta 1

Dom jednorodzinny, **140 m²**, duży ogród, garaż
lokalizacja: 45 km od Warszawy
w okolicy: rzeka, trasa rowerowa
Cena: 1 mln 250 tys. złotych

oferta 2

Mieszkanie, **72 m²**, trzy pokoje, drugie piętro, balkon, garaż
lokalizacja: osiedle na Kabatach
w okolicy: Lasy Kabackie
blisko stacji metra
Cena: 860 tys. złotych

	dom	**mieszkanie**
za	*wygodniejszy*	*łatwiejsze do utrzymania*
przeciw		

4.

4a **Proszę przeczytać dialog i zdecydować, czy mieszkania, o których mówią małżonkowie, są rzeczywiście takie same.**

Iza i Bartek zdecydowali, że kupią mieszkanie. Jednak Bartkowi nie podoba się oferta, którą znalazła Iza i próbuje przekonać żonę, że warto kupić inne mieszkanie bliżej centrum.

– Zobacz, to jest świetna oferta: trzypokojowe, z balkonem, a przede wszystkim blisko centrum. I cena jest podobna!
– Sama nie wiem Bartek... To mieszkanie jest droższe...
– Jest droższe, bo znajduje się blisko centrum, ale zobacz ma 73 metry kwadratowe. To jest ten sam metraż, a nawet jest większe!
– Tylko o metr. Poza tym, to mieszkanie różni się od mojego tym, że nie ma garażu i jest na czwartym piętrze.
– Ale to tylko jedna, mała różnica, a oba mieszkania są bardzo podobne do siebie: trzypokojowe, z balkonem... Moim zdaniem to jest takie samo mieszkanie jak twoje, a nawet lepsze.
– Bartek, to nie to samo!

4b **Role. Poniżej przedstawiono w punktach, czym różnią się od siebie oba mieszkania. Proszę z kolegą / koleżanką dokończyć rozmowę Izy i Bartka. Jak Państwo myślą, które mieszkanie wybiorą?**

mieszkanie Bartka: (1)
- większy pokój dzienny, mniejsze sypialnie
- telefon
- blisko przystanku tramwajowego
- bez garażu
- w okolicy tylko małe sklepy, daleko do centrum handlowego
- stara architektura
- w okolicy znajdują się kina i teatry

mieszkanie Izy: (2)
- większa kuchnia
- bez telefonu
- blisko stacji metra
- garaż
- blisko do centrum handlowego
- nowoczesny budynek
- blisko do szkoły i przedszkola
- w okolicy znajduje się trasa rowerowa i duży park

PORÓWNYWANIE

- On / ona jest tak samo... jak...
- On jest podobny do...
- Ona jest podobna do...
- Ono jest podobne do...
- On jest taki sam jak...
- Ona jest taka sama jak...
- Ono jest takie samo jak...
- To jest ten sam...
- To jest ta sama...
- To jest to samo...

- Obaj / obydwaj są...
- Obie / obydwie są...
- Oboje / obydwoje są...
- Oba / obydwa są...

- On jest wyższy, niższy, mniejszy, większy niż / od...
- On jest inny.
- Nie jest podobny do...
- Różni się od...

4c **Proszę porównać następujące miasta według podanego przykładu.**

Przykład: Berlin, duży, Warszawa
Berlin jest większy niż Warszawa, ale oba miasta są stolicami.
Berlin jest większy od Warszawy, ale Warszawa jest tak samo atrakcyjna.

a) Wiedeń, mały, Nowy Jork
b) Moskwa, duża, Ryga
c) Gniezno, stare, Nowa Huta
d) Łódź, brzydka, Gniezno
e) Sopot, mały, Gdańsk
f) Zakopane, popularne, Chamonix-Mont-Blanc

4d **Proszę dokończyć zdania, używając przymiotników w stopniu najwyższym.**

a) Gniezno ......*jest najstarszą stolicą Polski*......
b) Marilyn Monroe ......
c) Empire State Building ......
d) Paryż ......
e) Mount Everest ......
f) Sahara ......
g) Dunaj ......
h) Himalaje ......
i) Chopin ......
j) Goethe ......

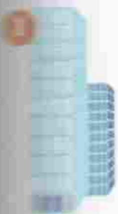
4e **Quiz. Proszę przygotować w grupach 10 pytań testowych. Oto przykład takiego pytania:**

1. Najsławniejszą świątynią na Akropolu jest:
   a) Koloseum
   b) Stonehenge
   c) Partenon

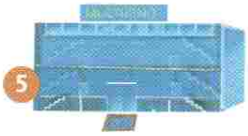
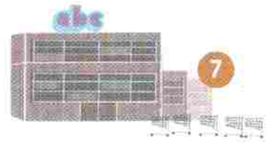
szczyt pustynia rzeka góry aktorka
kompozytor poeta budynek miasto stolica

Proszę wymienić się w grupach pytaniami i zaznaczyć prawidłowe odpowiedzi. Grupa, która najszybciej i najlepiej odpowie na pytania – wygrywa.

4f **Proszę porównać obiekty znajdujące się na poniższych rysunkach. Proszę znaleźć ich podobieństwa i różnice.**

1

2

3

5

7

Wieżowiec na rysunku 1 jest większy niż dom na rysunku 2, ale obydwa są duże i brzydkie...

4

6

8

4g **W Państwa mieście powstaje nowe osiedle. Proszę zdecydować, jak powinno wyglądać i co powinno się tam znaleźć: nowoczesne domy czy wieżowce, basen, trasa rowerowa, a może klub, kino i kawiarnie...? Proszę narysować schematyczny plan osiedla, a następnie przedstawić go grupie.**

5. 5a Proszę przeczytać krótkie informacje o polskich miastach, a następnie znaleźć odpowiedzi na pytania.

Łódź: 806 000 mieszkańców. Miasto w centralnej Polsce. Największy w kraju ośrodek przemysłu włókienniczego. Ponadto jest centrum przemysłu odzieżowego, chemicznego, metalowego, elektrotechnicznego, papierniczego, spożywczego.

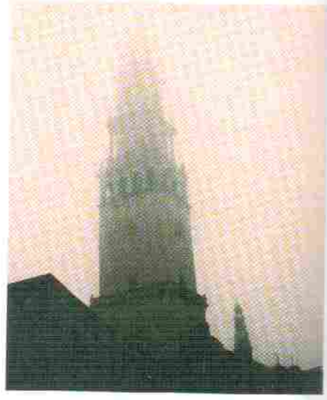
Poznań: miasto w zachodniej Polsce, nad Wartą, 600 000 mieszkańców. Największy organizator targów w naszym kraju. Międzynarodowe Targi Poznańskie działają od 1931 roku. 15 000 wystawców prezentuje swoją ofertę dla 600 000 zwiedzających.

Ustrzyki Dolne: 10 tysięcy mieszkańców. Największe centrum sportów zimowych w południowo-wschodniej Polsce. W sercu Bieszczadów. Życie kulturalne i intelektualne koncentruje się w Ośrodku Naukowo-Dydaktycznym Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Pracownicy badają tu bieszczadzką przyrodę, kulturę i tradycję. Miasto ma chaotyczną zabudowę, ale warto zwiedzić synagogę z 1870 i cerkiew greckokatolicką z 1874 roku.

Częstochowa: 260 000 mieszkańców, miasto na południu Polski. Największy w kraju ośrodek kultu religijnego. Sanktuarium Maryjne znajduje się na Jasnej Górze obok klasztoru Paulinów (XIV w.) i bazyliki (XVII w.).

1. Które z tych miast będzie najbardziej interesujące dla: handlowca, katolika, przemysłowca, osoby na urlopie? Dlaczego? Proszę podać argumenty.
2. Które z przedstawionych miast jest: największe, najmniejsze, najbardziej znane? Które z nich będzie najbardziej atrakcyjne dla osoby, która szuka pracy?

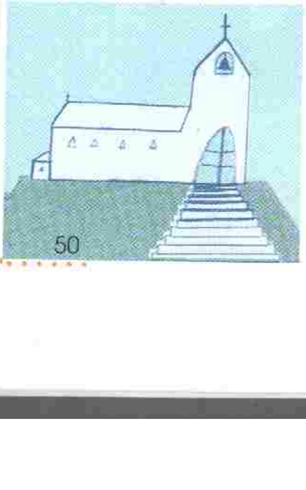
5b Proszę porównać przedstawione powyżej typy miast. Proszę podyskutować o tym w grupach.

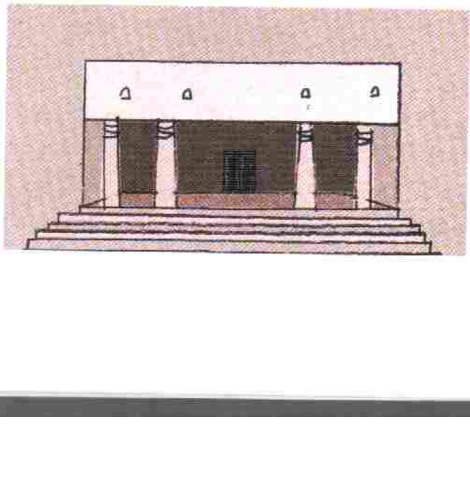
- Czy żyje się w nich tak samo?
- W jakich zawodach pracują najczęściej mieszkańcy tych miast?
- Które z tych miast jest najbogatsze, a które ma najciekawszą architekturę?
- W którym z tych miast chciałby Pan / chciałaby Pani mieszkać, a w którym nie? Dlaczego?

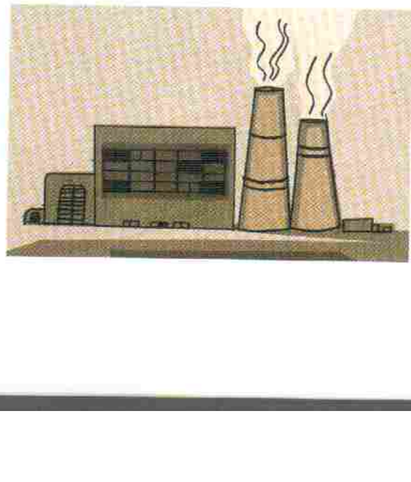
Słownictwo

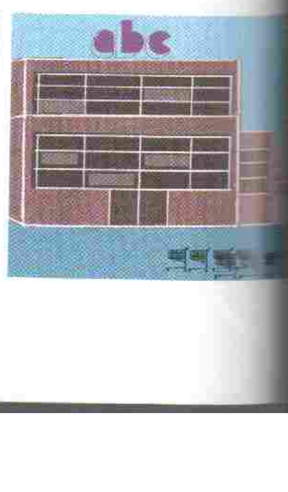
5c Proszę wymienić obiekty typowe dla:

a) ośrodków kultu religijnego
b) miast turystycznych
c) miast przemysłowych
d) miast handlowych

Wymowa

CD **5d** **Proszę wysłuchać następujących zdań, a następnie powtórzyć je z właściwą intonacją.**

a) z przekonaniem
- On jest niższy? Nieee, on na pewno jest trochę wyższy.
- Ona jest najmilszą osobą jaką znam.
- Miasta różnią się od siebie.
- Tu jest większy ruch.

b) bez przekonania
- To miasto jest chyba większe niż nasze.
- Tu można kupić fajne rzeczy.
- Rzeszów to miasto przemysłowe?

6.

CD **6a** **Proszę wysłuchać wypowiedzi Polaków. Opowiadają oni o miastach, w których mieszkają, mieszkali dawniej lub które zwiedzili. Proszę dopasować numer wypowiedzi do miasta.**

CD **6b** **Proszę podzielić się na dwie grupy, a następnie wysłuchać nagrania po raz drugi. Każda z grup notuje, jakie cechy decydują o unikalnym charakterze wskazanych miast.**

Grupa 1 ....
Kraków ....
Wenecja ....
Kalisz ....
Berlin ....

Grupa 2 ....
Warszawa ....
Nowy Jork *najwyższe wieżowce*..............................
Gdańsk ....
Paryż ....

6c **Proszę opisać swoje miasto.**

- Gdzie leży? Gdzie się znajduje?
  (na północy, na południu, na wschodzie, na zachodzie, na północnym / południowym wschodzie / zachodzie kraju, nad rzeką / jeziorem)
- Ilu ma mieszkańców?
- Czy jest to miasto przemysłowe, turystyczne, handlowe?
- Co ciekawego można zobaczyć w tym mieście?
  (muzeum, zamek, plac, katedrę, fabrykę, zakład, sanktuarium)
- Czy lubi Pan / Pani swoje miasto?
  Tak? Nie? Dlaczego?

lekcja 7

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o środowisku naturalnym • porównywanie i argumentowanie, wyrażanie przekonania • opisywanie życia na wsi
Powtórzenie: wyrażanie swoich preferencji
Słownictwo życie na wsi, miejsca typowe dla środowiska wiejskiego, przyroda, rośliny, zwierzęta
Gramatyka i składnia stopniowanie przysłówków
Powtórzenie: tworzenie i zastosowanie przysłówków w zdaniu

Wieś i przyroda

1.

Słownictwo

1a Proszę przeczytać tekst, a następnie dopasować fotografie do fragmentów.

Blisko 15 milionów Polaków mieszka na wsi. Oto słownik polskiej wsi w pigułce.

☐ **Rolnicy**

to osoby, które mieszkają i pracują na wsi. Ich praca jest bardzo ważna dla ludzi, to oni produkują żywność, którą kupujemy w sklepach.

☐ **Gospodarstwo rolne**

to dom, w którym mieszka rolnik, ale nie tylko. Znajdują się tu również pomieszczenia gospodarcze dla zwierząt i produkowanej żywności.

☐ **Pole**

to miejsce pracy każdego rolnika. Rosną tutaj warzywa, a także zboże, z którego produkuje się chleb, mąkę, makarony i inne artykuły spożywcze.

☐ **Sad**

to miejsce, gdzie rosną drzewa owocowe: jabłonie, grusze, śliwki, wiśnie i inne owoce.

☐ **Łąka**

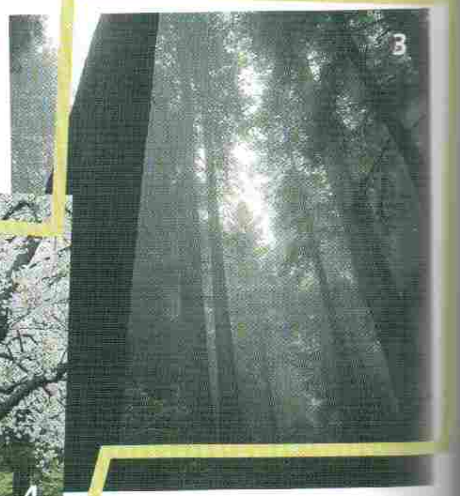
to miejsce, gdzie rośnie trawa i kwiaty. Wiosną i latem przez cały dzień pasą się tu krowy, kozy, owce i inne zwierzęta gospodarskie.

☐ **Las**

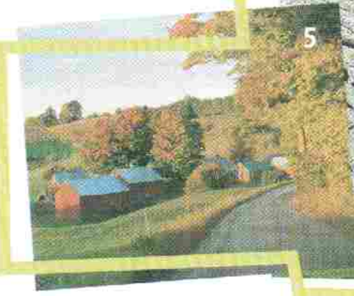
to miejsce, w którym rosną drzewa i mieszka dużo zwierząt. Można tutaj zbierać grzyby.

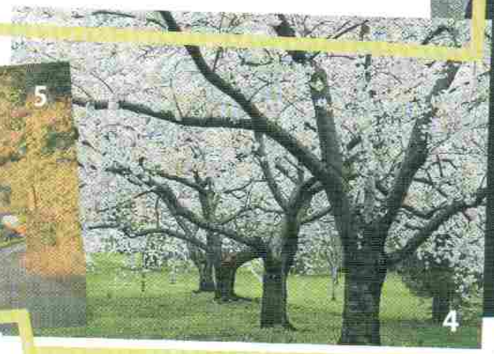

1b Czym życie na wsi różni się od życia w mieście? Proszę podyskutować o tym w grupie. Proszę wziąć pod uwagę następujące aspekty życia.

praca / mieszkanie / pejzaż / czas wolny / przyroda

Ludzie w mieście pracują w firmach i instytucjach, a ludzie na wsi pracują w polu...
Ludzie w mieście mieszkają w...

1c **Mówię wieś, myślę... Z czym jeszcze kojarzy się Państwu wieś? Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką przygotować listę skojarzeń.**

1d **Proszę zdecydować, które przysłówki najlepiej opisują wieś.**

spokojnie, głośno, trudno, miło, ciekawie, cudownie, pusto, szybko, cicho, nudno

1e **Proszę posłuchać wypowiedzi trzech osób na temat życia na wsi. Proszę zdecydować, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N):**

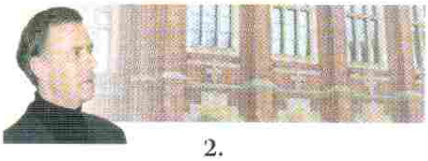
a) Adam ma w mieście swoją firmę.	P / N
b) Adam mieszka i pracuje na wsi.	P / N
c) Profesor Zarębski uważa, że wieś jest cudowna, ale nie chciałby tu mieszkać.	P / N
d) Anna uważa, że wieś to wspaniałe miejsce dla turystów.	P / N
e) Anna mówi, że model życia na wsi i w mieście jest podobny.	P / N

1f **Proszę posłuchać wypowiedzi po raz drugi i uzupełnić brakujące wyrazy.**

1.

Mam na imię Adam, jestem *rolnikiem*..., mam 25 lat. Mieszkałem w mieście .... lat, kiedy chodziłem do szkoły, ale nie chciałem tam zostać. Moim zdaniem na wsi jest lepiej: czyste ...., zdrowe ...., ... Mam duże ....: zwierzęta, 30 hektarów .... i to jest moja firma, moja ....

2.

Marian Zarębski, skromny profesor polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, 58 lat. Naturalnie uważam, że wieś jest ...., naprawdę ....: można spacerować po .... i pić .... mleko. Słuchać .... ptaków, siedzieć pod .... i pisać książki... Chciałbym być rolnikiem!

3.

Mam na imię Anna, jestem socjologiem ...., mam 34 lata. Myślę, że wieś to oczywiście piękne miejsce dla .... Ale praca w polu jest naprawdę .... i nie ma tu dobrej .... Dzieci mają .... do szkoły, dorośli do .... To jest po prostu .... model życia.

1g **Proszę napisać, o jakich zaletach lub wadach wsi mówią Adam, prof. Zarębski i Anna.**

	zalety	wady
Adam	*czyste powietrze*	
prof. Zarębski		
Anna		

2. 2a Proszę przeczytać tekst i odpowiedzieć na pytania.

Na wsi zdrowiej!

W ostatnich latach agroturystyka staje się coraz bardziej popularnym sposobem na spędzanie wakacji. Sondaże pokazują, że na wsi najchętniej wypoczywają mieszkańcy dużych miast, a przede wszystkim rodziny z małymi dziećmi. Po pierwsze dlatego, że to właśnie one najbardziej potrzebują świeżego powietrza i kontaktu z przyrodą, po drugie, zainteresowanie wypoczynkiem na wsi jest rezultatem nie tylko mody, ale też potrzeby. Lekarze alarmują! Coraz więcej dzieci i dorosłych cierpi na alergie, choroby dróg oddechowych, serca, coraz więcej ludzi żyje w stresie. Zanieczyszczenie środowiska naturalnego staje się ważnym tematem dyskusji w polskich mediach. Coraz częściej mówimy o życiu w pośpiechu.

Z drugiej strony prawda jest brutalna: miasta nie tak szybko będą znowu czyste i przyjazne dla naszego zdrowia, a życie w nich zawsze będzie stresujące. Tak więc na razie pozostają nam wypady na łono przyrody.

A oto trzy fragmenty listów czytelników strony internetowej portalu e-maluch:

Przez pierwsze cztery lata moje dzieci ciągle chorowały. Najgorzej było jesienią i wczesną wiosną. Wreszcie jakiś rozsądny lekarz poradził nam, żeby na wakacje wyprowadzić się na wieś. Tak też zrobiliśmy. Przez całe lato wynajmujemy dom w Glichowie pod Krakowem. Jest nam trochę trudniej, jest dalej do pracy, ale wszyscy jesteśmy zdrowsi, a nasze dzieci przestały brać antybiotyki.
Agata, 23-06-2005 17:16

Nasz syn spędza całe wakacje na wsi u znajomych, którzy mają małe gospodarstwo agroturystyczne. Nie tylko jest zdrowszy, ale też ma kontakt ze zwierzętami, które bardzo lubi. Spędza dużo czasu na łące i w lesie, a nie na ulicy czy placu zabaw w mieście. Poza tym pije mleko prosto od krowy i je świeże jajka. Bardzo się cieszę, że ma taką możliwość.
Mimi, 23-06-2005 18:40

Pochodzę z małej miejscowości na południu Polski. Od dziecka byłem przyzwyczajony do życia na wsi. Pomagałem rodzicom w gospodarstwie i w polu. Kiedy skończyłem studia, zamieszkałem w Warszawie. Życie tu jest bardzo ekscytujące, ale teraz, kiedy mam małą córkę, czuję, że powinienem częściej jeździć do rodziców. Ona potrzebuje świeżego powietrza i spokoju.
Radek_31, 23-06-2005 20:10

www.e-maluch.pl

1. Kto najchętniej wypoczywa na wsi?
2. Z jakich powodów agroturystyka staje się coraz bardziej popularnym sposobem na wakacje?
3. Dlaczego życie w mieście jest niezdrowe?
4. Jakie zalety spędzania wakacji na wsi widzą rodzice?
5. Jak myślisz, czy dzieci też są zadowolone z tej sytuacji? Dlaczego?
6. Czy w twoim kraju ludzie chętnie wypoczywają na wsi? Gdzie? U rodziny, w gospodarstwach agroturystycznych, w hotelach?

2b Co to znaczy? Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów.

miasto przyjazne dla naszego zdrowia – ....

wypady na łono przyrody – ....

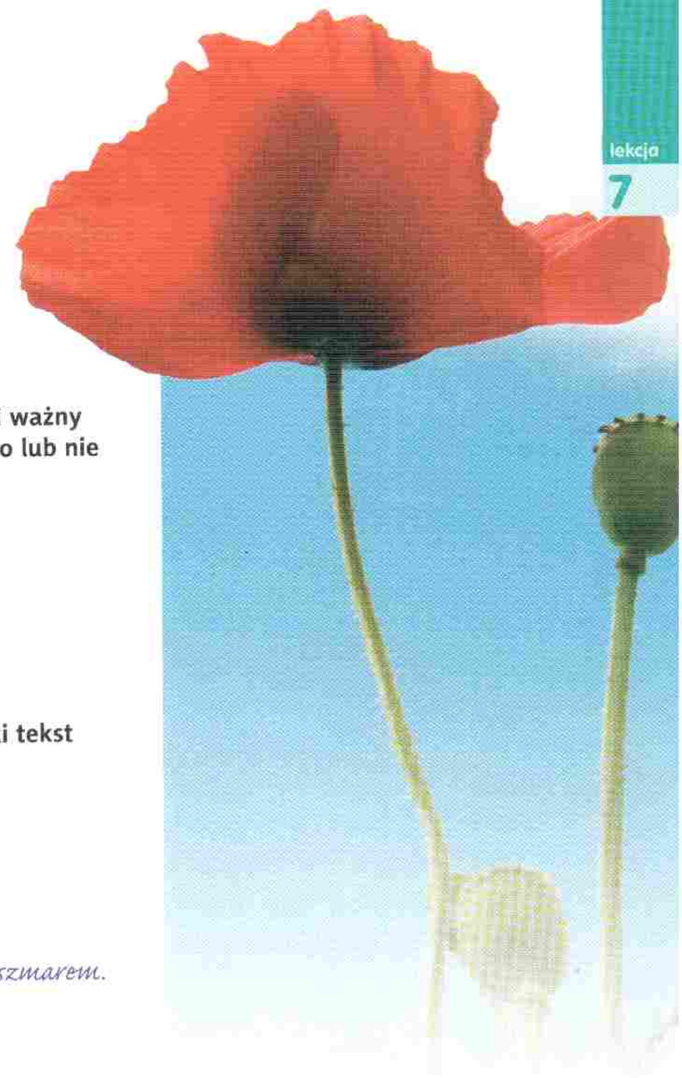
pić mleko prosto od krowy – ....

2c W ćwiczeniu 1b mówili Państwo o różnicach między życiem w mieście i na wsi. Proszę uzupełnić te różnice na podstawie lektury tekstu. Proszę użyć jak największej liczby zwrotów o znaczeniu przeciwnym, a w razie potrzeby skorzystać ze słownika.

życie w mieście	życie na wsi
zanieczyszczenie środowiska jest bardzo duże	*powietrze jest świeże*
	życie jest trochę nudne
ludzie cierpią na choroby serca i dróg oddechowych	
	nie ma pośpiechu
	jest dalej do pracy
życie jest stresujące	
	dzieci spędzają czas na łące i w lesie
miasto jest mało przyjazne dla naszego zdrowia	

ARGUMENTOWANIE, WYRAŻANIE PRZEKONANIA

– Moim zdaniem...
– Jestem przekonany, że...
– Z jednej strony...
– Z drugiej strony...
– Po pierwsze...
– Po drugie...
– Podsumowując...
– ..., bo... / ponieważ... /... dlatego, że...

2d Czy ochrona środowiska naturalnego to dla Pana / Pani ważny problem? Proszę przekonać kolegę / koleżankę, że warto lub nie warto:

- żyć ekologicznie
- segregować śmieci
- działać w organizacjach ekologicznych
- być wegetarianinem
- mieszkać na wsi

2e Wykorzystując wyrażenia z tabeli, proszę napisać krótki tekst argumentacyjny, uzasadniając następujące tezy:

- „Życie w mieście to koszmar".
- „Wieś to atrakcyjne miejsce, ale tylko dla turystów".

Teza: *Życie w mieście może być prawdziwym koszmarem.*
Argumenty za: *Na przykład...*
Argumenty przeciw: *Z drugiej strony...*
Konkluzja: *Podsumowując, należy powiedzieć, że...*

2f Role. Spotkanie z agentem nieruchomości. Musi Pan / Pani podjąć z rodziną bardzo ważną decyzję, związaną ze zmianą mieszkania. Proszę wybrać role, a następnie przedstawić scenki w grupach.

1

a) Mąż: Jesteś biznesmenem. Chcesz zrezygnować z pracy, zamieszkać na wsi i zostać malarzem.
b) Żona: Nie pracujesz. Nie chcesz mieszkać na wsi, bo lubisz życie towarzyskie.
c) Dziecko (17 lat): Jest ci wszystko jedno, gdzie będą mieszkać rodzice. Po maturze masz zamiar wyprowadzić się z domu.

2

a) Syn: Próbujesz namówić ojca, który jest na emeryturze, żeby kupił dom na wsi.
b) Dziadek: Nie chcesz mieszkać na wsi, bo lubisz teatr i sztukę.
c) Wnuczka (16 lat): Uważasz, że dziadek powinien sam decydować o tym, gdzie chce mieszkać.

3

a) Żona: Mieszkasz na wsi, ale pracujesz w mieście. Chcesz przeprowadzić się do miasta, bo uważasz, że wasze dzieci będą miały tam większe możliwości.
b) Mąż: Twoja rodzina od pokoleń mieszka na wsi i uważasz, że tam jest twoje miejsce.

lekcja 7

Słownictwo

3.

3a Proszę znaleźć nazwy zwierząt, łącząc część wyrazu z kolumny A z częścią wyrazu z kolumny B.

	A	B
1.	mo...	-ba
2.	je...	-lik
3.	nie...	-ot
4.	kro...	-ra
5.	ow...	-ń
6.	pszczo...	-sz
7.	mró...	-perz
8.	ry...	-nia
9.	ża...	-ak
10.	kró...	-ba
11.	k...	-ła
12.	ku...	-es
13.	ko...	-ca
14.	my...	-wa
15.	nieto...	-dźwiedź
16.	świ...	-leń
17.	pt...	-tyl
18.	pi...	-wka

3b Proszę przyporządkować te zwierzęta do podanych poniżej grup.

a) zwierzęta domowe: kot

b) zwierzęta hodowlane: krowa

c) zwierzęta leśne: ...

d) zwierzęta wodne: ...

e) owady: ...

3c **Poniższe rysunki ilustrują wyrażenia frazeologiczne: *zdrowy jak ryba, silny jak koń, pracowity jak mrówka, wierny jak pies*. Proszę je podpisać.**

....

....

....

....

3d **Proszę przeczytać podane wyrażenia i przedyskutować w grupie, co one oznaczają.**

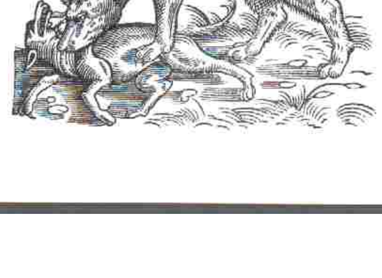
- *Czy „zdrowy jak ryba" znaczy bardzo zdrowy czy chory?*
- *A „silny jak koń"? To bardzo silny czy słaby?*
- *Dlaczego mówimy „pracowity jak mrówka"?*
- *Czy określenie „wierny jak pies" ma zawsze pozytywne znaczenie?*

3e **Proszę uzupełnić tekst.**

0. Mój syn ma swoje zdanie na każdy temat. Nie mogę go do niczego przekonać, bo jest ..uparty jak osioł...... .
1. Nie boję się grypy. Uprawiam sport, jem dużo warzyw i owoców, bo chcę być ....
2. W przyjaźni i miłości jestem ....
3. Ta książka jest za ciężka. Człowiek musi być ...., żeby móc ją nosić codziennie do szkoły.
4. Jeżeli chcesz odnieść sukces w tej pracy, musisz być ambitny i ....

3f **Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką przygotować listę podobnych wyrażeń frazeologicznych. Mogą Państwo przetłumaczyć na język polski typowe dla Pana / Pani języka ojczystego idiomy ze zwierzętami lub stworzyć własne nowe wyrażenia.**

przymiotnik + *jak* + zwierzę

głodny jak wilk

● ● ● Gramatyka

lekcja 7

4.

4a **Proszę wyjaśnić podkreślone formy przysłówków.**

Czy to prawda, że:

- Ktoś, kto jest silny jak koń, może pracować więcej niż inni?
- Ktoś, kto jest zdrowy jak ryba, żyje dłużej niż inni?
- Ktoś, kto jest pracowity jak mrówka, ma mniej wolnego czasu niż inni?
- Ktoś, kto jest wierny jak pies, kocha bardziej niż ktoś, kto jest niewierny?

STOPNIOWANIE PRZYSŁÓWKÓW

trudno – trudni**ej** – **naj**trudniej
drogo – droż**ej** – **naj**drożej **g:ż**
wysoko – wyż**ej** – **naj**wyżej, krótko – króc**ej** – **naj**krócej **s:ż t:c**

dobrze – **lepiej** – **najlepiej**, źle – **gorzej** – **najgorzej**
dużo – **więcej** – **najwięcej**, mało – **mniej** – **najmniej** **UWAGA!**

intensywnie – **bardziej** intensywnie – **najbardziej** intensywnie
elegancko – **mniej** elegancko – **najmniej** elegancko

Zdania porównawcze

Stopień wyższy

Na wsi ludzie żyją dłużej **niż** w mieście.
Piotr mówi po polsku lepiej **od** Ewy / lepiej **niż** Ewa.
Na świecie jest **coraz** mniej zwierząt.
Mam **coraz** więcej pracy.

Stopień najwyższy

Mrówka pracuje najlepiej **ze wszystkich** zwierząt.

4b **Proszę poszukać w tekście *Na wsi zdrowiej!* (ćwiczenie 2a) przysłówków w stopniu wyższym, które występują z wyrazem *coraz*. Proszę wyjaśnić funkcję tego wyrazu w zdaniu.**

„... agroturystyka staje się coraz bardziej popularnym sposobem na spędzanie wakacji..."

To znaczy, że agroturystyka jest teraz bardziej popularna niż dawniej.

4c Proszę podać formę przysłówka w stopniu wyższym.

0. On mówi po polsku ....lepiej........ (dobrze) niż jego brat. ....On mówi coraz lepiej po polsku.....
1. Człowiek żyje .... (długo) niż sto lat temu. ....
2. Mamy .... (dużo) problemów niż nasi dziadkowie. ....
3. Przyroda cierpi .... (bardzo) niż dawniej. ....
4. Na wsi jest .... (trudno) niż w mieście. ....
5. Wiosną jest .... (ciepło) niż zimą. ....

4d Proszę podać formę przysłówka w stopniu wyższym lub najwyższym.

0. Myślę, że ......gorzej...... (źle) nie może już być.
1. W miastach jest coraz .... (brudno).
2. W tym regionie żyje się naprawdę .... (źle) ze wszystkich miejsc, które znam.
3. Tu jest .... (trudno) o pracę niż w moim mieście.
4. Polskie rodziny coraz .... (często) wypoczywają na wsi.
5. W czerwcu w Polsce jest .... (pięknie). Kwitną kwiaty, jest dużo owoców.
6. Trzeba mieć .... (dużo) czasu dla siebie. Życie jest krótkie.
7. Moi znajomi coraz .... (rzadko) wyjeżdżają na wakacje za granicę.
8. Warto żyć .... (blisko) natury. Mamy z nią coraz .... (mało) kontaktu.

4e Proszę porównać.

pies – jeść dużo – kot ....Pies je więcej niż kot.....

a) dzisiaj – być ciepło – wczoraj ....

b) jutro – być zimno – dzisiaj ....

c) krowa – dawać dużo mleka – owca ....

lubić – bardzo – kot – pies ....Lubię bardziej koty niż psy.....

d) znać – dobrze – zwierzęta domowe – zwierzęta leśne ....

e) kupować – często – zwierzęta małe – zwierzęta duże ....

f) oglądać w zoo – rzadko – zwierzęta leśne – zwierzęta egzotyczne ....

Wymowa

CD **4f Proszę wysłuchać następujących par wyrazów i zdecydować, czy słyszą Państwo to samo czy nie? Następnie proszę powtórzyć wyrazy.**

	1	2	3	4	5	6
to samo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
nie to samo	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5.

5a Proszę przeczytać tekst i skomentować dane statystyczne:

„Polacy lubią zwierzęta". Taka myśl przychodzi mi do głowy, kiedy czytam dane statystyczne. Jeszcze 20 lat temu zwierzę w domu to była rzadkość. Teraz każde dziecko chce mieć psa, kota lub chomika. Oto aktualne dane:

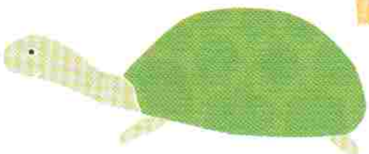
A oto dane z 1980 roku:

15% Polaków ma zwierzę w domu
2,5 miliona ma psa
1,5 miliona ma kota
1,5 miliona ma rybki w akwarium
100 000 ma króliki lub żółwie

35% Polaków ma zwierzę w domu
5 milionów ma psa
3 miliony ma kota
1 milion ma ptaki
600 000 ma rybki w akwarium
200 000 ma króliki lub żółwie

- Polacy mają więcej kotów czy psów?
- Lubią bardziej króliki czy ryby?
- Wolą ptaki czy żółwie?
- Czy mamy w domach coraz więcej zwierząt, czy coraz mniej?
- Czy ma Pan / Pani jakieś zwierzę w domu?
- Czy to prawda, że „kto nie lubi zwierząt, ten nie lubi ludzi"?
- Czy zwierzę w domu może zastąpić człowieka?
- Czy zwierzę może mieć wpływ na zdrowie człowieka? Jaki? Pozytywny czy negatywny?
- Jakie zwierzęta są najbardziej lubiane w Pana / Pani kraju?

Gramatyka

5b Proszę utworzyć zdania według wzoru.

35% Polaków / lubić / zwierzęta ....35% Polaków lubi zwierzęta.........

a) 9 milionów Polaków / mieć / kot ....
b) Coraz więcej ludzi / lubić / zwierzęta domowe ....
c) Coraz mniej ludzi / akceptować / ogrody zoologiczne ....
d) Większość ludzi / żyć / w zgodzie z naturą ....
e) Wiele osób w Polsce/ segregować / śmieci ....
f) Większość Polaków / mieszkać / na wsi ....
g) Coraz więcej Polaków / chcieć mieszkać / w mieście ....
h) 60% ludzi w Polsce / deklarować / miłość do natury ....

CD 5c Proszę wysłuchać trzech nagrań i zdecydować, w jakiej sytuacji znajdują się te osoby i na jaki temat rozmawiają.

a) są uczestnikami programu telewizyjnego
b) rozmawiają w domu
c) rozmawiają przez telefon
d) o zanieczyszczeniu środowiska
e) o zwierzętach domowych
f) o agroturystyce

CD 5d Proszę posłuchać po raz drugi nagrania i od-powiedzieć na pytania.

1. Jakie zwierzęta chce mieć Mateusz?
2. Dlaczego mama Mateusza się nie zgadza?
3. O czym był reportaż z gminy Wodzisław?
4. Dlaczego ekspert jest oburzony?
5. Skąd dzwoni Tomek?
6. Gdzie chciała spędzić wakacje dziewczyna Tomka?
7. Tomek chce spędzić wakacje na wsi. Jak to argumentuje? Dlaczego zarezerwował już miejsce?

Słownictwo

6a Proszę przeczytać tekst i objaśnić wyrazy pod tekstem. Który z argumentów z tekstu o ogrodach zoologicznych przekonuje Pana / Panią najbardziej? Dlaczego? Proszę przedstawić swoje zdanie.

Ogrody zoologiczne budzą wiele kontrowersji. Ich zwolennicy mówią, że ogrody dają często jedyną możliwość poznania większości zwierząt egzotycznych. Zdaniem przeciwników, zwierzęta mają za mało przestrzeni, męczą się, nie mogą żyć tak, jak w normalnym środowisku.

Oto opinie ekspertów:

Werner, zoolog

Zoo jest przede wszystkim dla ludzi. Możemy powiedzieć, że przecież są filmy przyrodnicze, albumy. Ale to nie jest prawdziwe życie zwierząt. Filmy pokazują najczęściej zwierzęta w akcji, a przecież ich życie to nie jest tylko bieganie, walka, szukanie pożywienia. Zwierzęta, tak samo jak ludzie, śpią, odpoczywają, obserwują w spokoju. Nic nie może zastąpić człowiekowi prawdziwego kontaktu z naturą, tak jak w zoo. Niestety. Lepiej zobaczyć zwierzę w zoo niż nigdzie.

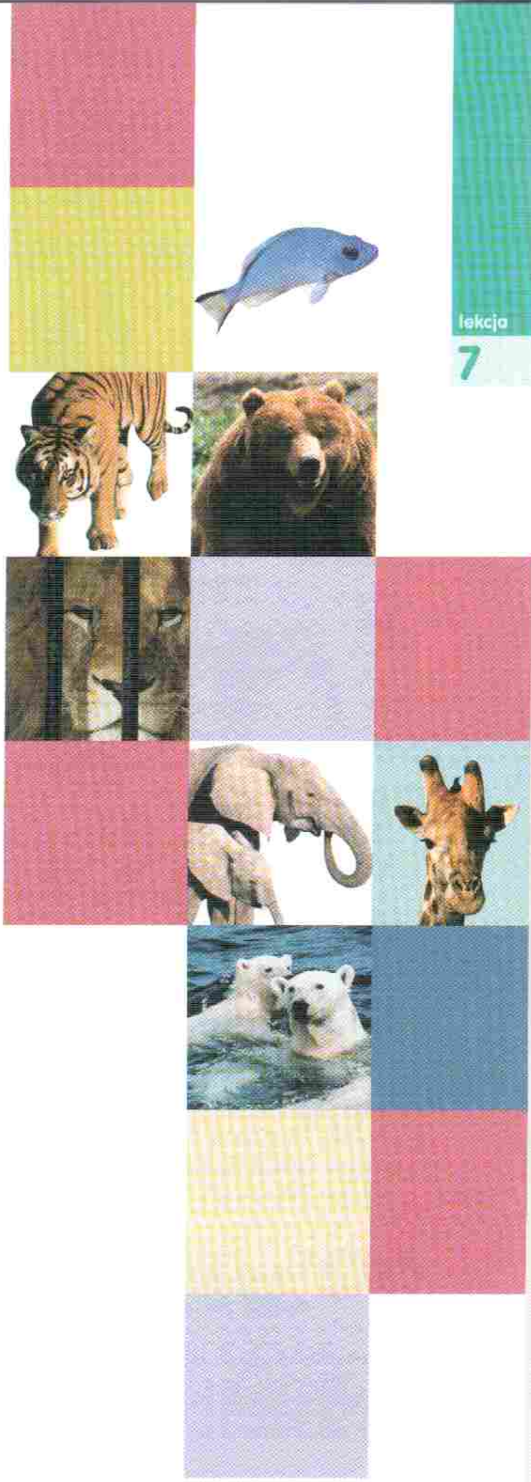
Pietras, przedstawicielka organizacji ekologicznej

Zoo to dla mnie miejsce, gdzie zwierzęta tylko się męczą. Nie żyją w swoim naturalnym środowisku, ich funkcje fizjologiczne są zaburzone. Nie mają dość przestrzeni, żeby biegać, ruszać się, dlatego stają się bardziej agresywne, sfrustrowane, zestresowane. Nie akceptuję ogrodów zoologicznych. Jest też dużo filmów przyrodniczych, albumów o zwierzętach... Moja córka nie musi oglądać zmęczonych, nieszczęśliwych zwierząt w zoo.

Walczak, dyrektor ogrodu zoologicznego

Prawda jest bardzo smutna. W dzisiejszym środowisku wiele gatunków zwierząt nie może przeżyć. Człowiek za bardzo ingeruje w naturę. Dziś nie ma już terenów dziewiczych. Człowiek był wszędzie. Dlatego chcę chronić zwierzęta w zoo. Wolę oglądać je w zoo, niż nie oglądać ich nigdzie. Wybieram mniejsze zło. Ogrody zoologiczne to ratunek dla zwierząt.

przestrzeń – ....
środowisko – ....
pożywienie – ....
gatunek – ....
teren dziewiczy – ....
chronić – ....

lekcja 7

6b Czy to jest to samo?

wszędzie – nigdzie
przyroda – natura
żyć – przeżyć
pożywienie – jedzenie
działalność – aktywność

6c Proszę uzupełnić.

rzeczownik	czasownik
zmęczenie	*męczyć się*
działalność	
ochrona	
	spać
	odpoczywać
ingerencja	

lekcja 8

Sytuacje komunikacyjne opisywanie relacji rodzinnych • wyrażanie życzenia, oczekiwania, powinności • opisywanie obowiązków rodzinnych

Słownictwo rodzina, małżeństwo, rozwód, para, miłość, zazdrość, świat uczuć

Gramatyka i składnia zdania podrzędnie złożone dopełnieniowe ze spójnikiem *żeby* w opozycji do *że*

Relacje z ludźmi – kobieta i mężczyzna

1.

1a **Oto cztery fotografie rodzinne. Proszę przeczytać, co o swoich rodzicach mówią dzieci, a następnie dopasować ich wypowiedzi do poniższych fotografii.**

☐ **Jaś**, 8 lat

Moi rodzice ciągle się tylko kłócą. Tata jest ważnym biznesmenem i nigdy nie ma czasu, a mama chce, żeby tata wracał wcześniej do domu i wyjeżdżał z nami w weekendy. Tata mówi, że mama nic nie rozumie i nie chce z mamą rozmawiać, tylko siedzi w Internecie i pije drinki.

☐ **Sebastian**, 8 lat

Mieszkam tylko z mamą, bo tata ma nową żonę i nowe dzieci. Tata chce, żebym przychodził w niedzielę do jego domu, ale mama nie chce, żebym się z nim spotykał. A kiedy powiedziałem, że chcę pojechać z tatą na wakacje, to mama miała do mnie pretensje i płakała.

☐ **Julia**, 7 lat

Mój tata chce, żeby mama była szczęśliwa i dlatego często kupuje jej kwiaty i pierścionki. A mama nie chce, żeby tata jej kupował prezenty, bo to dużo kosztuje, a potem się cieszy i mówi, że to bardzo ładne.

☐ **Karolina**, 6 lat

Moi rodzice pracują w filmie i nigdy ich nie ma w domu, ale jest babcia. Kiedy są w domu, to zawsze się kłócą, bo mama nie chce, żeby tata grał w filmie z taką ładną panią. A potem to się zawsze całują i przytulają.

1b **Proszę napisać, czego oczekują od siebie rodzice ankietowanych dzieci. Jak Państwo myślą, co powinni zrobić rodzice ankietowanych dzieci, żeby ich życie było szczęśliwsze i spokojniejsze?**

- Mama Jasia chce, żeby tata wracał...
- Tata Julii chce, żeby...
- Mama Julii nie chce,...

2.

Gramatyka

ZDANIA ZŁOŻONE ZE SPÓJNIKIEM *żeby*

	spójnik *żeby* w formie osobowej		3. osoba czas przeszły	
Moja żona chce,	żebym	–	wracał	wcześniej do domu.
Chciałabym,	żebyś	–	przyszła	do mnie na urodziny.
Mój tata chciałby,	żeby	mama	cieszyła się	z prezentów.
Nauczyciel prosi,	żebyśmy	–	przeczytali	tekst.
Mówiłam wam,	żebyście	–	nie jadły	tyle czekolady.
Chciałbym,	żeby	moi rodzice	byli	szczęśliwi.

Proszę zmienić zdania według wzoru.

0. Musisz wracać wcześniej do domu. — *Chcę, żebyś wracał wcześniej do domu!*
1. Powinieneś wyjeżdżać z nami w weekendy! — *Chcę,* ...
2. Nie możesz ciągle siedzieć w Internecie! — *Proszę cię,* ...
3. Musisz mniej pracować! — *Mówię ci,* ...
4. Nie powinieneś kupować mi biżuterii! — *Nie chcę,* ...
5. Nie możesz grać z tą aktorką! — ...
6. Nie powinnaś być zazdrosna! — ...
7. Musisz zostać w domu! — ...
8. Nie powinieneś spotykać się z ojcem! — ...

Ewa ma problem. Proszę wysłuchać wypowiedzi i zaznaczyć, czego oczekuje od Ewy jej rodzina.

	matka	ojciec	babcia	dziadek	siostra
wyjść za mąż	☐	☐	☒	☐	☐
zrobić doktorat	☐	☐	☐	☐	☐
wynająć mieszkanie	☐	☐	☐	☐	☐
wyjechać na staż do Londynu	☐	☐	☐	☐	☐
interesować się polityką	☐	☐	☐	☐	☐
więcej czytać	☐	☐	☐	☐	☐
oglądać seriale	☐	☐	☐	☐	☐
chodzić na aerobik	☐	☐	☐	☐	☐
urodzić dziecko	☐	☐	☐	☐	☐
kupić sobie samochód	☐	☐	☐	☐	☐
rzucić palenie	☐	☐	☐	☐	☐

Proszę zmienić zdania według wzoru.

– Matka chce, żeby Ewa ...
– Ojciec chce, żeby Ewa ...
– Babcia chce, żeby Ewa *wyszła za mąż.*
– Dziadek chce, żeby Ewa ...
– Siostra chce, żeby Ewa ...

Proszę przeczytać fragment listu, jaki Marek napisał do redakcji *„Ich Dwoje"* i uzupełnić brakujące formy czasownika w czasie przeszłym.

Poznałem (poznać) Magdę dwa lata temu. .... (mieszkać) wtedy w akademiku z moim kumplem i on .... (mieć) siostrę. Kiedyś jego siostra .... (robić) imprezę, ... (mieć) chyba urodziny. .... (pójść) z kumplem na tę imprezę i tam .... (być) Magda. Magda i siostra kumpla .... (studiować) razem architekturę. Następnego dnia .... (zaprosić) Magdę do kina, potem do klubu i tak się zaczęło.
__________ (spotykać) się kilka miesięcy, a potem Magda i ta siostra kumpla .... (wyjechać) razem na praktyki do Berlina, na dwa miesiące. .... (pisać) do siebie codziennie e-maile i chyba wtedy .... (zakochać) się w sobie. Kiedy Magda wróciła ...., (zamieszkać) razem. Na początku było świetnie, ... (chodzić) do teatru i dużo __________ (rozmawiać). Ale Magda tak naprawdę .... (interesować) się tylko swoją architekturą i nie .... (chcieć) tak często wychodzić. .... (siedzieć) w domu i .... (rysować). Nigdy nie .... (mieć) czasu. To ja .... (gotować), ja .... (sprzątać), Magda nie .... (robić) nic. Wtedy .... (zacząć) się kłócić.

Wymowa

3b Proszę przeczytać wyrazy.

poszli / poszły
wyszli / wyszły
weszli / weszły
chcieli / chciały
zamknęli / zamknęły

otworzyli / otworzyły
mieli / miały
rozumieli / rozumiały
wiedzieli / wiedziały
jedli / jadły

WYRAŻANIE ŻYCZENIA, OCZEKIWANIA, POWINNOŚCI

– Chciałbym, żebyśmy się rzadziej kłócili.
– Oczekuję, że od początku roku będziesz pracować mniej.
– Powinieneś rzucić palenie.
– Mówię mu, że powinien więcej czytać.
– Uważam, że powinniśmy wyjechać.

lekcja 8

3c Oto kilka scen z życia Magdy i Marka. Proszę zastanowić się z kolegą / koleżanką, o czym oni myślą lub co mówią do siebie. Proszę dokończyć zdania.

3d Proszę wstawić odpowiednią formę czasownika *powinien*.

0. Za dużo palisz, ...*powinieneś*..... rzucić palenie!
1. Ciągle kłócisz się z Magdą, nie .... tego robić.
2. Ciągle kłócę się z Magdą, a nie .... tego robić.
3. Moi rodzice za dużo pracują, ... wyjechać na wakacje.
4. Magda jest zmęczona, ... czasem gdzieś wyjść.
5. Jeśli twój partner cię krytykuje, ... z nim porozmawiać.
6. Piję za dużo kawy, a wiem, że nie .... tego robić.
7. Jeśli ty i Marek macie problemy, ... iść do psychoterapeuty.

Gramatyka

CZASOWNIK *powinie*

Liczba pojedyncza
powinienem / powinnam
powinieneś / powinnaś
powinien / powinna / powinno

Liczba mnoga
powinniśmy / powinnyśmy
powinniście / powinnyście
powinni / powinny

3e Co powie Pan / Pani w poniższej sytuacji?

1. Twój kolega nie chce pojechać z Tobą na wakacje.
2. Twoje dziecko nie sprząta swojego pokoju.
3. Masz gości. Proponujesz, żeby spróbowali Twojego ciasta.
4. Przeczytałeś / przeczytałaś właśnie dobrą książkę. Polecasz ją koleżance.
5. Twoi uczniowie zawsze spóźniają się na lekcję.
6. Twój pracownik mówi, że nie napisał jeszcze raportu.
7. Twój syn nie chce studiować medycyny, a ty chcesz, żeby został lekarzem.
8. Twoi znajomi chcą otworzyć własną firmę.
9. Twoi rodzice chcą przeprowadzić się na wieś.
10. Twój kolega ma problemy w szkole. Zawsze mówiłeś / mówiłaś, że za mało się uczy.

3f *Że* czy *żeby*? Proszę uzupełnić zdania.

0. Uważam, ...*że*.... jesteśmy już trochę zmęczeni, dlateg powinniśmy wyjechać.
1. Chciałbym, ... (my) znowu byli razem.
2. Proszę go, ... posprzątał, ale on mówi, ... ma dużo pracy.
3. Chcę, ... moja partnerka była bardziej inteligen niż ja. To ekscytujące.
4. Oczekuję od mojego męża, ... będzie wierny.
5. Mówię mu, ... powinien pracować mniej.
6. Mówię mu, ... był punktualny. Niepunktualność mnie denerwuje.

Słownictwo

4a Proszę przeczytać tekst, a następnie odpowiedzieć na pytania.

Magda i Marek mieszkają ze sobą od roku. Nie są małżeństwem, ale mają zamiar się pobrać. Marek studiuje polonistykę, bardzo interesuje się sztuką i chciałby zostać znanym pisarzem. Magda chciałaby po studiach zdobyć doświadczenie w dobrym biurze projektów, a potem otworzyć własną firmę. Marek jest wrażliwy i spontaniczny, a konkretna i dokładna Magda jest jego przeciwieństwem. Ostatnio mają problemy, bardzo często się kłócą i chyba mają siebie dość. Magda nie chce się rozstać z Markiem i dlatego próbuje ratować ich związek.

1) Jakie plany na przyszłość mają Magda i Marek?
2) Czy Magda i Marek różnią się od siebie? A może są do siebie podobni?
3) Dlaczego ta para tak często się kłóci?

4b Proszę wysłuchać nagrania, a następnie przedyskutować z kolegą / koleżanką następujące problemy i przedstawić grupie Państwa opinię:

1) Dlaczego Magda i Marek mają siebie dość?
2) O co mają do siebie pretensje?
3) Czy Marek krytykuje Magdę, czy chce jej pomóc?
4) Czy Magda powinna robić to, o co prosi ją Marek?
5) Czy Magda i Marek powinni być parą?

4d Proszę uzupełnić zdania.

kłócić się	*ratować związek*	*być przeciwieństwem*
otworzyć własną firmę	*pobrać się*	*rozstać się*
zdobyć doświadczenie	✓*mieć zamiar*	*mieć siebie dość*

W lipcu Magda i Marek ......*mają zamiar*...... wyjechać na wakacje do Grecji.

a) Magda i Marek .... w zeszłym roku na wiosnę.
b) Piotr pracował 5 lat w gazecie studenckiej, więc na pewno .... w dziennikarskim zawodzie.
c) W marcu zeszłego roku Magda ....
d) Magda .... Marka.
e) Magda i Marek ciągle .... i ....
f) Magda próbuje .... ich ....
g) Magda nie chce .... z Markiem.

4e CD Proszę posłuchać wypowiedzi i zaznaczyć, kogo z wymienionych osób dotyczą podane informacje.

	1	2	3	4
a) dyrektor banku	☐	☐	☐	☐
b) gwiazda filmowa	☐	☐	☐	☐
c) nauczyciel	☐	☐	☐	☐
d) babcia	☐	☐	☐	☐

4c Proszę wysłuchać nagrania po raz drugi i uzupełnić wypowiedzi Magdy i Marka, a następnie zaproponować dalszy ciąg ich historii.

A. Magda

To nie ma sensu. Jesteśmy ze sobą prawie dwa lata, ale ciągle mamy problemy. Marek mnie nie rozumie, chce, żebym .... kimś innym, nie potrafi mnie zaakceptować.

Od roku mieszkamy razem. Marek chciałby, żebym .... i zajmowała się domem. Nie chcę .... gospodynią domową! Marek ma do mnie pretensje o to, że .... tylko architekturą. Ale ja studiuję architekturę dlatego, że to moja pasja! Uważa, że za mało ...., chce, żebym .... z nim do teatru i czytała trudne książki. Szkoda mi na to czasu.

Nie rozumiem go! Najpierw prosi, żebym .... kolację, potem chce, żebym ...., a w końcu mówi, że .... głupia. Mam dość!

B. Marek

Magda jest trudna. Mieszkamy ze sobą już prawie rok, ale ciągle jej nie rozumiem. Wiem, że .... architekturę, ma mało czasu i dużo pracy... Po prostu chcę jej pomóc.

Magda chyba chciałaby .... idealną gospodynią domową. Mówię jej, żeby nie .... i nie gotowała, proszę, żebyśmy .... do teatru, żeby .... jakąś dobrą książkę. Ale ona uważa, że ja ...., że jest głupia.

Ona nigdy nie prosi, żebym .... jej zrobić kolację... Nie wiem, może ona chce, żebym to ja .... domem? Chciałbym, żeby nie ...., że ja ciągle ją krytykuję. Nie wiem, o co ma do mnie pretensje, mógłbym jej pomóc, gdyby tylko chciała.

Słownictwo

5. **5a** **Proszę przeczytać tekst i powiedzieć, jak jeszcze można by go zatytułować. Proszę uzasadnić swój wybór.**

Było, minęło

Są złe małżeństwa i udane rozwody – powiadają Amerykanie. Nie ma dobrych, „aksamitnych" rozwodów – protestują psychoterapeuci. Rozwód to zawsze stres i życiowa katastrofa. W każdym razie styl, w jakim ludzie się rozchodzą, determinuje ich dalsze życie. Tylko 40% małżeństw po rozwodzie zrywa wszelkie kontakty. Wspólnych dzieci i wypracowanego wspólnego majątku nie da się tak po prostu podzielić na pół. Dla ludzi religijnych rozwód jest ponadto grzechem przeciw sakramentowi małżeństwa. (...)

Psychoterapeutka Zuzanna Celmer wymienia kilka typów rozwodów (...):

Scenariusz I

Kobieta przejmuje sprywatyzowaną firmę, w której dotychczas pracowała: sklepik, warsztat, pralnię. Inwestuje w to swoją pomysłowość, radość, witalność. Mąż zostaje na państwowej posadzie. Ona ma kontrahentów, (...) wchodzi w inny świat (...). On przeżywa stresy, bo upokarzają go jej pieniądze. Ona próbuje go dopingować, aż wreszcie mówi: dość.

Scenariusz II

Oboje mają po około 30 lat. Ona wychowuje w domu dziecko. On, za jej przyzwoleniem, robi karierę w dużej, wymagającej firmie. Zaczynają się kursy, szkolenia, wyjazdy, siedzenie po godzinach. Rośnie standard materialny, ale i obciążenia. Ją nudzi opowiadanie o wyścigu szczurów, jego nudzą ciągłe namowy, żeby wcześniej wracał. I w tym momencie pojawia się koleżanka z pracy, która go rozumie i docenia.

Scenariusz III

Razem rozkręcają interes: z pożyczkami, z kredytami, we własnym mieszkaniu. Firma rośnie, przenosi się do innego lokalu, zatrudniają pracowników, sekretarki. I w końcu któreś z nich, częściej mąż, zostaje szefem. To on (...) dyskontuje sukces i podziw. Żona czuje się (...) rozczarowana, odchodzi.

Scenariusz IV

Podobny do poprzedniego. Biznesmen, który zrobił fortunę, wymienia żonę na „nowszy model". Wbrew pozorom nie są to jednak przypadki częste. Mężczyźni w takich sytuacjach wybierają raczej podwójne życie. (...)

„Polityka" 1999, nr 49

Miłość? A co to jest?

Rozwód – kilka faktów z prywatnego życia Polaków.

Przyczyny rozwodów.

Rozwód, a co potem?

5b **Proszę znaleźć w pierwszym fragmencie tekstu synonimy słów:**

- *relacja* – ....
- *dobra materialne* – ....
- *współżycie* – ....
- *rozwodzić się* – ....

5c **Proszę podać cztery scenariusze rozwodów według psychoterapeutki Zuzanny Celmer.**

5d Proszę powiedzieć, co jest najczęściej przyczyną rozwodu?

- dzieci
- praca / kariera
- brak czasu
- brak zrozumienia
- nuda
- zła sytuacja materialna
- zdrada
- zmiana statusu społecznego

A Pana / Pani zdaniem? Dlaczego ludzie nie chcą być razem?

5e Proszę porównać scenariusze rozwodów według Zuzanny Celmer z danymi statystycznymi.

PRZYCZYNY ROZWODÓW

oficjalne	faktyczne
niewierność **25,3%**	niewierność **37,1%**
alkoholizm **25,7%**	alkoholizm **25,7%**
niezgodność charakterów **33**	niezgodność charakterów **9,5%**
inne **16%**	inne **27,7%**

„Polityka" 1999, nr 49

5f Co Pan / Pani sądzi o instytucji małżeństwa? Czy warto brać ślub? A może lepiej żyć w pojedynkę? Proszę poszukać zalet i wad.

	małżeństwo	życie w pojedynkę
zalety		
wady		

5g Czego oczekują od siebie ludzie, którzy decydują się na małżeństwo?

- Obydwie strony chcą, żeby partner...
- Ludzie uważają, że powinni razem...
- Oczekują, że...
- Mówią, że...

5h Które z poniższych stwierdzeń to już tylko stereotypy, a które są wciąż aktualne?

- Kobieta chce, żeby mężczyzna więcej pracował niż ona.
- Mężczyzna chce, żeby kobieta więcej czasu spędzała w domu.
- Kobieta chce, żeby mężczyzna akceptował jej karierę zawodową.
- Mężczyzna chce, żeby kobieta zrozumiała, że on musi zostawać dłużej w pracy.
- Kobieta chce, żeby mężczyzna zajmował się więcej domem.
- Mężczyzna chce, żeby kobieta była bardziej kobieca.

lekcja 8

6.

6a **Proszę przeczytać ogłoszenia w serwisie randkowym www.mojadrugapolowa.pl. Które z przedstawionych osób nie pasują do siebie? Proszę podać ewentualne kombinacje. Jakie mogą mieć problemy w związku? Proszę podyskutować o tym w grupie.**

http://www.mojadrugapolowa.pl

:: Edytuj ogłoszenie :: Twój profil :: Pomoc

NAJNOWSZE OGŁOSZENIA

Elwira75: Młoda, atrakcyjna rozwódka, pozna pana w wieku do 35 lat, bez nałogów. Foto mile widziane.

Funny boy: Jestem młodym, atrakcyjnym kawalerem. Lubię spędzać wieczory w barze z przyjaciółmi i grać w karty. Mam już ponad 30 lat, a wciąż szukam mojej drugiej połowy. Gdzie jesteś?

Wciąż młody: Pan w średnim wieku, kulturalny, otwarty, bezpruderyjny, pozna miłą panią. Proszę o zdjęcie.

Eksplorator: Lubię zmiany, więc chciałbym, żebyś była otwarta i kreatywna. Jeśli masz nie więcej niż 25 lat, może spróbujemy zbudować związek?

Aniela: Wdowa, lat 55, religijna, kochająca rodzinę, pozna miłego pana, który zechce być jej drugą połową.

Molly: mam 23 lata. Jestem otwartą i spontaniczną osobą, ale potrzebuję trochę stabilizacji. Chcę, żebyś spędzał ze mną wieczory w ciszy domowego ogniska.

○ kobieta
○ mężczyzna

województwo

miasto

szukaj

6b **Proszę napisać odpowiedzi na posty, które pasowałyby do zaprezentowanych ofert.**

Gramatyka

6c ***Że* czy *żeby*? Proszę uzupełnić zdania.**

0. Mam nadzieję, ...że... poznam miłą dziewczynę.
1. Chciałbym, ... moja partnerka była niską blondynką.
2. Moja mama zawsze mówiła, ... napisała ogłoszenie matrymonialne.
3. Boję się, ... nie znajdę odpowiedniego partnera.
4. Oczekuję, ... mój partner nie będzie miał nałogów!
5. Pewien miły pan prosił mnie, ... się z nim spotkała.

6d **Role. Wizyta u psychoterapeuty. Proszę wybrać role i przygotować scenki w grupach.**

1

a) Urodziłaś właśnie dziecko. Chcesz wrócić do pracy, ale twój mąż się nie zgadza.
b) Uważasz, że twoja żona nie powinna wracać do pracy, ale zostać w domu i wychowywać dziecko.
c) Jesteś psychoterapeutą, pomagasz rozwiązać problem.

2

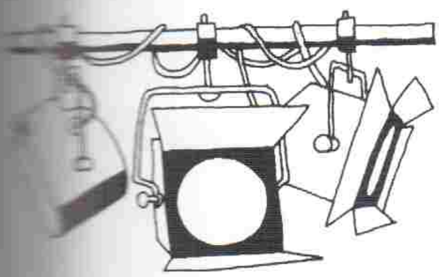
a) Dostałaś atrakcyjną propozycję pracy za granicą. Chcesz, żeby Twój partner zrezygnował z pracy i wyjechał razem z Tobą.
b) Twoja partnerka chce wyjechać za granicę. Wiesz, że jest to dla was szansa, ale nie chcesz zostawić w kraju chorej matki.
c) Jesteś psychoterapeutą, pomagasz rozwiązać problem.

3

a) Uważasz, że twój partner jest uzależniony od Internetu. Całe wieczory spędza przy komputerze i nic go nie interesuje. Masz dość tej sytuacji.
b) Masz bardzo stresującą i odpowiedzialną pracę. Internet pomaga ci się zrelaksować. Nie rozumiesz, dlaczego partnerka ma do ciebie pretensje.
c) Jesteś psychoterapeutą, pomagasz rozwiązać problem.

6e **Aktorzy czytają fragmenty trzech scenariuszy. Proszę wysłuchać nagrania i zdecydować, co jest tematem tych scenariuszy.**

[illegible]
[illegible]anie miłości
[illegible]

Scenariusz 1

On Zabiję ciebie i mojego brata! Jak mogliście mi to zrobić!

Ona Eryku, proszę, nie rób tego! Twój brat Alfred i ja nie chcieliśmy tego!

On Lauro, tak bardzo cię kochałem, a ty mnie zdradziłaś!

Ona Eryku, najdroższy, myślałam że umarłeś. Kiedy dostałam list z Afryki, że była ta straszna epidemia i że ty nie żyjesz, byłam w rozpaczy! A twój brat był blisko.

Scenariusz 2

Ona Proszę, zrozum... Ja nie potrafię dłużej tak żyć...

On Nie możesz mieć do mnie pretensji, Anno, przecież mówiłaś, że nie chcesz całej tej rutyny, domu, dzieci, psa, całego tego mieszczaństwa... Przecież sama tego chciałaś!

Ona Masz rację, chciałam tego...

On Nie chcę, żebyś odeszła, kocham cię.

Ona Ja też myślałam, że cię kocham, że potrafię zrozumieć sytuację, że potrafię żyć z twoimi depresjami, z twoimi euforiami, z twoją wódką, z twoją żoną... Musimy się rozstać...

Scenariusz 3

Ona (odbiera słuchawkę)

On Nie śpisz jeszcze?

Ona (śmieje się) Dzwonisz do mnie w środku nocy i pytasz, czy nie śpię? Ale nie, nie spałam jeszcze.

On Chciałem ci podziękować za dzisiejszy dzień, za ten spacer i za wszystko.

Ona Nie ma za co, możemy to powtórzyć, kiedy tylko będziesz chciał. Jesteśmy w końcu przyjaciółmi.

On Wiesz...

Ona No co jeszcze?

On Wiesz ja..., właściwie dzwonię, bo...

Ona Nie możesz spać?

On ... bo chciałem cię zapytać, co byś powiedziała, gdybym ci powiedział, że.... zakochałem się w tobie.

Ona Ty?

On Kocham cię!

6f **Proszę posłuchać nagrania po raz ostatni i powiedzieć:**

a) Dlaczego Laura i Eryk się kłócą?
b) Dlaczego Anna chce rozstać się ze swoim partnerem?
c) Kim są dziewczyna i chłopak z trzeciego scenariusza? Czy dziewczyna spodziewała się wyznania miłości?

6g **Jak Państwo myślą, na podstawie którego scenariusza można zrealizować film, sztukę teatralną lub serial? Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką dopisać ciąg dalszy wybranego scenariusza, a następnie przedstawić go grupie.**

lekcja 9

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o swoich relacjach z innymi ludźmi • wyrażanie przyszłości • wyrażanie przypuszczenia, warunku **Powtórzenie:** wyrażanie życzenia, propozycji, prośby, sympatii, antypatii • wyrażanie relacji przestrzennych

Słownictwo przyjaźń, relacje z innymi ludźmi (cd.)

Gramatyka i składnia zdania warunkowe • wybrane problemy rekcji czasownika • deklinacja zaimka *się* • odmiana rzeczownika *przyjaciel* w liczbie pojedynczej i mnogiej • celownik liczby pojedynczej i mnogiej **Powtórzenie:** tryb warunkowy

Przyjaźń

1.

1a Proszę przeczytać sondę uliczną na temat przyjaźni, a potem wspólnie z kolegą / koleżanką zastanowić się, jak odpowiadały ankietowane osoby.

Większość Polaków jest bardzo tolerancyjna dla swoich przyjaciół. Aż 25% dałaby szansę przyjacielowi, który wykorzystał ich przyjaźń!

Co zrobiłbyś, gdyby twój przyjaciel wykorzystał waszą przyjaźń?
– Skończyłbym z nim znajomość. .... %
– Dałbym mu jeszcze jedną szansę. 25%
– Nic, nikt nie jest doskonały. .... %

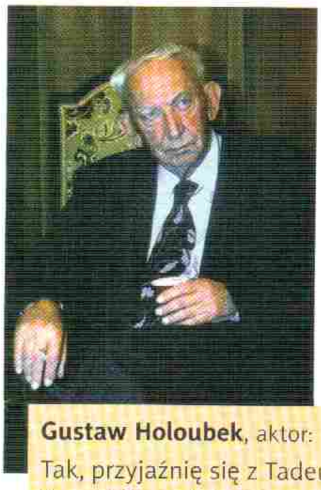
Czy troszczysz się o swojego przyjaciela?
– Oczywiście! .... %
– Tak. .... %
– Nie. Wiem, że to nie fair. .... %

Czy twój przyjaciel rozczarował cię kiedyś?
– Tak. .... %
– Nie. .... %

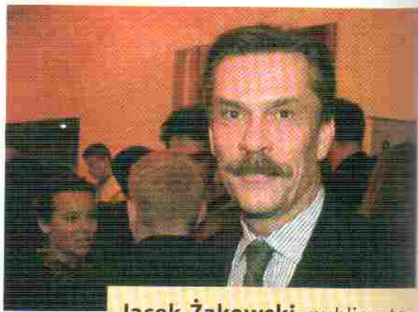
W jakiej sytuacji powinniśmy zawsze móc liczyć na przyjaciela?
– W chorobie. .... %
– Kiedy mamy problemy finansowe. .... %
– Kiedy mamy problemy osobiste. .... %

CD **1b Proszę wysłuchać nagrania i porównać Państwa propozycje z rzeczywistymi wynikami sondy. Czy różnią się od siebie? A może są bardzo podobne?**

1c Proszę przeczytać wypowiedzi znanych osób o swoich przyjaciołach.

Gustaw Holoubek, aktor:
Tak, przyjaźnię się z Tadeuszem Konwickim, ale jest to coś prywatnego, między nami, nie chciałbym tego upubliczniać.

Jacek Żakowski, publicysta:
To byłby nietakt, gdybym powiedział, że przyjaźnię się z ks. Józefem Tischnerem. Gdzie on, a gdzie ja!

Hanna Krall, pisarka:
Od wielu lat przyjaźnię się z Ryszardem Kapuścińskim, mam nadzieję, że on ze mną też. (...)

Maryla Rodowicz, piosenkarka:
Magda Umer to jedna z kilku osób życzliwych, dobrych znajomych. Ale ja nie mam żadnego przyjaciela. (...)

„Polityka" 2002, nr 7

- Czy zna Pan / Pani osoby zaprezentowane powyżej? Jeśli tak, proszę opowiedzieć o nich grupie.
- Jaka jest różnica między czterema parami przyjaciół? Czy przyjaźń znaczy zawsze to samo? Proszę skomentować te wypowiedzi.
- Jedna z osób powiedziała, że nie ma przyjaciół. Jak Pan / Pani myśli, dlaczego? Czy ktoś ją rozczarował? Wykorzystał jej przyjaźń?

Proszę przeczytać te wyrażenia i zdecydować, które mają pozytywne, a które negatywne znaczenie? Proszę dopasować odpowiednią definicję.

1. *ufać komuś –*
2. *wykorzystywać kogoś –*
3. *myśleć też o sobie –*
4. *troszczyć się o kogoś –*
5. *myśleć tylko o sobie –*
6. *odwzajemniać –*
7. *rozczarować się –*
8. *doceniać –*

- [7] a) nie zrealizować swoich nadziei, marzeń
- [ ] b) wierzyć komuś, mieć zaufanie
- [ ] c) oddawać uczucia lub przyjaźń
- [ ] d) myśleć o kimś, martwić się o kogoś
- [ ] e) myśleć, że coś lub ktoś jest bardzo ważny dla nas
- [ ] f) brać dużo od kogoś, ale nie dawać nic od siebie
- [ ] g) interesować się tylko sobą
- [ ] h) widzieć nie tylko problemy innych, ale też swoje własne potrzeby

1e **Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób. Wypowiedzi zostały nagrane i przedstawione w audycji radiowej, której tematem była przyjaźń. Proszę napisać w rubrykach odpowiednią odpowiedź: *tak / nie / jest niezdecydowany / niezdecydowana / brak informacji***

	Zbyszek Zawisza	Gabrysia Młodawska	Maria Nawrotna
Uważa, że przyjaźń to przede wszystkim zaufanie.		tak	
Przyjaźń jest dla niego / niej ważna.			
Ma wielu przyjaciół.			
Uważa, że przyjaźń między kobietą a mężczyzną jest możliwa.			
Często spotyka się ze swoimi przyjaciółmi.			

1f **Proszę posłuchać jeszcze raz nagrania i zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N):**

1. Zbyszek Zawisza często spotyka się ze swoimi przyjaciółmi, bo wszyscy mieszkają w Warszawie. P / N
2. Zbyszek Zawisza nigdy nie próbował przyjaźnić się z kobietą. P / N
3. Zbyszek Zawisza uważa, że w przyjaźni ważne są też wspólne pasje i poczucie humoru. P / N
4. Najlepszą przyjaciółką Gabrysi Młodawskiej jest jej koleżanka z harcerstwa. P / N
5. Chłopak Gabrysi Młodawskiej też jest harcerzem. Razem jeżdżą na obozy. P / N
6. Maria Nawrotna uważa, że przyjaźń i miłość to dwie różne rzeczy. P / N
7. Maria Nawrotna uważa, że nie można istnieć bez powietrza i jedzenia, ale można istnieć bez przyjaźni. P / N
8. Maria Nawrotna uważa, że przyjaźń między kobietą i mężczyzną jest tym samym, co miłość. P / N

1g **Proszę zdecydować, czy zgadza się Pan / Pani z teorią Marii Nawrotnej o przyjaźni i miłości, czy ma Pan / Pani inne zdanie na ten temat. Jakie?**

1h **A Pana / Pani przyjaciel? Jaki jest? Proszę go opisać. Jeżeli nie ma Pan / Pani przyjaciela, proszę napisać, jaki byłby, gdyby był (wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, temperament).**

1i **Proszę zinterpretować to stare, polskie przysłowie. Czy w Pana / Pani kraju są przysłowia związane z przyjaźnią? Jakie? Proszę je przedstawić grupie.**

Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.

2. 2a W przyjaźni i w miłości bardzo ważne jest zaufanie. Komu można całkowicie zaufać?

a) żonie, mężowi?
b) rodzicom?
c) przyjacielowi?
d) obcej osobie?

Proszę zrobić miniankietę w grupie, a następnie podsumować jej wyniki.

Najwięcej osób w grupie ufa rodzicom...

Gramatyka

RZECZOWNIK
CELOWNIK LICZBA POJEDYNCZA I MNOGA

liczba pojedyncza	rodzaj męski	Ufam *Piotrowi*, mojemu *profesorowi*. Ufam *panu, ojcu*.
	rodzaj żeński Formy celownika i miejscownika rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej są identyczne.	**końcówka -*e* – rzeczowniki twardotematowe** Ufam mojej *mamie*. Ufam mojej *przyjaciółce, Kindze, siostrze*. (k:c, g:dz, r:rz) **końcówka -*i* – rzeczowniki miękkotematowe** Ufam *Ani*, mojej *cioci, Marii*.
	rodzaj nijaki	Ufam mojemu *dziecku*.
liczba mnoga		Ufam moim *rodzicom, profesorom, przyjaciołom*.

PRZYMIOTNIK I ZAIMKI DZIERŻAWCZE
CELOWNIK LICZBA POJEDYNCZA I MNOGA

liczba pojedyncza	rodzaj męski	Powiem to *mojemu małemu* synowi.
	rodzaj żeński	Powiem to *mojej starszej* córce.
	rodzaj nijaki	Powiem to *mojemu młodszemu* dziecku.
liczba mnoga		Powiem to *moim dobrym* kolegom.

2b **Proszę podać właściwą formę rzeczowników w celowniku:**

a)
– Powiedziałam ...Ewie.... (Ewa) o moich problemach z Piotrem.
– Naprawdę? Nie wiedziałam, że jesteście przyjaciółkami.
– Ufam tylko jej i .... (moja mama).

b)
– Jutro Agata jedzie pod namiot z kolegami.
– Naprawdę? Nie boisz się o nią? Tak bardzo ufasz .... (swoja córka)?
– Oczywiście! Dlaczego mam nie ufać .... (moje dziecko)? Co ona może tam zrobić?

c)
– Piotr wraca ostatnio bardzo późno z pracy. Mówi, że jest bardzo zajęty.
– Wiem, że wierzysz .... (Piotr), ale może powinnaś czasami zadzwonić do biura i sprawdzić, czy faktycznie jest w pracy.
– Tak, tak, moja matka mówi mi to samo, ale ufam .... (mój mąż) całkowicie.

d)
– Jutro? Nie mogę z tobą wyjść. Pracuję jako wolontariusz w szpitalu.
– Naprawdę? Nie wiedziałam! Ja chyba nie mogłabym. To za trudne dla mnie.
– A ja lubię pomagać .... (ludzie). Opowiadam .... (moi pacjenci) różne historie, czytam .... (dzieci) książki. Ci ludzie mnie potrzebują!

2c Proszę uzupełnić tabelę według podanego wzoru.

mianownik	Przyjaciel ...*jest potrzebny*....... .
dopełniacz	Przyjaciela ....
	Bez przyjaciela ....
	Do przyjaciela ....
celownik	Przyjacielowi ....
biernik	Przyjaciela ....
	Na przyjaciela ....
	O przyjaciela ....
miejscownik	O przyjacielu ....
narzędnik	Z przyjacielem ....

trzeba ufać *warto wierzyć*
trzeba myśleć
można o wszystkim porozmawiać
warto mieć
nie wolno wykorzystywać
trzeba się często spotykać
trzeba pamiętać
można zawsze liczyć
trzeba się troszczyć
✓ *być potrzebnym*
warto zawsze szukać
trudno żyć *trzeba pisać listy*

2d Proszę dokończyć zdania.

1. Przyjaciele są ...*ludźmi, bez których trudno żyć*....... .
2. Można żyć bez przyjaciół, ale ....
3. Przyjaciołom można powiedzieć o ....
4. Na przyjaciół można liczyć, kiedy ....
5. Trzeba myśleć o swoich przyjaciołach nawet jeśli ....
6. Z przyjaciółmi można ....

2e Proszę przeczytać zdania i powiedzieć, w jakim przypadku występuje zaimek *się*.

dopełniacz *celownik* *biernik* *narzędnik* *miejscownik*

1. Ania i Paweł znają się długo. ....
2. Ania i Paweł mieszkają ze sobą. ....
3. Ania i Paweł ufają sobie. ....
4. Ania i Paweł troszczą się o siebie. ....
5. Ania i Paweł kochają się. ....
6. Ania i Paweł nie mogą bez siebie żyć. ....
7. Ania i Paweł zawsze myślą o sobie. ....
8. Ania i Paweł mogą liczyć na siebie. ....
9. Ania i Paweł nigdy się nie kłócą. ....

2f Proszę wpisać formy deklinacyjne zaimka *się* do poniższej tabeli.

SIĘ

dopełniacz	
celownik	
biernik	
narzędnik	
miejscownik	

2g Proszę wpisać odpowiednią formę zaimka *się*:

a. Mój przyjaciel myśli tylko o ...*sobie*.. . Wiem, że możemy .... ufać, ale trochę rozczarowałam .... jego osobą. Jest egoistą i nie wiem, czy w trudnej sytuacji troszczyłby .... o mnie.

b. To dobrze, jeśli przyjaciele zawsze mogą liczyć na .... Ja i moi przyjaciele studiujemy razem i mieszkamy ze .... Pomagamy .... w każdej sytuacji.

c. Moi rodzice nie są już ze .... Rozwiedli .... dwa lata temu.

d. Jestem .... w każdej sytuacji.

3. 3a Proszę wysłuchać wypowiedzi, a następnie zaznaczyć, w której z nich występuje:

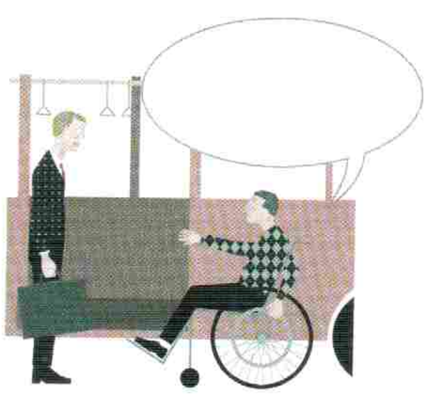
CD

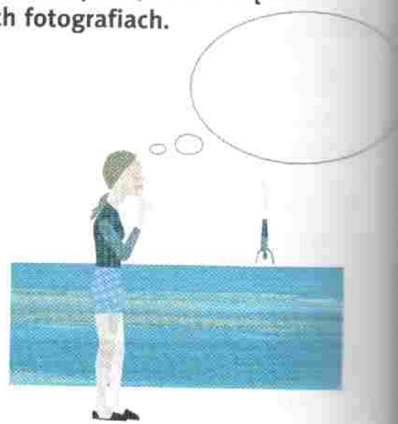
		prośba	propozycja	przypuszczenie	życzenie
1.	Mógłbym przyjść, jeśli chcesz.	☐	☐	☐	☐
2.	Chciałabym mieć przyjaciela.	☐	☐	☐	☐
3.	Może pojechalibyśmy za miasto?	☐	☐	☐	☐
4.	Myślę, że ona mogłaby to zrobić.	☐	☐	☐	☐
5.	Zjadłbym coś!	☐	☐	☐	☐
6.	Poszlibyście z nami?	☐	☐	☐	☐
7.	Nie wiem, może zrobiłbym to.	☐	☐	☐	☐
8.	Napiłbym się herbaty.	☐	☐	☐	☐
9.	Mógłbyś mi pożyczyć słownik?	☐	☐	☐	☐
10.	To byłoby możliwe...	☐	☐	☐	☐
11.	Mogłabyś mi pomóc?	☐	☐	☐	☐
12.	Mogłabym ci w tym pomóc.	☐	☐	☐	☐

WYRAŻANIE PROŚBY, PROPOZYCJI, ŻYCZENIA, PRZYPUSZCZENIA

Prośba:
– Czy mógłby pan otworzyć okno?
Propozycja:
– Mógłbym ci jakoś pomóc?
Życzenie:
– Oni chcieliby mieć dziecko.
Przypuszczenie:
– Mógłbyś kupić samochód?

3b Proszę wspólnie z kolegą / koleżanka napisać, co mówią lub o czym myślą osoby na poniższych fotografiach.

3c Co powie Pan / Pani w tej sytuacji?

1. Jesteś na dworcu. Kupujesz bilet i prosisz o przedział dla niepalących.
2. Twoi znajomi chcieliby pójść do kina, ale mają małe dziecko. Proponujesz im pomoc.
3. Rozmawiasz z kolegą o samochodach. Mówisz mu, jaki model chciałbyś / chciałabyś mieć.
4. Twoi znajomi proponują wspólny wyjazd na wakacje. Chciałbyś / chciałabyś pojechać, ale nie jesteś pewny / pewna, czy dostaniesz urlop.
5. Twoi znajomi mają dziecko z zespołem Downa. Znasz dobrą szkołę specjalną i uważasz, że ich dziecko dobrze by się tam czuło. Opowiadasz o tym.
6. Jesteś modelem / modelką. Chciałbyś / chciałabyś pracować u najlepszych projektantów mody. Mówisz o tym koleżankom.
7. Twoja koleżanka organizuje koncert charytatywny. Oferujesz jej swoją pomoc.

4a **Proszę uzupełnić zdania odpowiednią formą czasownika w trybie przypuszczającym. Następnie** ***proszę zdecydować, co zrobiłby Pan / zrobiłaby Pani w takiej sytuacji. Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.***

PSYCHOZABAWA

Czy naprawdę jesteś dobrym przyjacielem? Czy na pewno jesteś oddaną przyjaciółką? Sprawdź to sam / sama!

1. Gdyby twój przyjaciel nagle zachorował,
   a) *odwiedzałbyś*..... (odwiedzać) go codziennie i .... (przynosić) mu książki, płyty, filmy i inne rzeczy.
   b) .... (dzwonić) do niego codziennie.
   c) .... (czekać) cierpliwie, aż wyzdrowieje.
2. Gdyby twoja przyjaciółka poprosiła cię, żebyś pożyczyła jej samochód:
   a) natychmiast .... (dać) jej kluczyki.
   b) .... (zaproponować), że pojedziesz z nią, gdzie będzie chciała, ale to ty będziesz prowadzić.
   c) .... (powiedzieć), że właśnie oddałaś samochód do warsztatu.
3. Gdyby twój przyjaciel postanowił skoczyć na bungee:
   a) .... (skoczyć) razem z nim.
   b) .... (poradzić), żeby przemyślał jeszcze raz dokładnie swoją decyzję.
   c) .... (zaproponować), że nakręcisz to kamerą wideo.
4. Gdyby twoja przyjaciółka straciła mieszkanie i zapytała, czy może zamieszkać z tobą w twoim małym pokoju:
   a) .... (zapytać) od razu, kiedy się wprowadza.
   b) .... (zgodzić się), ale tylko do czasu, aż znajdzie nowe mieszkanie.
   c) .... (powiedzieć), że właśnie kupiłaś kota, który nie lubi towarzystwa innych ludzi.
5. Gdyby twój przyjaciel powiedział, że ma zamiar ożenić się z twoją 20-letnią siostrą:
   a) .... (pogratulować) mu dobrego wyboru.
   b) .... (powiedzieć), że to dobry pomysł, ale .... (poradzić), żeby poczekali ze ślubem, aż siostra skończy studia.
   c) .... (poradzić) mu, żeby tego nie robił, bo twoja siostra ma trudny charakter, dwóch innych chłopaków i jest ciężko chora.
6. Gdyby twoja przyjaciółka oblała się na imprezie czerwonym winem:
   a) natychmiast .... (oddać) jej swoją czystą sukienkę, a sama .... (założyć) jej poplamione i mokre ubranie.
   b) .... (pojechać) z nią do domu, żeby się szybko przebrała i jeszcze wróciła na imprezę.
   c) .... (zrobić) jej zdjęcie i .... (wysłać) je pocztą elektroniczną wszystkim wspólnym znajomym.

4b **Proszę policzyć punkty i przeczytać komentarz. Czy wynik dobrze charakteryzuje Pana / Panią jako przyjaciela / przyjaciółkę?**

odpowiedzi a – 1 punkt, odpowiedzi b – 2 punkty, odpowiedzi c – 3 punkty

Jeżeli masz 6 – 10 punktów
Jesteś ideałem przyjaciela, ale... no właśnie, nie ma ludzi idealnych. Jesteś zbyt dobry / dobra dla swoich przyjaciół i obawiam się, że oni to cynicznie wykorzystują. Musisz czasem powiedzieć nie, zastanowić się, pomyśleć o sobie. Jeśli tego nie zrobisz, możesz się gorzko rozczarować.

Jeżeli masz 11 – 14 punktów
Potrafisz być naprawdę dobrym przyjacielem / dobrą przyjaciółką. Troszczysz się o swoich przyjaciół, ufasz im i pomagasz, kiedy znajdą się w trudnej sytuacji. Myślę, że oni to doceniają i potrafią odwzajemnić.

Jeżeli masz 15 – 18 punktów
Jeśli naprawdę tak wyglądają twoje relacje z ludźmi, to boję się, że nie masz i nie będziesz miał / miała przyjaciół. Nikomu nie ufasz, troszczysz się tylko o siebie, to czysty egoizm. Musisz pamiętać, że jeśli będziesz myśleć tylko o sobie, to będziesz bardzo samotnym człowiekiem.

lekcja 9

Gramatyka

TRYB WARUNKOWY

3. osoba liczby pojedynczej i mnogiej czasownika w czasie przeszłym + końcówki:
-bym, -byś, -by
-byśmy, -byście, -by

robił**bym**	robiła**bym**		robili**byśmy**	robiły**byśmy**
robił**byś**	robiła**byś**		robili**byście**	robiły**byście**
robił**by**	robiła**by**	robiło**by**	robili**by**	robiły**by**

4c Proszę zmienić zdania według wzoru:

a) Chcę pojechać na wakacje. ....Chciałbym / chciałabym pojechać na wakacje....
b) Możesz kupić ten samochód. ....
c) Chcemy mieć dziecko. ....
d) Mogę ci pomóc. ....
e) Oni chcą studiować. ....
f) Chcesz mieszkać w Krakowie? ....
g) Możesz podać mi długopis? ....
h) Możemy mieć psa? ....

CD **4d Proszę wysłuchać wypowiedzi czterech osób i uzupełnić zdania.**

Jan: Gdybym miał przyjaciela, ...
Ewa: Gdybym mieszkała w Warszawie, ...
Piotr: Gdybym miał więcej pieniędzy, ...
Maria: Gdybym mogła liczyć na Agnieszkę, ...

ZDANIA WARUNKOWE

liczba pojedyncza	3. osoba, czas przeszły, rodzaj męski, żeński lub nijaki		rodzaj męski, żeński lub nijaki
Gdybym **Gdybyś** **Gdyby**	**miał / miała / miało**	przyjaciela, **to**	**byłbym**, **byłbyś**, **byłby** szczęśliwy. **byłabym**, **byłabyś**, **byłaby** szczęśliwa. **byłoby** szczęśliwe.
liczba mnoga	3. osoba, czas przeszły, rodzaj męskoosobowy lub niemęskoosobowy		rodzaj męskoosobowy lub niemęskoosobowy
Gdybyśmy **Gdybyście** **Gdyby**	**mieli / miały**		**bylibyśmy**, **bylibyście**, **byliby** szczęśliwi. **byłybyśmy**, **byłybyście**, **byłyby** szczęśliwe.

CD **4e Proszę przypomnieć, co powiedzieli bohaterowie z poprzedniego ćwiczenia.**

1. Gdyby Jan miał przyjaciela, ...
2. Gdyby Ewa mieszkała w Warszawie, ...
3. Gdyby Piotr miał więcej pieniędzy, ...
4. Gdyby Maria mogła liczyć na Agnieszkę, ...

Wymowa

4f Proszę przeczytać poniższe zdania. Proszę uważać na prawidłowe akcentowanie sylab!

1. Zrobilibyśmy to.
2. Napisałbym ten list.
3. Chcielibyście tam pójść?
4. Nie rozczarowalibyśmy naszych przyjaciół!

5. 5a **Proszę przeczytać, co myślą o Ewie jej znajomi i rodzina.**

1. **Irena**, studentka Ewy

Bardzo lubię panią Ewę, jest świetną nauczycielką i gdyby pojechała do Londynu, byłoby mi naprawdę smutno.

2. **Pani Jasia**, sąsiadka Ewy

Nie mam o niej zdania. Nie znam jej dobrze. Czasem spotykamy się na schodach, ale nie rozmawiamy.

3. **Paweł Kasprzyk**, szef Ewy

Jest bardzo zdolną, bardzo ambitną osobą, ale jest mało energiczna. Gdyby była bardziej pewna siebie, zrobiłaby karierę naukową.

4. **Wojtek**, kolega Ewy

Jest fajną koleżanką, ale nie rozumiem, dlaczego ciągle mieszka z rodzicami. Gdyby wyprowadziła się z domu, miałaby wreszcie spokój.

5. **Jacek**, student Ewy

Nie znoszę jej, jest zarozumiała. Nie jest kompetentną osobą, jej zajęcia są nudne. Powinna od czasu do czasu iść do klubu potańczyć. To pomaga na stres.

6. **Julia**, ciotka Ewy

To miła dziewczyna, ale bardzo zamknięta w sobie. Nie wiem, dlaczego jeszcze nie wyszła za mąż. Może miałaby wtedy mniej problemów.

7. **Zuzia**, kuzynka Ewy

Jest moją kuzynką, ale jej nie lubię. Ma do wszystkich pretensje. Nie powinna mieszkać z rodzicami, bo ciągle się z nimi kłóci.

8. **Adam**, przyjaciel Ewy

Uwielbiam ją, jest bardzo inteligentną osobą. Powinna kupić sobie samochód, miałaby wtedy więcej czasu.

WYRAŻANIE WARUNKU, PRZYPUSZCZENIA

- Jeśli będzie bardziej pewna siebie, zrobi karierę.
- Gdyby wyprowadziła się z domu, miałaby święty spokój.
- Gdyby był dobrym przyjacielem, nie byłby teraz sam.

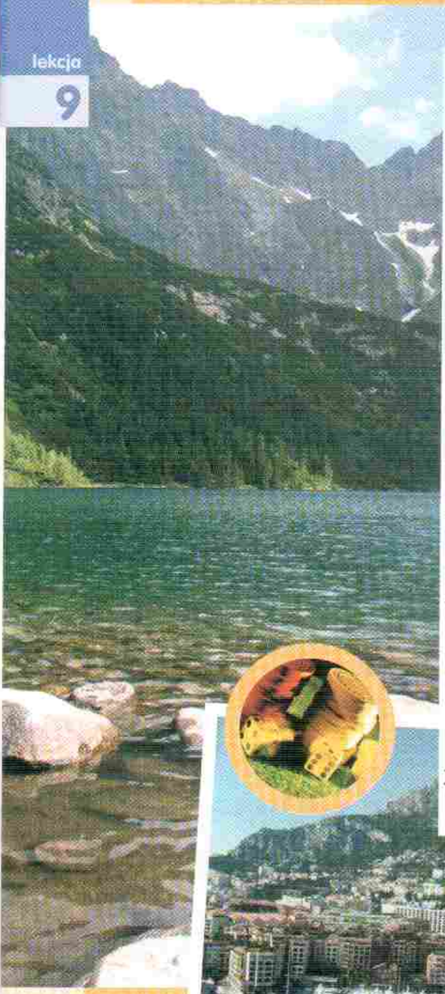
6. 5b **Proszę odpowiedzieć na pytania.**

a. Jak Pan / Pani myśli, które osoby lubią Ewę, a które jej nie lubią?
b. Które opinie są neutralne?
c. Dlaczego ludzie lubią Ewę? Dlaczego jej nie lubią?
d. Osoby, które mówią o Ewie, mają pewne przypuszczenia dotyczące jej osoby. Proszę uzupełnić tabelę:

	Gdyby Ewa...	to...
Paweł	była bardziej pewna siebie,	*zrobiłaby karierę naukową.*
Wojtek		miałaby wreszcie spokój.
Adam	kupiła sobie samochód,	
Jacek		pomogłoby jej rozładować stres.
Zuzia	nie mieszkała z rodzicami,	
Irena		byłoby naprawdę smutno.

6. 6a Proszę przeczytać tekst, a następnie zastanowić się, co by było, gdyby...

Dokąd na wakacje?

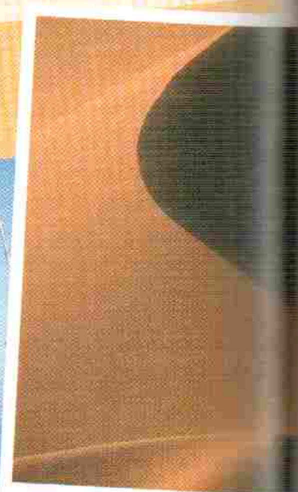

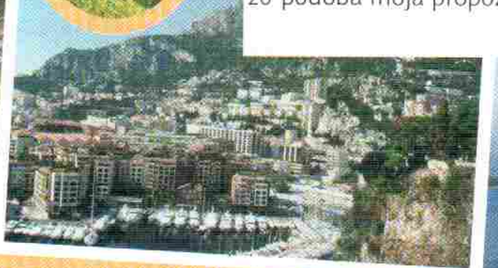

Jacek opowiada:

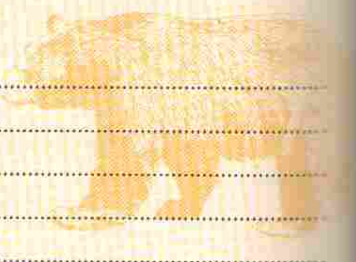
W tym roku postanowiliśmy pojechać razem na wakacje. My to znaczy: moja żona, mój kolega, jego żona, ich córka i ja. Ja oczywiście chciałem, żebyśmy pojechali nad jezioro, najlepiej na kemping, ale żona kolegi powiedziała, że w tej sytuacji musielibyśmy kupić namiot i śpiwory. Zaproponowała więc, żebyśmy pojechali w góry, ale moja żona powiedziała, że boi się niedźwiedzi. Moja żona chciała, żebyśmy pojechali do Monte Carlo, ale mój kolega powiedział, że nie możemy pójść z dzieckiem do kasyna. Mój kolega zaproponował więc, żebyśmy pojechali do Disneylandu, ale ich córka powiedziała, że Disneyland jest nudny. Chciała, żebyśmy pojechali na pustynię, ale ja powiedziałem, że zachorujemy tam na malarię. Zaproponowałem więc, żebyśmy pojechali na Mazury. Wtedy wszyscy powiedzieli, że bardzo im się podoba moja propozycja.

a) Gdybyśmy pojechali na kemping, żona kolegi musiałaby kupić namiot i śpiwory.

b) Gdybyśmy pojechali w góry, ...

c) Gdybyśmy ....

d) ....

e) ....

f) ....

6b Role. Proszę w małych grupach kontynuować dyskusję Jacka, jego rodziny i przyjaciół.

Jacek: Słuchajcie, moglibyśmy pojechać nad jezioro, najlepiej na kemping!

Żona kolegi: Zwariowałeś? Nie mamy namiotu! Gdybyśmy pojechali pod namiot, musielibyśmy kupić wszystko, czego potrzebujemy na kempingu. Namiot przede wszystkim!

WYRAŻANIE RELACJI PRZESTRZENNYCH

Proszę posłuchać nagrania i zdecydować: *dokąd idą / jadą, gdzie są lub skąd wracają te osoby:*

1. Ta osoba idzie do teatru.
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

Gramatyka

PRZYIMKI: *do, na, w, z, od, u, nad, znad*

	Dokąd idziesz? Idę...	Gdzie jesteś? Jestem...	Skąd wracasz? Wracam...
	***do* + dopełniacz** idę do szkoły	***w* + miejscownik** jestem w szkole	***z / ze* + dopełniacz** wracam ze szkoły
	***na* + biernik** idę na stadion	***na* + miejscownik** jestem na stadionie	***z / ze* + dopełniacz** wracam ze stadionu
	***na* + biernik** idę na film idę na koncert idę na obiad	***na* + miejscownik** jestem na filmie jestem na koncercie jestem na obiedzie	***z / ze* + dopełniacz** wracam z filmu wracam z koncertu wracam z obiadu
wyjątki:	*idę do ogrodu, do parku idę na pocztę, na dworzec, na lotnisko*	*jestem w ogrodzie, w parku jestem na poczcie, na dworcu, na lotnisku*	*wracam z ogrodu, z parku wracam z poczty, z dworca, z lotniska*
	***do* + dopełniacz** idę do lekarza	***u* + dopełniacz** jestem u lekarza	***od* + dopełniacz** wracam od lekarza
	***nad* + biernik** idę nad morze idę nad Wisłę	***nad* + narzędnik** jestem nad morzem jestem nad Wisłą	***znad* + dopełniacz** wracam znad morza wracam znad Wisły
	***w* + biernik** idę w góry idę w Tatry	***w* + miejscownik** jestem w górach jestem w Tatrach	***z* + dopełniacz** wracam z gór wracam z Tatr

Proszę uzupełnić dialogi.

1. – Może poszlibyśmy *do klubu na koncert?* (klub, koncert)
   – Dlaczego nie? Ale pamiętasz, że jutro jedziemy .... (góry)? Nie powinniśmy wydawać za dużo pieniędzy.
2. – Wiesz, że Piotr wraca jutro .... (morze)? Powinniśmy zrobić jakieś zakupy i powitać go .... (dworzec).
   – Niestety, ja nie mogę. Jutro wracam .... (praca) o szóstej. Ale, jeżeli nie będzie zmęczony, możemy pójść .... (piwo) wieczorem, co?
3. – Nie wiesz, gdzie jest Ewa?
   – Chyba poszła .... (mecz).
   – Ewa jest .... (stadion)? Nigdy nie powiedziałbym, że interesuje się piłką nożną.
   – Oj, stary, jeszcze dużo rzeczy o niej nie wiesz.
4. – A gdybyśmy poszli .... (jakiś film)?
   – Ale jaki?
   – No, nie wiem. Mogę zobaczyć, co grają .... („Panorama").
   – No, dobrze. Faktycznie moglibyśmy pójść .... (kino).
5. – Halo, Ania? Gdzie jesteś?
   – .... (Marta). Mówiłam Ci przecież, że idę do niej. Stało się coś?
   – Nie, nie, chciałem tylko wiedzieć, kiedy wychodzisz .... (Marta).

lekcja 10

Powtarzamy!!!

test

1 Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.

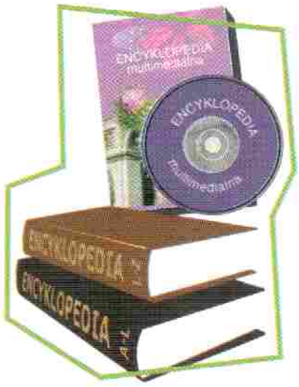
1. Napis: „Proszę zachować ciszę" widzimy:
   - ☐ na ulicy
   - ☐ w muzeum
   - ☐ w pubie
2. Metropolia jest ..... .
   - ☐ drogo i brudno
   - ☐ drogi i brudny
   - ☐ droga i brudna
3. W Krakowie jest ..... ludzi niż w Warszawie.
   - ☐ mniej
   - ☐ mniejsi
   - ☐ mniejsze
4. Kura to .....
   - ☐ zwierzę domowe
   - ☐ zwierzę leśne
   - ☐ owad
5. Większość Polaków ...... zwierzęta.
   - ☐ lubią
   - ☐ lubię
   - ☐ lubi
6. Po południu mam spotkanie ..... .
   - ☐ na rynek
   - ☐ na rynku
   - ☐ do rynku
7. Kot i pies nie mogą żyć w zgodzie, bo ..... .
   - ☐ różnią się od siebie
   - ☐ są podobne do siebie
   - ☐ są takie same
8. Życie na wsi jest ..... niż życie w mieście.
   - ☐ trudniej
   - ☐ trudniejsze
   - ☐ trudniejszy
9. Chcę, ... był moim przyjacielem.
   - ☐ że
   - ☐ żebym
   - ☐ żebyś
10. Proszę rodziców, żeby ..... komputer.
    - ☐ kupiliście
    - ☐ kupili
    - ☐ kupiły
11. Pracuję, żeby ..... zapewnić przyszłość mojej córce.
    - ☐ mógł
    - ☐ móc
    - ☐ mogłem
12. ..... samotny, mógłbyś zadzwonić do mnie. Porozmawialibyśmy.
    - ☐ Jeśli czuł się
    - ☐ Gdybyś czuł się
    - ☐ Gdyby czułbyś się
13. Ufam tylko ..... .
    - ☐ mojemu przyjacielowi
    - ☐ mojego przyjaciela
    - ☐ moim przyjacielu
14. Myślisz tylko o ..... .
    - ☐ siebie
    - ☐ się
    - ☐ sobie
15. ..... być milsza dla tego chłopca. On Cię bardzo lubi.
    - ☐ Powinieneś
    - ☐ Powinienem
    - ☐ Powinnaś

2 **Proszę uzupełnić zdania przymiotnikami w stopniu wyższym lub najwyższym.**

0. Lublin jest ...*mniejszym*..... (mały) miastem niż Wrocław.
1. Tatry to .... (wysoki) góry w Polsce.
2. Woda w Bałtyku jest .... (zimny) niż w Morzu Śródziemnym.
3. Toruń jest miastem .... (stary) nawet od Krakowa.
4. Arkadius jest .... (kontrowersyjny) polskim projektantem mody.
5. Wisła jest .... (długi) polską rzeką.
6. Lech Wałęsa jest .... (znany) na świecie polskim laureatem Nagrody Nobla.
7. Warszawskie ulice są .... (szeroki) od krakowskich.
8. Kościół Mariacki w Krakowie jest .... (wysoki) niż Sukiennice.
9. „Nike" jest .... (prestiżowy) nagrodą literacką w Polsce.
10. Sytuacja materialna mieszkańców wsi jest .... (zły) niż mieszkańców miast.

3 **Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką, co wybrałby Pan / wybrałaby Pani dla siebie.**

Kupiłbym / kupiłabym / wybrałbym / wybrałabym mniejszy samochód...
Nie kupiłbym / kupiłabym limuzyny, bo jest droższa,...

4 **Proszę uzupełnić zdania przysłówkami w stopniu wyższym lub najwyższym.**

0. W mieście żyje się ..*szybciej*.... (szybko) niż na wsi.
1. Holandia jest .... (nisko) położonym krajem Europy.
2. Moja żona pracuje coraz .... (długo) i prawie nie ma jej w domu.
3. Moja córka ma w nowej szkole .... (dużo) przyjaciół.
4. Michael mówi coraz .... (dobrze) po polsku.
5. W małym mieście jest .... (mało) możliwości znalezienia pracy.
6. Czuję się coraz .... (źle), chyba będę miała grypę.
7. W szkołach jest teraz więcej komputerów niż .... (dawno).
8. W polskich miastach samochody nie mogą jechać .... (szybko) niż 50 km/h.
9. Moim zdaniem w górach jest .... (ciekawie) niż nad morzem.
10. Zimą dzieci chorują .... (często) niż latem.

CD **5** **Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób. Proszę zdecydować, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

0. Osoba 1 woli robić zakupy w supermarkecie niż w małym sklepie. (P) / N
1. Osoba 1 mówi o zaletach małych sklepów – są dłużej otwarte. P / N
2. Osoba 1 robi zakupy późnym wieczorem lub w niedzielę. P / N
3. Osoba 2 lubi chodzić na kursy językowe. P / N
4. Osoba 2 mówi, że praca w grupie studentów jest dla niej stresująca. P / N
5. Osoba 2 lubi, kiedy lekcja ma szybkie tempo. P / N
6. Osoba 3 lubi luksus. P / N
7. Osoba 3 mówi, że wakacje w luksusowym hotelu nie są drogie. P / N
8. Osoba 3 mówi, że zwiedzanie świata jest ciekawsze niż wakacje w hotelu. P / N

lekcja 10

6 **Proszę wysłuchać nagrania po raz drugi, a następnie uzupełnić zdania według wzoru.**

1. Osoba 1 woli robić zakupy ......*w supermarkecie*......, ponieważ ....*zajmuje to mniej czasu*..........
2. Osoba 2 woli uczyć się języka ...., bo ....
3. Osoba 3 woli spędzać wakacje ...., dlatego że ....

7 **Proszę zadać poniższe pytania koledze / koleżance. Proszę przygotować listę argumentów, które uzasadniają Państwa wybór, a następnie przekonać grupę do swoich racji.**

1. Jak woli uczyć się języków obcych? Samodzielnie, na lekcjach indywidualnych z nauczycielem czy na kursie językowym?
2. Gdzie woli robić zakupy? W supermarkecie, w małym sklepie czy online?
3. Gdzie woli mieszkać? Na wsi czy w mieście?
4. Gdzie woli oglądać filmy? W telewizji, na DVD czy w kinie?
5. Jak woli spędzać wakacje? Woli podróżować (rowerem, samochodem, pociągiem) i zwiedzać różne miejsca czy mieszkać w wygodnym hotelu nad wodą lub w górach?

Gramatyka

8 **Proszę uzupełnić tekst odpowiednią formą czasownika. Uwaga, oprócz prawidłowej formy czasu przeszłego należy wybrać jedną z dwóch podanych w nawiasie form aspektowych.**

Tego dnia Zuzia ......*wstała*...... (wstawać / wstać) trochę później. Nie .... (móc) i nie .... (chcieć) się obudzić. Ranek .... (być) brzydki, ... (padać) deszcz i słońce chowało się za chmurami. Leżąc w łóżku, długo .... (myśleć / pomyśleć) o tym, co stało się poprzedniej nocy...

(Oni) .... (spotykać się / spotkać się) z Michałem codziennie. Często (oni) .... (wyjeżdżać / wyjechać) na krótkie wakacje nad morze, czasem .... (zostawać / zostać) w domu, żeby .... (oglądać, obejrzeć) stary film. Kiedy Michał .... (mieć) wolne popołudnie, (oni) .... (iść / pójść) na spacer do lasu i zwykle (on) .... (opowiadać, opowiedzieć) jej swoje fantastyczne historie... Wszystko było dobrze. Do czasu...

Wreszcie wczoraj w nocy Zuzia .... (decydować / zdecydować), że powie mu prawdę. Tego wieczora (oni) .... (spotykać się / spotkać się) o 20.00 „U Jankiela" . Ona .... (przychodzić / przyjść) pierwsza, ... (pić / wypić) jedną kawę. Nie .... (czekać / poczekać) jednak długo. W pewnej chwili do kawiarni .... (wchodzić / wejść) on. Usiadł.

– Muszę ci coś powiedzieć – szepnęła.

9 **Proszę napisać dalszy ciąg tej historii. Co powiedziała Zuzia? Jaka była reakcja Michała?**

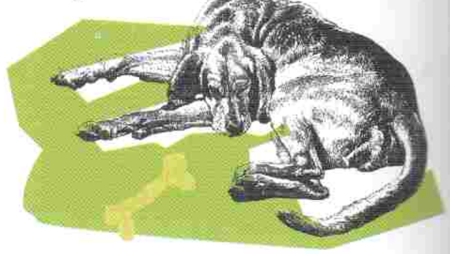
Popatrzył jej w oczy: Co się stało?...

10 **Co zrobiłyby te osoby w następujących sytuacjach (proszę dokończyć zdania).**

0. Gdybym rzucił pracę, ..*wyjechałbym do innego miasta*.................
1. Gdyby Karol nie miał rodziny, ...
2. Gdybyś zmienił miejsce zamieszkania, ...
3. Gdyby Ela miała męża, ...
4. Gdybyśmy mieli dzieci, ...
5. Gdyby mieli rodzinę, ...
6. Gdybyś rzucił to wszystko, ...

11 **Kto jest Pana / Pani najlepszym przyjacielem? Proszę porozmawiać o tym z kolegą / koleżanką.**

- Żona? Mąż?
- Kolega / koleżnaka z pracy?
- Rodzice? Siostra? Brat?
- Kolega / koleżanka z dzieciństwa?
- Pana / Pani pies?
- Inne zwierzę?

12 Poniżej przedstawiono kilka sytuacji. Proszę wylosować jedną z nich i zaprezentować grupie swoją reakcję.

1. Właśnie wróciłeś / wróciłaś z wakacji. Bardzo Ci się podobało jedno z miast, które zwiedziłeś / zwiedziłaś. Opowiadasz o nim znajomym.
2. Postanowiłeś / postanowiłaś kupić nowe mieszkanie. Porównujesz dwie oferty, które podobają Ci się najbardziej.
3. Każde wakacje spędzasz z dziećmi w gospodarstwie agroturystycznym na wsi. Przekonujesz kolegę, że to jest najlepsza forma wypoczynku.
4. Prosisz rodziców, żeby pozwolili Ci kupić egzotyczne zwierzę. Rodzice wolą psa. Porównujesz te zwierzęta i próbujesz ich przekonać, że Twój pomysł jest lepszy.
5. Jesteś przeciwnikiem / przeciwniczką istnienia ogrodów zoologicznych. Podajesz swoje argumenty w formie krótkiego przemówienia.
6. Tydzień temu poznałeś wspaniałą dziewczynę / poznałaś wspaniałego chłopaka. Opowiadasz o tym przyjacielowi / przyjaciółce.
7. Ostatnio Ty i Twój partner / partnerka ciągle macie do siebie o coś pretensje i często się kłócicie. Opowiadasz o tym swoim przyjaciołom.
8. Jesteś przeciwnikiem / przeciwniczką instytucji małżeństwa. Podajesz swoje argumenty w formie krótkiego przemówienia.
9. Twoja koleżanka wyjeżdża za granicę. Proponujesz jej, że zaopiekujesz się jej kotem.
10. Przypuszczasz, że Twój przyjaciel wykorzystał Waszą przyjaźń. Opowiadasz o tym rodzicom.

13 Proszę przeczytać fragment wywiadu z psycholog Anną Harasimowicz, a następnie odpowiedzieć na pytania.

Życie w pojedynkę

Z psycholog Anną Harasimowicz
rozmawia Beata Wieczerzak

B.W.: Obecnie coraz więcej młodych osób decyduje się na życie w pojedynkę. Jakie są, pani zdaniem, powody takiego wyboru?

A.H.: Różne. Oczywiście można tu mówić o świadomym wyborze lub o braku wyboru.

B.W.: Nie rozumiem.

A.H.: To proste. Wiele osób decyduje się na samotne życie, bo nie ma innego wyboru. Są to ludzie, którzy nie potrafią zbudować trwałego, dobrego związku, chociaż bardzo chcieliby mieć partnera. Nie potrafią sami się przed sobą przyznać, że przyczyna ich samotności leży w nich samych, bronią się przed tym i sami przed sobą udają, że życie „w pojedynkę" jest ich świadomym wyborem.

B.W.: Dlaczego ci ludzie nie potrafią zbudować trwałego związku?

A.H.: Powodów jest kilka, ale dwa najważniejsze to blokada emocjonalna i przyzwyczajenie. Blokada emocjonalna polega na tym, że człowiek nie jest w stanie zaufać drugiej osobie, boi się, że zostanie zdradzony lub wykorzystany. O przyzwyczajeniu mówimy wtedy, jeśli ktoś tak długo mieszkał sam, że nie jest w stanie wytrzymać bliskiej obecności drugiej osoby.

B.W.: A świadomy wybór? Dlaczego ludzie, którzy mogliby zbudować trwały związek, decydują się na samotność?

A.H.: Także z różnych powodów. Najczęściej dlatego, że nie są jeszcze gotowi na trwały związek, chcą jeszcze coś przeżyć, zdobyć doświadczenia, zrobić karierę...

B.W.: Czy to świadczy o egoizmie?

A.H.: Nie, wręcz przeciwnie, to świadczy o dojrzałości emocjonalnej. Tacy ludzie mają świadomość, że jeśli zdecydują się na życie z drugą osobą, będą musieli dzielić się swoim czasem, iść na kompromis, dbać nie tylko o siebie, ale także o drugą osobę.

1. Dlaczego ludzie decydują się na życie w pojedynkę? Czy zawsze jest to świadoma decyzja?
2. Z jakich powodów ludzie udają, że życie w pojedynkę jest ich świadomym wyborem?
3. Z jakich powodów ludzie nie potrafią zbudować trwałego związku?
4. Dlaczego ludzie świadomie decydują się na samotność?
5. Z jakimi konsekwencjami muszą się liczyć osoby, które decydują się na wspólne życie z drugą osobą?

14 Co Państwo myślą o wypowiedzi Anny Harasimowicz? Czy zgadzają się Państwo z jej opinią? A może uważają Państwo, że pani psycholog nie ma racji? Proszę podyskutować o tym w grupie.

15 Prawda czy nieprawda? Proszę zdecydować, czy uważa Pan / Pani poniższe wypowiedzi za prawdziwe czy nieprawdziwe, a następnie dokończyć zdania.

	prawda	nieprawda	bo / ale
Ludzie, którzy mają dzieci, są szczęśliwsi...	☐	☒	*...bo mają mniej czasu i...*
Małżeństwo daje poczucie bezpieczeństwa...	☐	☐	
Życie w pojedynkę jest łatwiejsze...	☐	☐	
Ogłoszenie matrymonialne to dobry sposób na znalezienie partnera...	☐	☐	
Przyjaźń jest ważniejsza niż miłość...	☐	☐	

16 Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką dopasować rysunki do fotografii. Proszę uzasadnić Państwa wybór.

Osoby na zamieszczonych poniżej fotografiach czują się bardzo samotne. Proszę znaleźć dla nich prawdziwego przyjaciela.

Myślę, że najlepszym przyjacielem mężczyzny na fotografii nr 1 byłby..., mógłby być...
Moim zdaniem kobieta na fotografii nr 2 chciałaby mieć..., ponieważ...

17 CD Proszę wysłuchać dialogów, a następnie zdecydować, w którym z nich występują: życzenie, przypuszczenie, propozycja, prośba.

	życzenie	przypuszczenie	propozycja	prośba
dialog 1	☐	☐	☐	☐
dialog 2	☐	☐	☐	☐
dialog 3	☐	☐	☐	☐
dialog 4	☐	☐	☐	☐

18 Proszę zdecydować, kim są osoby z dialogów i gdzie się znajdują, a następnie proszę dokończyć zdania.

1. Osoba z dialogu 1 prosi, żeby ....
2. Osoba z dialogu 2 proponuje, że ....
3. Osoba z dialogu 3 życzy sobie, żeby ....
4. Osoba z dialogu 4 przypuszcza, że ....

19 Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką przygotować krótki dialog, w którym wyrażają Państwo życzenie, przypuszczenie, propozycję lub prośbę. Proszę zaprezentować dialog w grupie. Jakie intencje językowe zostały wyrażone w przedstawionych dialogach?

20 Proszę napisać, co zrobiłby Pan / zrobiłaby Pani w przedstawionych poniżej sytuacjach, a następnie zapytać dwie osoby w grupie, jak one by zareagowały.

	ja	kolega / koleżanka
... gdybyś zgubił / zgubiła paszport w obcym kraju?		
... gdybyś spóźnił /spóźniła się na pociąg?		
... gdyby się okazało, że buty, które kupiłeś / kupiłaś, są za duże?		
... gdybyś był / była na ulicy i nagle zaczęłaby się burza?		
... gdybyś był / była za granicą w obcym mieście i zapomniałbyś / zapomniałabyś, gdzie znajduje się Twój hotel?		
... gdybyś dostała propozycję występu w telewizyjnym programie typu reality show?		

21 Proszę ułożyć obrazki w porządku chronologicznym, a następnie opowiedzieć lub opisać, co się wydarzyło.

lekcja 11

Sytuacje komunikacyjne określanie przeznaczenia rzeczy z najbliższego otoczenia • zachęcanie do zakupów, *reklamowanie produktów AGD • porównywanie przeszłości z teraźniejszością* Powtórzenie: wyrażanie prośby • pytanie o informacje • opisywanie mieszkania

Słownictwo artykuły i sprzęt gospodarstwa domowego

Gramatyka i składnia tworzenie rzeczowników odczasownikowych • tworzenie form bezosobowych czasownika w czasie teraźniejszym i przeszłym

Powtórzenie: wybrane problemy dotyczące aspektu czasownika

Sprzęty domowe

1.

1a Proszę dopasować hasło reklamowe do fotografii.

Słownictwo

- [ ] 1. **Lodówka** też może być piękna! W środku znajdziesz eleganckie pojemniki na jajka, warzywa i owoce!
- [ ] 2. Energooszczędna **kuchenka elektryczna** – dla nowoczesnych! Specjalny programator sprawi, że obiad ugotuje się sam!
- [ ] 3. **Zmywarka do naczyń** – jak bez niej żyć? Pomyśl, ile czasu spędzasz dziennie, myjąc talerze, szklanki, filiżanki... Pomyśl o swoich zniszczonych wodą rękach...
- [ ] 4. Ten **czajnik elektryczny** wygląda tak tradycyjnie..., ale wodę gotuje tylko 2 minuty!
- [ ] 5. Lubisz wyglądać elegancko, ale nie lubisz prasować? Nasze **żelazko** sprawi, że pokochasz prasowanie!
- [ ] 6. Wielofunkcyjny **robot kuchenny**! Dla amatorów sałatek: 3 nowe opcje krojenia warzyw!
- [ ] 7. Nowość! **Odkurzacz** z antyalergicznym filtrem! Żeby Twoje mieszkanie było zawsze czyste...
- [ ] 8. Kto powiedział, że **pralka** musi być biała i nudna? Podaruj swojej łazience odrobinę koloru...
- [ ] 9. Turystyczna **suszarka do włosów** – jest tak mała, że możesz ją wszędzie ze sobą zabrać, a Twoja fryzura będzie zawsze piękna!

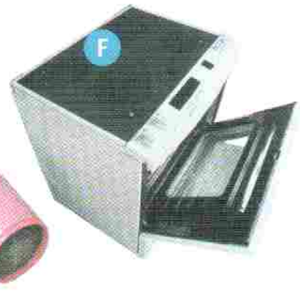

1b Proszę nazwać urządzenia na poniższych fotografiach, a następnie wspólnie z kolegą / koleżanką napisać dla nich hasła reklamowe.

- maszynka do golenia
- ekspres do kawy
- mikrofalówka

biurowy (urządzenia typu: telefon, faks,...)

SPRZĘT

domowy (urządzenia typu: pralka, lodówka,...)

sportowy (narty, rower,...)

1c Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Jakie sprzęty masz w domu?
- Których sprzętów nie mieli Twoi dziadkowie?
- Jakie sprzęty mieli w domu Twoi dziadkowie? Czy wyglądały i działały inaczej niż współczesne?

1d W jakim celu kupujemy te sprzęty? Proszę wybrać jedną, poprawną odpowiedź.

1. Kupujemy lodówkę	a) żeby suszyć włosy	b) żeby robić lody	c) żeby przechowywać żywność.
2. Kupujemy pralkę	a) żeby prać	b) żeby pracować	c) żeby prasować.
3. Kupujemy suszarkę	a) żeby prasować	b) żeby prać	c) żeby suszyć włosy.
4. Kupujemy żelazko	a) żeby prasować	b) żeby pracować	c) żeby myć naczynia.
5. Kupujemy kuchenkę	a) żeby przygotować coś	b) żeby gotować	c) żeby prasować.
6. Kupujemy ekspres do kawy	a) żeby kupować kawę	b) żeby zrobić kawę	c) żeby ugotować kawę.
7. Kupujemy zmywarkę do naczyń	a) żeby myć coś	b) żeby zmywać	c) żeby prać.
8. Kupujemy czajnik	a) żeby przygotowywać wodę	b) żeby robić wodę	c) żeby gotować wodę.
9. Kupujemy odkurzacz	a) żeby odkurzać	b) żeby prasować	c) żeby kurzyć.

1e Proszę uzupełnić zdania, wpisując odpowiednią nazwę urządzenia.

1. Uważam, że ...*mikrofalówka*.... jest bardzo funkcjonalna, można w niej szybko przygotować jedzenie.
2. Chcesz coś do picia? Mam w .... zimny sok pomarańczowy.
3. Kupiłam nowoczesny, rewelacyjny .... i teraz codziennie piję cappuccino.
4. To .... jest małe i praktyczne. Zabieram je zawsze w podróż, bo lubię, żeby moje ubrania były porządnie wyprasowane.
5. Zupa stoi na ...., możesz ją sobie podgrzać, jeśli jesteś głodny.
6. Mój nowy .... jest bardzo oryginalny, ma ładny kolor, nowoczesny kształt i bardzo szybko gotuje wodę.
7. .... oszczędza czas, jest wygodna, przede wszystkim dla tych, którzy nie lubią zmywać.
8. Mój .... ma kilka ciekawych opcji, ale najczęściej używam go do robienia sałatek.

CD **1f Proszę wysłuchać wypowiedzi ośmiu osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 1e z nagraniem.**

1g Jest Pan / Pani na targach sprzętu domowego. Proszę wybrać dowolne urządzenie i wspólnie z kolegą / koleżanką zaprezentować je grupie jako produkt, który warto kupić.

- To urządzenie **jest** naprawdę: funkcjonalne, nowoczesne, rewelacyjne, wygodne, praktyczne, oryginalne, fantastyczne
- **ma** ładny kolor i nowoczesny kształt
- oszczędza czas
- **ma** ciekawe opcje / dużo różnych funkcji

– Warto je kupić!
– To prawdziwa okazja!
– Nie będziesz żałował / żałowała!
– Nie będziecie Państwo żałować!
– To naprawdę dobra inwestycja!

UWAGA!

- urządzenie można: włączyć / wyłączyć
- urządzenie: chodzi, działa / nie chodzi, nie działa
- urządzenie: może się zepsuć – jest zepsute / można naprawić – jest naprawione

1h Proszę uzupełnić poniższe wypowiedzi.

Słownictwo

a) włączyć / wyłączyć
– Czy mógłbyś ......włączyć...... telewizor, chciałabym obejrzeć wiadomości?!

b) zepsuta / naprawiona
– W lodówce jest ciepło, chyba jest ....!

c) włączyć / wyłączyć
– W tym pokoju jest za głośno, możesz .... radio?

d) działa / nie działa
– Możesz zrobić mi kawy?
– Chętnie zrobiłabym ci kawę, ale ekspres ...., chyba jest zepsuty.

e) chodzi / nie chodzi
– Ten komputer .... od rana do wieczora. Powinieneś go wyłączyć i iść na spacer!

f) zepsute / naprawione
– Czy twoje DVD już działa?
– Tak, już jest ....

2.

CD 2a **Proszę wysłuchać pięciu dialogów, a następnie zdecydować, gdzie się znajdują i o co proszą wypowiadające się osoby.**

	Gdzie się znajdują?	O co proszą?
dialog 1	Hania i Janusz są	Janusz prosi, żeby Hania
dialog 2		
dialog 3		
dialog 4		
dialog 5		

WYRAŻANIE PROŚBY

– Czy możesz zadzwonić do serwisu? Ekspres znowu nie działa.

– Czy mógłbyś włączyć telewizor?

– Potrzebuję suszarki. Pożyczyłabyś mi?

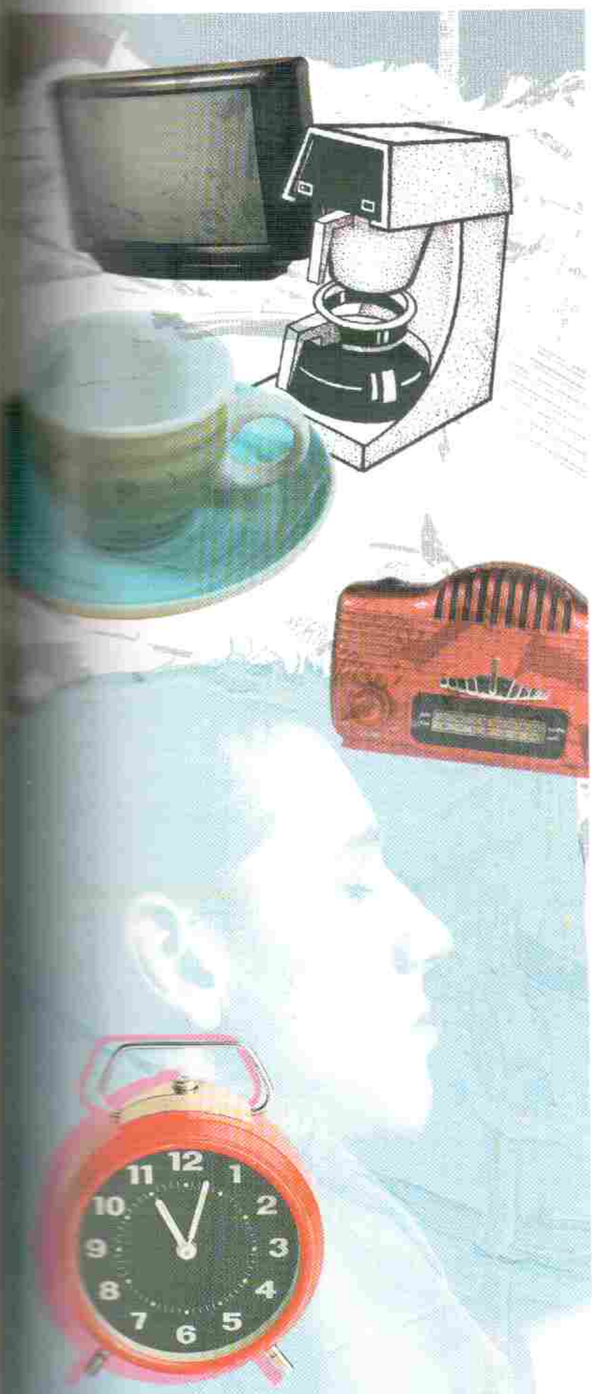
– Możesz teraz nie suszyć włosów? Rozmawiam przez telefon.

2b **Poniżej przedstawiono kilka sytuacji. Proszę sformułować prośbę do kolegi / koleżanki.**

a) Jesteś w restauracji. Prosisz kelnera o kartę.
b) Jesteś na ulicy. Nie wiesz, jak dojechać do dworca. Prosisz przechodnia o pomoc.
c) Prosisz kolegę, żeby pożyczył Ci słownik.
d) Twoja koleżanka idzie do kiosku. Prosisz ją, żeby kupiła Ci gazetę.
e) Jesteś na kursie. Musisz pilnie zadzwonić do domu, ale nie masz telefonu komórkowego. Idziesz do biura.
f) W sali jest włączony wentylator. Jest Ci zimno i chcesz go wyłączyć. Prosisz o pozwolenie.
g) W sali jest gorąco i chcesz otworzyć okno. Prosisz o pozwolenie.
h) Masz problem z suszarką do włosów. Twoja nie działa. Prosisz koleżankę o pożyczenie ci suszarki.
i) Twoja lodówka jest jeszcze na gwarancji, ale nie chodzi. Dzwonisz do serwisu z prośbą o pomoc.

2c Proszę uzupełnić zdania według wzoru.

0. Czy możesz włączyć komputer? — Czy możesz nie ...włączać...... komputera? Wychodzimy już!
1. Czy mógłbyś dać mi pilota? — Czy mógłbyś nie .... dziecku pilota?
2. Czy możesz włączyć odkurzacz? Jest brudno. — Czy możesz nie .... teraz odkurzacza? Oglądam telewizję.
3. Czy możesz zadzwonić do serwisu. — Czy możesz nie .... jeszcze do serwisu? Chciałabym sama z nimi porozmawiać, a teraz muszę wyjść.
4. Czy mógłbyś naprawić wreszcie DVD? — Czy mógłbyś nie .... tego DVD? Jest na gwarancji. Warto oddać je do serwisu.
5. Czy mogłabyś wyłączyć radio? — Czy mogłabyś nie .... radia? Chcę posłuchać wiadomości sportowych.

Wymowa

CD 2d Proszę wysłuchać następujących zdań, a następnie powtórzyć je z właściwą intonacją.

a) grzecznie
b) z irytacją

- Czy mógłbyś wyłączyć telewizor? Mecz się skończył.
- Czy możesz wysuszyć włosy gdzieś indziej? Nic nie słyszę.
- Czy możesz mi powiedzieć, jak to działa?

Słownictwo

2e Proszę uzupełnić tekst podanymi czasownikami.

włączyć / wyłączyć　chodzi / nie chodzi
działa / nie działa　zepsuć się / naprawić

Tego dnia wstałem o 7.00. Było już późno, ale chciałem napić się jeszcze kawy. ...Włączyłem.... ekspres i poszedłem do łazienki. Kiedy wróciłem, kawy jeszcze nie było. „Co jest, pomyślałem, ekspres nie ...."? Niestety, mój stary ekspres się .... „Muszę go .... w tym tygodniu albo kupić nowy"– pomyślałem i .... czajnik elektryczny. „Napiję się kawy rozpuszczalnej"– zdecydowałem. Jednak woda w czajniku była cały czas zimna. „To pech, pomyślałem, czajnik też się ....!" Popatrzyłem na zegarek. „O Boże ! Ciągle 7.00 ???? Mój zegarek nie ....!" .... radio, potem telewizor, żeby dowiedzieć się która godzina, ale nic, zupełnie nic w tym domu nie .... ! Wszystko się .... !!! Ktoś zadzwonił do drzwi, otworzyłem. Za drzwiami stał mój szef z wielkim czerwonym budzikiem w ręku. „To prezent od firmy, powiedział. Chcemy, żeby był pan zawsze punktualny". Wziąłem do ręki czerwony budzik, a on zadzwonił i... się obudziłem. Była 6.45. „Co za okropny sen" – pomyślałem.

3. 3a Proszę przeczytać poniższy tekst, a potem napisać w trzech punktach jego podsumowanie.

Co się zmieniło w Polsce po 1989 roku? Wiedzą to najlepiej ludzie, którzy przeżyli swoją młodość w czasach PRL-u. Pani Maria opowiada nam, jak żyło się kiedyś, a jak jest teraz.

Dawno temu w PRL-u trudno było cokolwiek kupić. Mieszkania i samochody były tylko na przedpłaty – płaciło się raty i czekało się kilka, a czasem nawet kilkanaście lat, aż się dostanie to upragnione M-4 czy auto. Zmywarek do naczyń w ogóle nie było, żeby kupić lodówkę, trzeba było stać w kolejce. W latach 80. od ręki można było kupić tylko ocet, a jedzenie, benzynę i alkohol kupowało się na kartki. Ludzie, którzy mieli wysoką pozycję społeczną, dostawali specjalne bony o wartości dolara, za które można było robić zakupy w Peweksie, sklepie z produktami zagranicznymi. Pewex to było coś! Kupowało się tam Coca--Colę, papierosy KENT i dżinsy, a ludzie pękali z zazdrości! A na wakacje jeździło się do „demoludów", czyli do Bułgarii albo Rumunii, ale też nie wszyscy. Normalny szary człowiek jechał na wczasy pracownicze do Międzyzdrojów lub Szczawnicy.

Teraz są inne czasy. Młodzi niczego nie szanują, bo wszystko mają, a właściwie wszystko mogą mieć, jeśli mają pieniądze. Proszę: mieszkanie? Nic łatwiejszego: idzie się do agencji nieruchomości lub daje się ogłoszenie do gazety i potem się wybiera, co się chce: duże, małe, w bloku, blisko centrum, żaden problem! Samochód? Proszę bardzo: idzie się do salonu i się kupuje, do wyboru do koloru... A może żelazko? Jeszcze mniejszy problem: idzie się do supermarketu po zakupy, to kupuje się i żelazko, a w dodatku płaci się nie gotówką, nie... Teraz mają takie specjalne karty! Inne czasy, proszę pani, inne czasy...

Słownictwo

3b Proszę przeczytać definicję i wpisać odpowiedni wyraz lub zwrot:

a) PRL
b) stać w kolejce
c) kartki
d) przedpłaty
e) pękać z zazdrości
f) szanować
g) bony
h) Pewex
i) „demoludy"
j) kupić coś od ręki
k) gotówka
l) wczasy pracownicze

[g] 1. Środki płatnicze o wartości dolara.
[ ] 2. Czekać na dworcu, w sklepie na swoją kolej.
[ ] 3. Polska Rzeczpospolita Ludowa.
[ ] 4. Ktoś ma coś, czego nie mamy, a my bardzo, bardzo chcielibyśmy to mieć.
[ ] 5. Kraje demokracji ludowej: Związek Radziecki, Niemcy Wschodnie, Bułgaria, Czechy, Rumunia, PRL i inne...
[ ] 6. Mały arkusz papieru, który uprawniał do zakupu żywności, benzyny, słodyczy, alkoholu i innych towarów.
[ ] 7. Monety i banknoty.
[ ] 8. Uważać, że coś jest dla nas bardzo ważne lub ma dla nas dużą wartość, uważać kogoś za autorytet.
[ ] 9. Specjalny sklep, w którym dawniej można było kupić produkty z zagranicy.
[ ] 10. Kupić coś szybko, bez problemu.
[ ] 11. Raty, które płaciło się przed zakupem towaru.
[ ] 12. Urlop, który dawniej firma organizowała dla swoich pracowników.

3c Proszę zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N):

1. Kiedyś zmywarkę można było kupić od ręki. P / N
2. Dawniej każdy mógł szybko kupić samochód. P / N
3. Kiedyś wszystko trudno było kupić. P / N
4. Dawniej wszyscy robili zakupy w Peweksie. P / N
5. Kiedyś wyjeżdżało się na wczasy do „demoludów". P / N
6. Dawniej każdy miał w domu paszport. P / N
7. Kiedyś dostawało się mieszkanie od ręki. P / N
8. Kiedyś nie płaciło się w sklepie gotówką. P / N
9. Teraz wszystko można kupić od ręki, jeśli się ma pieniądze. P / N

3d **Proszę posłuchać wypowiedzi czterech osób, a następnie zaznaczyć w tabeli, która z nich podaje poniższe informacje.**

		Stanisława	Władysław	Aniela	Marian
0.	Kiedy była młoda, nie było bezrobocia.	X			
1.	Jej mąż był dyrektorem.				
2.	Sąsiedzi zazdrościli mu samochodu.				
3.	Jej sąsiedzi mieli czarno-biały telewizor „Ametyst".				
4.	Kiedy był młody, na telefon czekało się 10 lat.				
5.	Robiła zakupy w Peweksie.				
6.	Robił przedpłaty na Syrenkę.				
7.	Miała specjalny paszport do krajów demokracji ludowej.				
8.	Jego syn płaci w sklepie kartą.				

lekcja 11

3e **Proszę ponownie wysłuchać nagrania i wpisać brakujące słowa i zwroty.**

Stanisława, 62 lata

Młodzi mają teraz i gorzej, i lepiej. Gorzej, bo trudno znaleźć dobrą pracę. Kiedy ja byłam młoda, nie było bezrobocia, ... zagwarantowaną pracę w swoim zawodzie. Lepiej, bo mogą kupić tyle wspaniałych rzeczy do domu: ...., ..., ... Kiedyś nie było zmywarek, a i lodówkę trudno było kupić. .... w kolejce, czasem kilka dni.
No i mają kolorowe telewizory. Kiedy byłam młoda, nie miałam telewizora, w piątki .... do sąsiadów, którzy mieli czarno-biały „Ametyst". Nic nie było widać, ale... to było święto...

Władysław, 70 lat

Młodzi mają teraz dobrze, mogą bez problemu kupić samochód. Drogi czy tani, ważne że mogą kupić. Kiedyś .... na samochód, ... robić przedpłaty, to znaczy najpierw płacić raty i potem czekać. Dobrze było mieć kogoś znajomego w urzędzie, wie pani, kogoś kto pomoże... Pierwszy samochód miałem w latach 60. (sześćdziesiątych) – Syrenkę. Jak parkowałem pod blokiem, to sąsiedzi pękali z zazdrości.
No i .... ten samochód, ... w każdą sobotę... A teraz, proszę pani, teraz się nic nie szanuje!

Aniela, 58 lat

Kiedyś to wszystko .... kupić. Mąż jeździł za granicę na delegację, to przywoził a to suszarkę, a to toster. Mąż był dyrektorem, to mieliśmy bony do Peweksu, ... i kawę rozpuszczalną kupić, i sweterek, i dżinsy dla dziecka. Ale teraz młodzi mają lepiej! .... za granicę na wakacje. Dawniej, jak .... wyjechać za granicę na urlop, to tylko do Bułgarii albo na Krym. Mieliśmy specjalne paszporty na „demoludy", a do Europy Zachodniej nie wolno było. Mąż był dyrektorem, to jeździł...

Marian, 65 lat

Teraz, proszę pani, jak się ma pieniądze, to można kupić wszystko. .... mieć telefon?
Proszę bardzo! Stacjonarny czy komórkowy, ... od ręki. Dawniej, proszę pani, to na telefon .... i 10 lat. Tak samo na mieszkanie w bloku, czekało się po kilkanaście lat. A teraz? Do agencji, pieniążki na stół i można się wprowadzać. A jak mój syn idzie na zakupy, to nawet nie musi mieć gotówki, bo teraz, proszę pani, to .... kartą ....

3f **Role. Cztery osoby grają Stanisławę, Władysława, Anielę i Mariana. Proszę przygotować pytania, jakie chciałby Pan / chciałaby Pani im zadać, a następnie przeprowadzić z nimi wywiad.**

Przykład: *Gdzie Pan / Pani obecnie mieszka? Jaka jest Pana / Pani sytuacja materialna? Czy nadal Pan / Pani pracuje?*

lekcja 11

4.

jest / są	było
nie ma	nie było
trzeba	trzeba było
można	można było
wolno	wolno było
trudno	trudno było
łatwo	łatwo było

FORMY BEZOSOBOWE

Tworzymy je, dodając do czasownika w trzeciej osobie zaimek *się*.

kupować (on kupuje) – **kupuje się** – ludzie kupują / wszyscy kupują

(on kupował) – **kupowało się** – ludzie kupowali / wszyscy kupowali

Gramatyka

4a Proszę zmienić zdania według wzoru.

0. Teraz można wyjeżdżać na wakacje do Hiszpanii.
   Kiedyś / dawniej nie było można wyjeżdżać na wakacje do Hiszpanii.
1. Teraz w sklepach są kolorowe telewizory.
   ....
2. Teraz wolno mieć w domu paszport.
   ....
3. Teraz nie ma w sklepach kolejek.
   ....
4. Teraz nie trzeba czekać na telefon.
   ....
5. Teraz jest bezrobocie.
   ....

4b Proszę porównać warunki życia w Polsce dawniej i dziś. Proszę wypisać z tekstu (ćwiczenie 3a) niezbędne informacje (używając form bezosobowych), a następnie przekształcić zdania według wzoru.

Dawniej nie kupowało się samochodów od ręki. – *Dawniej Polacy nie kupowali samochodów od ręki.*

Teraz kupuje się samochody od ręki. – *Teraz Polacy kupują samochody od ręki.*

....

....

....

....

....

4c Proszę opowiedzieć koledze / koleżance, jak zmieniło się życie w Pana / Pani kraju przez ostatnie 50 lat.

Dawniej (kiedyś) w moim kraju...
Teraz...

4e Role. Proszę przygotować scenkę, która mogłaby mieć miejsce wiele lat później.

1. Wnuk / wnuczka. Prosisz dziadka, żeby opowiedział ci, jak żył, kiedy był młody / babcię, żeby opowiedziała ci, jak żyła, kiedy była młoda. Zadajesz wiele pytań.

2. Dziadek / babcia. Opowiadasz, jak żyłeś, kiedy byłeś młody / żyłaś, kiedy byłaś młoda.

4d Proszę przekształcić zdania według wzoru, a następnie zdecydować, czy te wypowiedzi są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

1. Wszyscy Polacy mieszkają w blokach.
   W Polsce mieszka się w blokach. P / N
2. W dużych miastach ludzie chętnie robią zakupy w supermarkecie.
   .... P / N
3. W zimie Polacy jeżdżą tylko w polskie góry.
   .... P / N
4. W polskich szkołach dzieci uczą się języków obcych.
   .... P / N
5. W Krakowie ludzie jeżdżą metrem.
   .... P / N
6. Polacy coraz częściej chodzą na kolację do restauracji.
   .... P / N

5. 5a Czy Polacy lubią prace domowe? Zapytaliśmy sto kobiet i stu mężczyzn, czy lubią te czynności. Proszę przeczytać wyniki ankiety, a następnie dokończyć zdania.

	kobiety	mężczyźni
gotowanie	60%	73%
sprzątanie	37%	21%
pranie	97%	33%
prasowanie	53%	7%
zmywanie naczyń	54%	16%
odkurzanie	12%	67%

1. Pranie nie zajmuje dużo czasu, jeśli ...*mamy pralkę*... .
2. Mężczyźni lubią gotowanie, bo ....
3. Prasowanie nie musi być nudne, jeśli ....
4. Zmywanie naczyń to czynność ....
5. Kobiety nie lubią odkurzania, bo ....
6. Sprzątanie może być ciekawe, jeśli ....

5b Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

1. Jakie prace domowe sprawiają Ci przyjemność? Dlaczego?
2. Jakich czynności domowych nie lubisz? Dlaczego?
3. Jakie czynności domowe, poza wymienionymi, jeszcze wykonujesz?
   a) mycie okien
   b) robienie zakupów
   c) wynoszenie śmieci
   d) inne
4. Ile czasu w tygodniu poświęcasz na prace domowe?

Gramatyka

RZECZOWNIKI ODCZASOWNIKOWE

czytać książkę
czytanie książki – książka do czytania

czyt**ać**	czyt**anie**
rozumi**eć**	rozumi**enie**
uczy**ć**	ucz**enie**
robi**ć**	robi**enie**
by**ć**	by**cie**
my**ć**	my**cie**
zdj**ąć**	zdj**ęcie**

no**si**ć – no**sz**enie
cho**dzi**ć – cho**dz**enie

si:sz, dzi:dz

5c Proszę zamienić podane elementy według wzoru:

0. czytać książkę ...*czytanie książki*...
1. pisać list ....
2. rozumieć tekst ....
3. pić kawę ....
4. nosić okulary ....

5d Proszę napisać, do czego służą poniższe sprzęty.

0. Suszarka służy do ...*suszenia włosów*... .
1. Kuchenka służy do ....
2. Ekspres służy do ....
3. Żelazko służy do ....
4. Pralka służy do ....
5. Zmywarka służy do ....

5e Proszę wymienić swoje ulubione czynności weekendowe, a następnie poszukać w grupie osób, które lubią podobne jak Pan / Pani zajęcia.

KOCHAM WEEKEND!!!
Moje ulubione czynności w czasie weekendu to:
- *czytanie gazet*
- *picie kawy*
- ....

czytać książki, gazety, tygodniki *pisać listy, e-maile*
surfować po Internecie *pić kawę*
spotykać się ze znajomymi, z rodziną *spać*
chodzić do klubu, restauracji, kawiarni *oglądać telewizję*
chodzić na koncerty, do kina *nic nie robić*
spacerować z dzieckiem, z rodziną, z psem *rozmawiać przez telefon*
odpoczywać *siedzieć w domu* *spędzać czas z rodziną*

lekcja 11

5f **Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką opisać rodzinę na fotografii.**

- *Przeciętna rodzina: babcia, matka, ojciec, mały syn, córka nastolatka.*
- *Jakie czynności domowe wykonują poszczególne osoby?*
- *Jakie są ich ulubione zajęcia weekendowe?*
- *Czego nie lubią robić?*

5g CD **Proszę wysłuchać wypowiedzi osób na fotografii, a następnie uzupełnić poniższą tabelkę.**

	Do jej / jego obowiązków domowych należy...	Jego / jej ulubionym zajęciem jest...	Lubi też...	Nie lubi...
babcia	*wychowywanie wnuków*			
ojciec				
matka				
syn				
córka				

5h **Do czego to służy? Proszę opisać te urządzenia.**

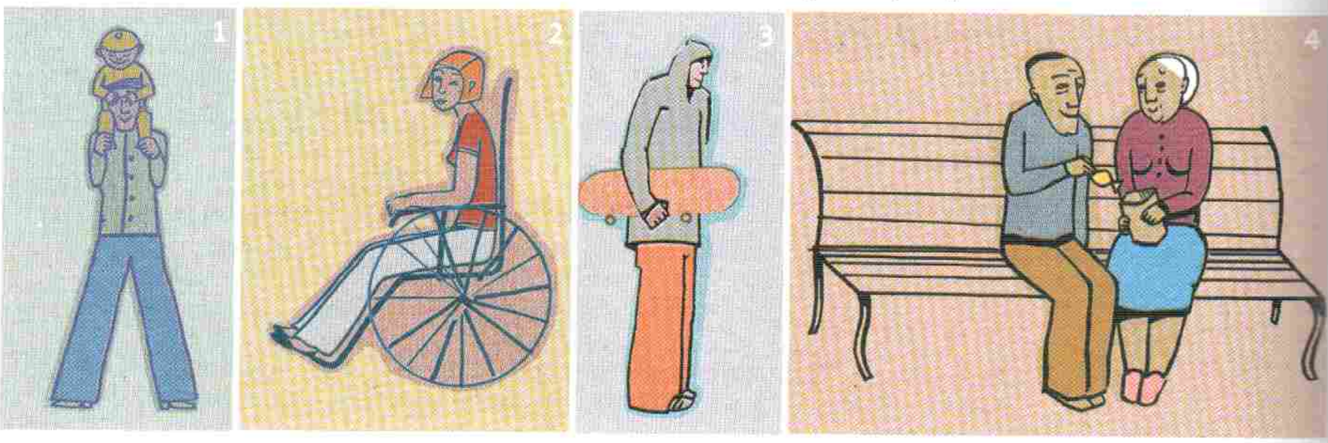
Pralka służy do prania.

pralka lodówka kuchenka czajnik odkurzacz zmywarka ekspres mikrofalówka

5i **Jakie sprzęty muszą być w Pana / Pani domu? Bez jakich może Pan / Pani żyć? Dlaczego?**

- komputer
- telewizor
- suszarka do włosów
- pralka
- zmywarka do naczyń
- telefon
- ekspres do kawy
- inne

A bez jakich urządzeń nie mogą żyć osoby na poniższych rysunkach?

6. 6a Proszę przeczytać tekst i odpowiedzieć na pytania.

potęga designu

Dlaczego marzymy o nowym samochodzie, jeżeli mamy dobre trzyletnie auto? Dlaczego chcemy mieć nowy telewizor, choć nasz jeszcze całkiem dobrze działa? (...) za tymi zachciankami stoi często design.

Wzornictwo jest wszędzie

Projektuje się wszystko – nie tylko samochody, meble, telewizory i ubrania, ale także żywność (fantazyjne kształty lodów, formy makaronów) a nawet lekarstwa! (...)

To już nie tylko kształtowanie formy przedmiotów, ale również naszych gustów – bo reklamowana stylistyka z czasem staje się naszą ulubioną. Służy też naszemu bezpieczeństwu i wygodzie. Np. robot kuchenny nie zadziała bez założonej górnej pokrywy (...). Karierę robi touch design – lansowany przez koncern Renault przy okazji promocji modelu Megane II. Wszystkie funkcje w tym samochodzie można odnaleźć bez czytania instrukcji obsługi, intuicyjnie. Podobnie pomyślany jest drobny sprzęt elektroniczny: telefony, notatniki elektroniczne, aparaty cyfrowe – z ich obsługą poradzi sobie nawet dziecko.

Dobre, lepsze, najlepsze!

Dziś każdy producent, który chce się liczyć na rynku, doskonale zdaje sobie sprawę, że wzornictwo to potężne narzędzie marketingowe. Jeżeli wybierzemy się do sklepu, aby kupić żelazko, to będziemy wybierać spośród kilku (...) produktów różnych marek. Wszystkie żelazka będą miały podobne parametry techniczne i zbliżone ceny. (...) Decydujący wpływ na to, który przedmiot wybierzemy, będzie miał wygląd przedmiotu.

Uwaga, nowość!

Design w rękach marketingowców bywa jednak – cóż tu dużo mówić – wykorzystywany do manipulowania konsumentem. Znakomitym przykładem jest branża drobnego sprzętu gospodarstwa domowego. Firmy tworzą całe serie stylistyczne, by przywiązać do siebie klienta. (...)

Tandeta wciąż popularna

Nie ma co owijać w bawełnę – nasz design potęgą nie jest. Otacza nas masa przedmiotów nietkniętych ręką projektanta. Ich forma często jest wynikiem pracy głównego technologa i specyfiki linii produkcyjnej. (...) Pojawiają się czasem rodzynki – zgrabne i przemyślane przedmioty. Są też takie, które w niczym nie ustępują produktom z Włoch czy Skandynawii. (...) Ale to wciąż za mało.

„Gazeta Wyborcza"

1. Proszę wymienić przedmioty, które się dzisiaj projektuje.
2. Czy dawniej również projektowało się opisane w tekście sprzęty?
3. Czemu służy projektowanie sprzętów?
4. Czy projektowanie spowoduje, że czytanie instrukcji obsługi nie będzie już konieczne?
5. Czy projektowanie może służyć manipulowaniu klientami?

6b Proszę napisać streszczenie tekstu *Potęga designu*. Aby napisać streszczenie, warto zaznaczyć w tekście najważniejsze elementy w każdym akapicie. Np.:

To już nie tylko kształtowanie formy przedmiotów, ale również naszych gustów – bo reklamowana stylistyka z czasem staje się naszą ulubioną. Służy też naszemu bezpieczeństwu i wygodzie. Np. robot kuchenny nie zadziała bez założonej górnej pokrywy (...). Karierę robi touch design – lansowany przez koncern Renault przy okazji promocji modelu Megane II. Wszystkie funkcje w tym samochodzie można odnaleźć bez czytania instrukcji obsługi, intuicyjnie.

Kształtowanie formy przedmiotów ma wpływ na nasz gust, ale też na bezpieczeństwo i wygodę.

6c Proszę zrobić ankietę wśród kolegów i koleżanek.

- *Co ma największy wpływ na twoje zakupy? Cena? Wygląd? Jakość?*
- *Kiedy wzornictwo nie ma żadnego wpływu na zakupy? Kiedy kupujemy żywność? Kiedy kupujemy sprzęt gospodarstwa domowego? Kiedy kupujemy samochód?*

Gramatyka

6d Proszę podać rzeczowniki lub czasowniki pochodzące od słów zaznaczonych w tekście.

rzeczownik	czasownik	rzeczownik	czasownik
	działać		czytać
promocja		obsługa	
	projektować	wygląd	
kształtowanie			manipulować

lekcja 12

Sytuacje komunikacyjne opisywanie wynalazków i odkryć, ich działanie i wykorzystanie w życiu codziennym • wyrażanie zadowolenia i niezadowolenia • składanie reklamacji, skargi **Powtórzenie:** wyrażanie przypuszczenia, formułowanie hipotez • określanie celu i przeznaczenia
Słownictwo wynalazki i odkrycia
Gramatyka i składnia tworzenie imiesłowów przymiotnikowych biernych • tworzenie strony biernej (wstęp)

Technika i wynalazki

Słownictwo

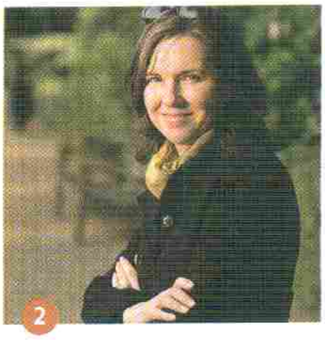

1. **1a** **Technika nigdy nie rozwijała się tak szybko, jak przez ostatnie 100 lat. Proszę zobaczyć, jak zmieniały się urządzenia, z których korzystamy na co dzień. Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zastanowić się nad odpowiedzią na poniższe pytania.**

1. Z których urządzeń korzystali Państwa dziadkowie i rodzice, kiedy byli w Państwa wieku? Z których korzystają obecnie?
2. Które z tych urządzeń były dawniej towarem luksusowym, a obecnie są niedrogie i powszechnie używane?
3. Które urządzenia najbardziej zmieniły życie ludzi w ciągu ostatnich 100 lat?
4. Czy nowoczesne urządzenia są rzeczywiście lepsze od swoich poprzedników? Jak Państwo myślą, dlaczego:
   a) coraz więcej osób ma telefony komórkowe?
   b) coraz więcej osób pisze e-maile zamiast listów?
   c) coraz więcej osób kupuje aparaty i kamery cyfrowe?
   d) płyty CD zastępują kasety magnetofonowe, chociaż są większe?
   e) coraz więcej osób decyduje się na zakup drogich odtwarzaczy DVD?
5. Czy te urządzenia nadal są ulepszane? Czy zna Pan / Pani ich najnowsze wersje?

1b **Na poniższych fotografiach znajdują się trzy osoby w różnym wieku. Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zastanowić się, jakie urządzenia są im najbardziej potrzebne na co dzień. Proszę uzasadnić swój wybór.**

1

2

3

1c **Proszę wysłuchać wypowiedzi tych osób, a następnie uzupełnić tabelę.**

CD

	Małgosia	Renata	Jan
Jest mu / jej potrzebny / potrzebna / potrzebne	*Telefon komórkowy, bo często rozmawia z przyjaciółmi i lubi...*		
Ma, ale rzadko korzysta			
Nie jest mu / jej potrzebny / potrzebna / potrzebne			

1d **Proszę przeczytać opinie, a następnie zdecydować, która z wypowiadających się osób jest zadowolona, a która niezadowolona ze swojego sprzętu?**

1. Jestem bardzo zadowolony z mojego laptopa. Jest wygodny, lekki i mogę z nim podróżować. Jeżeli chcę, mam dostęp do Internetu.

2. Mój aparat fotograficzny jest beznadziejny. Trzeba kupować i wywoływać filmy, a to jest bardzo drogie.

3. Mam świetne kino domowe. Nie mam czasu, żeby chodzić do kina i mogę oglądać filmy w domu. To jest tanie i wygodne.

4. Mam niezły magnetofon. Jest CD i radio. Jakość jest bardzo dobra. Mój magnetofon jest mały i wygodny.

WYRAŻANIE ZADOWOLENIA I NIEZADOWOLENIA

- Jestem bardzo zadowolony / zadowolona z mojej komórki.
- Jestem z niego / niej bardzo zadowolony.
- Bardzo mi to odpowiada.
- Jest w porządku.

- To jest do niczego!
- Jestem niezadowolony z tego zakupu.
- Nie kupiłbym już nigdy takiego telewizora.
- Jestem oburzony / oburzona.
- To skandal!

lekcja 12

1e Proszę przeprowadzić ankietę wśród kolegów i koleżanek z grupy.

	urządzenia	powód
Z jakiego urządzenia korzysta najczęściej? Dlaczego?		
Jakie urządzenie jest mu / jej najbardziej potrzebne w pracy? Dlaczego?		
Jakie urządzenie ma w domu, ale rzadko z niego korzysta? Dlaczego?		
Jakie urządzenie jest mu / jej zupełnie niepotrzebne? Dlaczego?		
Czy ma w domu jakieś stare urządzenie, z którego jest tak zadowolony / zadowolona, że nie zamieniłby / zamieniłaby go na nowe?		
Z jakiego urządzenia, które ostatnio kupił / kupiła, jest najbardziej zadowolony / zadowolona? Dlaczego?		
Czy kupił / kupiła ostatnio urządzenie, z którego jest niezadowolony / niezadowolona?		
Czy składał / składała ostatnio reklamację? Jakie to było urządzenie? Dlaczego był z niego niezadowolony / była z niego niezadowolona?		

1f Proszę podsumować w grupach wyniki ankiety. Z których urządzeń korzystamy najczęściej, a które nie są nam aż tak bardzo potrzebne? Które urządzenia są bezawaryjne, a które najczęściej się psują?

1g Co decyduje o tym, że kupujemy ekspres do kawy czy komputer? Potrzeba? Moda? Wygoda? Proszę przedyskutować to w grupie.

Gramatyka

1h Proszę uzupełnić zdania.

0. Kupiłam komputer, żeby *mieć dostęp do Internetu*.
1. Chcę mieć rower, żeby ....
2. Moi rodzice kupili kamerę, żeby ....
3. Mam komórkę, żeby ....
4. Muszę kupić pralkę, żeby ....
5. Chcę kupić DVD, żeby ....
6. Kupiłam magnetofon, żeby ....
7. Mam telewizor, żeby ....
8. Mam samochód, żeby ....
9. Kupiłem aparat fotograficzny, żeby ....

2.

2a Czy kupili Państwo kiedyś rzecz, z której nie byli Państwo zadowoleni? Co to było? Dlaczego byli Państwo niezadowoleni? Co Państwo zrobili w tej sytuacji?

2b Proszę posłuchać trzech rozmów telefonicznych i zdecydować:

CD

Która rozmowa to:

- [ ] a) pytanie o realizację zamówienia
- [ ] b) prośba o naprawę urządzenia
- [ ] c) reklamacja

O jakim urządzeniu rozmawiają te osoby:

d) rozmowa 1 ....

e) rozmowa 2 ....

f) rozmowa 3 ....

2c Proszę posłuchać nagrania po raz drugi i zanotować, jakie problemy mają te osoby oraz jaki jest proponowany sposób ich rozwiązania.

CD

	problem	jak rozwiązać ten problem?
1		
2		
3		

2d W poniższych dialogach została zmieniona kolejność wypowiedzi. Proszę ułożyć zdania w porządku chronologicznym.

CD

A.

- [ ] Tak, słucham?
- [ ] Co się stało?
- [1] Dzień dobry. Czy to biuro obsługi klienta?
- [ ] Dobrze, przyjadę jutro.
- [ ] Proszę do nas przyjechać i przywieźć sprzęt.
- [ ] Dwa tygodnie temu kupiłem u państwa kino domowe, ale niestety, moje DVD nie działa!
- [ ] Nie wiem, nie mogę obejrzeć filmu.

B.

- [ ] Ja nie wiem, co się stało, ale jestem oburzona! Proszę przyjechać i naprawić mój telewizor.
- [ ] Proszę pani, to niemożliwe. Proszę napisać do nas list z reklamacją.
- [ ] Co się stało?
- [ ] To skandal! Do widzenia!
- [ ] Dzień dobry. Mam problem. Miesiąc temu kupiłam u państwa telewizor i już jest zepsuty!

2e Proszę ułożyć podobne dialogi.

a) Twoja komórka nie działa, nie możesz wysłać SMS-a.

b) Twój ekspres do kawy jest zepsuty.

c) Masz dostęp do Internetu tylko w weekendy.

2f Proszę przeczytać list i napisać podobny list z reklamacją.

Kraków, 10 marca 2007

„Ametyst" Sp. z o.o.
Biuro Obsługi Klienta
ul. Miodowa 6, Kraków

Szanowni Państwo!

Miesiąc temu kupiłem u Państwa telewizor. Przez dwa tygodnie nie miałem żadnego problemu, ale teraz mój telewizor nie działa! Nie mogę oglądać kablówki, mam tylko jeden program. Jestem naprawdę oburzony! Operator kablówki mówi, że telewizor jest zepsuty!

Dzwoniłem dwa razy do Biura Obsługi Klienta i prosiłem o pomoc, ale nikt nie przyjechał. To skandal! Bardzo proszę przyjechać jak najszybciej i naprawić mój telewizor.

Mam nadzieję, że Państwo zareagują na mój list, bo jeśli nie, skieruję sprawę do Urzędu Ochrony Praw Konsumenta albo do sądu!

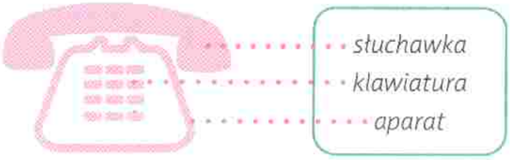
Z poważaniem,

Marian Koziołek
Marian Koziołek

Słownictwo

3.

3a Oto nazwy podstawowych części aparatu telefonicznego. Proszę dopasować do nich definicje.

1. .... to przyciski, które służą do wybierania numerów.
2. .... to inaczej urządzenie.
3. .... to część telefonu, do której mówimy i przez którą słyszymy głos rozmówcy.

3b Proszę podać definicje.

- Telefon stacjonarny to telefon, który ....
....
- Telefon komórkowy to telefon ....
....

3c Joanna chce zadzwonić do koleżanki. Koleżanki nie ma w domu. Co robi? Proszę usystematyzować czynności.

[1] Joanna podnosi słuchawkę.
[ ] Joanna wybiera numer.
[ ] Joanna odkłada słuchawkę.
[ ] Joanna zostawia wiadomość na sekretarce.

3d Proszę wybrać właściwy czasownik.

0. Muszę włączyć / wyłączyć / wybrać telewizor. Jest mecz Polska–Anglia.
1. Żeby zadzwonić na policję, musisz wybrać / włączyć / działać numer 997.
2. Czy mógłbyś działać / chodzić / włączyć radio? Chciałabym posłuchać wiadomości.
3. Włącz / wyłącz / podnieś / telefon. Chcę już spać, nie chcę go słyszeć.
4. Proszę wybrać / zostawić / dać wiadomość po sygnale.
5. Mój telefon nie działa / włącza / podnosi. Muszę zadzwonić do serwisu.
6. Nikt nie działa / wybiera / podnosi słuchawki. Pewnie nikogo nie ma w domu.

3e Jak działa komputer? Proszę połączyć czasowniki z rzeczownikami.

1. wydrukować	a) komputer
2. włączyć	b) tekst na dyskietce
3. wyłączyć	c) drukarkę
4. zapisać	d) tekst

3f Proszę uzupełnić następujące historie za pomocą właściwych form rzeczowników i czasowników, a następnie odpowiedzieć na pytania.

✓komputer dyskietka zapisać edytor dysk wyłączyć oprogramowanie

a) Pewien konserwatywny pisarz kupił sobie ..komputer... . Kolega powiedział mu, że potrzebuje tylko .... tekstu, żeby móc pisać, nie musi mieć żadnego specjalistycznego .... Pisarz zaczął intensywnie pracować. Niestety, nie wiedział, że trzeba .... tekst na twardym .... lub na ...., więc .... komputer i wszystko stracił.

Czy pisarz jest zadowolony ze swojego zakupu?

model instrukcja numer zadzwonić przycisk telefon włączyć

b) Pewna dama bardzo chciała mieć .... komórkowy. Poszła do salonu sprzedaży i kupiła sobie najnowszy .... Przyszła do domu i przeczytała .... telefon, wpisała .... PIN, nacisnęła .... „OK" i mogła wreszcie .... do swojej przyjaciółki.

Czy dama jest zadowolona ze swojego zakupu?

Gramatyka

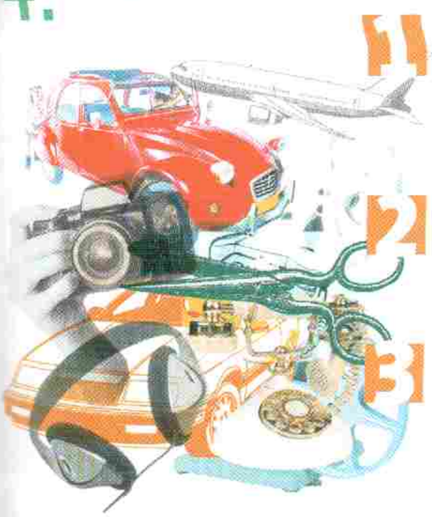
3g Prosze uzupełnić formy dokonane poniższych czasowników. Proszę opisać te czynności w czasie przeszłym.

0. wybierać – ......wybrać......
1. odkładać – ....
2. podnosić – ....
3. zostawiać – ....

Wczoraj Joanna zadzwoniła do Eli.
Podniosła słuchawkę,...

4.

4a Proszę przeczytać teksty i zdecydować, o *jakich wynalazkach opowiada każdy z nich.*

1 Ten wynalazek zmienił życie ludzi. Na początku XX (dwudziestego) wieku był luksusem, produktem ekskluzywnym. Teraz ma go prawie każda rodzina. Rozwój motoryzacji jest ważny także dla ekonomii. Szybki transport ludzi i towarów ma wpływ na rozwój turystyki i biznesu.

2 Ta forma transportu jest ważna dla biznesu i turystyki. Ludzie mogą podróżować po całym świecie, zwiedzić każdy kontynent. Biznesmeni mogą mieć firmy, gdzie tylko chcą i mogą je kontrolować.

3 Gdyby nikt go nie wynalazł, życie ludzi w XX (dwudziestym) wieku wyglądałoby zupełnie inaczej. Dzięki niemu możemy ze sobą rozmawiać, kiedy tylko mamy na to ochotę. Od dawna nie jest już urządzeniem ekskluzywnym, jest dostępny w każdym domu i w każdym biurze.

***rozwój* + dopełniacz** – rozwijać się
***dostęp do* + dopełniacz** – mieć dostęp, być dostępnym (jest dostępny, dostępna, dostępne)
***wpływ na* + biernik** – mieć wpływ, wpływać

Słownictwo

4b Proszę uzupełnić zdania za pomocą następujących wyrazów:

a) (rozwój / dostęp) .... techniki zmienił życie ludzi w XX wieku.
b) 6 milionów Polaków ma (wpływ / dostęp) .... do Internetu.
c) Internet ma (wpływ / rozwój) .... na życie wielu ludzi.
d) Telefon (jest dostępny / rozwija się) .... w każdym domu i biurze.
e) Media elektroniczne (wpływają / rozwijają się) .... bardzo szybko.
f) Polityka państwa (wpływa / jest dostępna) .... na decyzje biznesmenów.

4c Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zrobić listę dziesięciu najważniejszych wynalazków XX wieku. Proszę uzasadnić Państwa wybór.

4d Proszę omówić te wynalazki.

- Czy wszyscy mają do nich dostęp?
- Czy używamy ich w pracy czy w domu?
- Czy ich wpływ na nasze życie jest pozytywny czy negatywny?
- Jakie jest Państwa zdanie na temat wynalazków? Czy są Państwo zadowoleni z rozwoju techniki czy nie?

4e Czy nasze życie bez wynalazków współczesnej techniki byłoby lepsze czy gorsze? Proszę powiedzieć, jak wyglądałby świat, gdyby ich nie było.

- Gdyby nie było *telewizji, ludzie czytaliby więcej książek,...*
- Gdyby nie było komputerów...
- Gdyby nie było...

lekcja **12**

CD **4f** **Marian Lipko, psycholog, opowiada o tym, w jaki sposób wynalazki XX wieku zmieniły naszą wizję świata. Proszę posłuchać wypowiedzi, a następnie zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

1. Rozwój techniki w XX wieku zmienił naszą wizję świata. P / N
2. Dzięki wynalazkom świat stał się mniejszy i bardziej dostępny. P / N
3. Wymiana korespondencji drogą pocztową stała się impulsem dla biznesu. P / N
4. Współczesna forma kapitalizmu mogłaby istnieć bez rozwoju techniki. P / N
5. Telewizja pełni przede wszystkim funkcję edukacyjną. P / N
6. Telewizja, jego zdaniem, nie wpłynęła na rozwój globalizacji. P / N

CD **4g** **Pan Marian Lipko mówi, że rozwój techniki zmienił naszą wizję świata i dzieli ten proces na dwa etapy. Jakie to etapy?**

I etap to i upowszechnienie ...., i rozwój ....

II etap to rozwój ....

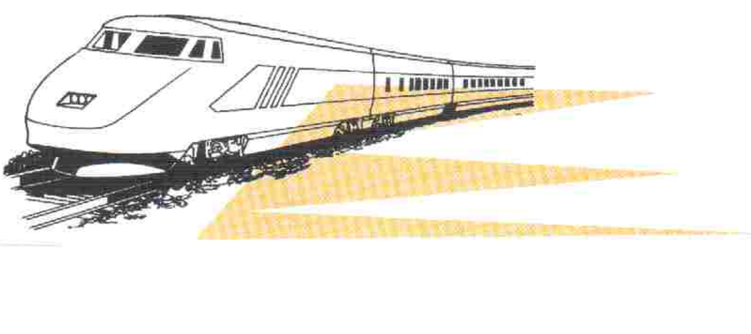
CD **4h** **Proszę zdecydować, w jaki sposób, według opinii psychologa, omawiane wynalazki zmieniły naszą wizję świata.**

Upowszechnienie telefonu i rozwój komunikacji sprawiły, że ....
....

Dzięki telewizji dowiedzieliśmy się ....
....

CD **4i** **Proszę wysłuchać nagrania po raz ostatni i dokończyć zdania.**

1. My, ludzie XX wieku, jako pierwsi w historii zaczęliśmy ...., świat stał się nagle ....
2. (...) najpierw pociągi, potem samochody i samoloty sprawiły, że ....
   ....
3. Wcześniej wymieniano informacje tylko i wyłącznie ....
   ....
4. (...) bez telefonu i samolotu nie byłoby ....
   ....
5. (...) można powiedzieć, że telewizja przyspieszyła ....
   ....

5.

5a Proszę przeczytać poniższe tytuły artykułów prasowych. Jak Pan / Pani myśli, o czym mogą być te artykuły? Proszę podjąć decyzję w grupie.

Pierwszy wideofon wyprodukowany

Pierwszy krok zrobiony

Ludzki genom odkryty

Konta szwajcarskie zablokowane

Firma roku wybrana

Gramatyka

5b Od jakich czasowników pochodzą te słowa?

odkryty	*odkryć*	zablokowane	
zrobiony		wynaleziony	
wyprodukowany		wybrana	

IMIESŁÓW PRZYMIOTNIKOWY BIERNY

zablokow**ać** – zablokow**any**
widzi**eć** – widzi**any**

zrobi**ć** – zrobi**ony**
włączy**ć** – włącz**ony**

ze**psuć** – zepsu**ty**
od**kryć** – odkry**ty**

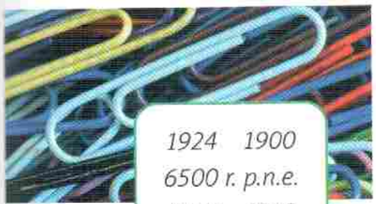
zamk**nąć** – zamkni**ęty**

nosi**ć** – no**sz**ony
dowo**zić** – dowo**ż**ony

5c Proszę rozwinąć tytuły artykułów prasowych.

1. *„Ludzki genom odkryty" – Naukowcy odkryli ludzki genom.*
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

5d Jak Pan / Pani myśli, kiedy to zostało wynalezione? Proszę wybrać datę.

1924 1900
6500 r. p.n.e.
1869 1972

5e Proszę przeczytać zdania, a następnie wspólnie z kolegą / koleżanką zaproponować tytuł prasowy.

0. Krakowska policja zaaresztowała oszusta, który próbował sprzedać Wawel.
   Oszust, który próbował sprzedać Wawel, zaaresztowany.
1. Fani znanej piosenkarki Elwiry Dolniak poprosili psa artystki o autograf.
   ....
2. Studenci slawistyki wynaleźli nową metodę nauki dopełniacza.
   ....
3. Europejscy kucharze nominowali barszcz do tytułu „Zupy Roku".
   ....
4. Zdesperowani krakowscy kelnerzy zamknęli agresywnego gościa w lodówce.
   ....
5. Warszawscy muzycy otworzyli Akademię Hip-hopu.
   ....
6. Wrocławskie kina wprowadziły zakaz jedzenia popcornu na polskich filmach.
   ....

lekcja 12

STRONA BIERNA

Mieszkańcy Warszawy **budowali** Pałac Kultury i Nauki w latach 1952 – 1955.
Pałac Kultury i Nauki **był budowany** w latach 1952 – 1955.

Mieszkańcy Warszawy **zbudowali** Pałac Kultury i Nauki w 1955.
Pałac Kultury i Nauki **został zbudowany** w 1955 roku.

***być* + imiesłów przymiotnikowy bierny od czasowników niedokonanych**
***zostać* + imiesłów przymiotnikowy bierny od czasowników dokonanych**

Kolumb odkrył Amerykę w 1492 roku.
Ameryka została odkryta w 1492 roku przez Kolumba. (biernik)

Ludzie wynaleźli mrożone jedzenie w 1924 roku.
Mrożone jedzenie zostało wynalezione w 1924 roku.

Fabryka Samochodów Osobowych na Żeraniu produkowała Fiata 126p od 1973 do 2000 roku.
Fiat 126p był produkowany przez Fabrykę Samochodów Osobowych na Żeraniu od 1973 do 2000 roku.

Po meczu piłki nożnej policja zatrzymała agresywnych kibiców.
Agresywni kibice zostali zatrzymani przez policję po meczu piłki nożnej.

Kolekcjonerzy sztuki na całym świecie kupowali obrazy polskich impresjonistów.
Obrazy polskich impresjonistów były kupowane przez kolekcjonerów sztuki na całym świecie.

UWAGA!

ja	**przeze** mnie
ty	przez ciebie
on	przez niego
ona	przez nią
ono	przez nie
my	przez nas
wy	przez was
oni	przez nich
one	przez nie

5f Proszę użyć strony biernej:

0. Naukowcy przygotowali raport. ......Raport został przygotowany przez naukowców.
1. Pisarz skończył książkę. ....
2. Wyłączyłem telefon. ....
3. Biuro wysłało fakturę. ....
4. Fizyk opracowywał model przez 5 lat. ....
5. Architekci zaprojektowali biurowiec. ....
6. Realizowaliśmy projekt w zespole. ....
7. Zepsuli telewizor. ....
8. Pisaliśmy podręcznik przez kilka lat. ....
9. Klienci testowali samochód. ....

5g Proszę przeczytać trzy teksty o wynalazkach przyszłości i przekształcić zdania podkreślone w tekstach na zdania w stronie biernej. Który z wynalazków jest Pana / Pani zdaniem najbardziej pożyteczny? Który najbardziej ekscentryczny?

A

Hiszpańscy naukowcy opracowali program, który przewiduje, jaki utwór będzie hitem. Dzięki melodii, harmonii, rytmowi, tonacji i kilku innym parametrom można powiedzieć, jakie szanse ma dany utwór na rynkowy sukces. Już wiemy, że prognozy programu są prawdziwe – przewidział sukces piosenek Norah Jones.

B

Od dzisiaj można kupić cyfrową mapę Polski. Daje ona możliwość precyzyjnej nawigacji drogowej w całym kraju. Producenci oferują ją pod nazwą AutoMapa – Polska 50k. Opracowali ją dzięki wojskowym mapom topograficznym i zaktualizowali za pomocą zdjęć satelitarnych z lat 2001 – 2002.

C

Warszawa – rok 2030. Przy alejach i skwerach rosną już tylko sztuczne drzewa. Dlaczego?
Wszystko zaczęło się w 2003 roku, kiedy Klaus Lackner zaprezentował światu swój wynalazek. Najważniejszą zaletą sztucznego drzewa jest fakt, że absorbuje gazy toksyczne 1000 razy efektywniej niż prawdziwe drzewo.

a) ....Program został opracowany przez hiszpańskich naukowców.
b) ....
c) ....

6. **6a** **Jak Pan / Pani myśli, kiedy wynaleziono te rzeczy? Proszę wybrać datę.**

komputer

zapałki

samolot

magnetowid

kinematograf

telefon

1885 **1953** 1903 **1876**
1895 **1944**

Myślę, że magnetowid wynaleziono w...

FORMY BEZOSOBOWE NA *-ano, -ono, -to, -ęto*

zarezerwow**any** – zarezerwow**ano** (ludzie zarezerwowali)
zamówi**ony** – zamówi**ono** (ludzie zamówili)
umy**ty** – umy**to** (ludzie umyli)
zaczę**ty** – zaczę**to** (ludzie zaczęli)

6b **Pewien koncern samochodowy przygotowywał prezentację nowego modelu samochodu. Na miesiąc przed pokazem szef firmy poprosił swojego asystenta o notatkę o postępie przygotowań. Oto ta notatka.**

Stan przygotowań z 21.10.2006 roku:

1) zarezerwowano halę targową na 22.11.2006
2) zatrudniono hostessy do obsługi gości
3) wysłano zaproszenia na prezentację
4) umieszczono reklamy w prasie
5) opracowano szczegółowy program prezentacji

Harmonogram prac zaplanowanych do dnia 19.11.2006:

1) zatrudnić ekipę do sprzątania hali
2) wynająć stoły i krzesła
3) kupić napoje
4) zamówić przekąski w restauracji „Jurand"
5) zatrudnić kelnerów
6) zarezerwować sprzęt muzyczny
7) zatrudnić disc jockeya z klubu muzycznego „ŚWIR"
8) opracować program muzyczny
9) powiadomić lokalne stacje radiowe i telewizyjne o planowanej prezentacji
10) kupić dekoracje
11) sprawdzić system oświetlenia

Z poważaniem
Edmund Kopytkowski

Minął kolejny miesiąc, zbliża się prezentacja. Proszę napisać notatkę ze stanu przygotowań do prezentacji z dnia 19.11.2006 (proszę uwzględnić harmonogram zaplanowanych prac).

Stan przygotowań z 19.11.2006 roku:

1) *zatrudniono ekipę do sprzątania hali* ....
2) ....
3) ....
4) ....
....
5) ....
6) ....
7) ....
....
8) ....
9) ....
....
10) ....
11) ....

Z poważaniem
Edmund Kopytkowski

lekcja 13

Sytuacje komunikacyjne pytanie o samopoczucie • wyrażanie uczuć pozytywnych i negatywnych **Powtórzenie:** opis stanu zdrowia, zdrowy styl życia • prośba o radę, doradzanie i odradzanie

Słownictwo zdrowie, zdrowy styl życia, samopoczucie

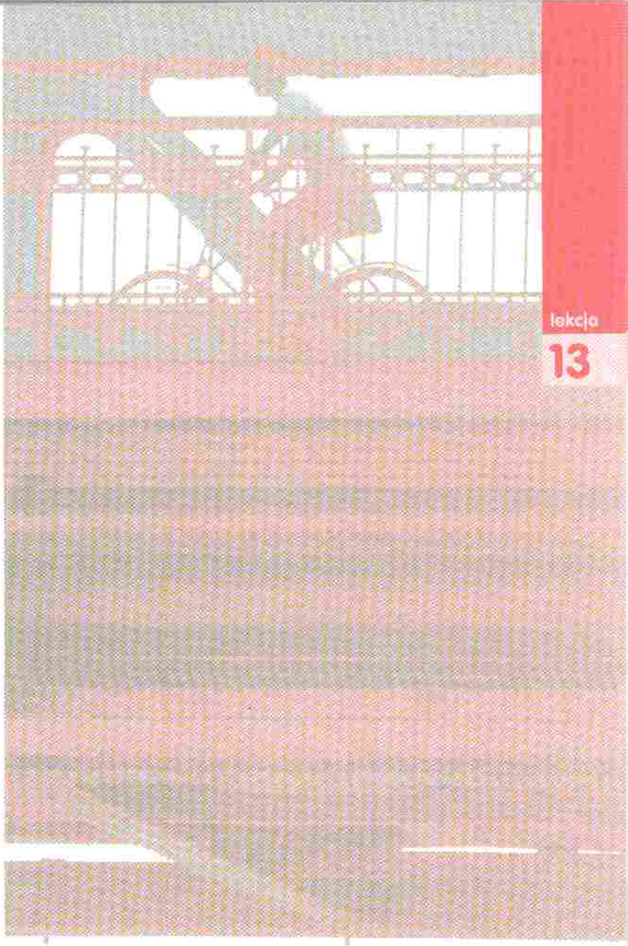
Gramatyka i składnia tworzenie i użycie trybu rozkazującego w formie twierdzącej i przeczącej **Powtórzenie:** użycie zaimków osobowych w celowniku • użycie form aspektowych czasownika w wybranych sytuacjach

Samopoczucie

1. 1a **Proszę obejrzeć fotografie i zdecydować, które sytuacje służą, a które szkodzą zdrowiu, które pozytywnie lub negatywnie wpływają na nasze samopoczucie.**

Moim zdaniem wycieczki na łono przyrody służą zdrowiu i pozytywnie wpływają na nasze samopoczucie...

1b **Proszę zastanowić się wspólnie z kolegą / koleżanką, co to jest samopoczucie. Proszę wymienić czynniki, które się na nie składają.**

- *zdrowie,*
- *kondycja fizyczna*

1c **Proszę przeprowadzić ankietę w grupie.**

1. Jaką formę wypoczynku wybrałbyś / wybrałabyś, żeby poprawić sobie samopoczucie? Dlaczego?
2. Jakie formy wypoczynku są Twoim zdaniem najbardziej odpowiednie dla ludzi starszych, dla młodych i dla dzieci? Dlaczego tak myślisz?
3. Jak i gdzie odreagowujesz stres?
4. Jak odreagowują stres kobiety, a jak mężczyźni?

PYTANIE O SAMOPOCZUCIE

– Jak się (dzisiaj) czujesz?
– Wszystko w porządku?
– Czy coś się stało?
– Źle wyglądasz, jesteś chory / chora?
– Jesteś blady / blada, źle się czujesz?

Krótka odpowiedź

– Świetnie!
– Bardzo dobrze!
– Super!
– Tak sobie...
– Średnio.
– Niezbyt dobrze...
– Źle...
– Fatalnie...

OPISYWANIE SAMOPOCZUCIA

Wyrażanie uczuć pozytywnych

– Wreszcie się wyspałem / wyspałam!
– Mam dziś dobry dzień!
– Jestem szczęśliwy / szczęśliwa.
– Czuję się świetnie.
– Jest mi dobrze.
– Mam świetny humor.
– Jestem w dobrym humorze.

Wyrażanie uczuć negatywnych

– Jestem nieszczęśliwy / nieszczęśliwa.
– Czuję się źle. Jest mi źle, smutno.
– Jestem przygnębiony / przygnębiona.
– Nie mam humoru.
– Mam kiepski nastrój.
– Boli mnie głowa.
– Chyba będę chory / chora.
– (Ciągle) jestem zmęczony / zmęczona.
– Nie wyspałam się.
– Nie mogłem / mogłam zasnąć.
– Mam dziś fatalne samopoczucie.

1d CD **Proszę posłuchać wypowiedzi pięciu osób i dopasować je do poniższych opisów samopoczucia.**

	wypowiedź 1	wypowiedź 2	wypowiedź 3	wypowiedź 4	wypowiedź 5
1. Ta osoba chyba będzie chora.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ta osoba wreszcie się wyspała.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ta osoba nie mogła zasnąć.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ta osoba jest niewyspana.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ta osoba ma dziś dobry dzień.	☐	☐	☐	☐	☐

2.

2a Proszę przeczytać tekst w trzech grupach. Każda grupa czyta jeden akapit, a następnie na podstawie tekstu opowiada, co decyduje o naszym samopoczuciu.

Co decyduje o naszym samopoczuciu?

Meteoropatia, czyli wpływ pogody na nasze samopoczucie

Bardzo duży wpływ na nasze samopoczucie ma przede wszystkim słońce i światło. W Polsce, gdzie klimat jest umiarkowany, a jesień i zima są długie, wielu ludzi skarży się na złe samopoczucie.

Meteoropata to człowiek, który reaguje na pogodę. Kiedy jest zimno i nie ma słońca, czuje się zmęczony, przygnębiony i smutny, brakuje mu energii. Są to typowe objawy zimowej depresji.

Jest też inny typ meteoropaty, który nie ma objawów zimowej depresji, dobrze czuje się i zimą, i latem, ale reaguje na zmiany pogody, temperatury i ciśnienia atmosferycznego. Kiedy gwałtownie zmienia się temperatura, przed burzą lub przed deszczem, ma gorsze samopoczucie, boli go głowa, jest senny.

Najlepiej czujemy się latem, kiedy jest ciepło i dużo słońca. Światło bardzo pozytywnie wpływa na nasz nastrój. Ale uwaga: upał też nie służy zdrowiu!

Sport, czyli dobra kondycja fizyczna służy zdrowiu

O naszym złym lub dobrym samopoczuciu decyduje też kondycja fizyczna. Człowiek, który aktywnie uprawia sport, rzadko skarży się na złe samopoczucie, nie jest przygnębiony i senny, ma dużo energii. To proste, nasz organizm potrzebuje nie tylko światła, potrzebuje też tlenu. Współczesny model życia negatywnie wpływa na naszą kondycję fizyczną. Pracujemy w biurze albo w domu, siedzimy przed komputerem, jeździmy samochodami, a nasz organizm jest po prostu niedotleniony! Ludzie, którzy mieszkają w mieście, nie mają kontaktu z przyrodą, rzadko wyjeżdżają na wieś, żeby się dotlenić, a w weekendy wolą chodzić do kin, teatrów i klubów. Lekarze apelują: aktywny tryb życia to nie tylko praca, aktywny tryb życia to przede wszystkim sport. Sport służy zdrowiu!

Jedzenie, czyli dobre odżywianie to dobre samopoczucie

Właściwe odżywianie jest bardzo ważne dla naszego zdrowia. Dobra dieta to dieta bogata w witaminy i mikroelementy. Ludzie, którzy jedzą nieregularnie, bardzo często skarżą się na złe samopoczucie, mają problemy ze snem, często są zmęczeni. Dieta powinna być bogata w warzywa i owoce, powinniśmy pić dużo soków i wody mineralnej. Jedzenie w barach, szybkie dania typu hamburger czy pizza bardzo negatywnie wpływają na nasze zdrowie. Powinniśmy kontrolować naszą dietę, a w zimie jeść witaminy, bo to gwarantuje lepsze samopoczucie.

2b Proszę uzupełnić podane zdania, używając słów i wyrażeń z ramki.

skarżyć się, przygnębiony, objawy, ✓senny, upał, służyć, niedotleniony, odżywianie, bogaty

0. Przez cały dzień jestem .....senny....... . Muszę wypić mocną kawę.
1. Od kilku dni mam zły nastrój i jestem ....
2. Boli cię głowa, bo jesteś .... Ciągle pracujesz i nie masz kontaktu z przyrodą.
3. Zimą jestem przygnębiony i nie mam energii – mam .... depresji zimowej.
4. Jedzenie hamburgerów i picie Coca-Coli to nie jest właściwe ....
5. Jem dużo owoców i warzyw, więc moja dieta jest .... w witaminy.
6. Moja babcia nigdy nie .... na złe samopoczucie.
7. Musisz uprawiać sport, aktywny tryb życia .... zdrowiu!
8. Dzisiaj są 34°C – prawdziwy ....!

2c Proszę przeczytać następujące zdania i wyrazić swoją opinię na ich temat.

	To ważne dla zdrowia!	To dobrze wpływa na samopoczucie!	To nie służy zdrowiu!
1. Często wyjeżdżam na wieś i aktywnie uprawiam sport.	☐	☐	☐
2. Samochód jest wygodny i daje swobodę. Nie rozumiem ludzi, którzy jeżdżą na rowerze!	☐	☐	☐
3. Dużo pracuję, więc w weekendy najczęściej chodzę do klubu albo jadę na narty.	☐	☐	☐
4. Chodzę do solarium i na terapię światłem.	☐	☐	☐
5. Dużo palę, to jest dobre na stres.	☐	☐	☐
6. Na wakacje zwykle wyjeżdżam nad morze.	☐	☐	☐
7. Wieczorem zawsze piję drinki i nie mam problemu ze snem.	☐	☐	☐
8. Jestem na diecie, piję tylko soki i jem jabłka.	☐	☐	☐

2d **Proszę przeanalizować przedstawione wypowiedzi (ćwiczenie 2c) i zdecydować, która z wypowiadających je osób powinna zmienić tryb życia. Jaką radę może Pan / Pani im dać?**

„Samochód jest wygodny i daje swobodę. Nie rozumiem ludzi, którzy jeżdżą na rowerze". – Ta osoba ma za mało ruchu. Jeśli nie lubi jeździć rowerem, powinna czasem pójść na spacer. Może też wyjechać na wakacje w góry...

PROŚBA O RADĘ, DORADZANIE I ODRADZANIE

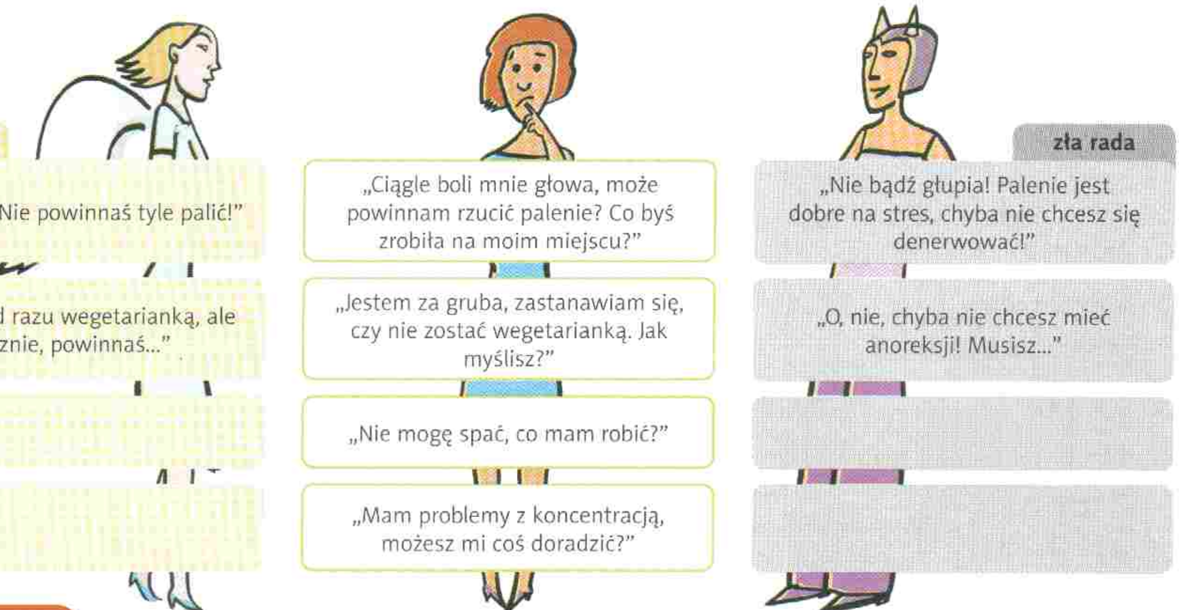
– Co byś zrobił na moim miejscu?
– Co mam robić?
– Nie wiem, co robić.
– Możesz mi doradzić?
– Możesz mi pomóc?

– Na twoim miejscu wziąłbym urlop.
– Powinieneś / powinnaś więcej spacerować.
– Trzeba jeść dużo warzyw i owoców.
– Warto pić dużo wody mineralnej.
– Musisz ćwiczyć.
– Jedz więcej magnezu.
– Nie pij tyle kawy!

CD **2e** **Proszę wysłuchać krótkich wypowiedzi i zaznaczyć, w których słyszymy:**

	prośbę o radę	doradzanie	odradzanie
1.	☐	☐	☒
2.	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐

2f **Koleżanka skarży się na złe samopoczucie. Proszę dać jej dobrą i złą radę.**

dobra rada		zła rada
„Masz rację! Nie powinnaś tyle palić!"	„Ciągle boli mnie głowa, może powinnam rzucić palenie? Co byś zrobiła na moim miejscu?"	„Nie bądź głupia! Palenie jest dobre na stres, chyba nie chcesz się denerwować!"
„Może nie od razu wegetarianką, ale faktycznie, powinnaś..."	„Jestem za gruba, zastanawiam się, czy nie zostać wegetarianką. Jak myślisz?"	„O, nie, chyba nie chcesz mieć anoreksji! Musisz..."
	„Nie mogę spać, co mam robić?"	
	„Mam problemy z koncentracją, możesz mi coś doradzić?"	

Gramatyka

2g **Proszę przekształcić zdania według wzoru.**

0. Musisz zostać wegetarianką. — Nie musisz *od razu zostawać wegetarianką*.
1. Powinieneś wziąć tabletkę. — Nie powinieneś ....
2. Muszę zjeść obiad. Jestem zmęczony. — Nie muszę .... Zjem, kiedy wrócę do domu.
3. Powinnaś wypić ciepłe mleko. — Nie powinnaś .... To nie jest dobre dla twojej diety.
4. Powinieneś pojechać w góry i odpocząć. — Nie .... w góry. Jest tak dużo pracy!

2h **Jak Pan / Pani myśli, jakie samopoczucie mają osoby na rysunkach? Proszę dać im odpowiednią radę.**

3.

CD 3a **Oto dekalog zdrowego człowieka. Proszę uzupełnić tekst, a następnie wysłuchać nagrania i sprawdzić, czy wyrazy w ramce zostały wpisane w odpowiednim miejscu i formie.**

woda regularnie sport ✓owoce jedzenie alkohol stres między mleko papierosy

1. Jedz dużo ......owoców...... i warzyw!
2. Jedz w spokoju! .... w pośpiechu szkodzi!
3. Nie jedz .... posiłkami!
4. Pij co najmniej 2 litry .... dziennie!
5. Pij ...., ale tylko to, które ma mniej niż 1% tłuszczu!
6. Nie nadużywaj ....!
7. Ćwicz. .... to zdrowie!
8. Spotykaj się z ludźmi. Kontakty z innymi to lekarstwo na ....!
9. Nie pal ....!
10. Rób .... badania!

Gramatyka

TRYB ROZKAZUJĄCY

2. osoba liczby pojedynczej oraz 1. i 2. osoba liczby mnogiej

Koniugacja -*ę*, -*esz*
Temat 2. osoby liczby pojedynczej

piszę, **pisz**esz	pisz! piszmy! piszcie!
piję, **pij**esz	pij! pijmy! pijcie!
biorę, **bierz**esz	bierz! bierzmy! bierzcie!

Jeśli temat kończy się na dwie spółgłoski, dodajemy -*ij*.

ciągnę, **ciągn**iesz	ciągn**ij**! ciągn**ij**my! ciągn**ij**cie!
śpię, **śp**isz	śp**ij**! śp**ij**my! śp**ij**cie!

Koniugacja -*ę*, -*ysz*, -*ę*, -*isz*
Temat 2. osoby liczby pojedynczej

suszę, **susz**ysz	susz! suszmy! suszcie!
radzę, **radz**isz	radź! radźmy! radźcie!
robię, **rob**isz	rób! róbmy! róbcie!

Koniugacja -*m*, -*sz*
Temat 3. osoby liczby mnogiej

gram, grasz, **grają**	graj! grajmy! grajcie!

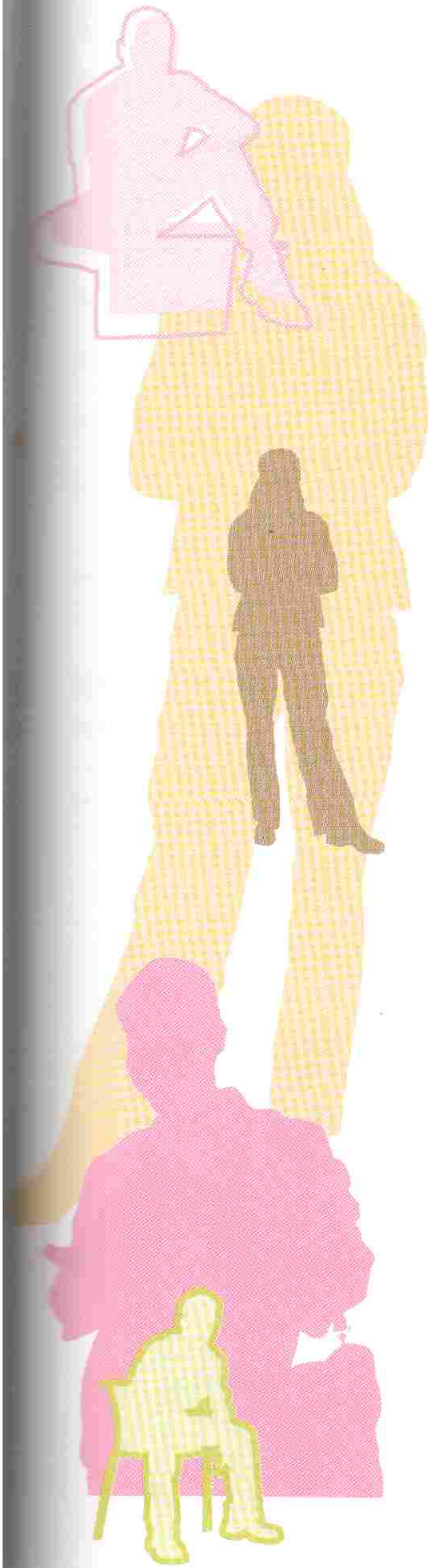
UWAGA! **wyjątek:**

być	bądź! bądźmy! bądźcie!
mieć	miej! miejmy! miejcie!

Zdanie rozkazujące

Jedz dużo mięsa! To zdrowe!
Zjedz kanapkę! Cały dzień tylko pracujesz i pracujesz!

Po przeczeniu używamy tylko czasowników niedokonanych.
Nie jedz dużo mięsa! To niezdrowe.
Nie jedz kanapki, pójdziemy do restauracji.

3b **Na podstawie dekalogu zdrowego człowieka proszę przygotować w parach krótkie wystąpienie na wybrany temat, skierowane do grupy (proszę użyć form trybu rozkazującego), a następnie je wygłosić. Każda para ma tylko 1 minutę.**

Tematy:

1. Wpływ stylu życia na nasze zdrowie.
2. Jeśli chcesz żyć 100 lat…
3. Sport to zdrowie.
4. Zdrowa dieta podstawą dobrego samopoczucia.

Styl życia ma ogromny wpływ na nasze zdrowie. Człowiek, który jest aktywny fizycznie i zdrowo się odżywia, żyje dłużej. Jeździcie samochodami? Sprzedajcie je natychmiast i kupcie rowery!

3c **Proszę udzielić odpowiedniej rady.**

Boli mnie głowa i gardło. *Idź do lekarza.*

a) Jestem za gruby.
b) Jestem strasznie głodny.
c) Mam już dość tej pracy. Chciałbym już iść do domu.
d) Jestem za mało wysportowany.

Wezmę jeszcze jedną tabletkę. Może pomoże… *Nie bierz tak dużo lekarstw!*

a) Mam ochotę na papierosa. Kiedy pracuję, dużo palę.
b) To już moje czwarte piwo.
c) Uwielbiam hamburgery. Mogę je jeść codziennie.
d) Dzisiaj byłam pięć godzin na aerobiku!

3d **Proszę dokończyć zdania według podanego wzoru:**

Jeżeli jest ci smutno, to ...zadzwoń do mnie... .

a) Jeżeli jest ci zimno, to ....
b) Jeżeli masz katar, to ....
c) Jeżeli nie lubisz jeździć na rowerze, to ....
d) Jeżeli masz często złe samopoczucie, to ....
e) Jeżeli jesteś meteoropatą, to ....
f) Jeżeli jesteś za gruba, to ....
g) Jeżeli masz problemy z koncentracją, to ....

lekcja 13

Słownictwo

4. 4a Proszę dokończyć wypowiedzi, wpisując wyrażenia z ramki.

chce ci się pić	jest mi zimno	szkoda ci
jest mu smutno	jest jej gorąco	
jest ci niedobrze	ci chodzi	pasuje wam
jest im dobrze	✓jest mi ciepło	chce mi się jeść

0. Mamo, nie dawaj mi swetra, ...jest mi ciepło.......!
1. Basia otworzyła okno, chyba ....
2. Mogę zjeść tę kanapkę? Bardzo ....
3. Moi rodzice mieszkają teraz na wsi i mówią, że .... tu ....
4. Czy mogę zamknąć okno? Naprawdę ....
5. Jesteś blady i źle wyglądasz, ... ?
6. Możemy pójść z wami do kina w piątek, ... ten dzień?
7. Marek dzwonił i mówił, że Magda wyjechała i że .... bez niej.
8. Dam ci wody mineralnej, jeśli ....
9. Powiedz, o jaki słownik ....! Mogę ci go kupić, kiedy będę w maju w Berlinie.
10. Cały dzień oglądasz telewizję. Nie .... czasu?

CD 4b Proszę posłuchać nagrania i zdecydować, jaki problem mają te osoby.

0. jest jej gorąco / zimno
1. jest mu ciepło / zimno
2. chce jej się pić / jeść
3. jest mu zimno / ciepło
4. jest jej niedobrze / nie jest jej niedobrze
5. jest mu wesoło / smutno
6. pasuje / nie pasuje jej termin
7. jest / nie jest mu wygodnie
8. potrzebny jest jej ten / inny słownik
9. chce / nie chce mu się jeść

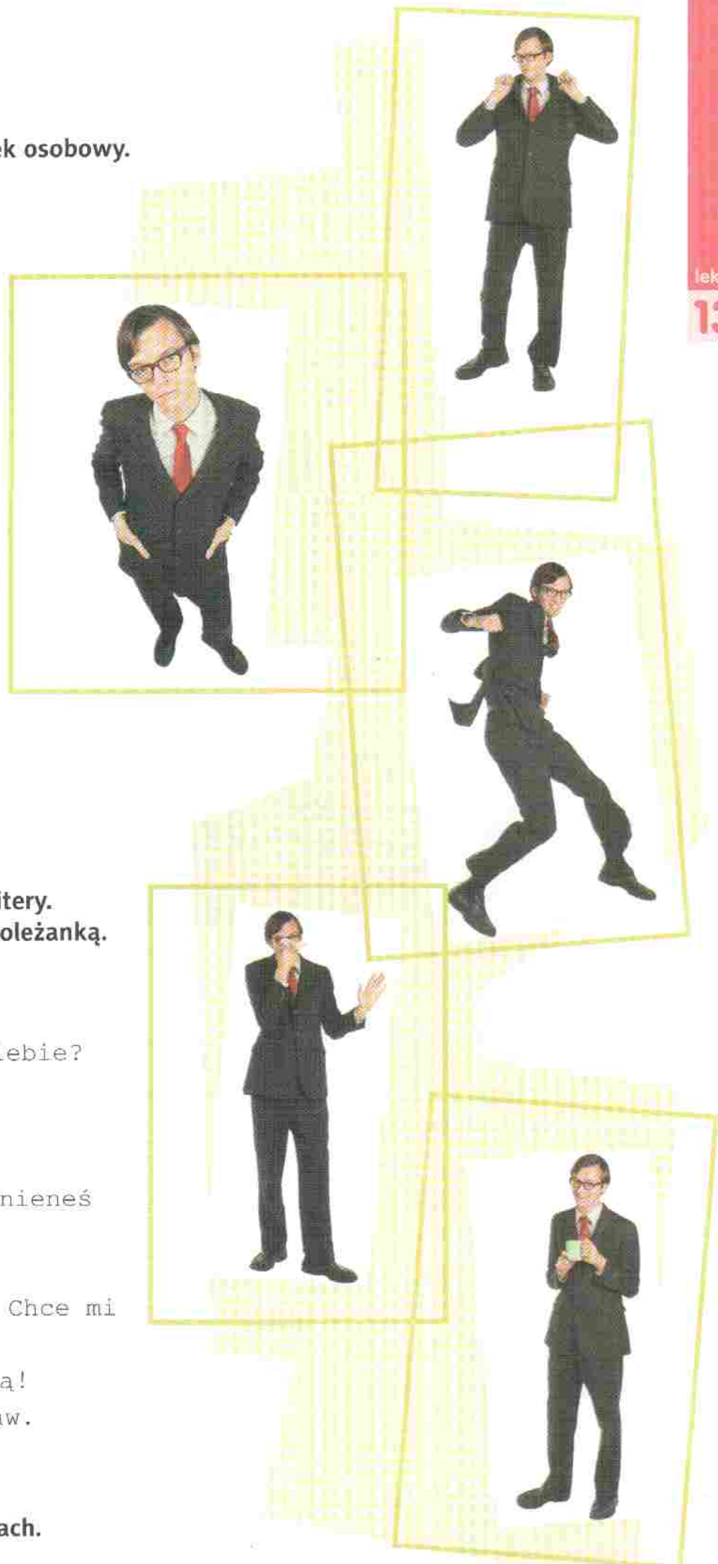
CD 4c O co proszą te osoby? Proszę dokończyć zdania według podanego wzoru.

Osoba 1 prosi, żeby ..nie otwierać okna i żeby...
Osoba 2 prosi, żeby ....
Osoba 3 prosi, żeby ....
Osoba 4 prosi, żeby ....
Osoba 5 prosi, żeby ....
Osoba 6 prosi, żeby ....
Osoba 7 prosi, żeby ....
Osoba 8 prosi, żeby ....
Osoba 9 prosi, żeby ....
Osoba 10 prosi, żeby ....

Gramatyka

4d Proszę uzupełnić dialogi, wstawiając właściwy zaimek osobowy.

0. Co ....ci.... jest? (ty)
   Nic takiego. Jest ....mi... trochę smutno, bo Maria wyjechała. (ja)
1. Piotr jest zmęczony?
   Nie, jest .... smutno. (on)
2. Wszystko w porządku?
   Tak, dziękujemy. Jest .... naprawdę dobrze. (my)
3. Ciepło ....? (wy)
   Tak, dziękujemy za swetry.
4. Magda nie ma humoru.
   A co .... jest? (ona)
5. Pasuje .... ten fason. (ty)
   Tak? Dziękuję, nawet nie wiesz, jak zależy .... na twojej opinii. (ja)
6. Idź sam do Pawła! Ja nie mam nastroju.
   Co się stało? Jest .... niedobrze?
   Mówiłem, nie jedz tyle! (ty)

Wymowa Ortografia

CD **4e Proszę wysłuchać dialogów i wpisać brakujące litery. Następnie proszę przeczytać dialogi z kolegą / koleżanką.**

a)
- Cześć! Jak le...i?
- W......ystko w po......ądku. A u ...iebie?
- Ni... nowego.

b)
- Ma...... tabletkę od bólu głow...?
- Tak, pro......ę. Ale my...lę, że powinieneś iść do leka......a.

c)
- Jestem za gruby. ......uję się ...le. Chce mi się ...pać.
- Zr...b sobie dietę niskokalory......ną! Nie je...... słodyczy ani tłustych potraw.

4f Role. Proszę przygotować krótkie scenki w grupach.

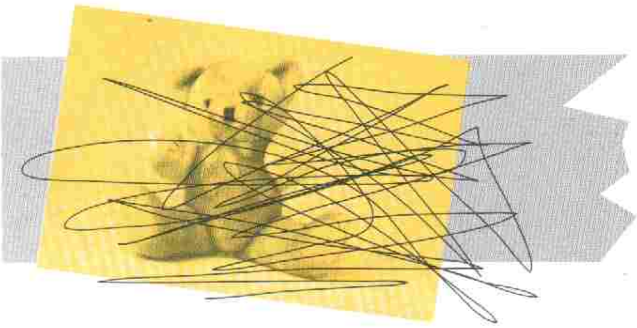
1. Twoja siostra jest w ciąży. Razem z mamą udzielacie jej rad, ale macie inne opinie. Kłócicie się.

2. Dziecko ma depresję i problemy w szkole. Rodzice dyskutują, co zrobić w tej sytuacji.

3. Twój partner jest meteoropatą / partnerka jest meteoropatką i chce przeprowadzić się do Afryki lub do innego miejsca, gdzie jest cieplej niż w Polsce. Ty nie chcesz. Rozmawiacie na ten temat.

5. 5a Proszę przeczytać tekst i powiedzieć, które z poniższych zdań są prawdziwe.

1. a) Młodzi ludzie mają coraz więcej problemów psychicznych.
   b) Młodzi ludzie mają coraz mniej problemów psychicznych.
2. a) 50% nastolatków przynajmniej raz w życiu było przygnębionych, nie widziało sensu dalszej nauki i izolowało się od kolegów.
   b) 30% nastolatków przynajmniej raz w życiu było przygnębione, nie widziało sensu dalszej nauki i izolowało się od kolegów.
3. a) W Polsce sytuacja jest podobna.
   b) W Polsce, na szczęście, dzieci nie mają takich problemów.
4. a) Przyczyną samobójstw u dzieci są niepowodzenia miłosne.
   b) Przyczyną samobójstw u dzieci są między innymi niepowodzenia w szkole, a także depresje.

5b Proszę odpowiedzieć, jakie zaburzenia nastroju u dzieci opisuje autor artykułu? Proszę wybrać spośród podanych wariantów:

smutek przygnębienie euforia izolacja radość

5c Proszę podyskutować w grupie na poniższe tematy.

- Czy w Pana / Pani kraju istnieje podobny problem?
- Jakie objawy mogą wskazywać na początek depresji u dzieci?
- Co jest powodem depresji u dzieci? Problemy rodzinne czy raczej szkolne?
- Jakie dzieci mają skłonność do depresji? Proszę je opisać.
- Czy brak zainteresowania dzieckiem może doprowadzić do jego próby samobójczej?
- Jak powinni zachować się rodzice lub nauczyciele, kiedy zauważą u dziecka objawy depresji?
- Czy podobne problemy mają dorośli?

5d Jak czuje się osoba w depresji? Proszę spróbować opisać jej stan psychiczny.

Osoba w depresji jest przygnębiona. Nie widzi sensu dalszego życia.

Nieletni w depresji

Coraz słabsza jest kondycja psychiczna młodego pokolenia. Co piąte dziecko (nawet czterolatki) cierpi na zaburzenia psychiczne – alarmują w najnowszym raporcie Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) i United Children Found. (...) Co trzeci nastolatek przynajmniej raz odczuwał (...) poważne zaburzenia nastroju: był przygnębiony, nie widział sensu dalszej nauki, izolował się od kolegów i przyjaciół, cały czas wolny poświęcał na surfowanie w Internecie i gry komputerowe. Podobnie jest w Polsce, na zaburzenia psychiczne cierpi co najmniej 15 – 20% dzieci i młodzieży – mówi Maciej Piróg, dyrektor Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. (...)

Według profesora Davida Schaffera, psychiatry z Columbia University w Nowym Jorku, co roku 500 tys. dzieci i młodzieży podejmuje (...) próby samobójcze, które u 2 tys. z nich kończą się śmiercią. (...)

Najczęstszym powodem jest kryzys życiowy spowodowany niepowodzeniami w szkole lub kolizją z prawem, a także depresje, schizofrenia, nadużywanie alkoholu lub narkotyków.

Słownictwo

6.

6a **Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych słów i zwrotów.**

- *schudnąć* – ....
- *waga* – ....
- *nadwaga* – ....
- *zmienić dietę* – ....
- *urozmaicać dietę* – ....

CD **6b** **Proszę posłuchać fragmentu programu telewizyjnego *Na dzień dobry*, a następnie odpowiedzieć na pytania.**

a) Co jest tematem audycji?
b) Kim są goście Anny Cichopek prowadzącej program?

CD **6c** **Proszę jeszcze raz wysłuchać nagrania i odpowiedzieć na pytania.**

1. Kto przychodzi do studia fitnessu Izy Kaczorkowskiej?
2. Które Polki mają problem z nadwagą? Starsze czy młodsze?
3. Dlaczego tradycyjna kuchnia polska jest niebezpieczna dla wagi?
4. Co charakteryzuje kuchnię włoską i francuską?
5. Jakie są trzy podstawowe grzechy Polek w odżywianiu?
6. Co Polki jedzą w pracy?
7. W jaki sposób można zmienić naszą dietę?
8. O jakich kuchniach mówi pani Maria Janowska, że są dobre dla zdrowia? Dlaczego?
9. W jaki sposób niewłaściwa dieta wpływa na nasze samopoczucie?

CD **6d** **Proszę posłuchać tekstu i zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

1.	Dziewczyny, które aktywnie uprawiają sport, są szczupłe i wysportowane.	P / N
2.	Do studia fitnessu przychodzą czasem młode mamy, które chcą schudnąć.	P / N
3.	Problem nadwagi nie jest związany z wiekiem kobiety.	P / N
4.	Polki po czterdziestce uprawiają sport tak samo często jak inne Europejki.	P / N
5.	Polki są grubsze niż inne Europejki.	P / N
6.	Polki pracują i zajmują się domem tak samo jak inne Europejki.	P / N
7.	Polska kuchnia tradycyjna jest tak samo kaloryczna i tłusta, jak kuchnia francuska i włoska.	P / N
8.	Polki rzadko robią sobie w pracy przerwę na obiad.	P / N
9.	Jedzenie w pracy pizzy i słodyczy jest korzystne dla diety.	P / N
10.	Aby urozmaicić dietę, warto korzystać z książek kucharskich z całego świata.	P / N
11.	Osoby, które jedzą dużo mięsa, mają dużo energii i dobre samopoczucie.	P / N

6e **Proszę sobie wyobrazić, że jedna osoba w Państwa grupie jest osobą publiczną, znaną ze swojej świetnej kondycji lub urody. Proszę przeprowadzić z nią wywiad.**

- *W jaki sposób dba Pan / Pani o dobrą kondycję fizyczną? Codziennie rano...*
- *Ile miał Pan / miała Pani operacji plastycznych?*
- *Co Pan radzi młodym mężczyznom, którzy chcą wyglądać tak jak pan?*

6f **Jest Pan redaktorem / Pani redaktorką miesięcznika „Ciało". Proszę napisać krótki artykuł o zdrowym stylu życia i kuchni. Proszę udzielić kilku rad swoim czytelnikom.**

- *W dzisiejszych czasach ludzie jedzą...*
- *Szybkie tempo życia powoduje, że...*
- *Czas na zmiany!*
- *Warto zmienić...*
- *Trzeba absolutnie wyeliminować z diety...*
- *Uważajcie na...*
- *Taki sposób odżywiania się jest...*

lekcja 14

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o podróżach • zachęcanie i zniechęcanie do różnych form spędzania wolnego czasu **Powtórzenie:** lokalizowanie w przestrzeni

Słownictwo turystyka i podróże

Gramatyka i składnia wyrażenia przyimkowe w funkcji okolicznika miejsca **Powtórzenie:** tryb rozkazujący • przyimki w okolicznikach miejsca

Turystyka

1. 1a **Jest Pan turystą, który / Pani turystką, która chce wyjechać na wakacje do Europy Środkowej. Jedno z zagranicznych biur turystycznych ma w swojej ofercie ogłoszenie, które Pana / Panią zainteresowało. Proszę rozwiązać quiz, a następnie zdecydować, czy skorzystałby Pan / skorzystałaby Pani z tej oferty.**

Niezapomniane *wakacje w Polsce!*

- Lubicie naturę?
- Lubicie chodzić po górach i lesie?
- Lubicie kąpać się w czystych jeziorach?
- Lubicie dziką przyrodę i mocne wrażenia?
- Koniecznie jedźcie do Polski!
- A może znacie już Polskę?
- Nasz quiz pomoże wam ocenić waszą wiedzę o Polsce i zdecydować się na wyjazd.

QUIZ

1. Pierogi ruskie to:
a) miasto nad Wołgą
b) popularne polskie danie
c) ryba w sosie jogurtowym

2. Krzysztof Penderecki to:
a) polski piosenkarz rockowy
b) polski polityk
c) polski kompozytor

3. Żubrówka to:
a) polska wódka
b) polska woda mineralna
c) rodzaj piwa

4. Kościół Mariacki to:
a) organizacja protestancka
b) kościół w Krakowie
c) bazylika w Częstochowie

5. Śląsk to:
a) region przemysłowy na południu Polski
b) region turystyczny w Małopolsce
c) małe państwo przy granicy z Czechami

6. Gniezno to:
a) kurort nad Bałtykiem
b) pierwsza stolica Polski
c) jezioro na Mazurach

7. Karol Wojtyła to:
a) polski prezydent
b) aktualny biskup krakowski
c) papież

8. Maluch to:
a) polski fiat 126p
b) 50 gram wódki
c) polski hot dog

9. „Solidarność" to:
a) tytuł polskiego filmu
b) związek zawodowy
c) organizacja katolicka

10. Krzysztof Kieślowski to:
a) polski reżyser
b) polski aktor
c) polski pisarz

Rozwiązanie quizu znajduje się na końcu lekcji.

- Jeżeli nie odpowiedzieliście poprawnie na żadne pytanie, to jedźcie do Polski na wakacje! Wszystko w tym kraju będzie dla was nowe i tajemnicze!
- Jeżeli odpowiedzieliście poprawnie na 1 – 9 pytań, to też jedźcie na wakacje do Polski! Wiecie trochę lub dużo o tym kraju, ale na pewno odkryjecie tam jeszcze wiele ciekawych rzeczy!
- Jeżeli odpowiedzieliście poprawnie na wszystkie pytania, to tym bardziej powinniście pojechać do Polski! Wasza wiedza o Polsce pokazuje, że jest to kraj, który naprawdę kochacie, więc ta oferta jest specjalnie dla was!

1b **Proszę przygotować w grupach podobną ofertę dowolnie wybranego kraju (uwaga, każda oferta musi zawierać quiz). Proszę wymienić się przygotowanymi ofertami. Każda grupa wspólnie rozwiązuje quiz.**

Słownictwo

2.

2a **Proszę zlokalizować swoją miejscowość na mapie kraju. Jakie walory turystyczne oferuje?**

Moje miasto leży na wschód od ...., u stóp ...., nad brzegiem ....
W moim mieście znajduje się kilka parków,... .

WYRAŻANIE RELACJI PRZESTRZENNYCH

- Moje miasto leży na północy / południu, wschodzie / zachodzie Polski.
- Ten region jest usytuowany na północnym wschodzie / północnym zachodzie.
- Ta miejscowość jest położona na południowym wschodzie / południowym zachodzie kraju.
- Kraków leży na zachód od granicy z Ukrainą.
- Kielce znajdują się na północ od Krakowa.
- To miasto leży na lewym / prawym brzegu Warty, nad brzegiem Warty.
- Ta miejscowość leży u stóp Gór Stołowych.
- Te góry są częścią Karpat.
- Ta miejscowość leży na granicy z Białorusią.
- Ten region sąsiaduje z Pomorzem.

Gramatyka

2b **Proszę uzupełnić zdania.**

0. Jeździmy najczęściej .....w góry.... (góry).
1. Lubimy spędzać czas .... (góry).
2. Nie jeżdżę .... (morze), bo mieszkam .... (morze).
3. Często spędzam wakacje .... (jezioro).
4. Oni jadą w weekend .... (jezioro).
5. Warszawa jest położona .... (Wisła).
6. Może pójdziemy .... (Wisła).

2c **Oto mapa Polski. Proszę wybrać jedno miasto i opisać jego usytuowanie. Nie wolno podawać nazwy. Koledzy muszą zgadnąć, o jakie miasto chodzi.**

Przykład: To miasto jest usytuowane na północ od Kielc i na południe od Gdańska. Leży nad Wisłą i jest dość duże.
Warszawa – odpowiada grupa.

2d **Czy znasz te miejsca? Proszę je zlokalizować na mapie.**

Bieszczady to góry usytuowane w południowo-wschodniej Polsce. Są częścią Karpat.
W tym regionie Polska sąsiaduje ze Słowacją na południu i z Ukrainą na wschodzie...

3. 3a Proszę wysłuchać nagrania i zdecydować, w których wypowiedziach słyszymy zachęcanie, a w których zniechęcanie.

CD

	1	2	3	4	5
zachęcające	☒	☐	☐	☐	☐
zniechęcające	☐	☐	☐	☐	☐

3b Proszę przeczytać oferty turystyczne i zdecydować, którą wybierze:

- starsze małżeństwo, które ma problemy ze zdrowiem
- grupa licealistów
- szefowa dużej firmy, która chce odpocząć od ludzi

ZACHĘCANIE I ZNIECHĘCANIE

– Jedźmy tam! Naprawdę warto.
– To wspaniałe miejsce. Powinniśmy tam pojechać.
– Trzeba to koniecznie zobaczyć.
– Zapraszamy do nas! Musicie przyjechać.
– Nie warto tego oglądać.
– Szkoda czasu i pieniędzy.
– Może gdzieś indziej?

Werlas

to miejscowość położona w Bieszczadach nad jeziorem Solińskim. Kemping na 200 osób zlokalizowany jest w sąsiedztwie Bieszczadzkiego Parku Narodowego, co daje możliwość poznania fauny i flory tego regionu. Zapraszamy miłośników przyrody i wypoczynku.

Wakacje w Juracie

już od 1000 złotych za tydzień!!!

Czyste plaże, cisza, spokój, komfortowe warunki, świetna kuchnia. Hotel „Afrodyta" zaprasza przez cały rok!

Jaskinia solna

Jest najnowszą oryginalną metodą leczenia za pomocą soli morskiej.

Czyste zjonizowane powietrze działa pozytywnie przy:

- chorobach nosa, gardła, płuc
- chorobach serca
- chorobach żołądka
- chorobach dermatologicznych
- nerwicach, stresie

Zakład przyrodoleczniczy „Maria"
w Iwoniczu-Zdroju, ul. Zimna 23
Rezerwacja pobytów: 0 13 457 68987
Rezerwacja seansów: 0 13 453 6786
Zapraszamy przez 7 dni w tygodniu od 7 do 19

3c Wybraliśmy właściwą ofertę dla tych osób. Nie mogą się jednak ostatecznie zdecydować na pobyt w tych miejscach. Jak możemy je zachęcić do wyjazdu? Proszę przygotować w parach następujące dialogi:

a) Żona zachęca męża do wyjazdu.
b) Kolega, który znalazł odpowiednią ofertę, zachęca znajomych do wyjazdu.
c) Przyjaciel zachęca szefową firmy do wyjazdu.

3d **Proszę uzupełnić tabelę według podanego wzoru.**

zachęcanie	zniechęcanie
Naprawdę warto tam pojechać.	Nie warto tam jechać.
	Nie musisz tego robić.
Przyjedźcie do nas na weekend!	
Trzeba to koniecznie obejrzeć.	
Musisz to zwiedzić. To bardzo interesujące.	
	Nie powinniście tego oglądać.

CD **3e** **Proszę posłuchać nagrania i zdecydować**
a) która osoba doradza, a która odradza wakacje:

	doradza	odradza
• nad morzem	osoba ☐	osoba ☐
• w górach	osoba ☐	osoba ☐
• w gospodarstwie agroturystycznym	osoba ☐	osoba ☐
• w hotelu	osoba ☐	osoba ☐
• pod namiotem	osoba ☐	osoba ☐
• na żaglówce	osoba ☐	osoba ☐

b) która osoba zachęca, a która zniechęca do omawianej formy wypoczynku:

	osoba 1	osoba 2	osoba 3	osoba 4	osoba 5	osoba 6
zachęca	☒	☐	☐	☐	☐	☐
zniechęca	☐	☐	☐	☐	☐	☐

CD **3f** **Proszę posłuchać nagrania po raz drugi i wpisać numer wypowiedzi, w której występują następujące zwroty:**

a) Daj spokój, to dobre dla... — wypowiedź ☐
b) Na pewno nie będziesz żałować... — wypowiedź ☐
c) To jest naprawdę fantastyczny pomysł na wakacje... — wypowiedź ☐
d) To bez sensu... — wypowiedź ☐
e) ... po kilku dniach będziesz miał dosyć... — wypowiedź ☐
f) Będziesz naprawdę zadowolona... — wypowiedź ☐

Słownictwo

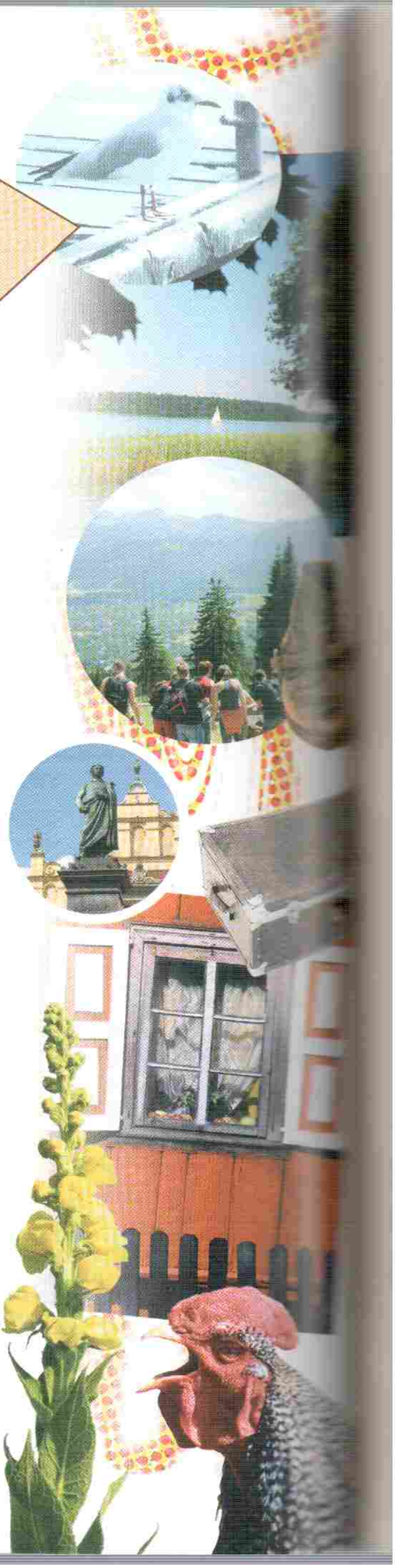
3g **Proszę przeczytać podane zwroty (można sprawdzić w słowniku znaczenie słów, których Pan / Pani nie rozumie). Proszę powiedzieć, co można robić w niżej wymienionych miejscach.**

opalać się   chodzić po górach   kąpać się   pić świeże mleko od krowy   leżeć pod drzewem
pływać żaglówką   spać pod namiotem   spać w schronisku   jeść tradycyjne polskie dania
zdobywać górskie szczyty   oglądać zwierzęta gospodarskie   spacerować po plaży   jeździć konno

a) na wakacjach nad wodą można: *opalać się*, ...
b) na wakacjach w górach można: ...
c) na wakacjach w gospodarstwie agroturystycznym można: ...

4. CD 4a **Proszę wysłuchać nagrania i uzupełnić brakujące wyrazy.**

Biuro turystyczne
OBIEŻYŚWIAT

– Biuro turystyczne „Obieżyświat", słucham?
– Chciałbym przyjechać do Polski na ...., na dwa tygodnie. Co pani proponuje?
– Może Mazury... Można tam zobaczyć prawdziwą ....
– To nudne.
– To może Kraków. Można tam posłuchać dobrej ...., pochodzić do teatrów, pooglądać sobie wystawy, ...
– To nie urlop, to ....!
– Może Tatry? Nie ma tam tylu muzeów i teatrów, ale za to można pochodzić sobie po ...., posłuchać dobrej góralskiej muzyki...
– Nie interesuje mnie ....
– A może wakacje agroturystyczne na polskiej ....? Można naprawdę odpocząć: pooglądać ...., popróbować polskiej kuchni tradycyjnej...
– Dziękuję!!! Wolę prawdziwą .... Pojadę na urlop na safari!

4b **Proszę przekształcić czasowniki według wzoru, a następnie dokończyć wyrażenia.**

0. oglądać – pooglądać wystawy, zabytki, ...
1. słuchać – posłuchać ....
2. chodzić – ....
3. jeździć – ....
4. zwiedzać – ....
5. spacerować – ....
6. próbować – ....
7. rozmawiać – ....
8. tańczyć – ....
9. biegać – ....

UWAGA!

oglądać zabytki – pooglądać zabytki / pooglądać sobie zabytki

4c Role. Proszę przygotować w parach wybraną scenkę w biurze turystycznym.

1

a) Jesteś klientem / klientką. Masz dwoje małych dzieci i chcesz wyjechać z całą rodziną na wakacje. Szukasz odpowiedniej oferty.

b) Jesteś pracownikiem biura turystycznego. To Twój pierwszy dzień w pracy.

2

a) Jesteś klientem / klientką. Chcesz wyjechać z partnerem / partnerką na romantyczne wakacje. Szukasz odpowiedniej oferty.

b) Jesteś pracownikiem biura turystycznego. Proponujesz romantyczne wakacje dla dwojga.

3

a) Jesteś klientem / klientką. Lubisz mocne wrażenia i sporty ekstremalne. Chcesz wyjechać na wakacje razem z grupą przyjaciół. Szukasz odpowiedniej oferty.

b) Jesteś pracownikiem biura turystycznego. Nie lubisz mocnych wrażeń i uważasz, że sporty ekstremalne są niebezpieczne.

4

a) Jesteś klientem / klientką. Lubisz spokojny odpoczynek i tradycyjną polską kuchnię. Masz problem z nadwagą. Szukasz oferty agroturystycznej.

b) Jesteś pracownikiem biura turystycznego. Lubisz sport i aktywne formy wypoczynku.

4d Proszę przeczytać list do Karen i wpisać czasowniki w odpowiedniej formie.

✓pozwiedzać pojeździć posiedzieć popróbować porozmawiać pochodzić pospacerować posłuchać pooglądać potańczyć

Kraków, 10.08.2005

Droga Karen!

Jeszcze raz dziękujemy za Twoje zaproszenie do Berlina, to były naprawdę cudowne wakacje. Musisz przyjechać do nas, do Krakowa! Wiemy, że masz jeszcze miesiąc wakacji. Będziesz naprawdę zadowolona! W Krakowie jest dużo zabytków, ..pozwiedzasz.. sobie Wawel i Sukiennice, ... w Rynku, ... wystawy w krakowskich muzeach.

Mieszka tu dużo naszych przyjaciół. Na pewno Cię polubią. .... sobie z nimi po polsku, ... w knajpach.

Wieczorem będziemy chodzić na dyskoteki, ... sobie, ... polskiej muzyki.

Jeśli będziesz chciała uprawiać sport, proszę bardzo. .... sobie na rolkach po bulwarach nad Wisłą albo .... sobie w parku Jordana.

Chcielibyśmy, aby Twoje wakacje w Krakowie były tak samo miłe jak czas, który spędziliśmy w Berlinie.

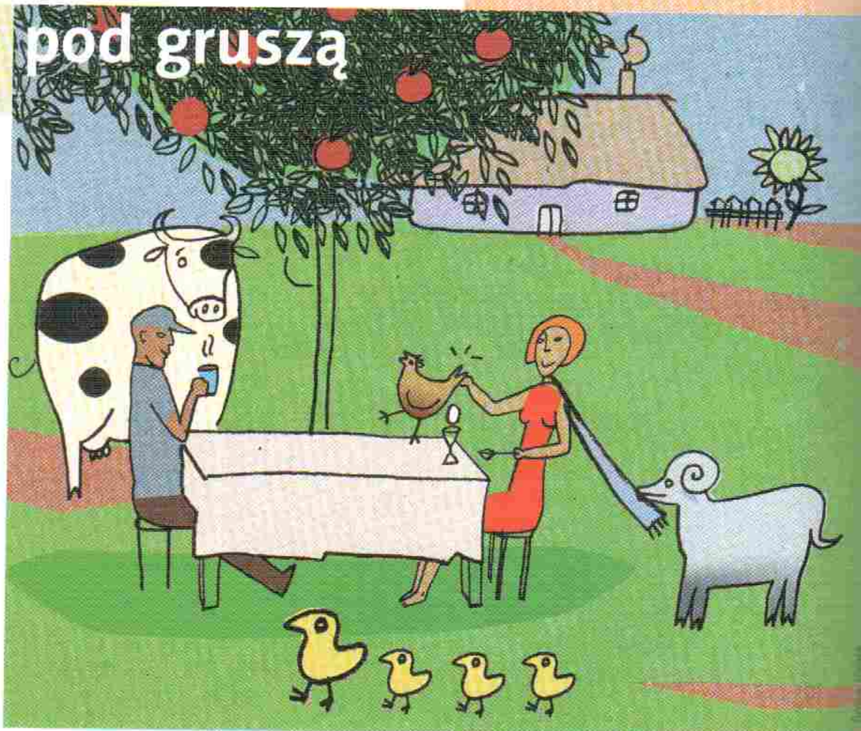
Jeszcze raz zapraszamy!

Agnieszka i Łukasz

4e Jest Pan cudzoziemcem, który spędził / Pani cudzoziemką, która spędziła trochę czasu w Polsce. Spotkał Pan / spotkała Pani tu wielu wspaniałych ludzi i teraz chce Pan / Pani zaprosić ich do siebie. Proszę napisać podobny list z zaproszeniem do wybranego kraju.

5. **5a** **Proszę przeczytać tekst, a następnie wyjaśnić poniższe słowa i zwroty.**

Wakacje pod gruszą

Masz stresującą pracę? Dość tłumu wokół siebie? Nie lubisz zatłoczonych plaż, ulic, hałasu? Może warto spędzić wakacje inaczej? Może warto wyjechać na wieś? Wakacje na wsi to nuda? To tylko stereotyp! Wakacje w gospodarstwie agroturystycznym mają kilka ważnych atutów.

Dobre warunki

Na rynku agroturystycznym jest duża konkurencja. Coraz więcej ludzi chce spędzać wakacje na wsi, więc jest coraz więcej gospodarstw tego typu. Warunki są naprawdę dobre. Można wynająć mały pokój przy rodzinie, ale można też znaleźć luksusowy apartament. A gospodarze są zawsze mili dla gości.

Dobre jedzenie

Najczęściej jest to świetna, domowa kuchnia, która może konkurować z najlepszymi restauracjami. Świeże warzywa prosto z ogródka, biały ser bez konserwantów, miód, owoce; tego nie dostaniemy w żadnym hotelu. I dodatkowy plus – można prosić gospodarzy o przygotowywanie posiłków wegetariańskich!

Atrakcje

W większości gospodarstw można wypożyczyć rowery, w innych jeździć konno lub polować. Jeszcze inne położone są w atrakcyjnych regionach turystycznych, blisko zabytków. Nad jeziorami można się kąpać, łowić ryby albo pływać żaglówką. Niektóre gospodarstwa oferują saunę, kursy pieczenia chleba, naukę wyplatania koszyków. Jeżeli jednak brakuje nam pomysłów, to zawsze możemy pograć w piłkę i badmintona, a wieczorem pogrillować.

Raj dla dzieci

Na wakacje pod gruszą warto zabrać dzieci. Kontakt z przyrodą i ze zwierzętami jest dla nich bardzo ważny, poza tym mają dużo przestrzeni, mogą się bawić, biegać, a my mamy mniej problemów.

Dobra informacja

Kwatery agroturystyczne znajdziemy w całej Polsce. Istnieje 45 stowarzyszeń agroturystycznych zrzeszonych w Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne": Sudeckie, Podkarpackie, Podlaskie, Lubuskie, Mazowieckie... Informacje, zdjęcia i opinie są dostępne w biurach turystycznych lub w Internecie.

Informacje praktyczne

Kwatery są dużo tańsze niż hotel. W zależności od tego, jak wygląda ich wnętrze, wyróżnia się kategorie: standard oraz I, II i III (im wyższa, tym lepsza, a każda z nich oznaczona jest słoneczkami).

Ceny kwater: przeciętnie 18 – 20 zł.

Śniadanie: 6 – 7 zł, obiadokolacja: 13 – 14 zł.

Kontakt: Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne", adres do korespondencji:
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa,
tel. 0-602 45 91 37 lub 0 52 398 14 34,
e-mail: federgg@wp.pl,
www.agroturystyka.pl,
www.agritourism.pl.

Jeśli często korzystamy z kwater agroturystycznych, warto kupić *Atlas Turystyki Wiejskiej – Polska 2003*. Na 136 stronach znajdziemy opisy kwater pogrupowanych regionami, mapkę Polski, kalendarz na ten i następny rok oraz kontakty do poszczególnych stowarzyszeń agroturystycznych.

Cena atlasu: 20 zł.

tłum – dużo ludzi
wakacje pod gruszą – ....
zatłoczona ulica – ....
gospodarstwo agroturystyczne – ....
kwatera – ....
gospodarz – ....
stowarzyszenie – ....

5b **W jaki sposób autor tekstu zachęca potencjalnych klientów do wypoczynku w gospodarstwie turystycznym? Co to znaczy, że agroturystyka oferuje:**

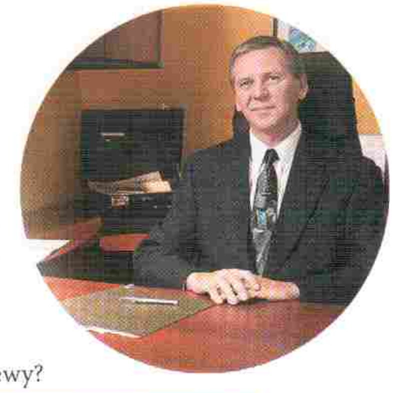
- dobre warunki?
- dobre jedzenie?
- atrakcje?
- raj dla dzieci?

5c **Czy chciałby Pan / chciałaby Pani spędzić wakacje w polskim gospodarstwie agroturystycznym? A jeśli tak, to co jest zachętą dla Państwa? Proszę porozmawiać o tym w małych grupach.**

warunki   kuchnia   atrakcje   kontakt z przyrodą
dostęp do informacji   cena

WARUNKI – najważniejsze są dla mnie warunki. Lubię komfort...

5d CD **Pan Janusz Cholewa, właściciel biura turystycznego, jest gościem porannej audycji radiowej. Proszę posłuchać nagrania i zdecydować:**

a) Co jest tematem rozmowy?
- najczęstsze formy spędzania wakacji
- alternatywne formy wypoczynku
- agroturystyka

b) Jaka jest intencja wypowiedzi pana Cholewy?
- chce zniechęcić słuchaczy do omawianych form wypoczynku
- chce zachęcić słuchaczy do omawianych form wypoczynku
- omawia różne formy wypoczynku w sposób informacyjny

5e CD **Proszę posłuchać jeszcze raz nagrania i zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

1. Biura turystyczne mają coraz bogatszą ofertę turystyczną, ale gusta klientów się nie zmieniają. P / N
2. Ludzie mają dość opalania się na ciepłych plażach. P / N
3. Gospodarstwa agroturystyczne nie oferują aktywnych form wypoczynku. P / N
4. W ośrodkach rekreacyjnych rodziny wspólnie uprawiają wybrany sport. P / N
5. Szkoły przetrwania to oferta dla młodych ludzi z dobrą kondycją fizyczną. P / N

5f Proszę posłuchać nagrania po raz ostatni i dokończyć wypowiedzi.

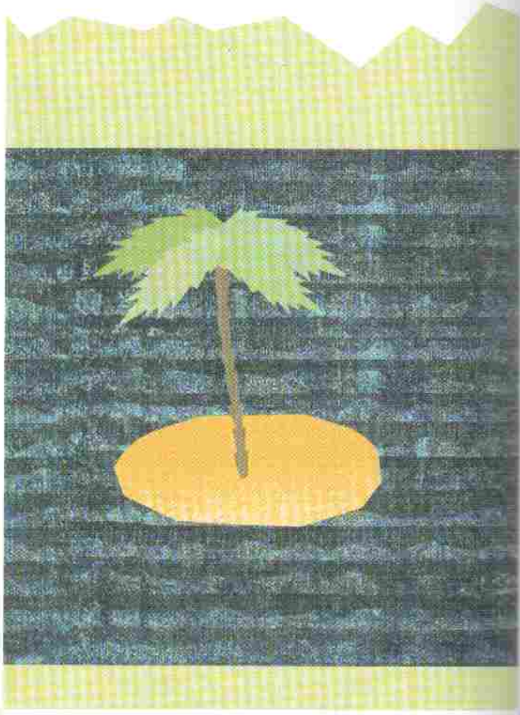
CD

1. Teraz, na przykład, jest duże zainteresowanie ....
2. Ludzie chcą ....
3. Gospodarstwa agroturystyczne oferują najwięcej atrakcji: ....
4. Ludziom, którzy wyjeżdżają na wakacje z rodziną, choć tak naprawdę chcieliby wyjechać sami, oferujemy ....
5. Rodziny w ciągu dnia mają mnóstwo zajęć. Na przykład: panowie ...., panie ...., a dziecko .... W ten sposób rodzina ....
6. Młodzi organizują sobie najczęściej wyjazdy ...., ale oczywiście mamy w ofercie ....

Wymowa

CD **5g** **Proszę wysłuchać następujących wypowiedzi. Proszę zwrócić uwagę, na które elementy zdania nie pada akcent. Następnie proszę powtórzyć te wypowiedzi.**

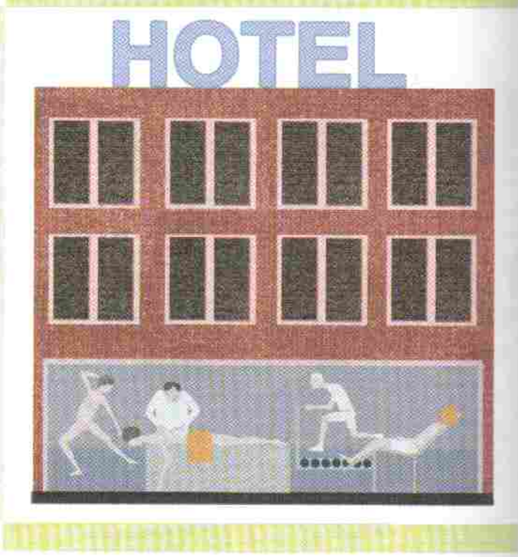
1. Jadę nad morze.
2. Byłam na wakacjach z rodziną.
3. Oferta od gospodarza jest bogata.
4. Chciałabym pochodzić po sklepach.
5. Jesteśmy nad jeziorem.
6. Jestem u rodziny.
7. Lubię spędzać urlop na żaglówce.

5h **Proszę wybrać jeden z poniższych rysunków i wspólnie z kolegą / koleżanką przygotować ofertę reklamową tych miejsc.**

Osobom, które lubią samotność, polecamy wakacje na bezludnej wyspie. Można tu naprawdę odpocząć... Ceny nie są...

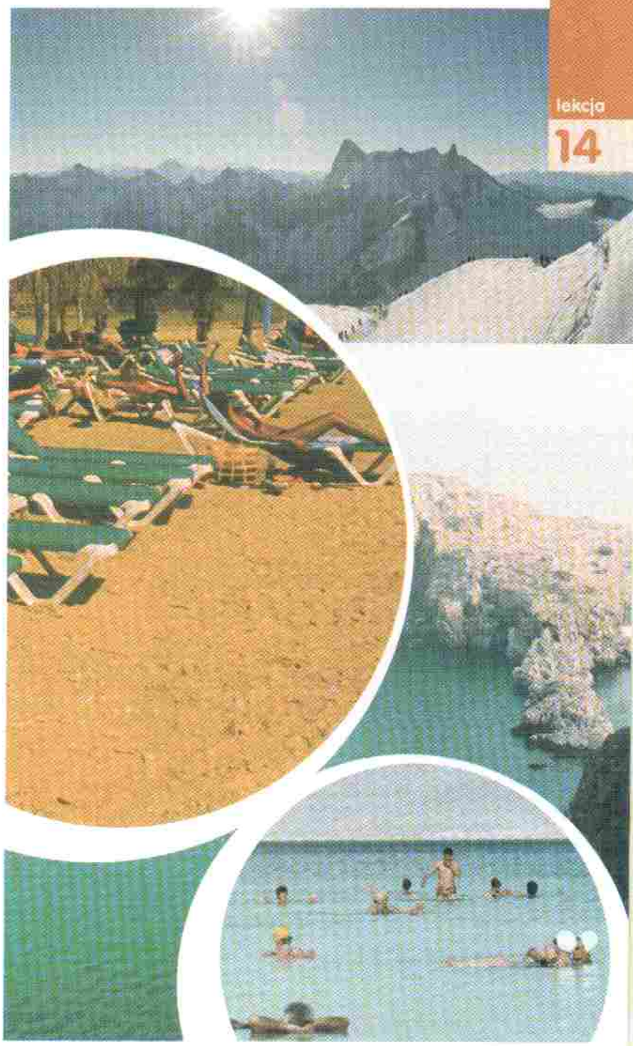

6. 6a Proszę przeczytać tytuł i powiedzieć, jak Państwo myślą, o czym będzie poniższy artykuł? Proszę sformułować hipotezy. Następnie proszę przeczytać tekst i porównać wcześniejsze hipotezy z informacjami z artykułu.

- *Uważam, że tekst mówi o prognozach pogody na wakacje.*
- *Myślę, że tekst mówi o tym, że turyści jeżdżą na wakacje tylko tam, gdzie jest ładna pogoda.*

Zmiana klimatu
w rozwoju turystyki

1. Specjaliści z branży turystycznej powinni zacząć myśleć o tym, co będzie, kiedy pobyt w znanych kurortach stanie się niemożliwy z powodu zmian klimatycznych. I oszacować, jakie to może przynieść straty finansowe.
2. W niektórych regionach świata już widać te zmiany: w górach na przykład jest mniej śniegu. Z jednej strony, istnieje poważne niebezpieczeństwo, że część nisko położonych terenów znajdzie się pod wodą. Z drugiej, w krajach basenu Morza Śródziemnego jest zbyt sucho.
3. Turyści odwiedzają te miejsca, które są modne i bezpieczne. Nikt nie wybiera się w podróż w rejony dotknięte wojną. Jednak decyzje dotyczące turystyki podejmuje się bardzo wcześnie, z dużym wyprzedzeniem.
4. Nie można ignorować roli turystyki na świecie: sytuacja gospodarcza wielu państw, szczególnie tych rozwijających się, często jest w miarę stabilna dzięki pieniądzom, które zostawiają turyści.
5. Niestety, większość państw wciąż niepoważnie traktuje prognozy długoterminowe. Nikt nie przygotowuje się do tego typu zmian. A przecież efekty mogą być opłakane.
6. Wielu naukowców mimo to stale pracuje nad prognozami pogody dla poszczególnych regionów. Już dziś z dużym prawdopodobieństwem można przewidzieć, jak będzie wyglądać sytuacja pogodowa w konkretnym regionie w ciągu najbliższych kilku lat.

6b Proszę znaleźć akapit, którego treść odpowiada następującym zdaniom:

1. Pieniądze z turystyki są i będą ważnym elementem gospodarek wielu państw.
2. Żaden kraj nie jest gotowy na zmiany w turystyce, które są rezultatem zmian klimatu.
3. Ostatnio tworzy się pierwsze prognozy zmian pogody w skali regionalnej.
4. Decyzje związane z organizacją turystyki podejmuje się dużo wcześniej. Zależą one od mody i sytuacji politycznej.
5. W niektórych regionach turystycznych obserwuje się już poważne zmiany klimatyczne.
6. Naukowcy alarmują: klimat się zmienia, warunki w popularnych kurortach też.

6c Proszę odpowiedzieć na poniższe pytania:

a) Co ma wpływ na atrakcyjność regionu turystycznego?
- warunki naturalne
- ceny
- moda
- infrastruktura
- sytuacja polityczna
- promocja
- pora roku
- inne

b) Które z tych kryteriów jest najważniejsze dla Pana / Pani? Dlaczego?

c) Jak zdobywa Pan / Pani informacje o miejscu, do którego jedzie Pan / Pani na wakacje?
- od znajomych
- w biurze podróży
- inaczej
- pod wpływem reklamy
- na forach internetowych

Rozwiązanie quizu:
1b, 2c, 3a, 4b, 5a, 6b, 7c, 8a, 9b, 10a

lekcja 15

Powtarzamy!!!

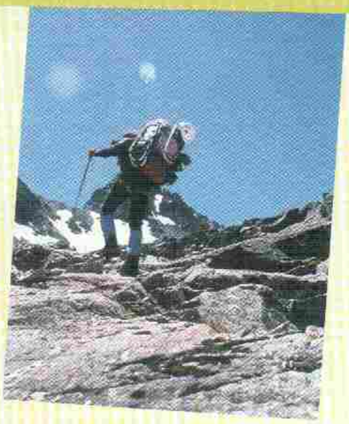
test

1 **Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.**

1. Moja lodówka ..... . Wszystko w środku jest ciepłe!! Muszę zadzwonić do serwisu.
   - ☐ działa
   - ☐ nie działa
   - ☐ chodzi
2. Suszarka służy do .... .
   - ☐ suszyć włosy
   - ☐ suszenie włosów
   - ☐ suszenia włosów
3. Dawniej nie ..... kupić pralki ani lodówki tak łatwo, jak dziś.
   - ☐ można było
   - ☐ można
   - ☐ było
4. W PRL-u nie ..... w sklepach ani telewizorów, ani magnetofonów.
   - ☐ byli
   - ☐ były
   - ☐ było
5. W Stanach Zjednoczonych ..... nowego robota kuchennego.
   - ☐ skonstruowało
   - ☐ skonstruowano
   - ☐ skonstruowany
6. Jestem bardzo zadowolony z mojej komórki. Mam ją od dwóch lat i nigdy ..... .
   - ☐ nie była naprawiana
   - ☐ nie była zepsuta
   - ☐ nie działała
7. Kupiłam pralkę, a ona na drugi dzień się zepsuła. Dzwoniłam do serwisu, tam powiedzieli mi, że to moja wina. Jestem naprawdę ..... ! To skandal!
   - ☐ zabawna
   - ☐ smutna
   - ☐ oburzona
8. Pierwsza książka ..... przez Gutenberga.
   - ☐ została drukowana
   - ☐ została wydrukowano
   - ☐ została wydrukowana
9. Jest ..... niedobrze. Chyba zjadłam coś nieświeżego.
   - ☐ mnie
   - ☐ mi
   - ☐ mną
10. Boli ..... gardło? Weź tabletkę.
    - ☐ cie
    - ☐ tobie
    - ☐ cię
11. Nie powinieneś tak dużo ..... . Dwa piwa dziennie to trochę przesada.
    - ☐ wypić
    - ☐ napić się
    - ☐ pić
12. – Jestem za gruby. Nie mogę wejść w moje dżinsy.
    – .....
    - ☐ Nie jedz tyle!
    - ☐ Nie zjedz tyle!
    - ☐ Nie jedź tyle!
13. Wieliczka leży ..... od Krakowa.
    - ☐ na wschodzie
    - ☐ na wschód
    - ☐ we wschodzie
14. Mieszkam ..... .
    - ☐ nad Wisłą
    - ☐ nad Wisłę
    - ☐ na Wiśle
15. Miasto, w którym jest dużo fabryk i zakładów produkcyjnych, jest ..... .
    - ☐ miastem handlowym
    - ☐ miastem turystycznym
    - ☐ miastem przemysłowym

2 **Proszę uzupełnić tekst odpowiednią formą czasownika. Uwaga, oprócz prawidłowej formy czasu przeszłego, należy wybrać jedną z dwóch podanych w nawiasie form aspektowych.**

Wakacyjna przygoda Jarka

Zawsze (ja) ....*spędzam*......... (spędzać / spędzić) wakacje nad morzem lub na Mazurach. W tamtym roku .... (postanawiać / postanowić) pojechać w góry. .... (pakować / spakować) plecak, ... (brać / wziąć) namiot i ruszyłem w drogę autostopem. Po dwóch dniach drogi .... (znajdować się / znaleźć się) w Zakopanem, w którym .... (być) tylko raz jako dziecko. Kiedy .... (rozbijać / rozbić) namiot, zerwał się wiatr i prawie dwie godziny .... (czekać / poczekać) na lepszą pogodę. .... (kłaść się / położyć się) dopiero o północy, bardzo zmęczony i długo nie mogłem .... (zasypiać / zasnąć). Następnego dnia, niewyspany, ... (wybierać się / wybrać się) na szlak. .... (chodzić) już prawie od dziesięciu godzin, kiedy nagle .... (orientować się / zorientować się), że mapę, latarkę i kompas ....(zostawiać / zostawić) na kempingu. Tymczasem zbliżał się wieczór...

3 **Co wydarzyło się później? Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką dopisać w kilku zdaniach zakończenie wakacyjnej przygody Jarka.**

CD 4 **Jarek opowiada, jak zakończyła się jego wakacyjna przygoda. Proszę wysłuchać nagrania i porównać Państwa wersję wydarzeń z opowiadaniem Jarka.**

CD 5 **Proszę ułożyć zdania w porządku chronologicznym, zgodnie z opowiadaniem Jarka.**

- [ ] Jarek położył się na ziemi i czekał, aż skończy się burza.
- [ ] Jarek był na siebie zły.
- [*1*] Jarek zdecydował, że poprosi o nocleg w schronisku.
- [ ] Jarek postanowił natychmiast wrócić na kemping.
- [ ] Zaczęła się burza.
- [ ] Po trzech godzinach marszu Jarek znalazł się blisko schroniska.
- [ ] Około godziny 23.00 zmęczony i mokry Jarek dotarł wreszcie do schroniska.

6 **Dlaczego Jarek był na siebie zły? Dlaczego uważa, że postąpił nieodpowiedzialnie? Proszę zastanowić się nad tym wspólnie z kolegą / koleżanką, a następnie napisać kilka rad dla turysty, który po raz pierwszy idzie w góry.**

1. ...*Weź ze sobą telefon komórkowy*...!
2. ....!
3. ....!
4. ....!
5. ....!
6. ....!

7 **Proszę rozwiązać w grupach quiz. Proszę wypełnić rubrykę, po prawej stronie wpisując poprawne odpowiedzi, a następnie porównać je w grupie.**

QUIZ CZY WIESZ...

lekcja
15

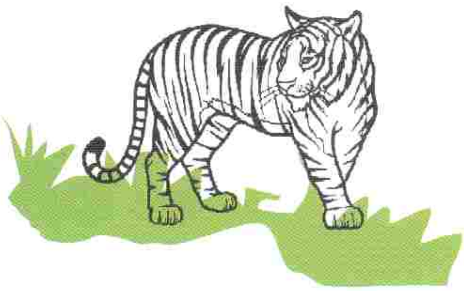
1. Kto zbudował piramidy w Gizie? ......Piramidy w Gizie zostały zbudowane przez......
2. Kto napisał *Iliadę* i *Odyseję*? ....
3. Kto namalował obraz *Mona Lisa*? ....
4. Kto zrobił pierwszy krok na Księżycu? ....
5. Kto odkrył rad i polon? ....
6. Kto wynalazł dynamit? ....
7. Kto skonstruował pierwszy samolot? ....

8 **Proszę przeczytać dialog i zdecydować, kim są osoby, które ze sobą rozmawiają.**

Łucja: W tym roku chciałabym polecieć do Australii!
Hubert: Do Australii? I co tam będziesz robić?
Łucja: Będę pływać z delfinami i może kupię sobie kangura albo dwa kangury...
Hubert: Hm..., kangury to dobry pomysł, ale wolałbym pojechać do Afryki na safari i polować na tygrysy.
Łucja: Ale w Afryce nie ma tygrysów!
Hubert: Na pewno są!
Łucja: Nieprawda, nie ma!
Hubert: No to gdzie są?
Łucja: Na przykład w Indiach. Możemy tam pojechać.
Hubert: O, to świetny pomysł, zawsze chciałem zobaczyć, jak żyją prawdziwi Indianie!

CD **9** **Proszę wysłuchać nagrania. Czy zgadli Państwo, kim są Łucja i Hubert? Proszę odpowiedzieć na pytania.**

a) Dokąd Łucja i Hubert pojadą na wakacje?
b) Co będą mogli tam robić?
c) Czy są zadowoleni z propozycji?

Słownictwo

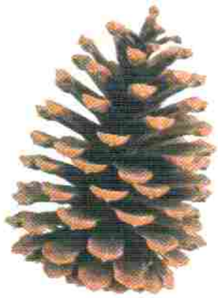
10 **Proszę uzupełnić tabelę.**

	w Pana / Pani kraju	w Polsce	na świecie
Co można zwiedzić?		Kraków,	
Czego można posłuchać?			
Dokąd można pojechać?			na pustynię,

11 **Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką. Proszę zaproponować wyjazd na wspólne wakacje do miejsca, które Pan / Pani lubi. Proszę opowiedzieć o tym miejscu: gdzie się znajduje, co można tam robić / zwiedzić / zobaczyć. Proszę przekonać kolegę / koleżankę, że warto tam pojechać.**

12 **Oto pamiątki z podróży. Jak Państwo myślą, skąd zostały przywiezione? Gdzie zostały kupione lub znalezione?**

Myślę, że ta muszla została przywieziona znad morza. Na pewno została znaleziona na plaży...

13 **Lubi Pan / Pani zbierać pamiątki z podróży? A może jest Pan / Pani kolekcjonerem? Jaka jest Pana / Pani najbardziej niezwykła pamiątka z podróży, skąd Pan / Pani ją ma? Czy pamięta Pan / Pani, w jakich okolicznościach została kupiona lub znaleziona? Proszę opowiedzieć o tym grupie.**

Moja najciekawsza / najbardziej oryginalna, niezwykła pamiątka z podróży to:...
... lat(a) temu byłem / byłam w... kupiłem / kupiłam ją w...
znalazłem / znalazłam ją...

14 **Proszę odpowiedzieć na pytania:**

- Komu chętnie zaproponowałbyś / zaproponowałabyś wspólny wyjazd na wakacje?
- Komu na pewno nie zaproponowałbyś / zaproponowałabyś wspólnego wyjazdu na wakacje?
- Komu zawsze wysyłasz zdjęcia z wakacji?
- Komu nigdy nie wysyłasz zdjęć z wakacji?

Ortografia

15 **Oto SMS-y z wakacji. Proszę je poprawić, dopisując polskie znaki.**

Jestesmy na wsi kolo Olsztyna. Pokoj swietny, wlasnie jemy pierogi.

Jestem w saunie, ale goraco! Co u ciebie slychac?

18 zlotych za noc i mozna pozyczyc rowery, przyjezdzajcie!

16 **Jest Pan / Pani na wakacjach agroturystycznych. Proszę wysłać do przyjaciela SMS-a z informacją o tym, co właśnie Pan / Pani robi.**

17 **Proszę doradzić koledze / koleżance, co zrobić w następujących sytuacjach:**

– *Mam mało pieniędzy, a chciałbym pojechać na wakacje.*
– *Jedź... / ..., w Sudety. Piękne góry, niedrogo...*

- Moja mama chce jechać w góry, a ja nad morze.
- Jestem zmęczony. Mam dość dużego miasta.
- Co zrobić z urlopem?
- Gdzie pojechać w tym roku?
- Nigdy nie byłem na Mazurach.
- Jechać za granicę czy może lepiej zostać w kraju?

18 **Proszę przeczytać dwa ogłoszenia o mieszkaniach do wynajęcia. Uwaga! Cena wynajęcia obu mieszkań jest taka sama! Które mieszkanie chciałby Pan / chciałaby Pani wynająć? Dlaczego? Proszę zapytać kolegę / koleżankę, jaką decyzję podjąłby / podjęłaby w tej sprawie.**

Mieszkanie w centrum Krakowa!

* Lokalizacja – ulica św. Tomasza, 100 metrów do Rynku Głównego
* Mieszkanie mieści się w starej kamienicy na pierwszym piętrze
* Metraż – 56 metrów kwadratowych (salon, sypialnia z antresolą, kuchnia, łazienka)
* Pełne umeblowanie (stare, zabytkowe meble)

Dwupoziomowe mieszkanie w nowoczesnej dzielnicy Krakowa!

- ***Lokalizacja – Żabiniec, 25 minut od centrum (samochodem)***
- ***Mieszkanie mieści się na czwartym, ostatnim piętrze nowoczesnej kamienicy (z windą)***
- ***Metraż – 120 metrów kwadratowych (salon, cztery sypialnie, kuchnia, dwie łazienki, taras na dachu kamienicy)***
- ***Nowoczesne umeblowanie!***

19 **Proszę zapytać kolegę / koleżankę:**

- Czy ma swoje mieszkanie, czy je wynajmuje?
- Jakie jest to mieszkanie, czy jest wygodne, na którym jest piętrze?
- Ile płaci za miesiąc, jaki jest czynsz?
- Jak znalazł / znalazła to mieszkanie? Z ogłoszenia, przez znajomych, przez rodzinę?

CD **20** **Proszę wysłuchać nagrania i zanotować informacje o mieszkaniu.**

a) metraż ....
b) umeblowanie ....
c) lokalizacja ....
d) piętro ....
e) cena ....
f) termin spotkania ....

21 **Proszę zaprezentować scenę, która mogła mieć miejsce po rozmowie telefonicznej w sprawie ogłoszenia. Dwie osoby grają małżeństwo. Jedna z nich jest mężem, druga żoną. Mąż telefonował w sprawie ogłoszenia. Żona zadaje pytania podobne do tych, które zadawał mąż. Mąż relacjonuje przebieg rozmowy.**

– No i co, kochanie? Oferta jest jeszcze aktualna?
– Tak. Jest to trzypokojowe...

22 **„Dzwonię w sprawie ogłoszenia. Czy oferta jest jeszcze aktualna?" Kiedy jeszcze możemy zacząć w ten sposób rozmowę?**

- Kiedy kupujemy samochód?
- Kiedy kupujemy jajka?
- Kiedy wynajmujemy garaż?
- Kiedy szukamy pracy?
- Kiedy dzwonimy na dworzec?
- Kiedy szukamy pracownika?
- Kiedy kupujemy lodówkę?

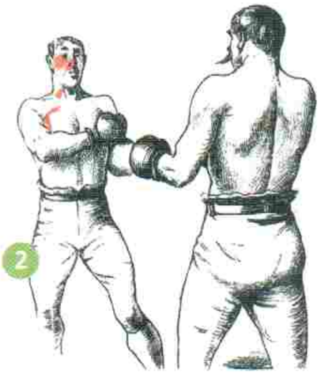

Jakie pytania możemy jeszcze zadać w przedstawionych sytuacjach?

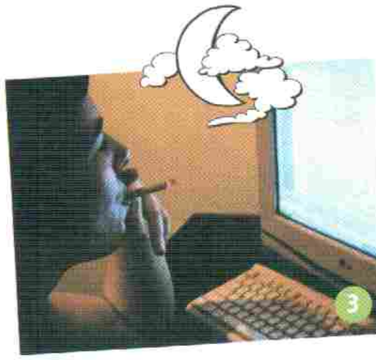
23 **Proszę opisać osoby przedstawione na fotografiach. W jaki sposób to, co robią lub sytuacja, w której się znajdują, wpływa na ich zdrowie i samopoczucie?**

1

2

3

4

5

6

24 **Proszę przeprowadzić ankietę. Proszę zadać kilku osobom w grupie poniższe pytania, a następnie podsumować wyniki w małych grupach.**

1. Jakie są najpopularniejsze formy wypoczynku w Twoim kraju?
2. Dokąd ludzie w Twoim kraju najchętniej wyjeżdżają na wakacje?
3. Jaki sport najchętniej uprawiają kobiety w Twoim kraju?
4. Jaki sport najchętniej uprawiają mężczyźni w Twoim kraju?
5. Jakie sporty w Twoim kraju uprawiają dzieci w szkołach?
6. Jakie problemy zdrowotne mają najczęściej osoby w Twoim kraju?
7. Jak oceniasz sposób odżywiania się ludzi w Twoim kraju?
8. Co zmieniłbyś / zmieniłabyś w swojej diecie?
9. Jaki sport chciałbyś / chciałabyś uprawiać?
10. Czy media w Twoim kraju propagują zdrowy tryb życia?

25 **Poniżej przedstawiono kilka sytuacji. Proszę wylosować jedną z nich i zaprezentować na forum grupy swoją reakcję.**

1. Przekonujesz rodziców, że powinni kupić sobie zmywarkę do naczyń.
2. Właśnie kupiłeś / kupiłaś mieszkanie, które od dawna chciałeś / chciałaś mieć. Opowiadasz o nim znajomym.
3. Chcesz kupić kilka nowych sprzętów (do wyboru) do domu. Przekonujesz męża / żonę, że te urządzenia są naprawdę potrzebne.
4. Kupiłeś / kupiłaś sobie nowe urządzenie (do wyboru) i jesteś z niego bardzo zadowolony / zadowolona. Opowiadasz o tym znajomym.
5. Urządzenie (do wyboru), które właśnie kupiłeś / kupiłaś, nie działa. Idziesz do sklepu i składasz reklamację.
6. Twoje DVD, które kilka dni temu odebrałeś / odebrałaś z naprawy, znowu się zepsuło. Jesteś oburzony / oburzona i dzwonisz do serwisu.
7. Twój kolega zastanawia się, dokąd pojechać na wakacje. Proponujesz mu wyjazd w miejsce, które znasz i lubisz. Opowiadasz o tym.
8. Twój kolega informatyk skarży się na bóle głowy i pleców. Radzisz mu, żeby zaczął uprawiać jakiś sport.
9. Masz ostatnio złe samopoczucie. Opowiadasz o tym znajomym i prosisz o radę.
10. Twoja koleżanka chce szybko schudnąć. Radzisz jej, co powinna zrobić.

lekcja 16

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o świętach i tradycji • wyrażanie żalu, smutku, współczucia, radości • składanie życzeń i gratulacji

Słownictwo święta religijne i państwowe **Powtórzenie:** relacje rodzinne

Gratmatyka i składnia budowanie zdań współrzędnie złożonych i podrzędnie złożonych okolicznikowych czasu i miejsca **Powtórzenie:** użycie form bezosobowych • użycie spójników w zdaniach złożonych

Święta, uroczystości, tradycje

1.

1a Czy zna Pan / Pani te święta i uroczystości? Proszę podpisać rysunki. Słownictwo

Wielkanoc *Nowy Rok* *Święto Konstytucji 3 Maja* *Wigilia*
urodziny *Boże Ciało* *Wszystkich Świętych / Święto Zmarłych* *chrzciny*
Jom Kippur *imieniny* *Święto Niepodległości* *ślub*
Boże Narodzenie *pogrzeb* *Dzień Matki* *szabat*

....

....

....

....

....

....

....

....

....

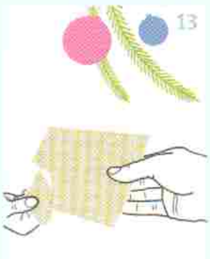
....

....

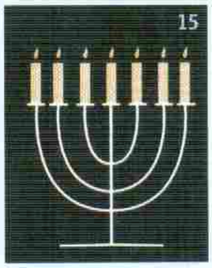
....

....

....

....

....

1b **Proszę zdecydować, które święta / uroczystości to:**

- polskie święta państwowe: *Święto Niepodległości,...*
- święta religijne
- uroczystości rodzinne

1c **Kiedy obchodzimy te święta / uroczystości? Proszę dopasować.**

- [ ] 1. W jakim miesiącu obchodzi się Boże Ciało?
- [ ] 2. Kiedy obchodzi się Wielkanoc?
- [ ] 3. Kiedy Amerykanie obchodzą Dzień Niepodległości?
- [ ] 4. Kiedy Polacy obchodzą Święto Niepodległości?
- [ ] 5. Kiedy Niemcy obchodzą Dzień Jedności Niemiec?
- [ ] 6. Kiedy Polacy obchodzą Wigilię?
- [ ] 7. Kiedy Żydzi obchodzą szabat?
- [ ] 8. Kiedy obchodzimy Dzień Matki?
- [ ] 9. Kiedy w Polsce obchodzi się Święto Zmarłych?
- [ ] 10. Kiedy obchodzi się Święta Bożego Narodzenia?
- [ ] 11. Kiedy Polacy obchodzą Święto Konstytucji 3 maja?
- [ ] 12. Kiedy obchodzi się Nowy Rok?

a) na wiosnę	d) w czerwcu	g) 3 X	j) 25 – 26 XII
b) 3 V	e) 26 V	h) 1 I	k) 11 XI
c) 4 VII	f) 1 XI	i) 24 XII	l) w soboty

UWAGA! obchodzić święto / uroczystość

1d **Proszę zapytać kolegę / koleżankę:**

- Jakie święta i uroczystości lubisz, a jakich nie lubisz? Dlaczego?
- Czy obchodzisz urodziny lub imieniny? Kiedy?
- Które święta obchodzi się w Twoim kraju? Których już się nie obchodzi, a których nie obchodzono nigdy?
- Jak nazywają się święta państwowe w Twoim kraju? Kiedy się je obchodzi? Które święta są międzynarodowe?

1e **Proszę jeszcze raz obejrzeć rysunki z ćwiczenia 1a. Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zdecydować, na jakich uroczystościach ludzie:**

- modlą się – *na ślubie,...*
- składają życzenia – ...
- dają kwiaty – ...
- składają kondolencje – ...
- bawią się i tańczą – ...
- dają prezenty – ...

CD **1f** **Proszę uzupełnić teksty, a następnie wysłuchać nagrania i sprawdzić, czy podane wyrazy zostały wpisane w odpowiednim miejscu i formie. Proszę zdecydować, która z wypowiedzi dotyczy poniższych uroczystości.**

✓chrzciny   ślub   imieniny   urodziny   pogrzeb

1. uroczystość, ksiądz, ceremonia ......chrzciny......

Kiedy rodzi się dziecko, a rodzice są katolikami, decydują się na tę uroczystość. Odbywa się ona w kościele. Na .... obecni są: rodzice, dziecko, matka chrzestna i ojciec chrzestny. .... odprawia mszę i polewa głowę dziecka wodą. Dziecko jest od tego momentu katolikiem lub katoliczką.

2. rodzina, umierać, odprawiać ....

Kiedy ktoś ...., rodzina spotyka się w kościele przy trumnie. Ksiądz .... mszę, następnie rodzina idzie za trumną na cmentarz. Potem .... modli się jeszcze nad grobem. Wszyscy przynoszą kwiaty.

3. siedzieć, organizować, prezenty ....

Tego dnia .... spotkanie rodzinne lub zaprasza przyjaciół. Wszyscy przynoszą .... i kwiaty, składają życzenia, a potem .... przy stole, jedzą, piją i rozmawiają. Ta uroczystość jest popularna w Polsce.

4. pić, msza, obecny, składać ....

Na uroczystości .... są: pan młody i panna młoda, rodzice, świadkowie, rodzina i przyjaciele. Ksiądz odprawia ...., podczas której państwo młodzi składają przysięgę małżeńską. Po uroczystości w kościele wszyscy .... młodym małżonkom życzenia, dają kwiaty, prezenty, często pieniądze, a następnie jadą na wesele. Na miejscu, w lokalu lub w domu, czekają rodzice państwa młodych, żeby powitać ich chlebem i solą. Państwo młodzi .... szampana i zaczyna się zabawa. Wesele zwykle kończy się rano.

5. przynosić, obchodzić, zapraszać ....

Ten dzień jest raz w roku. Osoba, która organizuje imprezę, ... przyjaciół do domu lub do klubu. Wszyscy .... prezenty, składają życzenia, a potem bawią się i tańczą. Tę uroczystość .... głównie młodzi Polacy.

1g **Proszę uzupełnić zdania.**

być obecnym na   obchodzić   ✓odprawiać mszę
modlić się   składać życzenia   zaprosić gości

1. Kiedy weszłam do kościoła, ksiądz już ....odprawiał mszę... . Potem państwo młodzi składali przysięgę małżeńską.
2. (ja) .... na ślubie moich przyjaciół, ale nie pojechałem na wesele.
3. Moi rodzice .... na imprezę z okazji 40 rocznicy ślubu.
4. Po pogrzebie rodzina .... nad grobem.
5. Kiedy państwo młodzi wyszli z kościoła, wszyscy im gratulowali i ....
6. Moja babcia skończyła 70 lat i nie chce już .... urodzin.

lekcja 16

1h **Proszę opowiedzieć, jak obchodzi się uroczystości rodzinne w Pana / Pani kraju. Proszę porozmawiać o tym w grupie.**

urodziny   ślub   pogrzeb   chrzest

- Czy są jakieś specjalne zwyczaje związane z tymi uroczystościami?
- Kto jest zapraszany na te uroczystości? Tylko rodzina? Rodzina i znajomi? Tylko znajomi?

Gramatyka

2.

2a **Proszę uzupełnić tekst, wpisując odpowiednią formę bezosobową (w czasie teraźniejszym lub przeszłym) czasowników podanych w nawiasach.**

Czy wiesz, że...

a) **święta Bożego Narodzenia** rozpoczynają się w Polsce w Wigilię, 24 grudnia? Kiedy na niebie pojawia się pierwsza gwiazda, Polacy dzielą się opłatkiem i składają sobie życzenia. Potem ...siada się...... (siadać) do stołu wspólnie z rodziną i .... (jeść) kolację wigilijną. Po kolacji .... (oglądać) prezenty, ... (śpiewać) kolędy, a o północy wielu Polaków idzie do kościoła na specjalną mszę – pasterkę.

b) **dawniej** .... (obchodzić) święta Bożego Narodzenia inaczej niż dziś? Kiedyś nie było bombek, więc .... (ubierać) choinkę jabłkami, orzechami i świecami. Na kolację .... (przygotowywać) zawsze 12 potraw. .... (podawać) barszcz z uszkami, zupę grzybową, ryby, kluski z makiem i inne tradycyjne dania. .... (zostawiać) zawsze jeden pusty talerz dla gościa wędrowca. O północy .... (rozmawiać) ze zwierzętami.

c) **dawniej**, kiedy nie było jeszcze samochodów, rzadko .... (wyjeżdżać) na Boże Narodzenie do swoich rodzin? Obecnie często .... (odwiedzać) w święta bliskich, więc te dni .... (spędzać) głównie w samochodzie.

d) **wśród** młodych Polaków zapanowała ostatnio nowa moda? Na Boże Narodzenie .... (wyjeżdżać) z rodzinami lub przyjaciółmi w góry i .... (jeździć) na nartach.

e) **Tłusty Czwartek** to dzień, który kończy karnawał? W Polsce .... (kupować) wtedy pączki i .... (jeść) je wszędzie: w pracy, w szkołach, na uniwersytetach, a potem w domach.

f) **Święto Zmarłych** .... (obchodzić) w Polsce od wielu lat w ten sam sposób? Podobnie jak dzisiaj, dawniej .... (spotykać się) na cmentarzu przy grobach bliskich, ... (modlić się) i .... (palić) znicze i świece.

g) **1 V i 3 V** to w Polsce święta państwowe? Nie .... (iść) wtedy do pracy, a często nawet .... (brać) urlop aż do końca tygodnia i .... (wyjeżdżać) na krótkie wakacje.

2b Proszę powiedzieć, kiedy możemy przeczytać takie tytuły w gazetach?

Gdzie po najlepsze pączki – ranking „Gazety Codziennej"

Najdłuższy weekend Europy

Święta na nartach – koniec tradycji?

Pół miliona Polaków na drogach Małopolski

AKCJA ZNICZ

Akcja Znicz – artykuł pod takim tytułem możemy przeczytać w listopadzie lub... Jest to akcja przeprowadzana przez policję 1 listopada. Policja kontroluje zachowanie kierowców na drogach w tym dniu, bo wiele osób jedzie...

2c Proszę rozwiązać quiz.

QUIZ ??

1. Boże Narodzenie to:
   a) święto
   b) uroczystość
   c) tradycja

2. Karp to:
   a) świąteczna zupa
   b) ryba
   c) kolęda

3. Na choince można: zobaczyć:
   a) znicze
   b) pierogi
   c) bombki

4. Polacy na Wigilię jedzą:
   a) 2 potrawy
   b) 12 potraw
   c) 20 potraw

5. Kolęda to:
   a) świąteczna piosenka
   b) świąteczna potrawa
   c) świąteczne drzewko

6. Szopka to:
   a) świąteczna potrawa
   b) spektakl
   c) drewniany domek z Betlejem

7. Barszcz z uszkami to:
   a) zupa
   b) bigos
   c) inaczej „boeuf Strogonow"

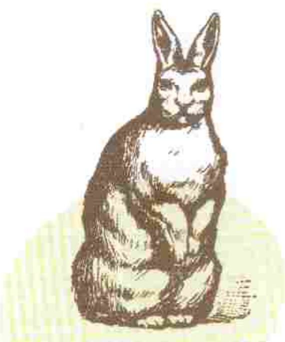
8. Polacy:
   a) dają sobie opłatki
   b) dzielą się opłatkiem
   c) gotują opłatki

9. Pod jemiołą można:
   a) przedstawiać się
   b) śpiewać kolędy
   c) całować się

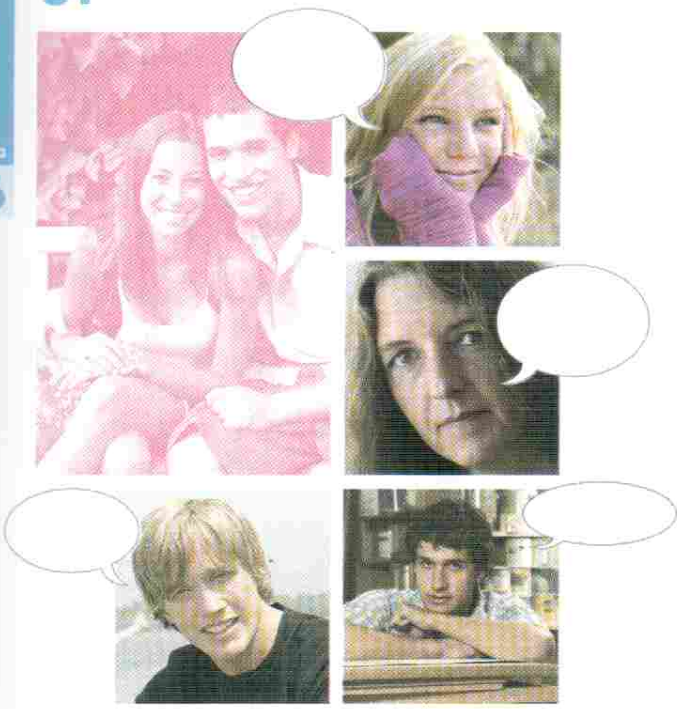
10. Pierwsza gwiazda to sygnał do:
    a) śpiewania kolęd
    b) rozpoczęcia kolacji
    c) rozpakowania prezentów

2d Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

1. Co symbolizują święta w Twoim kraju?
2. Jakie są Wasze tradycje świąteczne?
3. Jakie są tradycyjne potrawy świąteczne w Twoim kraju?
4. Czy w Twoim kraju tradycje świąt Bożego Narodzenia są podobne do polskich?
5. Podczas jakich świąt w Twoim kraju daje się prezenty?
6. Jakie prezenty najczęściej dostajesz? Jakie lubisz, a jakich nie lubisz?
7. Jakie prezenty kupujesz dla swoich bliskich?
8. Jaka tradycja świąteczna w Twoim kraju jest najpiękniejsza?

3. 3a Kasia i Wojtek chcą się pobrać. Kasia ma 21 lat i studiuje marketing, Wojtek ma 22 lata i pracuje w restauracji, jest kelnerem. Proszę dopasować poniższe fotografie do wypowiedzi.

1 To była dla mnie bardzo smutna wiadomość. Kasia jest jeszcze za młoda, żeby wychodzić za mąż. Chciałabym, żeby najpierw skończyła studia. No, a Wojtek... Wojtek nie ma dobrej pracy i nie uczy się. Nie wiem, z czego będą żyć. Prawdę mówiąc, cały czas mam nadzieję, że Kasia zmieni swoją nieodpowiedzialną decyzję.

2 Nie rozumiem Wojtka, jest jeszcze młody, dlaczego się żeni? Jeśli się kochają, mogą przecież mieszkać razem, ale ślub? Poza tym Kasia jeszcze studiuje, więc Wojtek będzie musiał więcej zarabiać. Mówił mi, że ma zamiar poszukać dodatkowej pracy. Prawdę mówiąc, współczuję mu.

3 Bardzo żałuję, że Kasia wychodzi za mąż. Cały czas miałem nadzieję, że jeszcze zmieni zdanie, nie wiedziałem, że jej uczucie do Wojtka jest aż tak poważne. Dla mnie ten związek nie ma przyszłości. Kiedy Kasia skończy studia, będzie specjalistką od marketingu, a Wojtek tylko kelnerem. Przecież to śmieszne!

4 Bardzo się cieszę, oni naprawdę się kochają, na pewno będą szczęśliwi! Wiem, że Wojtek jest bardzo odpowiedzialny i potrafi utrzymać rodzinę. Mam nadzieję, że w przyszłości, kiedy Kasia znajdzie pracę i zacznie zarabiać na życie, Wojtek będzie mógł wreszcie pójść na studia.

3b Jakie uczucia wywołuje u bliskich Kasi i Wojtka ich decyzja o ślubie? Proszę wypisać z tekstu zdania, które wyrażają te uczucia.

	Kto wyraża to uczucie?	Jak wyraża to uczucie?
żal		*Bardzo żałuję, że Kasia wychodzi za mąż.*
smutek		
radość		
współczucie		

3c Proszę porozmawiać w grupie na temat planów Kasi i Wojtka.

- Jakie obawy lub nadzieje wyrażają bliscy Kasi i Wojtka na wiadomość o ich planach?
- Która z opinii najlepiej, Państwa zdaniem, opisuje sytuację? Proszę uzasadnić swój wybór.
- Co zrobiliby Państwo na miejscu Kasi i Wojtka?

WYRAŻANIE ŻALU, SMUTKU, WSPÓŁCZUCIA

- Jestem smutna, ponieważ moja córka wychodzi za mąż / mój syn się żeni.
- Jest mi smutno, że wyjeżdżasz.
- Żałuję, że wyjechał.
- Jest mi żal, że nie poszłam na ślub mojej przyjaciółki.
- Współczuję ci, naprawdę mi przykro.

SKŁADANIE ŻYCZEŃ, GRATULACJI

- Gratuluję!
- Gratuluję Ci awansu.
- Gratuluję, że zostałeś ojcem.
- Życzę Ci dużo zdrowia i szczęścia.
- Życzę Ci, żebyś był szczęśliwy.

Słownictwo

3d Jak zareaguje Pan / Pani w poniższych sytuacjach. Proszę podkreślić właściwą wypowiedź.

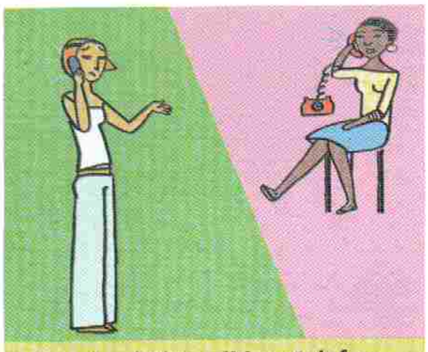
0. Twoi znajomi biorą ślub. Mówisz:
   a) Miło mi!
   b) Wszystkiego najlepszego!
   c) Tak mi przykro!
1. Masz urodziny. Twoi goście mówią:
   a) Dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności!
   b) Jak się masz!!
   c) Trzymaj się!
2. Umarł dziadek twojego kolegi. Jesteś na pogrzebie. Mówisz:
   a) Sto lat!
   b) Jest ci smutno?
   c) Bardzo mi przykro!
3. Twoja koleżanka wychodzi za mąż za dużo starszego mężczyznę. Mówisz:
   a) Tak mi przykro!
   b) Gratulacje!
   c) To śmieszne!
4. Twoja siostra urodziła dziecko. Dzwonisz do niej i mówisz:
   a) To dziwne!
   b) Tak się cieszę!
   c) Sto lat!
5. Jesteś na weselu. Goście bawią się i piją szampana. Słyszysz toast:
   a) Hura!
   b) Sto lat!
   c) Cieszymy się!
6. Twoja babcia ma imieniny, piszesz kartkę:
   a) Najlepsze życzenia...
   b) Pozdrowienia...
   c) Gratulacje!

CD 3e Proszę wysłuchać pięciu fragmentów rozmów telefonicznych.
a) Proszę zdecydować, w której rozmowie słyszymy:

	żal	smutek	współczucie	życzenia	gratulacje
rozmowa nr	☐	☐	☐	☐	☐

b) Proszę zdecydować, które rozmowy mają charakter:

	1	2	3	4	5
oficjalny	☐	☐	☐	☐	☐
nieoficjalny	☐	☐	☐	☐	☐

CD 3f Proszę uzupełnić tabelę. Proszę zdefiniować sytuację i uczucia lub intencje osób, które rozmawiają przez telefon.

sytuacja		osoba, która dzwoni		osoba, która odbiera telefon
	1.		1.	*jest smutna*
	2.		2.	
	3.		3.	
zaproszenie na bal charytatywny	4.		4.	
	5.	*cieszy się, jest zainteresowana*	5.	

3g Role. Proszę zaprezentować następujące scenki w grupach.

1. Twoja (wasza) córka chce wyjść za mąż za twojego (waszego) kolegę. Dyskusja rodzinna.
2. Twój (wasz) syn chce ożenić się z twoją (waszą) koleżanką z pracy.
3. Twoja (wasza) córka chce wyjść za mąż za obcokrajowca i zamieszkać na innym kontynencie.
4. Twój (wasz) syn ma 18 lat, chce ożenić się ze swoją koleżanką ze szkoły.

Wymowa

CD 3h Proszę wysłuchać wypowiedzi, a następnie powtórzyć je z odpowiednią intonacją.

1. Jestem taka szczęśliwa!
2. Jest mi naprawdę przykro.
3. Wszystkiego najlepszego!
4. Właśnie się dowiedziałam o śmierci twojego ojca.
5. Właśnie się dowiedziałem o waszym ślubie!
6. Masz syna? Gratulacje!

4. **4a** **Proszę przeczytać fragment artykułu o świętach. Proszę zdecydować, które z osób mają dobre, a które złe wspomnienia z dzieciństwa.**

Niezapomniane święta

Czy kiedy byliście dziećmi, święta wydawały się wam czymś magicznym? Niezwykłą przygodą? Pamiętacie te emocje, te wymarzone prezenty, na które czekało się cały rok, zapach ciasta? Jednak nie dla wszystkich święta oznaczają to samo i nie zawsze ich wspomnienia są miłe... Poprosiliśmy znane osoby, żeby opowiedziały nam o świętach swojego dzieciństwa.

Artur Rybacki
aktor

Kiedy byłem małym chłopcem, uwielbiałem Boże Narodzenie. Mama z babcią przygotowywały pyszne jedzenie na Wigilię, a najlepsze były pierogi. Pamiętam, jak objadaliśmy się z rodzeństwem tymi pierogami, aż bolały nas brzuchy. Potem były kluski z makiem i kutia... Teraz już nic nie smakuje mi tak jak wtedy. A po kolacji otwieraliśmy prezenty. Rodzice zawsze myśleli, że te prezenty są dla nas wielką niespodzianką, ale prawda jest taka, że już przed świętami wiedzieliśmy doskonale, co dostaniemy. Rodzice zawsze chowali prezenty na szafie i pewnego dnia, kiedy bawiliśmy się z siostrą, przypadkiem je znalazłem. To był szok, bo zrozumieliśmy, że święty Mikołaj nie istnieje! No i od tego czasu, zawsze przed świętami, wchodziliśmy na szafę i oglądaliśmy nasze prezenty. To był nasz sekret.

Anna Podsiedlik
psycholog

Nie mam dobrych wspomnień związanych ze świętami. Nie znałam swoich rodziców, zginęli w wypadku samochodowym, kiedy miałam 6 miesięcy. Wychowywał mnie wuj Leon, brat mamy. Był osobą despotyczną, a przy tym bardzo religijną. W Boże Narodzenie śpiewaliśmy kolędy i wuj czytał fragmenty Biblii, ale nigdy nie dostawałam prezentów. Pamiętam, że było mi wtedy bardzo smutno i chciałam, żeby moi rodzice wrócili i zabrali mnie z domu wuja Leona.

Dopiero mój mąż nauczył mnie, że święta mogą mieć miłą rodzinną atmosferę. Wigilię obchodzimy w sposób tradycyjny: jest 12 potraw, kolędy, pasterka, a nasze dzieci dostają mnóstwo prezentów i są tego dnia naprawdę szczęśliwe.

Izabela Kawecka
pisarka

Urodziłam się przed wojną i niestety, swoje dzieciństwo spędziłam w okupowanej Warszawie. Mieszkaliśmy wtedy w getcie i byliśmy bardzo biedni, często nie mieliśmy nic do jedzenia. W szabat jedliśmy to, co zawsze, czyli nic, ale pamiętam, że moja matka bardzo się starała, żeby święta religijne miały uroczysty charakter. Dziadek czytał Torę, my mieliśmy czyste ubrania i zachowywaliśmy się tak, jakby koszmar wojny w ogóle nie istniał.

Nie lubię i nie obchodzę świąt. Moi rodzice zginęli w czasie wojny i te wspomnienia są dla mnie zbyt trudne.

Karol Krassowski
biznesmen

Dzieciństwo spędziłem w Afryce, gdzie pracował mój ojciec, który był wtedy dyplomatą. Rodzice uczyli nas polskich tradycji, dlatego na Wielkanoc malowaliśmy jajka, a na Boże Narodzenie mieliśmy choinkę. Oczywiście nie była to prawdziwa choinka.

Kiedy miałem 6 lat, przyjechaliśmy na święta do Polski. To było niezwykłe. Po raz pierwszy w życiu zobaczyłem śnieg i pamiętam, że siedziałem przy oknie i zafascynowany obserwowałem białe drzewa. Babcia przygotowała na Wigilię pierogi z grzybami, barszcz, karpia, zupę grzybową i kutię, a ja jadłem i jadłem, i jadłem... I pamiętam, że po Wigilii poprosiłem ojca, żebyśmy nie wracali już do Afryki i zamieszkali w Polsce.

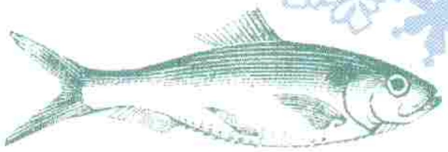

4b Co to znaczy? Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.

1. ... uwielbiałem Święta Bożego Narodzenia...
   a) lubiłem b) bardzo lubiłem c) trochę lubiłem
2. ... objadaliśmy się...
   a) jedliśmy b) jedliśmy mało c) jedliśmy dużo
3. ... jedliśmy to, co zawsze, czyli nic.
   a) mieliśmy dużo jedzenia b) mieliśmy mało jedzenia
4. ... moja matka bardzo się starała...
   a) moja matka chciała b) moja matka nie chciała
5. Moi rodzice zginęli...
   a) żyją b) nie żyją c) zmarli tragicznie
6. ... mnóstwo prezentów...
   a) dużo b) trochę c) mało
7. ... nie była to prawdziwa choinka...
   a) była sztuczna b) była inna c) nie mieliśmy choinki

4c Czy to prawda? Proszę zdecydować, czy te zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

1. Artur wiedział, że rodzice chowają świąteczne prezenty na szafie. P / N
2. Pewnego dnia Artur zorientował się, że święty Mikołaj nie istnieje. P / N
3. Rodzice Izabeli nie obchodzili świąt religijnych. P / N
4. Anna nie lubiła swojego wujka. P / N
5. Anna nie obchodzi świąt. P / N
6. Karol nie chciał zamieszkać w Polsce. P / N
7. Karolowi smakowały potrawy wigilijne, które przygotowała babcia. P / N

CD **4d Nie każda z osób wypowiadających się w artykule *Niezapomniane święta* powiedziała prawdę. Proszę wysłuchać, co na ten temat mówi ich rodzina i przyjaciele. Proszę porównać te wypowiedzi.**

Artur opowiada, że kiedy..., ale jego siostra mówi, że..., więc historia Artura nie jest prawdziwa.

4e Czy jako dziecko przeżył Pan / przeżyła Pani kiedyś wyjątkowe święta? Proszę je opisać. Proszę użyć poniższych struktur.

- Kiedy byłem małym chłopcem / byłam małą dziewczynką...
- Mam dobre wspomnienia z dzieciństwa...
- Nie mam dobrych wspomnień z dzieciństwa...
- Dzieciństwo spędziłem / spędziłam...
- Pamiętam, że...
- Pamiętam, jak...
- Mieszkałem / mieszkałam wtedy...
- Byłem / byłam wtedy...

lekcja 16

Gramatyka

5.

ZDANIA WSPÓŁRZĘDNIE ZŁOŻONE

łączne:	Mieszkaliśmy w getcie **i** byliyśmy bardzo biedni. Jedliśmy wspólną kolację wigilijną, **a** później otwieraliśmy prezenty.
przeciwstawne:	My byliśmy szczęśliwi, **a** rodzice martwili się brakiem pieniędzy. Byliśmy biedni, **ale** bardzo się kochaliśmy.
rozłączne:	W Sylwestra idziemy na imprezę do znajomych **albo** wyjeżdżamy na narty. W tym roku spędzimy Wielkanoc u moich rodziców **lub** zostaniemy w domu.
wynikowe:	Trzeci Maja to święto narodowe, **więc** nie idziemy do pracy. Dwudziestego piątego grudnia wszystkie sklepy będą zamknięte, **dlatego** musimy kupić wszystko wcześniej.
włączne:	Dom był zamknięty, **czyli** rodzice jeszcze nie przyjechali. Piotr zadzwonił z życzeniami, **to znaczy**, że chyba nie gniewa się już na mnie.

ZDANIA PODRZĘDNIE ZŁOŻONE

okolicznikowe czasu:	**Kiedy** byłem małym chłopcem, uwielbiałem Boże Narodzenie. Czekaliśmy na matkę, **aż** wróci z prezentami.
okolicznikowe miejsca:	Dzieciństwo spędziłem w Afryce, **gdzie** pracował mój ojciec.

5a **Proszę połączyć zdania z obu kolumn tak, aby powstały zdania złożone.**

1. Jedliśmy kolację wigilijną i…
2. 14 lipca to we Francji święto narodowe, więc…
3. W sierpniu Polacy jeżdżą na urlop, więc…
4. Chrzest to ważna uroczystość w kościele katolickim, dlatego…
5. Jest mi smutno, że wyjeżdżasz, ale…
6. Zdałam egzamin, ale…
7. Goście prawie nic nie jedli, to znaczy, że…
8. Kiedy byłem mały,…
9. Czekaliśmy w oknie, aż…

a) rozumiem twoją decyzję.
b) na niebie pojawi się pierwsza gwiazda.
c) śpiewaliśmy kolędy.
d) rodzice dziecka przygotowują się do niej bardzo starannie.
e) chyba nie smakowała im kolacja.
f) spędzałem wszystkie święta w domu moich dziadków.
g) niektóre instytucje są w tym okresie zamknięte.
h) ten dzień jest wolny od pracy.
i) muszę jeszcze napisać pracę semestralną.

5b **Proszę wstawić odpowiedni spójnik.**

0. Kiedy byłam mała, wierzyłam, że święty Mikołaj przynosi prezenty na Boże Narodzenie, ..i. moje dzieci też w to wierzą.
1. Zaraz będzie padał deszcz, ... moja mama miała rację, kiedy mówiła, żebym nie wychodził dziś bez parasola.
2. Jutro rano wyjeżdżamy na Wszystkich Świętych do rodziny, ... musimy zrobić zakupy jeszcze dzisiaj.
3. Moi rodzice obchodzą tylko imieniny, ... ja tylko urodziny.
4. Mój syn nie dzwoni, ... egzamin maturalny jeszcze się nie skończył.
5. Na święta jedziemy w góry, ... będziemy jeździć na nartach .... na snowboardzie.
6. W sobotę babcia ma imieniny, ... musimy kupić jej prezent.

5c **Proszę dokończyć zdania.**

1. Od kilku lat uczę się języka polskiego ...i coraz lepiej mówię po polsku.........................
2. Kiedy ostatnio byłem / byłam na kursie językowym ....
3. Najpiękniejsze wspomnienia mam z miejsca, gdzie ....
4. Będę się uczył / uczyła języka polskiego, aż ....

6. 6a Kartki okolicznościowe. Z jakiej okazji wysyłamy takie życzenia?

z okazji: *ślubu pogrzebu urodzin imienin świąt Bożego Narodzenia Nowego Roku ✓Wielkanocy*

0 *to jest kartka z okazji Wielkanocy*

1

2

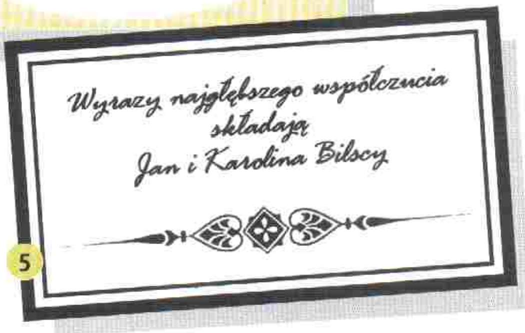
3

4

5

6

6b Proszę napisać kartkę lub krótki list z okazji ślubu, pogrzebu, urodzin, imienin, świąt Bożego Narodzenia, Nowego Roku, Wielkanocy, chrztu (do wyboru).

- Drogi Panie / Droga Pani (Drogi Janku / Droga Kasiu)
- Szanowny Panie / Szanowna Pani
- Kochany Janku / Kochana Kasiu
- Właśnie dowiedziałam się, że...
- Usłyszałem niedawno, że...
- Bardzo się cieszę, że...
- Bardzo mi przykro, że... / jest mi naprawdę przykro,...
- Przyjmij gratulacje, życzenia, wyrazy współczucia z powodu...
- Pozdrawiam Cię serdecznie
- Całuję Cię gorąco

Kraków, 5 listopada

Kochana Kasiu!

Właśnie dowiedziałam się, że Ty i Wojtek bierzecie ślub. Naprawdę się cieszę i mam nadzieję, że będziecie bardzo szczęśliwi!

Przyjmij najlepsze życzenia szczęścia i miłości.

Wszystkiego najlepszego na nowej drodze życia!

Pozdrawiam Cię serdecznie,

Twoja Marta

lekcja 17 Internet

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o podstawowych funkcjach Internetu i jego roli we współczesnym świecie • wyrażanie zdziwienia • opowiadanie o niezwykłych wydarzeniach Powtórzenie: określanie przeznaczenia rzeczy

Słownictwo Internet

Gramatyka i składnia budowanie zdań okolicznikowych celu • budowanie zdań przydawkowych Powtórzenie: zaimki pytające • rzeczowniki odczasownikowe

1. **1a Oto strony główne trzech popularnych portali internetowych. Proszę powiedzieć, którą z nich wybrałby Pan / wybrałaby Pani i dlaczego. Proszę wziąć pod uwagę następujące kryteria: strona graficzna, rodzaj informacji, eksponowane tematy.**

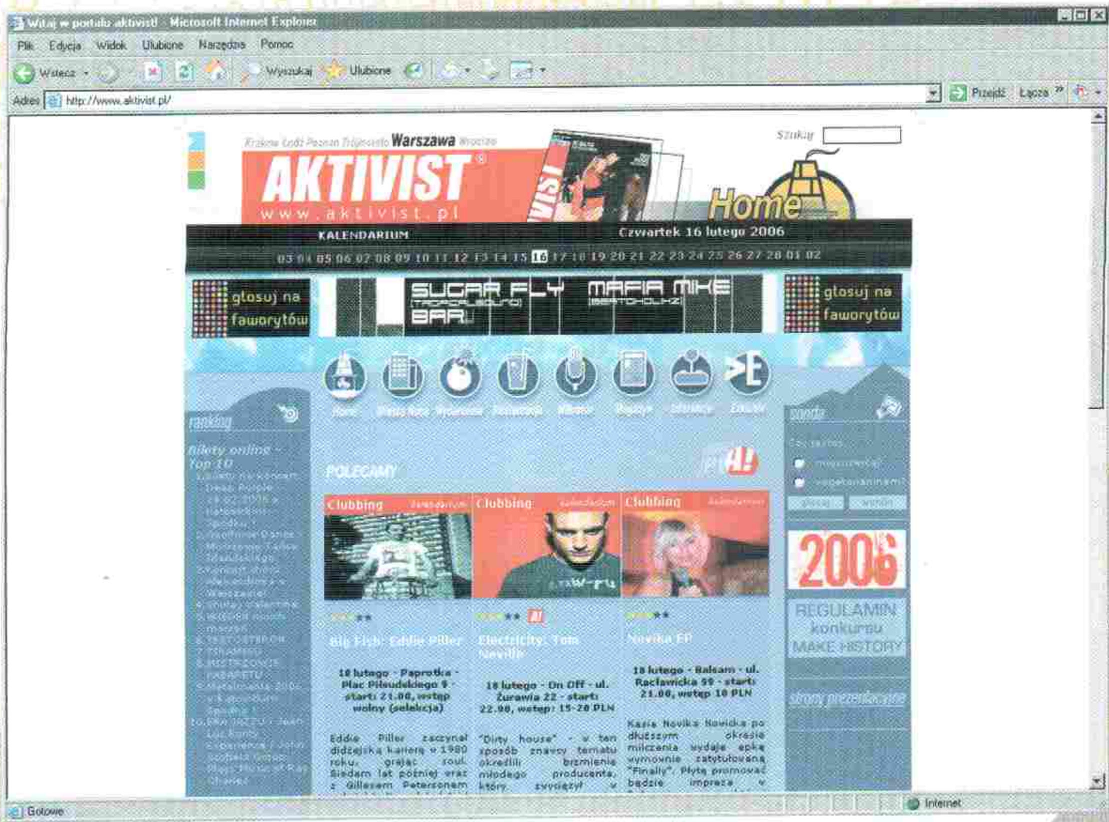
1b Proszę powiedzieć, co jeszcze decyduje o tym, że ludzie odwiedzają niektóre strony internetowe chętniej niż inne.

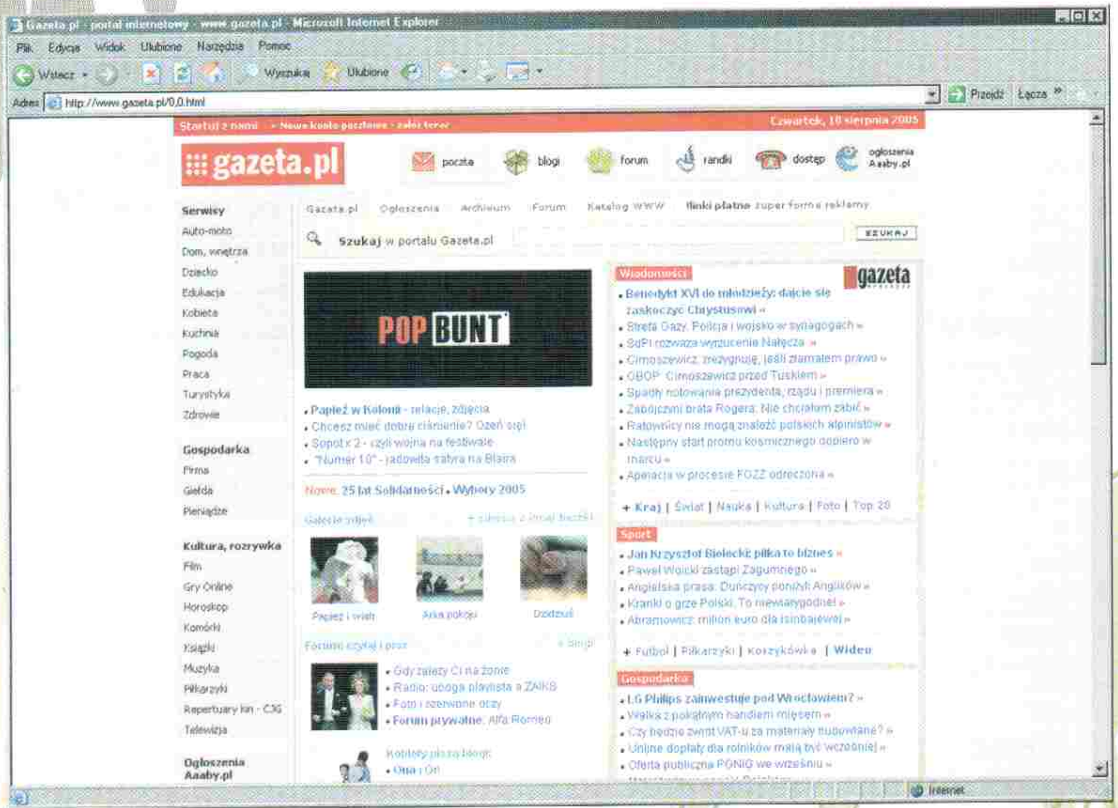
1c Proszę zapytać kolegę / koleżankę, na jakie strony wchodzi najczęściej, kiedy korzysta z Internetu.

- *Chętnie wchodzę na strony sportowe, bo chcę znać aktualne informacje na ten temat.*
- *Wybieram strony związane z kulturą, ponieważ...*
- *Interesuje mnie przede wszystkim kino, więc...*

1d Gdzie można znaleźć te informacje?

- Jeśli chcesz wyjechać na wakacje i szukasz hotelu... *musisz kliknąć na link „Turystyka" lub wpisać do wyszukiwarki hasło „hotele".*
- Jeśli chcesz znaleźć hasło: „monada",...
- Jeśli chcesz kupić książkę Miłosza...
- Jeśli chcesz ugotować orientalną potrawę...
- Jeśli chcesz dowiedzieć się czegoś o antybiotyku, który zażywasz...
- Jeśli chcesz porozmawiać o sprawach kobiecych...
- Jeśli chcesz poznać wynik meczu...
- Jeśli chcesz sprawdzić, jaki jest film w telewizji...

Witaj w portalu aktivist! - Microsoft Internet Explorer
Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc
Adres http://www.aktivist.pl/
AKTIVIST
www.aktivist.pl
KALENDARIUM
Czwartek 16 lutego 2006
głosuj na faworytów
POLECAMY
Clubbing
REGULAMIN konkursu MAKE HISTORY
Gotowe
Internet

Gazeta.pl - portal internetowy - www.gazeta.pl - Microsoft Internet Explorer
Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc
Adres http://www.gazeta.pl/0,0.html
gazeta.pl
poczta
blogi
forum
randki
dostęp
Serwisy
Auto-moto
Dom, wnętrza
Dziecko
Edukacja
Kobieta
Kuchnia
Pogoda
Praca
Turystyka
Zdrowie
Gospodarka
Firma
Giełda
Pieniądze
Kultura, rozrywka
Film
Gry Online
Horoskop
Komórki
Książki
Muzyka
Piłkarzyki
Telewizja
Ogłoszenia
Aaaby.pl
Szukaj w portalu Gazeta.pl
POP BUNT
Wiadomości
Sport
Gospodarka
Internet

2. 2a Proszę przeczytać wypowiedzi na temat Internetu i zdecydować, kto jest ich autorem.

✓*uczeń* *emerytka* *studentka* *informatyk*
uczennica *filozof* *bezrobotny* *pracownik firmy*

(1) ....

Internet, co to takiego? Nie, teraz serio… Jasne, że korzystam z Internetu. Kto nie korzysta? Przede wszystkim wysyłam e-maile do partnerów w Polsce, we Francji. To dużo tańsze niż telefon. Czasem czegoś szukam w Internecie.

(2) ....

Siedzę w Internecie zwykle po 16 godzin dziennie. To moja pasja i praca. Ostatnio projektuję profesjonalne witryny i strony internetowe. Jest z tego niezła kasa…

(3) ..uczeń..

No, mamy Internet w domu. Oglądam różne strony i siedzę na czacie. Tata krzyczy, bo on myśli, że szukam tam jakiś rzeczy, no nie wiem, czego…

(4) ....

Wchodzę do Internetu rzadko, tylko po to żeby wysłać czy odebrać e-maile i zamówić książki w bibliotece. Ten cały szum informacyjny to chaos i śmieci. Po prostu strata czasu.

(5) ....

Ludzie boją się Internetu, tak jak bali się konsekwencji popularyzacji wynalazków Guttenberga czy braci Lumière. Ludzie zawsze będą bali się tego, co nowe i nieznane. Moim zdaniem ludzie sami wytyczą granice tego, co może i nie powinno być dostępne w Internecie.

(6) ....

Siedzę w Internecie po trzy godziny dziennie, głównie na czacie. Są fajne grupy dyskusyjne. Poznałem sporo ludzi. Szukam roboty na stronach internetowych, które pośredniczą. Ale nic się nie da znaleźć.

(7) ....

W domu nie mamy Internetu, rodziców na to nie stać, w szkole też nie ma. Chodzę do koleżanki i u niej siedzimy w Internecie. Oglądamy różne strony. Poznałyśmy fajnych Włochów, korespondujemy po angielsku.

(8) ....

Córka namówiła nas na zainstalowanie Internetu. Przedtem nie umiałam nawet pisać na komputerze. Mąż nie bardzo chce się uczyć, ale ja siedzę, wysyłam i odbieram e-maile, a poza tym dostaję przez Internet zdjęcia wnuka!

2b Proszę napisać, w jaki sposób Pan / Pani korzysta z Internetu.

....

....

....

....

Słownictwo

2c Czy to jest to samo?

1. „rodziców na to nie stać”
   a) rodzice nie chcą mieć w domu Internetu,
   b) rodzice nie mają pieniędzy na zainstalowanie Internetu
2. „nic się nie da znaleźć”
   a) nie można znaleźć informacji
   b) nie ma informacji
3. „ten cały szum informacyjny to chaos i śmieci”
   a) w Internecie jest dużo ważnych informacji
   b) w Internecie jest dużo niepotrzebnych informacji
4. „ wytyczać granice”
   a) przekraczać granicę
   b) definiować granice
5. „córka namówiła nas na zainstalowanie Internetu”
   a) córka zachęciła nas do zainstalowania Internetu
   b) córka zainstalowała nam Internet
6. „strata czasu”
   a) nie mam na to czasu
   b) nie warto poświęcać na to czasu

2d W tekście znajdują się wyrazy potoczne. Proszę znaleźć ich synonimy wśród znanych Panu / Pani wyrazów z kolumny po prawej stronie.

0. serio	a) oczywiście
1. jasne	b) poważnie
2. kasa	c) praca
3. no	d) tak
4. sporo	e) ciekawy, dobry
5. fajny	f) pieniądze
6. robota	g) dużo

2e **Oto wypowiedzi młodego Polaka, który używa języka potocznego. Proszę zdecydować, jak będą brzmieć te wypowiedzi w polszczyźnie oficjalnej.**

0. Nie mam kasy na nowy komputer. ...Nie mam pieniędzy na nowy komputer....
1. Jasne, że wiem, jak to zrobić. ....
2. Nie mogę przyjechać, mam sporo roboty w weekend. ....
3. To jest bardzo fajna strona internetowa. ....
4. No jasne, że go znam! ....
5. Mówisz serio? ....

CD **2f** **Proszę wysłuchać nagrania i zdecydować, która z osób mówi polszczyzną oficjalną, a która nieoficjalną.**

0. – ...język nieoficjalny...
1. – ....
2. – ....
3. – ....
4. – ....
5. – ....

CO MOŻNA ROBIĆ W INTERNECIE?

- wchodzić do Internetu i wychodzić z Internetu
- siedzieć w / na Internecie • wysyłać i odbierać e-maile
- siedzieć na czacie • być w grupie dyskusyjnej
- rozmawiać na forum • ściągać pliki, mp3
- szukać stron internetowych
- przeglądać strony internetowe
- projektować strony i witryny internetowe
- grać w gry komputerowe

UWAGA! **w Internecie / na Internecie**

2g **Proszę połączyć podane elementy.**

Piotr to prawdziwy internauta.
Przez cały dzień siedzi w Internecie:

o 8.00	a) włącza	1. do Internetu
między 8.00 a 12.00	b) projektuje	2. pocztę
o 13.00	c) wysyła	3. strony internetowe
około14.00	d) wychodzi	4. witryny
po 15.00	e) znowu wchodzi	5. komputer
przed 17.00	f) ściąga	6. czacie
od 18.00 do 22.00	g) siedzi na	7. z Internetu
po 23.00	h) przegląda	8. komputer
o 3.00	i) wyłącza	9. e-maile

2h **Proszę przeprowadzić ankietę wśród kolegów i koleżanek. Proszę zadać następujące pytania:**

1. Ile razy w roku / miesiącu / tygodniu wchodzisz do Internetu?
2. Ile godzin dziennie siedzisz w Internecie?
3. Jakich informacji szukasz w Internecie?
4. Jak często ściągasz e-maile?
5. Ile e-maili codziennie / co tydzień / co miesiąc dostajesz?
6. Ile e-maili na dzień / na tydzień / na miesiąc wysyłasz?
7. Czy masz swoją stronę internetową?
8. Czy jesteś (byłeś / byłaś kiedyś) uczestnikiem czatu, forum internetowego, grupy dyskusyjnej?
9. Czy masz przyjaciół, których poznałeś / poznałaś przez Internet?
10. Czy korespondujesz przez Internet w innym niż Twój języku?

3. CD 3a **Proszę ułożyć fragmenty tekstu *Bajka o Jakubie i Internecie* w porządku chronologicznym. Następnie proszę wysłuchać bajki i porównać swoją wersję z nagraniem.**

Bajka o Jakubie i Internecie

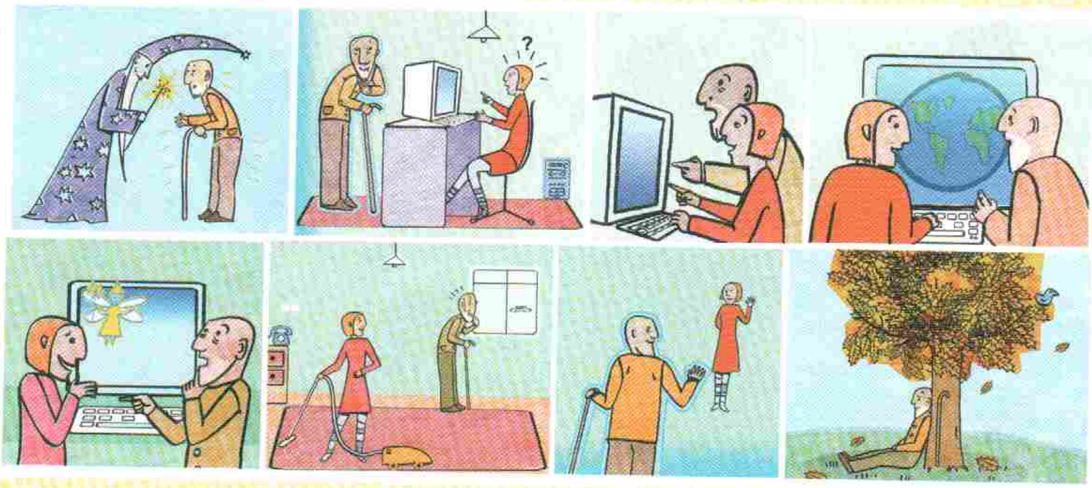
lekcja 17

(.....)

– Moim dziadkiem? – zdziwiła się dziewczyna. – Ależ to niemożliwe! – Patrzyła przez chwilę na starca.
– Aaaa, wiem, jesteś wirtualnym dziadkiem.
– Co to jest? – zapytał znowu Jakub.
– To jest komputer. Właśnie siedzę w Internecie i wysyłam e-maile do znajomych.
– W czym siedzisz?

(.....)

– Wróżką? Dlaczego?
– Masz szklaną kulę, więc znasz magię.
– Co ty mówisz, jaką magię? Teraz każdy człowiek może mieć to w domu.
– To niesamowite! Więc teraz wszyscy są czarownikami! Pokaż mi coś jeszcze!

(.....)

– W Internecie. Nie wiesz, co to jest?
– Nie wiem.
– To taka sieć elektroniczna. Mogę oglądać wszystko, co się dzieje na świecie i rozmawiać z ludźmi na całym świecie.
– Niewiarygodne! Jak to możliwe?
– Sama tego nie rozumiem. Patrzę w ekran i widzę.
– Jesteś więc wróżką?

(.....)

A kiedy wrócił, opowiedział wszystko Neukowi i dodał:
– Mogę spokojnie umierać. Widziałem w przyszłości różne cuda, ale cóż, kiedy i tam, gdzie mieszkają tylko czarownicy, nie można żyć wiecznie.
Potem poszedł do swojego domu, usiadł pod drzewem i umarł.

(.....)

I tak wnuczka pokazywała Jakubowi kolejno telefon, telewizor, samochód, a Jakub ciągle dziwił się i pytał: Co to jest? Jak to działa? Do czego to służy? Po co ludzie to robią? Dziewczyna tłumaczyła, Jakub kiwał głową i powtarzał: To niesamowite! To niewiarygodne! To nieprawdopodobne! W końcu zapytał:
– A macie też eliksir młodości?

(..1..)

Dawno, dawno temu pewien stary człowiek imieniem Jakub odwiedził swojego przyjaciela, czarownika Neuka.

(.....)

– Przyjacielu, powiedział, jestem już stary, niedługo umrę. Chciałbym żyć jeszcze długo i patrzeć na świat, ale nie wiem, czy warto, bo jestem już zmęczony.
– Mam na to radę, odpowiedział Neuk. Mógłbym przenieść cię na jeden dzień w przyszłość.
Tak zrobili.

(.....)

Po chwili Jakub znalazł się w dziwnym, kolorowym pokoju. Było jasno, nad głową świeciło małe słońce, było głośno, naprzeciwko przy stole siedziała dziewczyna.
– Kim jesteś? – zapytała.
– Twoim praprapraprapradziadkiem – uśmiechnął się Jakub. Co to jest? – zapytał i pokazał palcem migające pudełko.

(.....)

– Eliksir młodości, dziadku, przecież to niemożliwe! Człowiek nie może żyć wiecznie.
– W takim razie wracam do domu.

3b Proszę odpowiedzieć na pytania do tekstu.

1. Dlaczego Jakub odwiedził swojego przyjaciela Neuka?
2. Dlaczego dziewczyna tak szybko zaakceptowała obecność pradziadka?
3. Jak Jakub wytłumaczył sobie funkcjonowanie Internetu?
4. Dlaczego Jakub postanowił umrzeć?

3c Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych słów.

- *czarownik* – ....
- *szklana kula* – ....
- *eliksir młodości* – ....
- *magia* – ....

WYRAŻANIE ZDZIWIENIA, ZASKOCZENIA, NIEDOWIERZANIA

– To niesamowite!
– To niewiarygodne!
– To nieprawdopodobne!
– Nie mogę w to uwierzyć!
– To niemożliwe!

– Naprawdę?
– Co ty mówisz?
– Nie żartuj!
– Nie wierzę!
– Co ty?

3d Proszę zareagować w następujących sytuacjach:

1. Do szkoły lecę aerorowerem.
2. Mój wirtualny nauczyciel zna wszystkie języki świata.
3. Ten pan, który siedzi koło ciebie, to cyberaktor. Oglądamy właśnie interaktywny film.
4. Telefonów już nie ma, rozmawiamy za pomocą telepatii.
5. Możemy iść na wirtualny spacer na Alaskę.

3e Role. Proszę przygotować w parach krótkie scenki.

1. Jakub i Neuk rozmawiają ze sobą. Jakub opowiada, co widział w przyszłości, Neuk zadaje pytania.

2. Wyobraź sobie, że masz 100 lat i rozmawiasz z wnukiem. On opowiada ci o swoim życiu, które jest zupełnie inne od Twojego. Jaka jest Twoja reakcja?

3. Znajdujesz się w wirtualnej rzeczywistości. Jest rok 2200, robot przewodnik pokazuje ci Kraków.

3f Proszę przeczytać krótkie fragmenty prasowe o nowinkach technologicznych i powiedzieć, który z wynalazków wydaje się Panu / Pani najbardziej niezwykły?

Citizen jest autorem palmtopa o rozmiarach karty kredytowej. (...). Mierzący 60x90x9 mm komputer waży zaledwie 70 g (...). Gadżet obsługuje pocztę elektroniczną, a jego akumulator wystarcza na 30 godzin pracy (...). Cena urządzenia wynosi ok. 270 USD.
Newsroom serwis Chiponline/2003.11.02

„Rzeczpospolita": Popularne gry komputerowe mogą zapewnić skuteczne leczenie wielu fobii, takich jak lęk wysokości (...), klaustrofobia czy lęk przed niektórymi zwierzętami. (...)
IAR, mat/2003.10.24

„Gazeta Wyborcza": Tak jak kompakt wyparł płyty winylowe, tak internetowe zakupy piosenek „na sztuki" wyprą wkrótce kompakty. Od trzech lat firmy płytowe notują ciągły spadek sprzedaży.

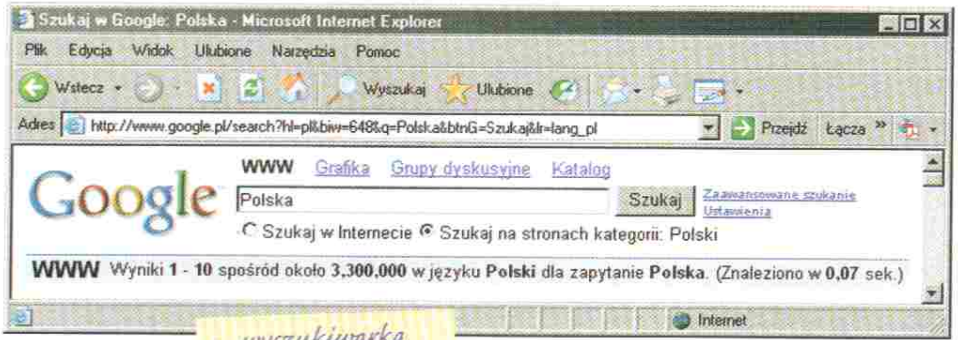
Dla mnie najbardziej niezwykły jest ten fragment, który mówi o wpływie gier komputerowych na psychikę człowieka. To niesamowite, że...

A może dla dzisiejszego człowieka nie jest to niewiarygodne?

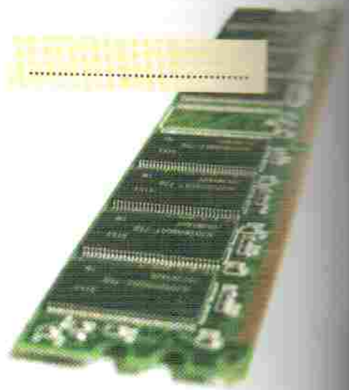
4.

4a **Proszę podpisać fotografie, a następnie napisać, do czego służą te urządzenia.**

Słownictwo

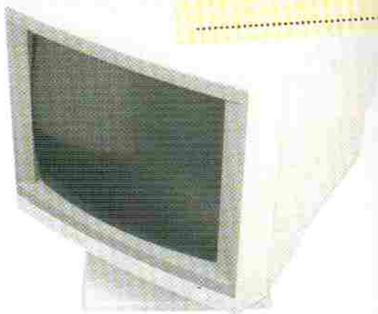
wyszukiwarka

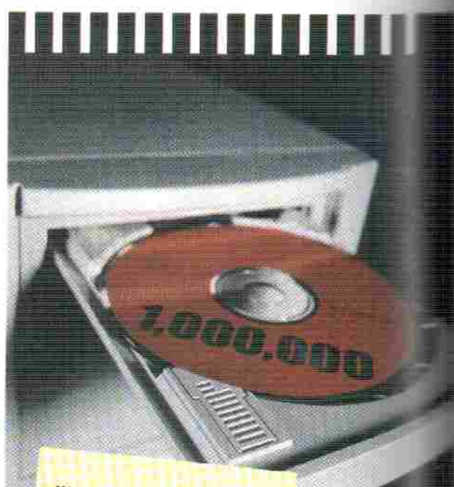
....

....

....

....

0. wyszukiwarka – *służy do wyszukiwania danych*
1. drukarka – ....
2. nagrywarka – ....
3. monitor – ....
4. twardy dysk – ....
5. pamięć – ....
6. witryna – ....
7. klawiatura – ....

Gramatyka

4b **Proszę przekształcić wyrażenia według wzoru.**

0. wyświetlać (projektować) dane – *wyświetlanie (projektowanie) danych*
1. szukać i oglądać strony internetowe – ....
2. zapisywać i przechowywać dane – ....
3. pisać tekst – ....
4. zapamiętywać informacje – ....
5. nagrywać pliki dźwiękowe – ....
6. wyszukiwać informacje – ....
7. drukować tekst – ....

Wymowa

4c **Proszę przeczytać adresy internetowe.**

pankowalski@popolsku.pl
wakacje@urlop-popolsku.com
ania_b@if.edu.pl
www.interia.pl
www.gov.pl

....

....

....

4d Proszę razem z kolegą / koleżanką przygotować ofertę wybranego z poniższej listy produktu, a następnie zareklamować go grupie.

Jest to najnowszy model... Najlepszy... Warto... Można...

a) komputer
b) drukarka
c) stałe łącze – opłata za miesiąc
d) myszka

4e Proszę połączyć pytania i odpowiedzi.

[e] 0. Co to jest?	a) Do drukowania.
[ ] 1. Dlaczego ludzie lubią Internet?	b) To jest kabel do Internetu.
[ ] 2. Po co ludzie kupują komputer?	c) Żeby mieć Internet.
[ ] 3. Do czego służy drukarka?	d) Bo mogą szybko kontaktować się ze sobą.
[ ] 4. Do czego to jest?	e) Komputer.

Gramatyka

4f Proszę ułożyć pytania do poniższych odpowiedzi.

0. *Do czego służy nagrywarka?*	Żeby nagrywać piosenki z Internetu.
1.	Myszka.
2.	Bo mogę rozmawiać na forum.
3.	Do wyszukiwania informacji.
4.	Nie wiem.
5.	To jest kabel do klawiatury.
6.	Modem.
7.	Bo chcę porozmawiać po polsku.

4g Proszę wyjaśnić terminy, używając zaimka ***który***:

informatyk – *to osoba, która zajmuje się programowaniem.*
a) internauta – ....
b) haker – ....
c) grafik – ....
d) dyskutant – ....
e) gość czatu – ....
f) administrator sieci – ....

5.

5a Proszę posłuchać nagrania i zdecydować, która wypowiedź wyraża:

- [ ] a) zadowolenie
- [ ] b) obawę
- [ ] c) niechęć

5b Proszę jeszcze raz posłuchać nagrania i uzupełnić wypowiedzi, wpisując brakujące słowa.

1. Moja córka .... z Internetu, ja nie. Jestem już za stara, żeby się nauczyć. Ona ciągle .... na czacie, a ja myślę, że to .... czasu. Mogłaby lepiej poczytać książkę.
2. Internet jest niebezpieczny. Dzieci mają .... do pornografii i treści antysemickich. Są oczywiście dobre strony, ale wolałbym, żeby ktoś to ....
3. Dzięki Internetowi mogę rozmawiać po angielsku i niemiecku. To jest naprawdę super. Nie mam też w domu encyklopedii, wszystko mogę znaleźć na .... www.
4. To jest przede wszystkim .... Przedtem wszystkie listy wysyłaliśmy pocztą, teraz wiele spraw załatwiamy .... Internet.

5c Proszę znaleźć dobre i złe strony Internetu. Proszę przygotować listę jego wad i zalet i podyskutować o tym w grupie.

5d Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć, które z poniższych zdań zawierają prawdziwe (P), a które nieprawdziwe (N) informacje dotyczące tekstu.

Anna Leśko, 42 lata, była gospodyni domowa z Pszczyny opowiada o tym, jak Internet zmienił jej życie.

Przez 12 lat pracowałam jako sekretarka prezesa dużej firmy w Pszczynie. Nie bardzo lubiłam tę pracę, ale zarabiałam dużo pieniędzy i nie chciałam nic zmieniać w moim życiu. Kiedy 7 lat temu urodziłam dziecko, a lekarze powiedzieli mi, że moja córeczka jest niepełnosprawna i będzie wymagała specjalnej opieki, nie chciało mi się żyć. Musiałam zrezygnować z pracy, a ponieważ leczenie Emilki było bardzo drogie, zaczęły się problemy finansowe. To był dla mnie trudny czas, czułam się bardzo źle, okazało się, że mam depresję i moja lekarka poradziła mi, żebym zdecydowała się na psychoterapię. Tak zrobiłam i nie żałuję. W spotkaniach grupy terapeutycznej uczestniczyła też Ilona, również matka niepełnosprawnego dziecka, obecnie moja przyjaciółka. Kiedy poznałyśmy się lepiej, wspólnie założyłyśmy stronę internetową dla rodziców z problemami podobnymi do naszych. Z roku na rok strona stawała się coraz bardziej popularna i dzięki ludziom, którzy ją odwiedzali, zdobyłyśmy pieniądze na operacje naszych dzieci. Obecnie mam wielu przyjaciół, których poznałam przez Internet i na których zawsze mogę liczyć, a moje życie stało się lepsze.

1. Anna pracowała jako sekretarka, ale nie była zadowolona ze swojej pracy i szukała innej. P / N
2. Anna zrezygnowała z pracy, ponieważ leczenie dziecka było bardzo drogie. P / N
3. Trudna sytuacja życiowa spowodowała, że Anna wpadła w depresję. P / N
4. Przyjaciółka Anny, Ilona, jest psychoterapeutką. P / N
5. Anna i Ilona założyły stronę internetową dla rodziców niepełnosprawnych dzieci. P / N
6. Annie nie udało się zdobyć pieniędzy na operację córki. P / N

5e Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób, a następnie powiedzieć, w jaki sposób Internet zmienił ich życie. Czy ten wpływ był pozytywny czy negatywny? Proszę podać argumenty.

5f Czy Internet wpłynął w istotny sposób na Pana / Pani życie? A na życie Pana / Pani bliskich? W jaki sposób korzystanie z Internetu może zmienić życie człowieka? Proszę podyskutować o tym w grupie.

6.

ZDANIA PODRZĘDNIE ZŁOŻONE PRZYDAWKOWE

Internet to wynalazek, **który** zmienił życie ludzi.
To jest ten komputer, **którego** rodzice nie mogą mi kupić.
Gość czatu to osoba, **z którą** mogę porozmawiać online.

UWAGA! **Zaimek *który* odmienia się tak jak przymiotnik.**

ZDANIE PODRZĘDNIE ZŁOŻONE OKOLICZNIKOWE CELU

Ludzie instalują Internet, **żeby** szybko kontaktować się ze sobą.
Kupiłem komputer, **żeby** dzieci mogły nauczyć się z nim pracować.

6a **Proszę uzupełnić zdania przydawkowe za pomocą zaimka *który*.**

0. Internauta to człowiek, ...*który*... spędza dużo czasu w Internecie.
1. Nie mogę być w grupie dyskusyjnej, w .... nie ma osób o podobnych zainteresowaniach.
2. To witryna, ... szukam!
3. Kupił gry, ... interesuje się mój syn.
4. Musimy wejść na forum, na .... piszą o turystyce.
5. Nie odebrałam e-maila, ... wysłałaś mi wczoraj.
6. Czy zapisałaś te dane, o .... mówiłam ci wczoraj?

6b **Proszę zbudować zdania celowe. Proszę zdecydować, czy należy użyć w zdaniu podrzędnym bezokolicznika czy formy osobowej czasownika.**

0. Piotr oszczędza pieniądze, żeby ......*kupić*....... (kupić) laptopa.
   Jan zainstalował modem, żeby jego dzieci ....*mogły surfować*.... (móc surfować) po Internecie.
1. Kupiłem drukarkę, żeby moja żona czasami .... (móc drukować) artykuły prasowe.
2. Kupiłem drukarkę, żeby czasami .... (móc drukować) artykuły prasowe.
3. Musisz wymienić myszkę, żeby .... (móc pracować) normalnie.
4. Musisz wymienić myszkę, żeby twój syn .... (móc pracować) normalnie.
5. Musi użyć wyszukiwarki, żeby .... (znaleźć) interesujące go hasło.
6. Musimy użyć wyszukiwarki, żeby (ona) .... (znaleźć) interesujące nas hasło.

6c **Proszę zbudować zdania z poniższych elementów.**

0. życzyć / ty / znaleźć dobrą pracę – ....*Życzę ci, żebyś znalazł dobrą pracę*.......................................
1. zainstalować modem / łączyć się z Internetem – ....
2. chcieć / ty / sprzedać mi swoją drukarkę – ....
3. wchodzić na strony dla kobiet / poczytać o ich problemach – ....
4. chcieć mieć stałe łącze / nie płacić za dużo za Internet – ....
5. szukać witryn sportowych / mój ojciec miał aktualne informacje o piłce nożnej – ....
....
6. wchodzić często na strony o literaturze / kupić nowe książki – ....
7. chcieć / twój syn / zostać informatykiem – ....
8. prosić / ty / znaleźć mi to w portalu www.muzyka.com – ....

Ortografia

6d **Proszę uzupełnić tekst brakującymi literami.**

Często wcho......ę na strony sportowe, bo chcę zna... wyniki me......ów.
Strony dla kobiet p......edstawiają tylko p......episy kulinarne i najnow......e trendy w mo.........e.
Ko......ystamy z Internetu, bo mo...na tam znale...ć najnow......e informacje. Mam stałe łą......e, bo to ko......tuje mniej ni... modem.

lekcja 18

Sytuacje komunikacyjne wyrażanie upodobania • opowiadanie o książce i prasie • wyrażanie protestu • recenzowanie Powtórzenie: dyskusja i wyrażanie swojego zdania

Słownictwo książka i prasa

Gramatyka i składnia budowanie zdań podmiotowych i dopełnieniowych

Prasa i książka

1.

1a Poniższe słowa są związane z prasą. Proszę je uporządkować, wpisując każde z nich do tabeli. Proszę wyjaśnić, dlaczego zaproponował Pan / zaproponowała Pani taki, a nie inny podział. Słownictwo

tygodnik gazeta reporter magazyn polityczny publicysta ilustrowany fotoreporter kobiecy wydawać miesięcznik publikować redaktor ukazywać się pisać felietony specjalistyczny brukowy felietonista kwartalnik pismo ✓*brukowiec*

1. czasopismo	2. dziennik	3. dziennikarz	4. opiniotwórczy	5. wychodzić
brukowiec				

1b Proszę przeczytać fragmenty artykułów i zdecydować, w której z poniższych gazet zostały opublikowane.

Twój STYL® — SUPER express — wprost — FILM — gazeta WYBORCZA — Dziecko PIERWSZE LATA ŻYCIA

1 Polska służba zdrowia przypomina dziś handel z czasów późnej PRL, gdy powstały sklepy komercyjne. Jest niby państwowa, ale w dużej części już prywatna. Jest taką hybrydą dlatego, że z PRL-owskiej konstytucji skopiowano do konstytucji III RP zapis o bezpłatnej służbie zdrowia. Ale wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że to fikcja.

2 Tyramy od świtu do nocy. Nie mamy czasu dla bliskich. – Trzeba pracować, żeby żyć – mówi większość Polaków.

3 **Dolnośląskie: ostrzeżenie przed gwałtownymi burzami**

Burze z porywistym wiatrem i opadami deszczu przejdą w poniedziałek po południu nad Dolnym Śląskiem – ostrzega Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział (IMiGW) we Wrocławiu. Przewidywana wysokość opadów wynosi od 5 do 15 mm, lokalnie może sięgać do 40 mm. Burzom będzie towarzyszył silny i porywisty wiatr, osiągający w porywach 60-70 km/godz. Możliwe są także opady gradu.

4 Języki obce. Psychologowie twierdzą, że dziecko najpierw powinno dobrze opanować język ojczysty – ten, w którym mówią do niego rodzice. Potem można uczyć (w formie zabawy) języków obcych.

5 **CANNES KOCHA GWIAZDY**

A gwiazdy kochają Cannes. W tym roku amerykańskie sławy zjechały na Lazurowe Wybrzeże w silnym składzie.

6 Kiedy dowiesz się, jaki jest Twój wzór kobiecości, będziesz też wiedziała, skąd biorą się Twoje problemy w miłości i w pracy.

1c Proszę opisać czasopisma przedstawione powyżej.

- Jak często wychodzą?
- Jaka może być ich tematyka?

„Gazeta Wyborcza" jest dziennikiem, to znaczy wychodzi codziennie. Myślę, że zajmuje się problematyką polityczną, społeczną, kulturalną i gospodarczą. Jest ważnym pismem opiniotwórczym...

1d **Jak nazwaliby Państwo magazyn o takiej tematyce? Proszę wspólnie z koleżanką / kolegą zaproponować kilka nazw.**

magazyn: motoryzacyjny, przyrodniczy, geograficzny, edukacyjny, historyczny, kulturalny, muzyczny, filmowy, polityczny, sportowy, o zdrowiu, o psach, o dzieciach

Magazyn motoryzacyjny mógłby się nazywać „Cztery Koła"
Magazyn o zdrowiu mógłby się nazywać:...

1e **Proszę przeczytać teksty i zdecydować, o jakim czasopiśmie każdy z nich opowiada.**

0. ....„Polityka"..............
Bardzo popularny w Polsce tygodnik o tematyce politycznej. Wiele miejsca poświęca się tutaj wydarzeniom ze świata, kulturze, gospodarce. W każdym numerze publikowane są komentarze polityczne i felietony.
Odbiorcy: ludzie z wyższym wykształceniem i studenci.

2. ....
Specjalistyczny magazyn skierowany do ludzi o zainteresowaniach informatycznych.
Dużo miejsca poświęca się tutaj tematyce internetowej, poleca się atrakcyjne strony, programy antywirusowe, opisuje się problemy techniczne, z którymi spotykają się internauci. Uwaga! Tylko dla wtajemniczonych.

4. ....
Kolorowy miesięcznik o charakterze rodzinnym dla miłośników psów i innych zwierząt. Pokazuje się tu znane osoby z ich ulubieńcami oraz ludzi zajmujących się zwierzętami zawodowo. Instruuje, jak aktywnie i zdrowo spędzać czas z psem, propaguje akcje adopcyjne bezdomnych psów i kotów.

1. ....
Sobotni dodatek do „Gazety Wyborczej", jednej z najważniejszych gazet codziennych. Pismo adresowane jest do kobiet niezależnych, z wyższym wykształceniem. Porusza się w nim tematy feministyczne, prezentuje się sylwetki znanych kobiet.

3. ....
Magazyn ilustrowany, skierowany głównie do mężczyzn. Jest to pismo o tematyce rozrywkowej, często „z przymrużeniem oka". Opisuje się tu codzienne problemy męskiej części społeczeństwa, publikuje się porady: jak zdobyć kobietę, jak zlikwidować kaca,...

5. ....
Popularny magazyn o zdrowiu, przeznaczony tak dla mężczyzn, jak i dla kobiet. Publikuje się tu rady, diety, opinie lekarzy. Odpowiada się na listy czytelników.

1f **Proszę napisać krótką charakterystykę tych czasopism. Jak Pan / Pani myśli, jakie tematy poruszają i do kogo są skierowane?**

„Cosmopolitan" to pismo dla kobiet...
„Newsweek" to tygodnik polityczno-społeczny...
„Businessman" jest gazetą adresowaną do...

CD 1g Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób i uzupełnić brakujące wyrazy.

Magda, 25 lat

Nie czytam ani ...., ani pism .... adresowanych do kobiet. Mam wrażenie, że redaktorzy tego typu .... są przekonani, że kobiety chcą czytać tylko o tym, jak być piękną, jak zdobyć mężczyznę, jak się ubrać i co ugotować na obiad i że interesują się jedynie .... z życia aktorów. Ja szukam w prasie głównie informacji ze świata .... i .... i dlatego kupuję pisma o .... tematyce.

Jan, 40 lat

Muszę powiedzieć, że lubię typowo .... gazety, głównie .... i .... Chętnie też oglądam .... pięknych kobiet. Normalnie nie lubię czytać gazet ...., bo artykuły są za .... i jest ich za .... Kupuję je rzadko, tylko wtedy, jak piszą coś ...., na przykład o ważnym ...., albo jak opisują jakiś .... czy .... polityczną.

Kasia, 33 lata

Bardzo lubię prasę ...., ale nie kupuję .... ilustrowanych, bo są za .... Niestety, nie stać mnie na nie. Czytam głównie .... telewizyjne, bo jest tam dużo ciekawostek z życia aktorów. Od czasu do czasu kupię jakieś czasopismo o .... albo o .... Gazet .... nie kupuję, wystarczają mi wiadomości w telewizji.

1h Proszę podsumować upodobania Magdy, Jana i Kasi.

	Jakie gazety lubi?	Jakich informacji szuka w gazetach?	Jakich gazet nie kupuje i dlaczego?
Magda			
Jan	*motoryzacyjne*		
Kasia			

1i Jak Pan / Pani myśli, co czytają osoby na poniższych fotografiach? Jakie gazety są do nich adresowane?

Marek, 31 lat, bezrobotny

Janina, 66 lat, emerytka

Fryderyka, 50 lat, profesor ekonomii

Eryk, 42 lata, ksiądz

1j „*Newsweek*" to polska edycja amerykańskiego pisma. Do kogo jest adresowany? Jakie są Pana / Pani zdaniem najlepsze czasopisma na świecie i po co ludzie je czytają?

Gramatyka

***żeby* + bezokolicznik**

Ludzie czytają gazety, żeby dowiedzieć się czegoś o polityce.

***dla* + dopełniacz**

Ludzie czytają gazety dla rozrywki / dla przyjemności / dla zabawy.

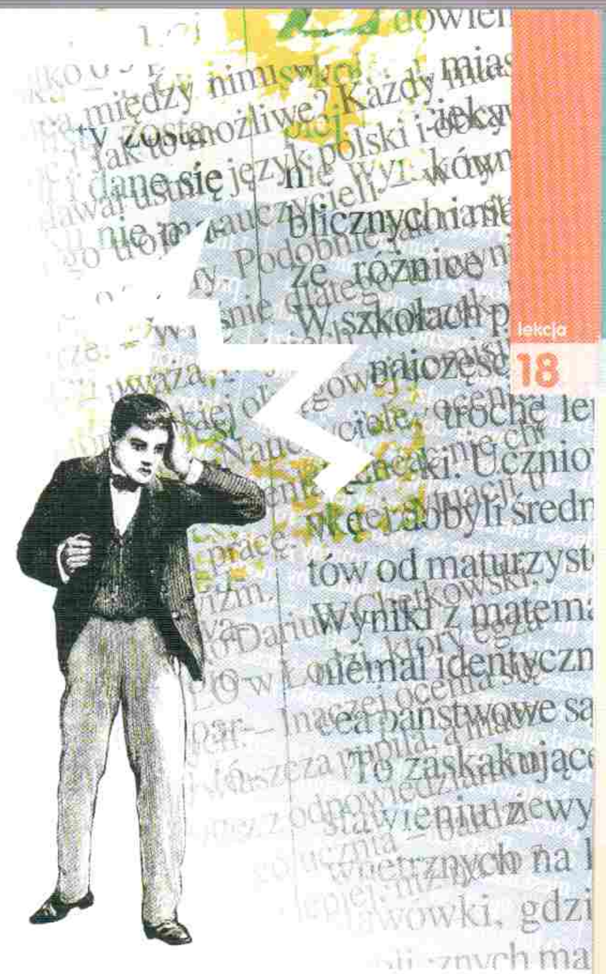
1k Proszę napisać swoje imię na kartce. Proszę zebrać kartki i wylosować jedną. Jak Pan / Pani myśli, co czyta osoba, której imię znajduje się na kartce? Proszę porównać swoje przypuszczenia z rzeczywistością.

Moim zdaniem Eva czyta gazety o tematyce społecznej i politycznej, ponieważ studiuje politologię i powinna interesować się tym, co się dzieje na świecie.

Według mnie, Ives czyta gazety motoryzacyjne, bo interesuje się samochodami i pracuje w salonie...

Słownictwo

2. WYRAŻANIE PROTESTU

- Protestuję przeciw korupcji!
- Nie zgadzam się na to!
- Nie mogę zaakceptować faktu, że pisma pornograficzne są ogólnodostępne!
- To skandal!
- To niedopuszczalne, żeby czytać tyle głupich gazet! Lepiej wziąć książkę.
- Jestem zbulwersowany tym, że ludzie nie reagują na nieszczęście!
- Jestem oburzony tym, że on został zwolniony z pracy!

2a Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

a) Jakich gazet nie czytasz? Dlaczego?
- bo cię denerwują?
- bo cię nudzą? Nie interesuje Cię ta tematyka?
- bo cię szokują?

b) Co Cię szokuje we współczesnej prasie? Czego nie możesz zaakceptować?

2b Proszę przeprowadzić ankietę. Proszę zadać poniższe pytania kilku kolegom / koleżankom, a następnie podsumować wyniki w małych grupach. Proszę powiedzieć, które z podanych problemów budzą protest, które entuzjazm, a które są nam obojętne.

Co myślisz o...	potestuję przeciw temu	jest mi to obojętne	jestem za
wojnach religijnych?	☐	☐	☐
prasie pornograficznej w kioskach na każdej ulicy?	☐	☐	☐
długich weekendach, czyli łączeniu świąt państwowych z urlopem?	☐	☐	☐
prasie kobiecej?	☐	☐	☐
zakupach przez Internet?	☐	☐	☐
dużych centrach handlowych?	☐	☐	☐
pracy w niedzielę?	☐	☐	☐
czytaniu książek w księgarniach?	☐	☐	☐
próbach nuklearnych?	☐	☐	☐
sprzedawaniu papierosów dzieciom?	☐	☐	☐
zachowaniu kibiców na meczach piłkarskich?	☐	☐	☐
szukaniu partnera przez Internet?	☐	☐	☐

2c Jakie, poza wymienionymi powyżej, problemy współczesnego świata budzą Państwa protest lub entuzjazm? Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zrobić ich listę i przedstawić grupie.

2d CD **Proszę posłuchać 5 dialogów i powiedzieć, przeciw czemu protestują przedstawione osoby. Tylko pięć z podanych poniżej zdań odpowiada dialogom.**

- przeciw pracy w niedzielę
- przeciw pornografii
- przeciw oglądaniu meczu
- przeciw zwolnieniu z pracy
- przeciw nocnemu wyjściu dziecka na imprezę
- przeciw wysokim cenom
- przeciw nadużywaniu alkoholu
- przeciw centrom handlowym
- przeciw nierzetelnym informacjom w gazetach

Wymowa

2e CD **Proszę wysłuchać wypowiedzi, a następnie powtórzyć je z odpowiednią intonacją.**

– To skandal.
– To oburzające!
– Nie akceptuję tego!
– Protestujemy!
– Dość!
– Jak możesz!

2f **Role. Proszę przygotować dialogi:**

1

Redaktor zwalnia z pracy dziennikarza.
a) Jesteś redaktorem: wyjaśnij, dlaczego podjąłeś taką decyzję.
b) Jesteś dziennikarzem: protestuj!

2

Awantura w kiosku.
a) Jesteś emerytem: denerwuje cię, że dzieci mogą tu kupować pisma pornograficzne.
b) Jesteś kioskarzem, wyjaśnij, że to twoja praca.

3

Adwokat słynnej aktorki chce podać gazetę do sądu.
a) Jesteś adwokatem: podaj powód swojej decyzji.
b) Jesteś redaktorem naczelnym: negocjuj!

4

Polityk chce skorumpować redaktora naczelnego.
a) Jesteś politykiem.
b) Jesteś redaktorem naczelnym.

5

Kłótnia rodzinna.
a) Jesteś mężem: denerwuje cię, że żona czyta brukowce.
b) Jesteś żoną: denerwuje cię, że mąż czyta prasę kobiecą.
c) Jesteś dzieckiem: denerwuje cię, że rodzice nie czytają ambitnej prasy.

6

Debata polityczna
a) Przedstawiciele rządu. Nie podoba wam się, że prasa krytykuje politykę rządu.
b) Przedstawiciele prasy. Nie podoba wam się to, że rząd ingeruje w wolność mediów.

3.

3a Proszę dokończyć zdania.

0. To skandal, że *ten bandyta wciąż jest na wolności*
1. Nie toleruję tego, że ....
2. Nie akceptuję tego, że ....
3. To skandal, żeby ....
4. To niedopuszczalne, żeby ....
5. Wiadomo, że ....

ZDANIA PODRZĘDNIE ZŁOŻONE PODMIOTOWE

To skandal, że ten człowiek wciąż jest dyrektorem.
Wiadomo, że najlepsze tytuły sprzedają się same.
Jasne jest, **kto** protestuje przeciw centrom handlowym.
To niedopuszczalne, żeby sprzedawać alkohol dzieciom.

ZDANIA PODRZĘDNIE ZŁOŻONE DOPEŁNIENIOWE

Protestuję przeciw **temu**, żeby dzieci czytały pisma pornograficzne.
Nie akceptuję **tego**, że ciągle pracujesz dla tej okropnej gazety.
Nie zgadzam się z **tym**, że prasa kobieca jest głupia.
Proponuję, żeby przestać protestować i zacząć pracować.
Myślę, że **to** jest prawda.

3b Proszę wpisać formy deklinacyjne zaimka *to* do poniższej tabeli.

mianownik	*to*
dopełniacz	
celownik	
biernik	
miejscownik	
narzędnik	

✓to temu tym
tego to tym

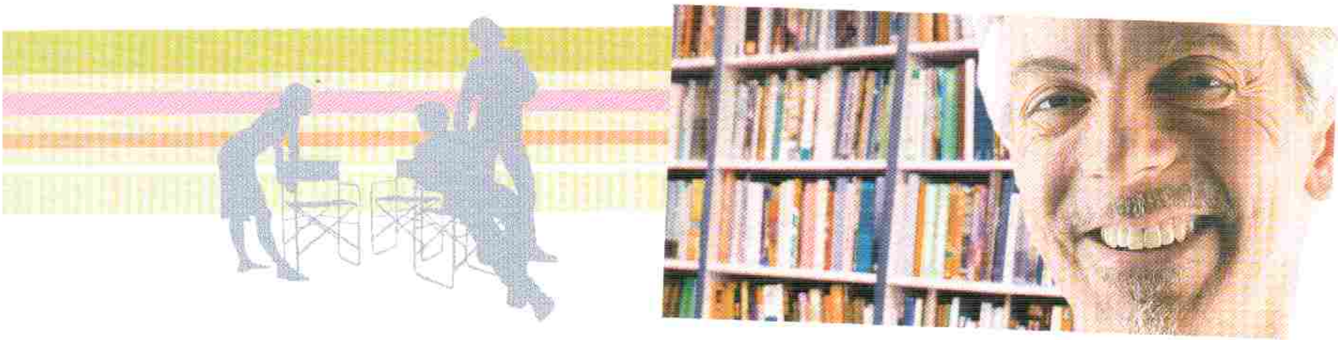
3c Proszę zdecydować, która forma deklinacyjna zaimka *to* powinna znaleźć się w następujących zdaniach dopełnieniowych.

0. Nie toleruję ....*tego*.., że jesteś zwolennikiem pornografii w mediach.
1. Nie akceptuję ...., że dzieci mają dostęp do pism pornograficznych w kioskach.
2. Myślę o ...., co może dać pracownikom ten strajk.
3. Nie zgadzam się z ...., że papierosy można sprzedawać także dzieciom.
4. Szanuję ...., że masz inne zdanie.
5. Protestuję przeciw ...., że dyrektorzy zarabiają pięć razy więcej niż ich pracownicy.

lekcja 18

CD **3d** **Proszę wysłuchać wypowiedzi pana Zenona Auguścika, księgarza, a następnie zdecydować, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).**

1. Od wielu lat sytuacja na rynku książki wcale się nie zmienia. P / N
2. Ludzie nie kupują książek, bo są one za drogie. P / N
3. Ludzie kupują ilustrowane miesięczniki, bo są tanie. P / N
4. Syn pana Auguścika uważa, że ludzie za mało czytają. P / N
5. Syn pana Auguścika uważa, że czasy się zmieniają. P / N
6. Czytanie książek nie wymaga czasu ani koncentracji. P / N
7. Według pana Auguścika ludzie uważają, że wiedza zdobyta w prasie lub w kinie nie jest wystarczająca. P / N
8. Według pana Auguścika ludzie uważają, że wraz z „erą Internetu" czas książki się skończył. P / N
9. Według pana Auguścika książki są nadal ważne. P / N

CD **3e** **Proszę wysłuchać ponownie nagrania, a następnie połączyć fragmenty zdań z obu kolumn.**

☐ 1. Muszę powiedzieć, że...
☐ 2. Ludzie myślą, że...
☐ 3. Ludzie nie kupują książek, bo mówią, że...
☐ 4. Mówi, że...
☐ 5. Rozmawiałem ostatnio z moim synem o tym, że...
☐ 6. Dyskutują o tym, że...
☐ 7. On mówi, że...
☐ 8. Nie akceptuję tego, że...
☐ 9. Nie zgadzam się z tym, co...

a) to nieprawda.
b) dzisiaj sytuacja na rynku książki i prasy bardzo się zmieniła.
c) usłyszałem od niego.
d) za mało się dzisiaj czyta.
e) czas książki się kończy...
f) czasy się zmieniają.
g) tak szybko zapominamy o rzeczach ważnych.
h) nie mają pieniędzy.
i) wystarczy pójść do kina...

3f **Proszę zdecydować, które z powyższych zdań to:**

zdania podrzędnie złożone podmiotowe ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

zdania podrzędnie złożone dopełnieniowe ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

4. 4a Proszę przeczytać tekst, a następnie odpowiedzieć na poniższe pytania.

Nike
Nicom & Gazeta Wyborcza
Nagroda Literacka

a) Czy istnieją warunki, które musi spełnić książka, aby została nominowana do Nagrody Literackiej Nike?
b) Jakiego rodzaju książki zwyciężają najczęściej w konkursie Nike?
c) Kiedy odbędzie się finał konkursu?

Nagroda literacka Nike – prestiżowe polskie wyróżnienie dla najlepszej polskiej książki roku przyznawana jest corocznie od 1997 przez Fundację tej nagrody. Jej zadaniem jest promocja literatury polskiej, szczególnie powieści. Konkurs dotyczy wyłącznie autorów żyjących.

Zwycięzca wyłaniany jest w trzyetapowym konkursie. Pierwszy etap to przyznanie przez jury 20 nominacji, następnie wybór siedmiu finalistów, z których wyłaniany jest zwycięzca. Wybór laureata Nike dokonywany jest przez jury na posiedzeniu w dniu wręczenia nagrody.

Autor nagrodzonej książki otrzymuje statuetkę NIKE dłuta Gustawa Zemły oraz nagrodę pieniężną, aktualnie (2006) w wysokości 100.000 złotych.

Laureaci NIKE
1997 Wiesław Myśliwski za powieść WIDNOKRĄG
1998 Czesław Miłosz za zbiór esejów PRZYDROŻNY PIESEK
1999 Stanisław Barańczak za tom wierszy CHIRURGICZNA PRECYZJA
2000 Tadeusz Różewicz za tom wierszy MATKA ODCHODZI
2001 Jerzy Pilch za powieść POD MOCNYM ANIOŁEM
2002 Joanna Olczak-Ronikier za wspomnienia W OGRODZIE PAMIĘCI
2003 Jarosław Marek Rymkiewicz za tom wierszy ZACHÓD SŁOŃCA W MILANÓWKU
2004 Wojciech Kuczok za powieść GNÓJ
2005 Andrzej Stasiuk za powieść JADĄC DO BABADAG
2006 Dorota Masłowska za powieść PAW KRÓLOWEJ

Po raz kolejny podczas MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW KSIĄŻKI w Warszawie zostały ogłoszone nominacje do NAGRODY LITERACKIEJ NIKE. W konkursie biorą udział wszystkie gatunki literackie. W tym roku przewaga prozy jest wyraźniejsza niż kiedykolwiek wcześniej. Jury wybierze finałową siódemkę na początku września, a książkę-laureatkę na początku października.

pl.wikipedia.org; www.culture.pl

Słownictwo

4b Proszę zastąpić podkreślone wyrażenia synonimem:

tylko nagroda finansowa przede wszystkim dostawać wybierany zwycięzca

Nagroda literacka Nike – prestiżowa polska .... (wyróżnienie) dla najlepszej polskiej książki roku. Jej zadaniem jest promocja literatury polskiej, ... (szczególnie) powieści. Konkurs dotyczy .... (wyłącznie) autorów żyjących. Zwycięzca .... (wyłaniany) jest w trzyetapowym konkursie. Wybór .... (laureata) Nike dokonywany jest przez jury na posiedzeniu w dniu wręczenia nagrody. Autor nagrodzonej książki .... (otrzymuje) statuetkę NIKE dłuta Gustawa Zemły oraz nagrodę .... (pieniężną).

4c Czy zna Pan / Pani inne prestiżowe nagrody literackie? Jakie? Czy w Pana / Pani kraju przyznawane są nagrody dla najlepszych książek? Jaki jest charakter tych nagród: prestiżowy czy raczej komercyjny?

4d Jak Pan / Pani myśli, co ma znaczenie dla wymienionych niżej osób?

a) dla laureata nagrody literackiej
b) dla autora nominowanego do nagrody literackiej
c) dla autora bestselleru nienominowanego do nagrody literackiej

Czy jest to:
- wysoka sprzedaż
- prestiż
- popularność
- zainteresowanie mediów
- zyskanie stałych czytelników

Myślę, że dla laureata nagrody literackiej największe znaczenie ma prestiż i...

4e **Proszę przeczytać następujące pytania i stwierdzenia, a następnie wyrazić swoją opinię na ten temat.**

WYRAŻANIE OPINII

- To prawda,...
- Zdecydowanie tak,...
- Najczęściej...
- Nie zawsze...
- Nieprawda...
- Być może..., ale...
- I tak, i nie...

- Czy prestiż autora gwarantuje wysoką sprzedaż książki?
- Kiedy popularny autor cieszy się zainteresowaniem mediów?
- Nie zawsze autor, który cieszy się zainteresowaniem mediów, zyskuje stałych czytelników.
- Prestiż autora zawsze gwarantuje dużą popularność.
- Autor, który cieszy się prestiżem, ma stałych czytelników.
- Czy popularność gwarantuje autorowi prestiż?
- Wysoka sprzedaż książki gwarantuje zainteresowanie mediów.
- Kiedy wysoka sprzedaż książki daje autorowi prestiż?

5.

5a **Oto niektóre gatunki literackie. Czy znają Państwo książki, które należą do poszczególnych gatunków? Proszę wymienić ich tytuły.**

poezja dramat proza książka popularno-naukowa
powieść przygodowa powieść historyczna science fiction
książka reporterska esej traktat filozoficzny kryminał
oda opowiadanie sonet dramat romantyczny

„Historia czasu" S. Hawkinga to książka popularno-naukowa.

5b **Proszę przeczytać fragmenty recenzji książek nominowanych w 2007 do nagrody Nike. Proszę określić, jaki gatunek literacki reprezentują powyższe książki.**

1. **Edward Kossoy** *Na marginesie*

„Należę do trzech wspólnot narodowych: polskiej, żydowskiej i szwajcarskiej" – pisze we wspomnieniach Edward Kossoy. Urodził się w Radomiu w roku 1913, dzieciństwo spędził w Jekatierynosławiu, studia robił w Warszawie. Dwa wojenne lata spędził w Gułagu, z ZSRR wydostał się z armią Andersa. W roku 1948 walczył w armii izraelskiej, później zamieszkał w Monachium, wreszcie w Szwajcarii.

2. **Mariusz Szczygieł** *Gottland*

Bohaterami zebranych tu opowieści Szczygła są (...) Otokar Szver, twórca gigantycznego pomnika Stalina, reżyser Evald Schorm, Karel Gott i Tomasz Bata, założyciel słynnej fabryki obuwia. „Szczygieł zwraca się do czytelników, którym Czechy kojarzą się z piwem, Heleną Vondraczkową (...), by opowiedzieć o całkiem innym kraju, jaki odkrył nad Wełtawą. Ta znakomicie skomponowana książka jest rezultatem kilku lat pracy, dziesiątek rozmów, wizyt i lektur – pisał o „Gottland" Aleksander Kaczorowski.

3. **Mikołaj Łoziński** *Reisefieber*

Debiut 25-letniego autora. Historia Daniela, trzydziestopa-roletniego Szweda żyjącego w Ameryce, który przyjeżdża do Paryża, w którym mieszkała matka. Po jej śmierci trzeba było pozałatwiać rozmaite sprawy. Matka i syn nie utrzymywali kontaktów od wielu lat, teraz ta podróż staje się dla Daniela okazją do spojrzenia w zapomnianą przeszłość – swoją, matki, całej rodziny.

4. **Ryszard Przybylski** *Ogrom zła i odrobina dobra*

Znakomity eseista, tłumacz m.in. poezji Osipa Mandelsztama i historyk literatury (...), interpretuje kilka wybranych wątków biblijnych z księgi Koheleta, księgi Hioba, księgi Estery i z Ewangelii - spotkanie zmartwychwstałego Jezusa z uczniami w Emaus.

5. **Ewa Lipska** *Drzazga*

„Drzazga" jest trzecim, po „Ja" i „Gdzie indziej", tomem Ewy Lipskiej nominowanym do Nike. W jej wierszach zawsze było dużo elementów niepoetyckich. Teraz jest ich chyba jeszcze więcej: „tanie bilety easyJet", „hip-hop w stereofonicznych nausznikach", „cyfrowy aparat". Tomik wydaje się specjalnie nieliryczny. „Moje wiersze zmieniają się, tak jak świat wokół" mówi Lipska.

www.gazeta.pl

5c Proszę zastanowić się, który z autorów tych książek ma szansę na:

- zdobycie Nagrody Literackiej Nike?
- zdobycie popularności?
- wysoką sprzedaż?
- zainteresowanie mediów?
- zdobycie stałych czytelników?

6.

6a Jakie czynniki decydują o tym, że książkę uznaje się za dzieło literackie?

styl język tematyka akcja fabuła sposób narracji uniwersalność

6b Jakie książki są według Pana / Pani dziełem literackim? Proszę uzasadnić swój wybór.

6c Proszę podać przymiotniki, które pasują do tych słów:

ciekawy / -a / -e
szybki / -a / -e
bogaty / -a / -e
oryginalny / -a / -e
nietypowy / -a / -e
piękny / -a / -e
wysoki / -a / -e
potoczny / -a / -e

1. sposób narracji: ciekawy, oryginalny, nietypowy
2. styl ....
3. język ....
4. tematyka ....
5. akcja ....
6. fabuła ....

6d Proszę opowiedzieć koledze / koleżance o swojej ulubionej książce. Proszę uwzględnić takie czynniki, jak sposób narracji, styl, język, tematyka, akcja, fabuła.

6e Proszę napisać recenzję ulubionej książki. Warto skorzystać z powyższych określeń, a także spróbować odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

- Co i jak powinniśmy zaprezentować na wstępie? Pamiętajmy, że recenzja to nie opowiadanie! Może warto powiedzieć coś o autorze, jeśli nie jest znany? Jak zaprezentować problematykę, żeby nie opowiadać treści?
- Jakich środków artystycznych używa autor? Jaki ma styl? Język? Czy jest wierny tradycji, czy jest nowatorski?
- Czy tytuł i tematyka książki tworzą harmonijną całość? Czy temat jest przedstawiony ciekawie?
- Co jest jej atutem? Co słabą stroną?
- Jaka jest ostateczna ocena dzieła?

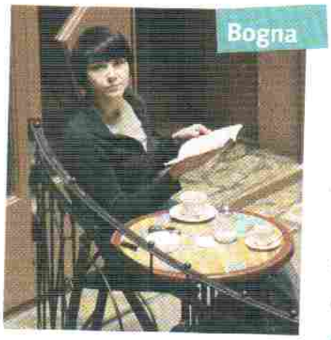
lekcja 19

Sytuacje komunikacyjne wyrażanie opinii na temat filmu, recenzowanie filmów • opowiadanie o telewizji, jej funkcji i roli w dzisiejszym świecie • cytowanie wypowiedzi innych
Powtórzenie: składanie propozycji spędzenia wolnego czasu • argumentowanie, recenzowanie
Słownictwo kino, telewizja, czas wolny
Gramatyka i składnia mowa zależna

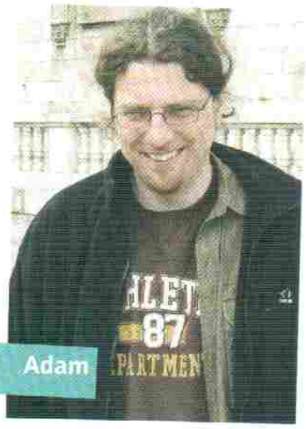
Kino czy telewizja?

1.

1a Proszę przeczytać wypowiedzi i powiedzieć, o jakich typach programów telewizyjnych mówią poszczególne osoby.

Kino czy telewizja? Zdecydowanie kino. Nie oglądam telewizji i nie lubię, kiedy mój mąż zmienia ciągle kanały. W telewizji nic nie ma, tylko głupie seriale, albo reality show. Lubię filmy w wersji oryginalnej, z napisami, nie lubię dubbingu ani lektora. Informacje? Programy informacyjne w telewizji nie są dobre, choć czasami można obejrzeć dobre programy publicystyczne. Programy rozrywkowe są na bardzo niskim poziomie. Wolę słuchać informacji w radiu albo czytać gazety.

Kino czy telewizja? Zdecydowanie telewizja. Nie mam czasu chodzić do kina. W telewizji jest większy wybór programów: publicystyczne, sportowe, seriale. Lubię oglądać sitcomy i programy informacyjne albo filmy. W telewizji mam wybór. Mogę obejrzeć film ambitny lub komercyjny, mogę też leżeć na kanapie i pić herbatę. W sali kinowej jest zimno.

Kino czy telewizja? I to, i to. Od czasu do czasu chodzę do kina na dobry film w wersji oryginalnej. Kiedy jestem zmęczona, włączam telewizor i oglądam jakiś lekki film albo serial. Lubię też filmy przyrodnicze. A kiedy program jest nudny, po prostu wyłączam telewizor. Natomiast w kinie wybieram tylko ambitny repertuar, nie znoszę komercji i tandety.

Adam wymienia programy publicystyczne i sportowe, a w kategorii film mówi o sitcomach. Dzieli filmy na...

Słownictwo

1b Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Jakie lubi kino – komercyjne czy ambitne?
- Jaki jest jego / jej ulubiony gatunek filmowy?

film sensacyjny (akcji)
film obyczajowy
film psychologiczny
film przygodowy *komedia*
kino niezależne *thriller*
horror *film historyczny*
melodramat

- Kto jest twoim ulubionym reżyserem, w jakim gatunku filmowym się specjalizuje? Proszę uzasadnić swój wybór.

1c CD **Proszę wysłuchać zapowiedzi kinowych i zdecydować, jakie gatunki reprezentują omówione filmy.**

film 1 ______

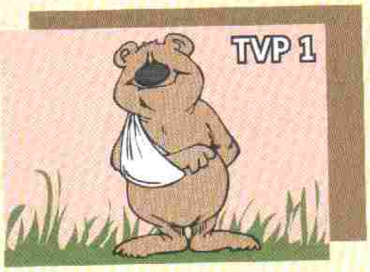
film 2 ______

film 3 ______

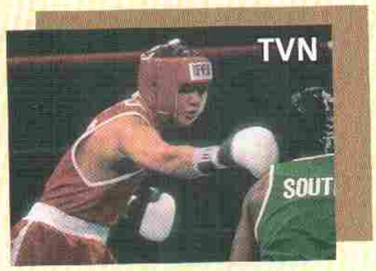
film 4 ______

1d **Proszę obejrzeć program telewizji polskiej. Proszę podzielić programy na kategorie (minimum jeden przykład) i uzupełnić tabelę.**

filmy fabularne	seriale
programy dla dzieci	**programy rozrywkowe**
informacje	**sport**
„Fakty"	
programy publicystyczne	**programy przyrodnicze**

13:10 Co pani na to? – program publicystyczny
13:35 Kochamy polskie seriale – teleturniej
14:05 „Chłopi" (1/2) – film polski 1973 reż. Jan Rybkowski, wyk.: Władysław Hańcza, Emilia Krakowska, Ignacy Gogolewski, Franciszek Pieczka
15:40 Czas na dokument – BBC w Jedynce: „Dziki Nowy Świat" – angielski serial dokumentalny
16:30 Trop sekret – magazyn
17:00 Teleexpress
17:20 Sportowy Express
17:25 Dziennik telewizyjny – program satyryczny Jacka Fedorowicza
17:35 Śmiechu warte
18:00 „Lokatorzy" – serial TVP
18:30 Jaka to melodia? - teleturniej
19:00 Wieczorynka: „Kubusiowe opowieści"
19:30 Wiadomości
20:15 „Tak czy nie?" (1/12) – serial TVP 2003, reż. Ryszard Bugajski, wyk.: Bogusław Linda, Krzysztof Kolberger, Renata Gabryjelska, Krzysztof Globisz
21:15 Spełniamy marzenia
21:50 Czas na dokument: „Ballada o lekkim zabarwieniu erotycznym" (3) – telenowela dokumentalna TVP
22:15 Losowanie audiotele
22:25 Uczta kinomana: „Wszystko o mojej matce" (Todo sobre mi madre) – film francusko-hiszpański 1999, reż. Pedro Almodóvar, wyk.: Cecylia Roth, Marisa Paredes, Kandela Pena, Penelope Cruz (97 min)

09:15 „Książę i żebrak" – film przygodowy USA 2000, reż. Giles Foster, wyk.: Aidan Quinn, Alan Bates, Robert Timmins, Jonathan Timmins
11:10 Twoja droga do gwiazd – program rozrywkowy
12:30 Boks – walka o tytuł mistrza świata WBO w kategorii półciężkiej: Dariusz Michalczewski – Julio Cesar Gonzalez
13:30 Co za tydzień! – magazyn
13:55 „Szpiedzy tacy jak my" – komedia USA 1985, reż. John Landis, wyk.: Chevy Chase, Dan Aykroyd, Steve Forrest
16:00 Kropek
16:15 Ale plama! – program rozrywkowy
16:45 „Usterka" – serial dokumentalny
17:15 Narodowy test inteligencji (1)
19:00 TVN Fakty
19:40 Uwaga! – magazyn
20:00 Narodowy test inteligencji (2). Widzowie na terenie całego kraju będą mieli niepowtarzalną szansę sprawdzenia poziomu swojego ilorazu inteligencji (IQ). Test przeprowadzony zostanie za pomocą SMS i dodatkowo internetu
21:55 Pod napięciem – talk show
22:25 Superwizjer – magazyn
22:55 Nie do wiary – opowieści niesamowite
23:25 „Miasto zbrodni" – serial dokumentalny
23:55 Ale plama!
00:25 „Nikita" (27/96) – serial USA

1e **Jak Pan / Pani myśli, do kogo adresowane są poniższe programy?**

- reality show
- program publicystyczny
- informacje
- teatr telewizji
- programy kulinarne

sitcom – dla młodych ludzi, którzy lubią się śmiać i mają dużo czasu po południu

1f **Jakie programy są również emitowane w Pana / Pani kraju? Jakie są najbardziej popularne?**

W moim kraju najbardziej popularne są filmy sensacyjne. Większość ludzi ogląda...

1g **Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zredagować program telewizyjny idealny dla:**

a) emeryta
b) gospodyni domowej
c) studenta
d) biznesmena

1h **Proszę napisać na kartce, jakie programy lubi Pan / Pani oglądać. Proszę ją oddać nauczycielowi, a następnie wylosować jedną kartkę i zgadnąć, kto ją napisał. Proszę uzasadnić swoje przypuszczenie.**

Najczęściej oglądam programy informacyjne i wiadomości ekonomiczne. Lubię też sport, dlatego oglądam mecze.

Myślę, że tę kartkę napisał Michael, bo on studiuje ekonomię i jest bardzo wysportowany.

lekcja 19

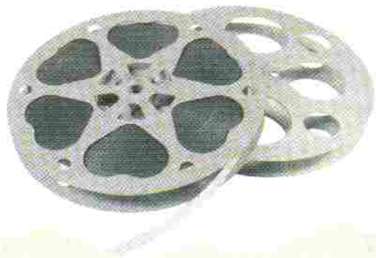
2.

Cinema City Plaza

40-letni prawiczek, 2005, USA 11:30, 14:00, 21:45
Dziadek do orzechów, 2004, USA-niem.-ros. 10:00
Egzorcyzmy Emily Rose, 2005, USA 11:45, 16:45, 19:15
Gol!, 2005, USA 14:15
Historia przemocy, 2005, USA 16:30, 18:30, 20:30, 22:30
Hotel Ruanda, 2004, RPA 16:15
Kurczak mały, 2005, USA 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 19:00, 20:00, 21:00
Legenda Zorro, 2005, USA 10:20, 15:15, 21:15
Marsz pingwinów, 2005, USA-fran. 10:15, 14:00
Nieustraszeni bracia Grimm, 2005, Czechy, USA 10:10, 12:30, 14:50, 17:10, 19:30, 21:50
Niewidzialny, 2005, USA 14:30, 17:00, 19:30, 22:00
Oliver Twist, 2005, ang.-czes.-włos.-franc. 11:15
Plan lotu, 2005, USA 15:45, 19:45, 21:45
Rewolwer, 2005, fr.-USA-ang. 13:00, 18:00, 20:15, 22:30
Transporter 2, 2005, fr.-USA 12:00, 17:45, 22:00
Wallace i Gromit: Klątwa królika, 2005, ang. 10:30, 12:30
Wierny ogrodnik, 2005, USA 13:45, 18:45

Mikro

Dziecko, 2005, fr.-belg. 17:15
Jestem, 2005, pol. 15:30
Opowieści o zwyczajnym szaleństwie, 2005, czesk.-słow.-niem. 20:45
Pusty dom, 2004, korean.-jap. 19:00
Rok diabła, czech., 2002 18:00, 20:00

2a Proszę przeczytać program kina „Cinema City" i kina „Mikro". Jak Pan / Pani myśli, w czym się specjalizują? Jaka jest ich oferta? Do kogo adresowana jest ich oferta?

„Cinema City" to duże kino dla masowego odbiorcy, program jest...
„Mikro" to elitarne małe kino dla...

2b Dlaczego kina takie jak „Cinema City" „specjalizują się" w repertuarze komercyjnym? Dlaczego ambitniejszy repertuar oglądamy głównie w kinach małych? Proszę uzasadnić swoją opinię.

2c Co w Państwa przypadku, poza repertuarem, decyduje o wyborze kina? Proszę porozmawiać o tym z kolegą / koleżanką.

parking klimatyzacja
podjazd dla niepełnosprawnych wygodne fotele

Wymowa

CD **2d Proszę wysłuchać wypowiedzi, a następnie powtórzyć je z odpowiednią intonacją.**

- Wybieram kino „Mikro", bo interesuje mnie ambitny repertuar.
- Z powodu skandalu obyczajowego zamknięto kino „Światło".
- Ponieważ lubię Katarzynę Figurę, oglądam wszystkie jej filmy.
- Lubię horrory i dlatego często chodzę na nie do kina.
- Krzysztof Kieślowski jest moim ulubionym reżyserem dlatego, że jego filmy mają specyficzny klimat.

2e Które kino bardziej Panu / Pani odpowiada, „Mikro" czy „Cinema City"? Proszę podać argumenty, które przemawiają za Pana / Pani wyborem.

Zdecydowanie wolę kino Cinema City, ponieważ ma bogatszą ofertę i...

2f Proszę przygotować w parach krótkie scenki.

1

Grupa uczniów chce założyć w szkole klub filmowy. Chcą wyświetlać filmy niezależne.

a) Jesteś dyrektorem. Nie zgadzasz się i podajesz swoje argumenty.
b) Jesteś jednym z uczniów i podajesz swoje argumenty.
c) Jesteś nauczycielem. Popierasz pomysł uczniów i podajesz swoje argumenty.

2

Córka chce wziąć udział w castingu do filmu znanego reżysera.

a) Jesteś córką i podajesz swoje argumenty.
b) Jesteś matką. Uważasz, że córka musi najpierw skończyć szkołę i podajesz swoje argumenty.
c) Jesteś ojcem. Uważasz, że to szansa dla córki i podajesz swoje argumenty.

3

Radni chcą zamknąć małe kino i wybudować na jego miejscu duży kompleks handlowy z kinem.

a) Jesteś burmistrzem. Uważasz, że małe kino ma tradycje i ambitny repertuar, więc nie należy go zamykać. Podajesz swoje argumenty.
b) Jesteś radnym / radną i podajesz swoje argumenty.

3. ZDANIA PODRZĘDNIE ZŁOŻONE OKOLICZNIKOWE PRZYCZYNY

Gramatyka

Lubię oglądać filmy psychologiczne, **bo** interesuje mnie życie ludzi.
Chodzę często do „Cinema City" **dlatego, że** mieszkam blisko tego kina.
Nie chodzimy często do kina, **ponieważ** nie mamy na to czasu.

3a Proszę przekształcić zdania współrzędne wynikowe w zdania podrzędne przyczynowe:

0. W multipleksach wszyscy jedzą popcorn w czasie seansu, więc nie lubię tam chodzić.
   Nie lubię chodzić do multipleksów, bo wszyscy jedzą tam popcorn w czasie seansu.
1. W tym kinie jest klimatyzacja, dlatego chętnie tam chodzimy.
2. „Cinema City" jest kinem dla masowego odbiorcy, więc oferta tego kina jest mało ambitna.
3. Polacy interesują się polityką, więc chętnie oglądają programy informacyjne i publicystyczne.
4. Sitcomy to popularna rozrywka, toteż jest ich coraz więcej w telewizji.
5. Dzieci powinny chodzić spać wcześnie, dlatego programy dla nich emitowane są najpóźniej o 19:30.
6. Programy typu reality show istnieją już od kilku lat, dlatego ich popularność maleje.

3b Proszę powiedzieć, które z podanych zdań to:

- **zdania przyczynowe**
- **zdania wynikowe** (patrz lekcja 16)

0. Wybieram program „Blisko nas", ponieważ interesuje mnie życie ludzi. – *zdanie przyczynowe*
1. Mam wolny wieczór, dlatego idę do kina.
2. Widzieliśmy już ten film, więc nie ma sensu oglądać go po raz drugi.
3. Zawsze płaczę na filmach, dlatego wcale nie chodzę do kina.
4. Kieślowski nie zrealizował swojego ostatniego projektu, więc zrobił to młody niemiecki reżyser.
5. Mówi się, że Wajda jest ikoną polskiego kina, bo zrobił wiele filmów ważnych dla polskiej kinematografii.
6. Nie możemy pojechać do tego kina, gdyż nie ma tam miejsca do parkowania.

3c Idzie Pan / Pani do kina z partnerem / partnerką. Proszę wybrać razem jeden film z oferty. Proszę zrobić rezerwację.

- Dlaczego wybrali Państwo ten film?
- Dlaczego nie wybrali Państwo żadnego filmu?

Panorama – program na 22.06.2007

10:30 Shrek
13:30 Shrek
16:00 Rozmowy kontrolowane
19:00 Troja
22:00 Intymność
24:00 Tajemniczy pokaz specjalny

3d Proszę wysłuchać dialogu i odpowiedzieć na pytania.

CD

- Na jaki film powinni pójść Adam i Ewa? Proszę podać argumenty.
- A może powinni zostać w domu? Proszę podać argumenty.

3e Proszę przygotować z kolegą / koleżanką podobny dialog.

4. 4a Proszę przeczytać poniższy tekst i zdecydować, czy jest to recenzja filmu czy nie. Proszę odpowiedzieć na poniższe pytania.

lekcja 19

Właśnie wchodzi na ekrany kin nowy film Andrzeja Wajdy *Zemsta*. Jest to adaptacja sztuki Aleksandra Fredry pod tym samym tytułem. Pomysł nakręcenia filmu był ryzykowny, tym bardziej, że kilka poprzednich filmów tego znanego reżysera zrobiło klapę.

Zemsta to sztuka popularna, ale jednak sztuka teatralna, a wiadomo, że nawet ekranizacje dramatów Szekspira nie zawsze kończą się sukcesem.

Mamy nadzieję, że tym razem będzie inaczej. Wajda kręcił *Zemstę* zimą w trudnych warunkach pogodowych, ale atmosfera na planie była bardzo dobra. Aktorzy grają rewelacyjnie, ale i obsada jest gwiazdorska. W rolach głównych zobaczymy między innymi Romana Polańskiego, znanego reżysera, Janusza Gajosa, gwiazdę Teatru Powszechnego w Warszawie, i Agatę Buzek, młodą utalentowaną aktorkę.

Czy jednak świetna obsada gwarantuje, że film będzie udany? Zobaczymy to już w październiku.

Wysoka frekwencja na filmie jest pewna. *Zemsta* to lektura szkolna, więc uczniowie na pewno pójdą do kin, a nazwisko Andrzeja Wajdy jak magnes przyciągnie do kin polską publiczność. Trzymamy kciuki!

1. Czy autor tekstu przedstawia dzieło krótko, czy podaje więcej informacji?
2. Czy omawiany film miał już swoją premierę?
3. Czy są osoby, poza ekipą i producentem, które widziały ten film?
4. Czy wiemy coś na temat realizacji filmu?
5. Czy mamy informacje na temat walorów artystycznych filmu?
6. Czy wiemy cokolwiek na temat stylu, jaki reprezentuje reżyser?
7. Czy wiemy coś o grze aktorów?
8. Czy tytuł, tematyka i realizacja filmu tworzą harmonijną całość?

Słownictwo

4b Proszę wyjaśnić zwroty.

film właśnie wchodzi na ekrany – ....

film zrobił klapę – ....

kręcić / nakręcić film – ....

w rolach głównych – ....

obsada – ....

OCENY

******	– trzeba zobaczyć
*****	– warto zobaczyć
****	– można zobaczyć
***	– można, ale po co
**	– wyprawa do kina na własną odpowiedzialność
*	– nie zbliżać się do kina

4c Proszę przeczytać rubrykę *Oceny*. Proszę ocenić poniższe wypowiedzi liczbą gwiazdek.

super!	******
beznadziejny film!	....
niezły!	....
rewelacja!	....
ujdzie!	....
taki sobie!	....
świetny!	....
może być!	....
gniot!	....

4d Proszę napisać recenzję ulubionego filmu. Warto skorzystać z powyższych określeń, a także spróbować odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

a) Co i jak powinniśmy zaprezentować na wstępie? Pamiętajmy, że recenzja to nie opowiadanie!

b) Może warto powiedzieć coś o reżyserze albo aktorach, jeśli nie są znani? Jak zaprezentować problematykę, żeby nie opowiadać treści?

c) Jakich środków artystycznych używa reżyser? Jaki ma styl? Czy jest wierny tradycji, czy jest nowatorski?

d) Czy tytuł, tematyka i realizacja filmu tworzą harmonijną całość? Czy temat jest przedstawiony ciekawie?

e) Co jest atutem filmu? A jakie są jego słabe strony?

f) Jaka jest ostateczna ocena dzieła?

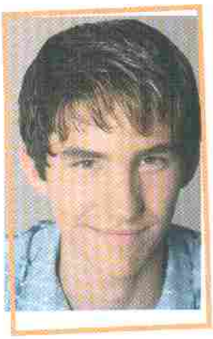
5.

5a Zapytaliśmy cudzoziemców, którzy mieszkają lub studiują w Polsce, czy znają i lubią polskie kino. Proszę przeczytać ich wypowiedzi.

Britta
36 lat, Niemcy

Kiedy przyjechałam do Krakowa, nie znałam zbyt dobrze polskiego kina. Widziałam kilka filmów Kieślowskiego i wiedziałam, że Andrzej Wajda dostał Oskara. Moja przyjaciółka, Polka, powiedziała, że muszę zobaczyć kilka filmów: *Cześć Tereska* Roberta Glińskiego i *Edi*ego Piotra Trzaskalskiego. Poszłam do kina, obejrzałam i od tej chwili oglądam każdy nowy polski film, który można zobaczyć w kinie.

Laurent, 21 lat, Francja

Znałem tylko filmy Polańskiego, na przykład *Frantic* i *Podwójne życie Weroniki* Kieślowskiego. Mój kolega namówił mnie, żebym zobaczył *Dług* Krzysztofa Krauzego. Podobał mi się ten film, mocny. Ale generalnie nie jestem fanem polskiego kina. Filmy są trudne i smutne.

Goran, 37 lata, Serbia

Chociaż pracuję w Polsce, nie mam czasu, żeby chodzić do kina. Moja nauczycielka polskiego poleciła mi kilka filmów na DVD. Oglądałem, nawet mi się podobały. Najbardziej chyba *Dzień Świra* Koterskiego, śmieszny film, tak. Nie rozumiałem wszystkiego, ale to była komedia. Wczoraj moja nauczycielka pytała, czy widziałem już *Ciało*. Może pójdę wreszcie do kina!

Milla, 65 lat, Czechy

Interesuję się polskim kinem, lubię filmy Munka, Kondratiuka, Jana Jakuba Kolskiego i Piotra Szulkina. Mój przyjaciel jest krytykiem filmowym i był na ostatnim Festiwalu Filmowym w Gdyni. Ostatnio dostałam od niego e-maila, w którym napisał mi, że powinnam zobaczyć *Przemiany* Łukasza Barczyka. Słyszałam też, że ostatni film Agnieszki Holland *Julia wraca do domu* jest bardzo dobry.

5b Proszę powiedzieć, która z ankietowanych osób:

- lubi polskie kino
- ma do polskiego kina stosunek obojętny
- interesuje się polskim kinem
- niespecjalnie lubi polskie kino

Britta lubi polskie kino, bo mówi, że ogląda każdy nowy film, który pokazują w kinie.

Goran...

Gramatyka — MOWA ZALEŻNA I NIEZALEŻNA

tryb oznajmujący	Ewa: „Ten film jest dobry"	Ewa mówi, **że** ten film jest dobry.
tryb rozkazujący	Ewa: „Zobacz ten film!"	Ewa mówi, **żebym** zobaczyła ten film.
zdanie pytające	Ewa: „Czy widziałaś ten film?"	Ewa pyta, **czy** widziałam ten film.

5c Proszę zamienić zdania w mowie zależnej na zdania w mowie niezależnej.

0. Moja przyjaciółka, Polka, powiedziała, że muszę zobaczyć kilka filmów: *Cześć Tereska* Roberta Glińskiego i *Edi*ego Piotra Trzaskalskiego
   Przyjaciółka: „Musisz zobaczyć kilka filmów: ...."
1. Mój kolega namówił mnie, żebym zobaczył *Dług* Krzysztofa Krauzego.
   Kolega: „.."
2. Wczoraj moja nauczycielka pytała, czy widziałem już *Ciało*.
   Nauczycielka: „.."
3. Ostatnio dostałam od niego e-maila, w którym napisał mi, że powinnam zobaczyć *Przemiany* Łukasza Barczyka.
   Przyjaciel: „.."
4. Słyszałam też, że ostatni film Agnieszki Holland *Julia wraca do domu* jest bardzo dobry.
   Ludzie: „.."

MOWA ZALEŻNA I NIEZALEŻNA (cd.)

mówić / powiedzieć, pisać / napisać, twierdzić / stwierdzić, słyszeć / usłyszeć, wiedzieć,	**że**		
namawiać / namówić, mówić / powiedzieć, prosić / poprosić, proponować / zaproponować,	**żebym** (ja)	**żebyś** (ty)	**żeby** (on / ona / ono)
	żebyśmy (my)	**żebyście** (wy)	**żeby** (oni / one)
pytać / zapytać,	**czy**		

Gramatyka

5d Proszę zamienić poniższe wypowiedzi na mowę zależną:

A.

0. Andrzej namawia mnie: „Chodźmy dzisiaj do kina!" ...Andrzej namawia mnie, żebyśmy poszli do kina...
1. Zosia zapytała: „Masz dzisiaj czas?" ...
2. Ania napisała: „Widziałam dobry film." ...
3. Paweł namawia Ewę: „Jedźmy na weekend do Zakopanego!" ...
4. Kinga prosi Wojtka: „Pożycz mi ten film!" ...
5. Marta stwierdziła: „Najbardziej lubię kino hiszpańskie." ...
6. Maryla pyta mnie: „Byłaś ostatnio w kinie?" ...
7. Krzysiek poprosił nas: „Przyjedźcie do mnie w lipcu!" ...
8. Przyjaciel namawiał mnie: „Przyjedź na Festiwal Filmowy w Gdyni." ...
9. Katja napisała mamie: „Jestem właśnie w Krakowie." ...
10. Robert twierdzi: „Polskie filmy mają specyficzny klimat." ...

B.

0. Polskie kino jest świetne! (ja) ...Słyszałam, że polskie kino jest świetne...
1. W Polsce jest wielu dobrych reżyserów. (Monika) ...Monika słyszała...
2. Sylwester Latkowski robi świetne filmy dokumentalne. (my) ...
3. Roman Polański mieszkał w Krakowie. (ty) ...?
4. Sławomir Idziak jest znakomitym operatorem. (wy) ...?
5. *Pianista* Polańskiego był realizowany w Polsce. (ja) ...?

5e Proszę zapytać trzy osoby w grupie:

- jaki film / jakiego reżysera lubią
- jaki film polecają / jakiego filmu nie polecają

Kerstin powiedziała mi, że lubi kino hiszpańskie. Namawia mnie, żebym obejrzała Kikę *Almodóvara. Mówi też, żebym nie oglądała ostatniego filmu...*

Proszę zanotować wypowiedzi kolegów, a następnie zrelacjonować je grupie.

6.

6a Poniższe fotografie przedstawiają znanych polskich aktorów. Czy zna Pan / Pani kogoś z nich? Jeśli tak, proszę opowiedzieć o nim grupie. Proszę wspólnie z kolegą / koleżanką zastanowić się, jakie role byłyby odpowiednie dla każdego z nich. Proszę uzasadnić swoją decyzję.

Michał Żebrowski Maja Ostaszewska
Katarzyna Figura Janusz Gajos

Myślę, że dla Michała Żebrowskiego byłaby odpowiednia rola amanta, bo jest bardzo przystojny. Mógłby też grać w filmach kostiumowych...

Słownictwo

6b **Proszę sprawdzić w słowniku, a następnie wyjaśnić znaczenie następujących słów i zwrotów.**

- *pielęgnować wizerunek* – ....
- *ustalać wysokość honorarium* – ....
- *wartość rynkowa* – ....
- *kraj zamożny* – ....
- *przynosić korzyści* – ....

CD 6c **Proszę wysłuchać rozmowy i odpowiedzieć na poniższe pytania.**

a) Kto kreuje gwiazdę telewizyjną?
b) Co szokuje dziennikarkę i szefową agencji public relations?
c) Kim jest Maria Zielińska?
d) Kim jest Piotr Wilhelm?
e) Jak brzmi pytanie, do którego wraca dziennikarka pod koniec wywiadu?
f) Jak argumentuje wysokość honorariów gwiazd szefowa agencji public relations?

CD 6d **Proszę wysłuchać jeszcze raz rozmowy dziennikarki i szefowej agencji public relations i skończyć zdania:**

1. Dziennikarka pyta, kto kreuje ....
2. Szefowa agencji PR odpowiada, że ....
3. Dziennikarka chce wiedzieć, czy ....
4. Jej rozmówczyni twierdzi, że ....

6e **Jakie cechy powinien mieć dobry dziennikarz publicystyczny? A dobry prezenter programu rozrywkowego? Proszę wybrać te cechy z poniższej listy.**

- Czy dobry dziennikarz publicystyczny / prezenter programu rozrywkowego powinien:

– mieć charyzmę?
– mieć autorytet?
– znać się dobrze na polityce?
– znać się na ludziach?
– czytać bieżącą prasę?
– być atrakcyjny fizycznie?
– mieć dobrą dykcję?
– mieć własne zdanie?

- Które z powyższych cech mają Maria Zielińska i Piotr Wilhelm?

lekcja

20

Powtarzamy!!!

test

1 **Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.**

1. Ślub to ..... .
   - ☐ święto religijne
   - ☐ święto państwowe
   - ☐ uroczystość rodzinna
2. 24 grudnia w Polsce ..... Wigilię.
   - ☐ obchodzą
   - ☐ obchodzi się
   - ☐ obchodzili
3. Twoja babcia obchodzi urodziny. Mówisz: ..... !
   - ☐ „Życzę ci dużo zdrowia"
   - ☐ „Gratuluję"
   - ☐ „Bardzo ci współczuję"
4. 3 Maja to święto narodowe, ... tego dnia nie idziemy do pracy.
   - ☐ więc
   - ☐ a
   - ☐ albo
5. Lubię ..... strony internetowe.
   - ☐ szukać
   - ☐ przeglądać
   - ☐ widzieć
6. @ – Polacy często mówią na ten znak ..... .
   - ☐ żaba
   - ☐ myszka
   - ☐ małpa
7. Kiedy jesteś bardzo zdziwiony / zdziwiona, mówisz: ..... !
   - ☐ „To niesamowite"
   - ☐ „To nieprawda"
   - ☐ „To nieznane"
8. Drukarka ..... do drukowania tekstu.
   - ☐ używa się
   - ☐ służy
   - ☐ obsługuje
9. W każdym numerze „Polityki"..... są komentarze polityczne.
   - ☐ adresowane
   - ☐ publikowane
   - ☐ skierowane
10. Ludzie czytają gazety ..... rozrywki.
    - ☐ do
    - ☐ żeby
    - ☐ dla
11. Ludzie na całym świecie protestują ..... prowadzeniu wojen.
    - ☐ przeciw
    - ☐ kontra
    - ☐ żeby
12. Powieść przygodowa to ..... .
    - ☐ poezja
    - ☐ proza
    - ☐ dramat
13. „Wiadomości" to ..... .
    - ☐ program publicystyczny
    - ☐ program rozrywkowy
    - ☐ program informacyjny
14. Często chodzę do tego kina, ... znajduje się ono najbliżej miejsca, w którym mieszkam.
    - ☐ dlatego
    - ☐ ponieważ
    - ☐ dlatego żeby
15. Koleżanka zapytała mnie, ... mam ochotę pójść z nią do kina.
    - ☐ czy
    - ☐ że
    - ☐ żeby

2 **Poniżej przedstawiono kilkanaście sytuacji. Proszę wylosować jedną z nich i zaprezentować na forum grupy swoją reakcję w danej sytuacji.**

0. Jesteś na ślubie swoich przyjaciół. Składasz życzenia. – „Życzę wam wszystkiego najlepszego na nowej drodze życia!"
1. Jesteś pacyfistą / pacyfistką. W Twoim mieście zostanie otwarta fabryka, która ma produkować sprzęt dla wojska.
2. Wracasz z kina. Film Ci się nie podobał. Opowiadasz o tym koledze, którego właśnie spotkałeś / spotkałaś.
3. W Twoim ogrodzie wylądowało UFO.
4. Twoja koleżanka urodziła właśnie dziecko. Dzwonisz do niej.
5. Nauczyciel pyta o Twoją ulubioną gazetę. Opowiadasz o niej.
6. Twoja mama wysłała Ci SMS: „Co u ciebie słychać? Przyjedziesz na weekend? U nas wszystko w porządku. Ubieraj się ciepło. Mama". Proszę opowiedzieć koledze, co napisała Twoja mama.
7. Dowiedziałeś się / dowiedziałaś się, że za kilka lat na niektórych uniwersytetach będzie można studiować przez Internet.
8. Proszę opowiedzieć koledze o swoim ulubionym pisarzu. Jaki jest styl jego książek?
9. Dyskutujesz z przyjaciółmi o tym, dlaczego ludzie chodzą do kina. Jaka jest Twoja opinia na ten temat?
10. Wysyłasz do przyjaciół kartkę z wakacji. Co piszesz?
11. Koleżanka pyta Cię, czy w Twoim kraju też obchodzi się Boże Narodzenie. Jakie zwyczaje związane z tymi świętami są znane na całym świecie?
12. Dzieci, które korzystają z Internetu, mają łatwy dostęp do pornografii. Twój kolega mówi, że jest mu to obojętne. Proszę odpowiedzieć mu, co o tym myślisz.
13. Wspominacie z rodzeństwem swoje dzieciństwo. Opowiadasz o sytuacji, którą pamiętasz najlepiej.
14. Twój ojciec zastanawia się, czy zainstalować w swoim domu Internet. Pyta, do czego służy Internet i co można w nim robić.

3 **Poniżej znajduje się 5 fotografii. Proszę wybrać jedną z nich i ułożyć w grupach zabawną lub smutną historyjkę, a następnie opowiedzieć ją. Proszę wykorzystać słowa, które podano obok fotografii.**

a

Wigilia
Internet
e-mail
ślub
Sylwester

b

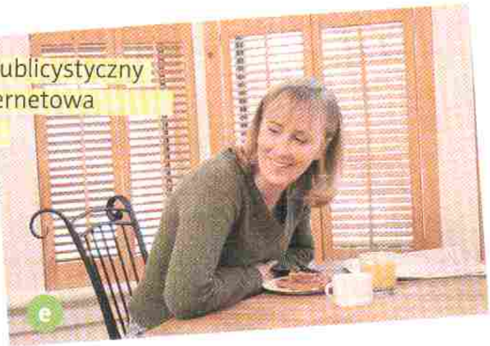
urodziny
komputer
książka
drukarka
nagroda

c

czat
wakacje
kino
imieniny
pogrzeb

d

program rozrywkowy
ślub
list
telewizja
film

e

program publicystyczny
strona internetowa
prasa
recenzja
Wielkanoc

4 **Proszę zapytać trzy osoby w grupie:**

- W jakiej uroczystości ostatnio uczestniczył / uczestniczyła?
- Kiedy ostatnio i dlaczego czuł się oburzony / czuła się oburzona?
- Co i dlaczego go / ją ostatnio zdziwiło?
- Jaki film oglądał / oglądała lub jaką książkę czytał / czytała ostatnio i czy mu się podobał / jej się podobała?

lekcja 20

5 Proszę wysłuchać sześciu wypowiedzi i zdecydować, która z nich wyraża:

CD

upodobanie	protest	zdziwienie	smutek	żal	radość
☐	☐	1	☐	☐	☐

6 Proszę połączyć elementy z obu kolumn, tak aby powstały zdania. Następnie proszę ułożyć je chronologicznie w opowiadanie. Można budować zdania złożone za pomocą znanych Państwu słów: ***następnie, potem, później, w końcu, ponieważ, więc, a, ale*** itd.

0. Kiedy byłem mały...
1. W Wielki Piątek...
2. Przed świętami...
3. W mojej rodzinie...
4. W polskim kościele katolickim...
5. Jest taka tradycja, że...
6. Wspólnie...
7. Zawsze...
8. W tym czasie mama...
9. W niedzielę rano...

a) sprzątaliśmy z moim tatą mieszkanie i robiliśmy zakupy.
b) obchodziło się to święto w sposób tradycyjny.
c) dzieliliśmy się jajkiem, składaliśmy sobie życzenia i jedliśmy wspólnie śniadanie.
d) chodziliśmy tam z kolegami ze szkoły.
e) bardzo lubiłem Wielkanoc.
f) farbowaliśmy jajka na kilka kolorów i rysowaliśmy na nich różne obrazki.
g) przygotowywała świąteczne potrawy.
h) nic się u nas nie jadło, a po południu szło się do kościoła.
i) w Sobotę Wielkanocną idzie się do kościoła z koszykiem z jedzeniem, żeby poświęcił je ksiądz.

7 Proszę zapisać poniższą scenkę w formie relacji.

(*Andrzej siedzi przy komputerze. Dzwoni telefon*)
ANDRZEJ: Tak, słucham?
RAFAŁ: Cześć, stary. Masz chwilę czasu?
ANDRZEJ: Mam, o co chodzi?
RAFAŁ: Mam problem z drukarką. Muszę wydrukować projekt na jutro i nie mogę. Chyba się zepsuła.
ANDRZEJ: A jest włączona?
RAFAŁ: Tak włączyłem ją, ale nie działa.
ANDRZEJ: Ale włączyłeś ją do kontaktu?
RAFAŁ: Poczekaj, zaraz sprawdzę.
(*Rafał podchodzi do komputera i widzi, że drukarka nie jest włączona do kontaktu*)
RAFAŁ: Hmm... zapomniałem.
ANDRZEJ: To włącz i spróbuj, czy działa.
(*Rafał sprawdza. Po chwili...*)
RAFAŁ: Teraz działa. Dziękuję, stary.
ANDRZEJ: Nie ma za co. Cześć.
(*Andrzej odkłada słuchawkę i zaczyna się śmiać*)

Andrzej siedział właśnie przy komputerze, kiedy zadzwonił telefon. To był Rafał.
Rafał zapytał Andrzeja, czy ma chwilę czasu, a ten odpowiedział, że ma i zapytał...

8 Proszę wysłuchać czterech dialogów i zdecydować, która para rozmawia o:

CD

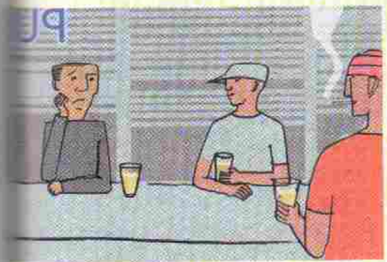
	1	2	3	4
a) spotkaniu rodzinnym	☐	☐	☐	☐
b) wyjściu do kina	☐	☐	☐	☐
c) nowej książce Jerzego Pilcha	☐	☐	☐	☐
d) ulubionym czasopiśmie	☐	☐	☐	☐

9 Proszę ponownie wysłuchać dialogów i zrelacjonować to, o czym mówią bohaterowie.

CD

Dialog 1
Jacek zapytał Magdę, co robi po południu. Odpowiedziała, że nie ma żadnych planów...

Dialog 2
Piotr chciał wiedzieć, co robił jego kolega Andrzej przez ostatnie dwa dni. Andrzej powiedział, że był u rodziny na Podhalu...

Dialog 3
Agnieszka spotyka Anetę, która idzie ulicą i czyta „Twój Styl". Wita ją i pyta, czy jest tam coś interesującego.

Dialog 4
Ewa była na spotkaniu autorskim i opowiada swojej przyjaciółce o spotkaniu ze swoim ulubionym autorem. Asia chce wiedzieć, czy...

10 Poniżej znajdują się dwie opinie o tym samym serialu telewizyjnym.

a) Proszę przeczytać opinie i odpowiedzieć, która z nich ma charakter oficjalny (recenzja), a która nieoficjalny (forum internetowe). Dlaczego tak uważasz?

1 *Chłopi* to udana ekranizacja znanej polskiej powieści Władysława Reymonta pod tym samym tytułem. Produkcję zrealizowano z dużym rozmachem. Reżyser wiernie oddaje realia polskiej wsi końca XIX wieku, atutem serialu są też znakomite kreacje aktorów. Na szczególną uwagę zasługują Władysław Hańcza w roli Boryny, Emilia Krakowska jako Jagna i oczywiście Ignacy Gogolewski, niezrównany odtwórca postaci Antka.
Serial pojawił się na ekranie ponad 20 lat temu i od tej pory jest stale wyświetlany w telewizji, ciesząc się niesłabnącym uznaniem.

2 W tamtym roku czytałam *Chłopów*, a niedawno po raz pierwszy obejrzałam serial. Jest naprawdę świetny i bardzo dobrze zrobiony. Reżyser pokazuje wszystko dokładnie tak, jak jest w książce. No i aktorzy też dobrze grają. Najbardziej podoba mi się Antek, bardzo pasuje do tej roli.
To jest bardzo stary film, pierwszy raz był w telewizji jakieś 20 lat temu, oglądali go moi rodzice. Od tej pory ciągle go grają i naprawdę nie wiem, dlaczego nie oglądałam go wcześniej. Rozmawiałam z mamą i powiedziała, że ten serial wszystkim się podoba. Polecam!

b) W jednej z powyższych opinii zostały zaznaczone niektóre wyrażenia. Proszę znaleźć ich odpowiedniki w drugiej z nich.

udana ekranizacja – naprawdę świetny serial

Gramatyka

11 Proszę podkreślić odpowiedni spójnik.

0. Kiedy byłam mała, często wyjeżdżaliśmy na święta do babci, albo / <u>ale</u> czasem zostawaliśmy w domu.
1. Kiedy byłem mały, czasem wyjeżdżaliśmy na święta do dziadków, albo / a czasem zostawaliśmy w domu.
2. Kiedy byłem dzieckiem, zawsze wyjeżdżaliśmy z rodzicami na święta do znajomych albo / ale na narty.
3. Kiedy byłam dzieckiem, zawsze zostawaliśmy na święta w domu a / i zapraszaliśmy na Wigilię naszą rodzinę.
4. W tym roku wyjedziemy na święta do moich rodziców lub / ale zostaniemy w domu.
5. W tym roku zaprosiliśmy na święta rodziców męża, a / więc nie spędzimy Wigilii sami.
6. W przyszłym roku chcemy zostać na święta w domu więc / i zaprosić do nas moją matkę.
7. W tym roku chcemy wyjechać na święta na narty, dlatego że / dlatego poprosiłam szefową o dłuższy urlop.
8. Moi rodzice nie przyjadą do nas na Wielkanoc, czyli / dlatego spędzimy święta tylko z dziećmi.
9. Siostra nie odpowiedziała na mój list, to znaczy że / więc nie przyjedzie do nas na święta.
10. Nigdy nie otwieramy prezentów, kiedy / aż nie skończymy kolacji wigilijnej.
11. Otworzyliśmy prezenty, kiedy / aż wszyscy skończyli jeść.

1. Skąd pomysł?

W 1994 roku zaczęła działać w Krakowie nowa szkoła językowa PROLOG. Jest to entuzjastyczny, energiczny i otwarty na nowe pomysły zespół nauczycieli Polaków i obcokrajowców – rodzimych użytkowników nauczanych języków. Skoncentrowaliśmy się na nauczaniu trzech języków: języka angielskiego i niemieckiego oraz języka polskiego jako obcego. Od samego początku nasze metody nauczania determinuje podejście komunikacyjne, które od lat dominuje w nauczaniu języków obcych. Pozwala to naszym studentom na równoległy rozwój wszystkich sprawności językowych oraz stwarza im szansę maksymalnej aktywności językowej na każdym poziomie (nie)znajomości języka.

Programy nauczania języka angielskiego i niemieckiego dla poszczególnych poziomów zaawansowania opracowaliśmy, bazując na standardach nauczania i systemach egzaminacyjnych University of Cambridge Local Examinations Syndicate (obecnie Cambridge ESOL) oraz Instytutu Goethego (obecnie Goethe Institut Internationes).

Wybierając podręczniki, szukamy takich materiałów, które pozwalają nam na przygotowanie ramowych programów nauczania dla poszczególnych grup językowych oraz gwarantują ciągłość materiału na kilkunastu poziomach zaawansowania, na których uczymy. Dlatego zdecydowaliśmy się na serie materiałów renomowanych wydawnictw językowych: Longman, Cambridge University Press, LTP oraz Hueber Verlag.

Na tym tle oferta dydaktyczna do nauczania języka polskiego jako obcego była niezwykle skromna i niekompletna. Dominowały w niej pozycje, które nie wykorzystywały podejścia komunikacyjnego jako sposobu nauczania, co w naszym przekonaniu nie gwarantowało efektywnej nauki mówienia i rozumienia, czytania ze zrozumieniem i pisania w języku polskim. Jednocześnie brak standaryzacji w nauczaniu języka polskiego jako obcego dodatkowo utrudniał jego skuteczne nauczanie.

Korzystając z wieloletnich doświadczeń szkoły w nowoczesnym nauczaniu języków obcych oraz z doświadczeń zebranych przez współpracujących z nami nauczycieli, postanowiliśmy przygotować własne materiały do nauczania języka polskiego jako obcego adresowane do uniwersalnego dorosłego odbiorcy. Taką możliwość dał nam europejski program Socrates / LINGUA 2. Do realizacji w ramach tego programu szkoła PROLOG zgłosiła projekt obejmujący opracowanie koncepcji, napisanie, przetestowanie i wydanie nowoczesnej serii podręczników.

Materiały, które mają Państwo przed sobą, opracowywano przez trzy lata, uwzględniając założenia Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego, jak również zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Seria w obecnym kształcie została opracowana z myślą o uczących się do pierwszego certyfikatowego egzaminu na poziomie PL-B1.

2. Akcja Lingua 2 programu Socrates

wspiera projekty, których celem jest opracowywanie materiałów dydaktycznych do nauki języków obcych. Jej celem jest podniesienie standardów w nauczaniu i uczeniu się języków obcych poprzez podnoszenie jakości nauczania oraz tworzenie narzędzi do oceny nabywanych umiejętności językowych.

Zadaniem programu Socrates jest rozszerzanie współpracy europejskiej w dziedzinie edukacji, która obejmuje dzieci, młodzież i dorosłych – od przedszkola po uniwersytet. Celem programu jest kreowanie europejskiego wymiaru w nauczaniu, powiększanie kręgu osobistych doświadczeń o wiedzę na temat innych krajów Wspólnoty, rozwijanie poczucia jedności oraz wspomaganie procesów przystosowywania się do nowych warunków społecznych i ekonomicznych zjednoczonej Europy.

Program edukacyjny Socrates Wspólnota Europejska realizuje w latach 1995-1999 (I faza) oraz 2000-2006 (II faza). Już w roku szkolnym 1996/97 polscy projektodawcy brali w nim udział w ramach działań przygotowawczych. Formalnie Polska przystąpiła do realizacji programu w marcu 1998 roku.

www.socrates.org.pl

3. Autorzy

Autorzy serii to doświadczeni lektorzy języka polskiego współpracujący ze Szkołą Języków Obcych PROLOG i ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Są wykwalifikowanymi nauczycielami, którzy ukończyli studia filologiczne. Ich wieloletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej w Polsce i za granicą stanowi istotny atut wykorzystany w pracy nad przygotowaniem podręczników z niniejszej serii.

Agnieszka Burkat

współautorka PO POLSKU 2, PO POLSKU 3 oraz PO POLSKU – Testu Kwalifikacyjnego.

Absolwentka romanistyki na Akademii Pedgogicznej w Krakowie. Od 1996 roku związana ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej UJ i Szkołą Języków Obcych PROLOG. Lektorka języka polskiego jako obcego. Studiuje psychologię stosowaną na UJ. Lubi czytać, jeździć na nartach i podróżować. Mama Jędrka.

Agnieszka Jasińska

współautorka PO POLSKU 2, PO POLSKU 3 oraz PO POLSKU – Testu Kwalifikacyjnego.

Absolwentka filologii romańskiej na Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Od 1995 roku pracuje jako nauczycielka języka francuskiego, włoskiego oraz lektorka języka polskiego jako obcego. Prowadzi zajęcia grupowe dla dorosłych i młodzieży w prywatnych szkołach językowych w Krakowie; współpracowała ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej UJ. Prowadzi grupowe i indywidualne kursy języka polskiego dla firm i instytucji publicznych. Jest tłumaczką języka francuskiego i włoskiego. Interesuje się muzyką, literaturą, filmem.

dr Liliana Madelska

autorka „Polnisch entdecken" oraz współautorka „Discovering Polish" i „Odkrywamy język polski".

Wykładowczyni z dwudziestopięcioletnim doświadczeniem w nauczaniu języka polskiego jako obcego, autorka publikacji naukowych. Pracuje w Instytucie Slawistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego. Uprawia sporty wodne i jeździ na nartach.

Małgorzata Małolepsza

współautorka PO POLSKU 1, PO POLSKU 3 oraz PO POLSKU – Testu Kwalifikacyjnego.

Absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim (praca magisterska z zakresu psycholingwistyki); od 1994 roku uczy języka polskiego jako obcego. Na Uniwersytecie ukończyła także kurs

dla lektorów języka polskiego jako obcego. Prowadziła kursy języka polskiego, grupowe i indywidualne kursy specjalistyczne na wszystkich poziomach zaawansowania m.in. w Szkole Języka i Kultury Polskiej UJ, Szkole Języków Obcych PROLOG w Krakowie, GFPS Polska. Od października 2004 roku jest lektorką języka polskiego na Uniwersytecie Georga-Augusta w Getyndze. Interesuje się nowoczesnymi metodami nauczania języków obcych takimi jak NLP i metoda tandemowa. Jej pasje to języki obce, psychologia, muzyka, taniec, pływanie, film.

dr Waldemar Martyniuk

autor opracowania testu przykładowego na poziomie PL-B1, ekspert wewnętrzny projektu.

Językoznawca, adiunkt na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i wykładowca języka polskiego jako obcego oraz autor podręczników, programów nauczania i testów z języka polskiego jako obcego. Sekretarz Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (2003–2004); visiting professor i wykładowca języka i kultury polskiej na uniwersytetach w Niemczech, Szwajcarii i w USA; dyrektor Szkoły Języka i Kultury Polskiej UJ (2001–2004). Obecnie (2005–2006) oddelegowany do pracy w Wydziale Polityki Językowej Rady Europy w Strasburgu jako koordynator projektów językowych.

dr Geoffrey Schwartz

współautor „Discovering Polish".

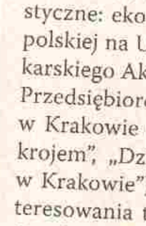
Uzyskał tytuł doktora slawistyki w 2000 roku na Uniwersytecie Waszyngtońskim. Ma ponad dziesięcioletnie doświadczenie w nauczaniu języków obcych – uczył języka polskiego, rosyjskiego, serbsko-chorwackiego i angielskiego jako obcego. Od 2002 roku prowadzi zajęcia z języka angielskiego jako visiting professor w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie wykłada fonetykę i fonologię. W swoich badaniach naukowych koncentruje się na zastosowaniu fonetyki akustycznej w nauczaniu języków.

Aneta Szymkiewicz

współautorka PO POLSKU 1, PO POLSKU 3 oraz PO POLSKU - Testu Kwalifikacyjnego.

Od 1998 roku jest lektorką języka polskiego jako obcego i prowadzi zajęcia grupowe i indywidualne na wszystkich poziomach zaawansowania w prywatnych szkołach językowych w Krakowie oraz w Szkole Języka i Kultury Polskiej UJ (w tym także kursy specjalistyczne: ekonomiczne i literaturoznawcze). Absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim (1997), Studium Dziennikarskiego Akademii Pedagogicznej w Krakowie (1997) oraz Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania przy Akademii Ekonomicznej w Krakowie (2003). Współpracowała jako dziennikarka z „Przekrojem", „Dziennikiem Polskim" i „Gazetą Wyborczą" („Gazetą w Krakowie"). Zna język angielski, rosyjski i niemiecki. Jej zainteresowania to literatura, muzyka, języki obce, fotografia, taniec i jazda na rolkach.

dr Małgorzata Warchoł-Schlottmann

współautorka „Odkrywamy język polski".

Absolwentka filologii polskiej i filologii romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz filologii germańskiej na Uniwersytecie w Heidelbergu. Pracuje w Instytucie Slawistyki Uniwersytetu w Wiedniu. Języka polskiego uczyła na uniwersytetach niemieckich w Heidelbergu, Mannheim, Getyndze, Monachium, Regensburgu oraz na Uniwersytecie Stanowym, Columbus Ohio w USA. Interesuje się odmianami funkcjonalnymi i socjolektami współczesnej polszczyzny i zjawiskami dwujęzyczności.

4. Pomysłodawca i kordynator

PROLOG SZKOŁA JĘZYKÓW OBCYCH, Kraków, Polska

Szkoła językowa działająca w Krakowie od 1994 roku, uznana *placówka edukacyjna oferująca kursy języka polskiego jako obcego* oraz języka angielskiego i niemieckiego. Opracowuje także nowoczesne pomoce do nauki języków obcych.

Agata Stępnik-Siara

koordynator projektu i redaktor prowadzący serii. Jest dyrektorem programowym Szkoły Języków Obcych PROLOG, lektorem języka niemieckiego i polskiego jako obcego. Zajmuje się nowoczesnymi metodami uczenia (się) języków obcych. Lubi poznawać inne kultury i języki. Interesuje się medycyną naturalną. Mama Jaśka i Marysi.

5. Partnerzy

UNIWERSYTET WIEDEŃSKI, Instytut Slawistyki, Wiedeń, Austria

W projekcie HURRA!!! recenzent materiałów na różnych etapach ich powstawania, ośrodek testujący i oceniający.

THE BRASSHOUSE LANGUAGE CENTRE, Birmingham, Wielka Brytania

Renomowana szkoła językowa, która prowadzi kursy 25 języków obcych na różnych poziomach zaawansowania.

W projekcie HURRA!!! recenzent materiałów na różnych etapach ich powstawania, ośrodek testujący i oceniający.

SZKOŁA JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ UJ, Kraków, Polska

Znana w świecie instytucja naukowa mająca wieloletnie doświadczenie w nauczaniu języka polskiego jako obcego studentów z całego świata.

W projekcie HURRA!!! ośrodek testujący.

Podziękowania

Szczególne podziękowania pragniemy złożyć na ręce *Pani Profesor Anny Dąbrowskiej* z Uniwersytetu Wrocławskiego. Była silnym wsparciem dla twórców i realizatorów projektu. Jej cenne uwagi oraz sugestie inspirowały nasz zespół, pomagając nam wytrwać do końca w naszych zamiarach i pracować coraz lepiej.

Bardzo serdecznie dziękujemy również *Annie Zinserling* oraz nauczycielom z Kolegium Języka i Kultury Polskiej w Berlinie, którzy testowali pilotażową wersję materiałów.

Dziękujemy gorąco *Pawłowi Poszytkowi*, Koordynatorowi Krajowemu w Agencji Narodowej programu SOCRATES-LINGUA, za instytucjonalne wsparcie oraz wiarę w nasze kompetencje.

Dziękujemy naszym przyjaciołom, *Joasi Czudec* oraz *Magdzie i Robertowi Syposzom*. Dzięki ich wiedzy i doświadczeniu pomysły grupy entuzjastów nabrały realnych kształtów.

Agata i Mariusz Siara